ไท่ซั่ง กั่นอิ้งเพียน

ของเหลาจื่อ ศาสดาแห่งเต๋า

คัมภีร์กรรม ๒

วิถีสร้างบุญวาสนา ขจัดภัยพิบัติ

太上感應篇直講

釋淨空敬題

บทบรรยาย...ธรรมาจารย์จิ้งคง

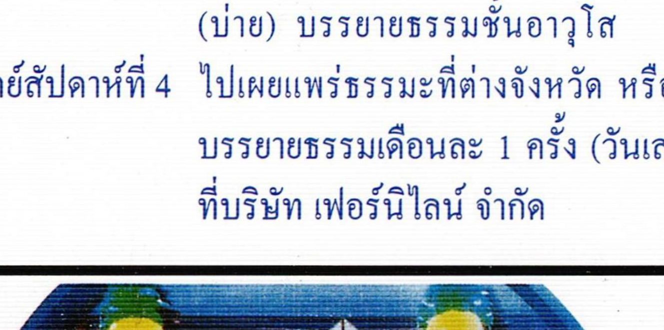
บทแปล...ธรรมบัญชา

คัมภีร์กรรม ๒

☆ กิจกรรมของสถานธรรมเหลียงเต๋อประจำเดือน ☆

วันอาทิตย์สัปดาห์ที่ 1	เปิดชั้นเรียนให้ญาติธรรมฝึกบรรยาย (บ่าย)	
วันอาทิตย์สัปดาห์ที่ 2	เปิดชั้นเรียนญาติธรรมใหม่ (ชั้นฟื้นฟูพุทธจิต)	
	(เช้า)	สวดมนต์ นั่งสมาธิ
	(บ่าย)	ศึกษาธรรมร่วมกัน
วันอาทิตย์สัปดาห์ที่ 3	(เช้า)	เปิดรับวิถีธรรม
	(บ่าย)	บรรยายธรรมชั้นอาวุโส
วันอาทิตย์สัปดาห์ที่ 4	ไปเผยแพร่ธรรมะที่ต่างจังหวัด หรือ บรรยายธรรมเดือนละ 1 ครั้ง (วันเสาร์) ที่บริษัท เฟอร์นิไลน์ จำกัด	

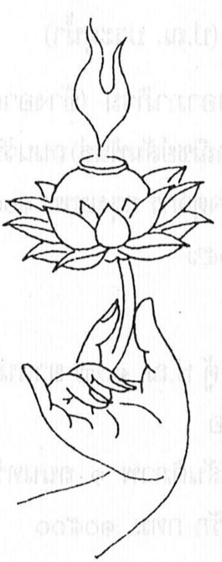
คัมภีร์กรรม

เล่ม ๒

เหลาจื่อ ศาสดาแห่งเต๋า

ไท่ซั่ง กั่นอิ้งเพียน

พระสูตรสั่งสมบุญวาสนาสลายเคราะห์ภัย

感應篇

ธรรมบัญชา

แปลเรียบเรียง

ISBN 974-91789-1-2

หนังสือ คัมภีร์กรรม เล่ม ๒

ถอดความเรียบเรียงโดย ทพ. บัญชา ศิริไกร

พิสูจน์อักษร นายสุรินทร์ พรหมศิริ

แบบปกโดย น.ส. อโนมา ศิริไกร

พิมพ์ครั้งที่ ๑ จำนวน ๗,๐๐๐ เล่ม

ผู้สนใจติดต่อขอรับได้ที่

ทันตกิจคลีนิก เลขที่ ๗๔๕/๔๓-๔๔ ถนนเพชรบุรี ประตูน้ำ เขตราชเทวี ปากซอยเพชรบุรี ๑๙ กทม. ๑๐๔๐๐ โทร. ๐๒-๒๕๒-๙๔๘๔, ๐๒-๒๕๒-๖๒๙๗ (ป.ณ. ประตูน้ำ)

โรงเจลั้งเต็กตึ้ง เลขที่ ๒๓๖ ซอยอาภาภิรม (ข้างอาคารแสดงสินค้ากรมพาณิชย์สัมพันธ์) ถนนรัชดา แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐ โทร. ๐๒-๕๑๓-๑๐๕๖

คุณนัยรัตน์ ลภัสเศรษฐศิริ

(ป.ณ. ยานนาวา) ตู้ ป.ณ. ๑๐๗ ยานนาวา กทม. ๑๐๑๒๐ หรือ

เลขที่ ๓๘๓ ซอยสันติภาพ ๑ ถนนทรัพย์ สี่พระยา เขตบางรัก กทม. ๑๐๕๐๐

โทร. ๐๒-๒๖๘-๑๕๐๕, ๐๙-๘๑๑๔๔๓๗

คำนำ

หลังจาก คัมภีร์กรรม ๑ ได้แปลเรียบเรียงและพิมพ์เผยแผ่ออกมาเมื่อปลายปีที่แล้ว หลายท่านมีความชื่นชอบมาก เพื่อเป็นการตอกย้ำว่ากรรมนี้มีจริง เป็นกฎธรรมชาติที่ไม่อาจปฏิเสธได้ ผู้ใดทำกรรมไว้ ผลกรรมนั้นย่อมตอบสนองเสมอไป ไม่ผิดเพี้ยนแม้แต่น้อย

คัมภีร์กรรมเล่มนี้ เป็นบทนิพนธ์ของท่านเหลาจื่อ พระศาสดาแห่งเต๋า พระธรรมาจารย์จิ้งคง ประเทศไต้หวัน ได้อธิบายความหมายของคัมภีร์แต่ละคำ พร้อมยกนิทานประกอบ เพื่อเป็นประจักษ์หลักฐานว่า กรรมย่อมตอบสนองเป็นสัจธรรมที่ไม่อาจปฏิเสธได้ คัมภีร์กรรมของท่านเหลาจื่อ คงจัดพิมพ์เป็น ๔ เล่ม ในเล่ม ๒ เริ่มต้นของบทที่ ๖ ชื่อว่า ชั่วบาป เฉพาะบทนี้บทเดียวก็ต้องพิมพ์ถึง ๒ เล่มจึงจะจบ ท่านคงได้อ่านเล่ม ๓ ในปีหน้า

ท่านที่ได้ร่วมทำบุญบริจาคทรัพย์ในการทำพิมพ์หนังสือธรรมก็เป็นหนึ่งเหตุแห่งความดี จะเป็นเมล็ดกุศลที่ปลูกลงในเนื้อนาบุญจะเพิ่มทวีคูณเมื่อเหตุปัจจัยพร้อม ท่านก็จะได้เก็บเกี่ยวในอนาคต แม้ท่านกลับคืนสู่ธรรมชาติแล้วผลกุศลก็ยังมีอานิสงส์ตกถึงลูกหลานสืบไป จงอย่าประมาทรีบสร้างกุศลเมื่อยังมีโอกาส และสร้างด้วยความปีติยินดี อย่าสร้างเพราะความจำใจ ผลบุญจะไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย

สุดท้าย ขออำนาจกุศลที่ท่านได้สร้างแล้ว ปฏิบัติดีแล้ว จงเป็นพลวปัจจัยให้ท่านได้ลุถึงฝั่งพระนิพพานเทอญ.

ด้วยความเคารพ
ธรรมบัญชา
๓๑ กรกฎาคม ๒๕๔๗
วันอาสาฬหะบูชา

บทที่หก
ชั่วบาป

คัมภีร์ : หากทำสิ่งไม่ถูกต้อง กระทำละเมิดธรรม

อธิบาย : หากมีคนฝ่าฝืนสัจธรรมแล้วบังเกิดความคิดชั่วจนล่ะเมิดหลักธรรมฟ้า ไปกระทำเรื่องชั่วร้ายขึ้น บทชั่วบาปนี้จะยาวมาก เฉพาะบทที่หกนี้ยาวมาก อาจแบ่งเป็นเล่มไม่น้อยกว่าสองเล่ม เริ่มต้นจากข้อความว่า "หากทำสิ่งไม่ถูกต้องเรื่อยไป...จนถึงความตายก็มาถึง" ล้วนเป็นรายละเอียดของการทำชั่วบาป ถือเป็นการกวักภัยเคราะห์มาหาทั้งหมด หากทำสิ่งไม่ถูกต้อง กระทำละเมิดธรรม เป็นการเริ่มต้นที่สำคญูของการทำบาป ซึ่งจะตรงข้ามกับคำว่า "เป็นธรรมให้เดินหน้า" (คำแรกของบทที่ ๔)

โบราณว่า : "อารมณ์ของคนเหมือนน้ำ ต้องใช้กฎระเบียบมารยาทและธรรมมาคอยป้องกัน การป้องกันเหมือนเขื่อนที่ก่อสร้างไม่แข็งแรง สุดท้ายก็พังทลายลงได้ น้ำก็จะไหลทะลักจนกลายเป็นอุทกภัย อารมณ์ของคนหากไม่เพิ่มการควบคุม คอยระมัดระวัง ก็จะเสียหายทำให้ขัดขืนหลักธรรมจนเกิดความวุ่นวาย โลกทั้งโลกก็จะเกิดมหาจลาจลได้นา ! เพราะฉะนั้น การขจัดความกังวลอารมณ์อยากหยุดใจที่บ้าคลั่ง ระงับหยุดทำชั่วหยุดเดินทางบาป ถ้าจะให้ได้ฉับพลันจะต้องไม่ลืมกฎระเบียบกติกามารยาท" ยังกล่าวต่อว่า" ม้าที่พยายามพุ่งไปข้างหน้าโดยไม่กล้าวิ่งตามอำเภอใจ เพราะว่ามีเชือกที่ร้อยจมูกคอยบังคับมันอยู่ พวกอันธพาลที่เกกมะเหรกไร้เหตุผล แต่ที่มิกล้า

ปล่อยตามอำเภอใจทำส่งเดชก็เพราะมีกฎหมายมีบทลงโทษที่คอยควบคุมอยู่ และที่พวกเรามีมโนวิญญาณ ไม่กล้าเกิดความคิดตามอำเภอใจไปทำชั่ว ก็เพราะในใจมีบารมีรู้ตัว คอยส่องควบคุม เพราะฉะนั้นภายในใจของคนๆ หนึ่ง ถ้าหากไม่มีพลังบารมี รู้ตัวคอยส่องควบคุมแล้ว ก็เหมือนม้าที่พุ่งทะยานโดยปราศจากเชือกคอยเหนี่ยวรั้ง ก็เหมือนไม่มีกฎหมายควบคุมอันธพาล ทำอย่างไรจึงจะสามารถขจัดตัวความใคร่อยากในใจได้ ก็ต้องรักษาใจไม่ให้เกิดความคิดฟุ้นเฟือนซิ”

นิทาน : ซู้จิ่งซวี เป็นผู้ที่ชอบความก้าวหน้ามาก เมืองที่เขาอาศัยอยู่นั้น ไม่ว่าจะเป็นเจ้าเมืองหรือข้าราชการผู้ใหญ่ ต่างชื่นชอบถึงนิสัยมารยาทและความรู้ของเขาอย่างมาก ต่างมีหนังสือไปเชื้อเชิญให้ซู้จิ่งซวีมางานเลี้ยงที่จวนบ่อยๆ แต่ซู้จิ่งซวีไม่เคยตอบรับ ตอนนั้นมีผู้ว่าราชการจังหวัดชื่ออินเจี๋ยน ก็มักจะไปเยี่ยมคารวะที่บ้านของซู้จิ่งซวีบ่อยๆ มีความปีติที่ได้สนทนากับเขา จนบางครั้งก็ลืมเวลาต้องกลับจวน หลังจากผู้ว่าอินเจี๋ยนได้พูดคุยกับซู้จิ่งซวีแล้ว ถึงกับรำพันพูดว่า “ทัศนะคติของคนทั่วไป ที่เข้าใจความร่ำรวยว่า ไม่ใช่ความร่ำรวยของจิตเดิมเลย เพราะฉะนั้น ตนจึงพอใจที่จะมองถึงรูปสวยภายนอก หูก็พอใจที่จะฟังแต่เสียงไพเราะจนเคลิบเคลิ้มจมอยู่ในเสียงนั้น แต่ท่านซู้จิ่งซวีมีทัศนะคติที่ตรงข้ามกับปุถุชน ปุถุชนจะแสดงเสพสุขกับอวัยวะสัมผัส หลงไหลจมปลักในแสงเสียงที่ทิ่มแทง แต่ร่างกายของซู้จิ่งซวี ถึงแม้จะอาศัยอยู่ในโลกียโลกนี้ก็ตาม แต่ใจของเขากลับหยุดพักสงบอยู่ในสัจธรรมและหลักธรรมฟ้า ! ทำไมสภาวะภายนอกกับสิ่งที่กระทบไม่ทำให้ใจเขาหวั่นไหวเล่า ! ต้องรู้ว่าท่านซู้จิ่งซวีเข้าใจสัจธรรม และหลักธรรมฟ้าได้ลึกซึ้งและชัดเจน

เพราะฉะนั้นการปฏิบัติตัวของเขาต่อโลกจึงสามารถรักษาสัจธรรมได้และอิงตามหลักธรรมฟ้าได้อย่างธรรมชาติ

คำคม : คนในปัจจุบันกล้าที่จะละเมิดสัจธรรม และบังเกิดความคิดชั่ว ขัดขืนหลักธรรมฟ้าไปทำเรื่องเลว ก็เพราะว่าเขาไม่เข้าใจสัจธรรมและหลักธรรมฟ้าได้ชัดเจน ทำไมไม่มาเรียนกับท่านซู้จิ่งซวีบ้างเล่า !

คัมภีร์ : ถือชั่วว่าสามารถ

อธิบาย : เป็นผู้กระทำความชั่วแล้วถือตนทำชั่วได้ว่า มีความสามารถกว่าแน่กว่า ว่าคำถือชั่วว่าสามารถ เป็นคำพูดของผู้เชี่ยวชาญด้านมนุษย์ศาสตร์ว่า จิตของคนเดิมทีนั้นดีงาม แต่ก็มีคนกลับทำชั่วแล้วเข้าใจว่าการกระทำนั้นเป็นความสามารถ นี่ก็เท่ากับเขาได้สูญเสียองค์จิตอันดีงามของเขาไปแล้ว โดยเฉพาะการถือชั่วว่าสามารถนี้เป็นมูลเหตุการทำความชั่วของคนชั่วนับพันๆ ปีมาแล้ว ดังนั้นจึงเรียงอันดับความชั่วไว้ในอันดับต้นๆ ถึงแม้ว่าคนที่โง่ถึงจุดต่ำสุดก็ไม่ยอมที่จะเป็นคนชั่ว แต่ก็ไม่มีใครที่ไม่คาดหวังให้ตนเองกลายเป็นคนที่มีความสามารถ เพียงแต่เข้าใจผิดของคำว่า "สามารถ" นี้ เพราะฉะนั้นยิ่งทำก็ยิ่งเลยเถิด

เริ่มแรกก็พูดว่า "คนที่สามารถมีประโยชน์ คนที่ไม่สามารถไม่มีประโยชน์ คนที่สามารถ เป็นที่เกรงกลัวของคน ไม่มีใครกล้าข่มเหงรังแก คนที่ไม่สามารถ ไปถึงไหนก็ถูกเขาข่มเหงรังแก พอนานๆ ไปก็รู้ว่าตนเองทำสิ่งที่ไม่ดี ในที่สุดก็ยืดอกว่าเป็นคนชั่วโดยไม่ต้องปกปิด อย่างเช่นพวกผู้มีอิทธิพล มีอำนาจ มีชื่อว่าเจ้าพ่อเจ้าแม่ทั้งหลาย

กลายเป็นชื่อที่โก้หรูไปเลย ตัวอย่างเช่น คนที่โลภ อาศัยโอกาสอิทธิพลและกลโกงไปแย่งชิงเงินทองของผู้อื่นมาได้ ถือเป็นเรื่องความสามารถ แล้วก็พูดอย่างโก้หรูว่า เป็นอุบายชาญฉลาด เช่นคนใจสุนัขจิ้งจอก ใช้แรงบีบบังคับที่โหดเหี้ยม ด้วยการใส่ร้ายคนอื่น ถือเป็นเรื่องสามารถ แล้วก็เรียกอย่างโก้หรูว่ามือโหด ถ้าเป็นคนที่ชอบลวนลามเสพกาม ก็จะใช้วิธีข่มเหงหลอกลวงค้ากาม เที่ยวหลอกล่อลูกเมียคนอื่น แล้วก็เรียกเสียอย่างโก้หรูว่าจอมเจ้าชู้ คนที่ปลิ้นปล้อนอาศัยช่องโหว่หลอกลวง เป็นความสามารถ แล้วก็พูดอย่างโก้หรูว่าพวกคล่องแคล่ว พวกที่ชอบยุแหย่ เอาการสร้างข่าวลือเป็นความสามารถ แล้วก็พูดอย่างโก้หรูว่าคนปากเก่ง คนจำพวกเหล่านี้ พูดได้ไม่มีหมด ทุกคนแข่งขันชิงความพิศดาร การแข่งขันชิงเด่นกันเช่นนี้ดูว่าใครจะสูงกว่าร้ายกว่า พวกไม่ซื่อตรงกับสภาพการณ์เหล่านี้ เขาจะไม่รู้สึกสงสัย บางคนได้ยินเรื่องแบบนี้เข้าก็ยังว่าเป็นเรื่องดีเลย ถ้าบังเอิญเจอะคนที่ไม่ฉลาดไม่มีอุบาย ไม่เป็นมือโหด ไม่เจ้าชู้ ไม่คล่องแคล่ว พูดไม่เก่ง ก็จะไม่มีใครที่จะไม่หัวเราะว่า เขาเป็นคนที่ไม่มีประโยชน์ เป็นกากเดน ของยุคสมัยไป รอจนกว่าทำเรื่องชั่วๆ จนหมดแล้ว กรรมตามสนองนอนอยู่ในโลงศพแล้วก็วิจารณ์กันว่า คนที่สามารถมีมากมายเหลือเกิน แล้วพวกเขาเหล่านั้นอยู่ที่ไหนกันเล่า ด้วยเหตุนี้ขอเตือนชาวโลกว่า สู้อยู่หัวหดชั่วคราว ยอมเป็นของกากเดนในสายตาของผู้อื่น ตนเองแน่วแน่บำเพ็ญภายในใจลึกๆ ถึงแม้มันจะจืดชืด แต่ก็มีรสชาด และก็มั่นคงมาก ไม่มีวันพ่ายแพ้ หากท่านไม่เชื่อเรื่องนี้ว่าเป็นหลักธรรม อย่างนั้นก็ขอเชิญท่านลองสำรวจคนที่ว่าเป็นคนดีในโลกนี้ดู ไม่มีสักคน ที่ไม่ได้รับการคุ้มครองจากเบื้องบนไหม หากแต่ทุกๆ คนก็เคารพ และคนชั่วก็ไม่มีสักคนที่เบื้องบนไม่ลงโทษไหม และทุกๆ คนก็เกลียดชังด้วย พุทธองค์ตรัสว่า “คนชั่วทั้งหมดบนโลก

นี้ ตายแล้วตกนรกหมด ในนรกมีผีอยู่ตนหนึ่ง เรียกชื่อว่า ไอ้ข้างหัววัว โหดเหี้ยมชั่วร้ายมาก ไม่มีความเมตตาและก็ไม่อดทนเลย เขาเห็นเวไนยสัตว์ที่ตกนรก ได้รับความเจ็บทุกข์ต่างๆ มากมาย เขายังเป็นห่วงว่าเจ็บปวดไม่พอยังโหดร้ายไม่พอ มีผู้ถามยมทูตเหล่านี้ว่า "เวไนยสัตว์ในนรกได้รับความเจ็บปวดไม่มีขีดจำกัดแล้ว คนเขาเห็นอกเห็นใจสงสารจริงๆ แต่ท่านทำไมยังมีจิตใจโหดเหี้ยมร้ายกาจนัก ไม่มีใจที่สงสารเมตตาเลยหรือ !" ยมทูตตอบว่า "เวไนยสัตว์ที่รับทุกข์ในนรกนี้ ล้วนเพราะไม่กตัญญูพ่อแม่ ใส่ร้ายไตรรัตน์ ด่าทอญาติพี่น้อง ดูถูกครูอาจารย์ ใส่ร้ายคนดี ฆ่าทำร้ายสรรพสัตว์ ทำกรรมชั่วไว้มากมาย ถ้าหากพวกนักโทษที่มาถึงนรกก็เพื่อมารับการลงโทษ แต่ละคนเมื่อถึงคราวที่จะพ้นจากนรกไปเกิดใหม่ พวกเราถวายชีวิตตักเตือนชักนำเขาว่า ในนรกได้รับความทุกข์ทรมานต่างๆ นั้น มันรับได้ยากยิ่งจริงๆ ตอนนี้รับโทษจนหมดแล้ว สามารถพ้นจากนรกได้แล้ว หวังว่าเมื่อพวกเธอออกไปแล้ว อย่างไรเสียก็จงอย่าได้ทำชั่วอีกเลย ! แต่นักโทษเหล่านี้ก็ยังไม่สำนึกผิดยอมแก้ไข วันนี้ออกจากนรก ผ่านไปไม่นานก็กลับลงมาอีก วนเวียนอยู่อย่างนี้ ยังไม่รู้จักทุกข์เลย ! เพราะเหตุนี้แหละฉันกับนักโทษก็ไม่มีใจเมตตาเลยสักนิดเดียว" เหตุนี้จึงรู้ว่า คนทำชั่วต้องตกนรกแน่ ตอนนี้พวกเรา ที่อยู่ในโลกนี้เพียงระยะเวลาสั้นๆ ควรขยันมีเมตตา มีกรุณา บำเพ็ญความดีทั้งหลาย เพื่อขจัดกิเลสอุปสรรคสาม บำเพ็ญอายตนะหกให้บริสุทธิ์ สวดมนต์ถือศีลเจ พิจารณาฌานฝึกธรรม กระโดดพ้นหกช่องหมุนเวียนแห่งทะเลทุกข์ ปล่อยละความโลภโกรธหลง กิเลสพิษทั้งสาม ตลอดจนไปฆ่าชีวิต ลักขโมยละเมิดประเวณี เป็นความชั่วทั้งนั้น ! ต้องรู้ว่าการทำเรื่องชั่วย่อมได้รับผลชั่วตอบสนอง สิ่งที่พุทธองค์ตรัสเป็นเรื่องจริงทั้งนั้น เราควรเข้าใจความจริงและเชื่อถือนำไปปฏิบัติซิ !

นิทาน ๑ : ในสมัยถัง ชายคนหนึ่งชื่อ อวี่ซือซวง มีความฉลาดหลักแหลม และมีกลเม็ดเด็ดพรายมาก จักรพรรดินีบู๊เฉกเทียน คิดอยากสร้างเครื่องจับเท็จชนิดหนึ่ง เพื่อใช้เปิดเผยแผนการณ์ร้ายของคนอื่น ในบรรดาช่างไม้ที่มีอยู่ไม่มีใครสามารถสร้างเครื่องกลชนิดนี้ได้ แต่นายอวี่ซือซวงกลับสามารถประดิษฐ์เครื่องมือนี้ได้ และก็ต้องประสงค์กับความคิดของจักรพรรดินีบู๊เฉกเทียนด้วย ต่อมาภายหลังก็มีคนนำความลับใส่เข้าไปในเครื่อง จึงเปิดเผยข้อมูลของนายอวี่ซือซวงสมัยอยู่ที่หยางโจว ได้เคยสร้างกงล้อมีด (กงจักร) เป็นอาวุธให้กับหวีจิ้งเย้อมาแล้ว กงจักรนี้ใช้เป็นอาวุธทำลายทหารในสงครามมาแล้ว และก็ได้ฆ่าพวกข้าราชการและทหารในราชสำนักมามากมายนัก ด้วยสาเหตุนี้นายอวี่ซือซวงจึงมีโทษถึงตาย

นิทาน ๒ : ในสมัยซ่งเหวยจง นายซ่งเซินรับราชการในราชสำนักรับผิดชอบเรื่องการขนส่งเขตตะวันตก เขารับหน้าที่บูรณะงานภายในราชสำนักด้านตะวันตก เขาพูดกับคนอื่นว่า “ต้องรีบๆ ทำงานให้เสร็จเร็วๆ จะได้รับรางวัลจากฮ่องเต้” วัสดุที่ใช้ต้องเป็นกระดูกของวัวควายมาเผาเป็นเถ้า ต่อมากระดูกของวัวควายไม่พอใช้ นายซ่งเซินจึงออกคำสั่งให้ไปขุดเอากระดูกคนตามหลุมฝังศพแล้วเอามาเผาเป็นเถ้าแทนกระดูกวัว ตอนนั้นลูกมือของนายซ่งเซิน ชื่อนายซุนซง ได้ห้ามปรามเขา นายซ่งเซินไม่ฟังคำห้ามปรามของนายซุนซง นายซุนซงจึงแกล้งป่วยและเลิกงานกลับบ้านไป ต่อมานายซ่งเซินก็ทำงานเสร็จทันกำหนด ฮ่องเต้จึงเลื่อนให้เป็นบัณฑิต มาถึงตอนนี้ เขาก็เกิดเป็นโรคประหลาดขึ้น เขาพูดเองเออเองว่า “ฉันขุดหลุมศพขโมยกระดูกคนไปเผามีโทษกรรมสมควรตายลูกเดียว !” พูดจบแล้วก็กระอักเลือดตาย ไม่นานนัก ครอบครัวของซ่งเซินก็ตายกันหมดบ้าน ต่อมาภายหลังนายซุนซงก็

ป่วยตายไป ในยมโลก เขาเห็นนายซ่งเซินหลบอยู่บนเตียงเหล็กที่เผาจนร้อนแดง เลือดเต็มตัวไปหมด นายซุนซงก็เดินไปอีกที่หนึ่งเป็นท้องพระโรงใหญ่ พบพนักงานยมบาลพูดกับเขาว่า "ซุนซง เจ้าเคยตักเตือน ไม่ให้เผากระดูกคน ซ่งเซินไม่ยอมฟัง เจ้าเลยลาออกกลับบ้านไป เจ้าเป็นคนมีน้ำใจ เจ้าควรมีอายุยืนต่ออีก ๑๒ ปี" ดังนั้นนายซุนซงจึงฟื้นคืนชีพขึ้นมา และก็เล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้คนอื่นฟัง ต้องรู้ว่าสิ่งที่เจ็บปวดที่สุดคือ ภัยพิบัติที่ทำให้ต้องสิ้นชาติตระกูล เริ่มแรกของซ่งเซิน คือความโลภที่หวังอยากได้รางวัล จึงมีโทษมหันต์ที่ขโมยกระดูกคนเอาไปเผาทำเถ้า จึงได้รับโทษที่ต้องดับทั้งวงศ์ตระกูล คนโบราณว่า "ความชั่วมาจากความโลภ เพราะฉะนั้นความโลภจึงเป็นรากเหง้าของความชั่ว ดังนั้น การแก้ไขความชั่วที่สำคัญคือ ละความโลภ" นี่เป็นความจริงนะ !

ในพระสูตรจงหยงว่า "หากคนทำชั่วสักเรื่องหนึ่ง จิตใจก็จะไม่สบาย ทำชั่วถึง ๑๐ เรื่อง ลมปราณจะอ่อน ร่างกายอ่อนแอ ทำชั่วถึง ๒๐ เรื่อง ชะตาชีวิตก็จะขรุขระ เสียทรัพย์และล้มเหลว ทำอะไรก็ไม่สมหวัง ทำชั่วถึง ๕๐ เรื่อง ตลอดชีวิตจะไม่มีคู่ครองที่ดี ทำชั่วถึง ๑๐๐ เรื่อง ในบ้านก็จะมีลูกทรพีและเป็นทรราช ทำบาปท่วมฟ้า เหตุนี้ทั้งบ้านจึงพินาศ ลูกหลานไปเกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน ต้องรู้ว่าเมื่อทำชั่วจนเต็มเปี่ยมแล้ว ภัยเคราะห์ทั้งหลายก็จะตกทอดถึงลูกหลาน ตนเองก็ตกนรก อย่างนี้จะถือเป็นการลงโทษที่เบาหรือ แต่ละคนควรเอาโอวาทนี้จดจำไว้ในใจ ก็จะไม่ไปทำชั่ว

คัมภีร์ : ทนทำชั่วร้ายได้

อธิบาย : ใจอดทนที่ไปทำร้ายคนและสัตว์ได้

ประโยคนี้ถ้าพูดจำเพาะชีวิตสัตว์ ฟ้ามีคุณธรรมให้กำเนิด แต่ก็มีคนใจร้ายทนทำชั่วรายทำลายชีวิตสัตว์ได้ ต้องรู้ว่าการทำลายชีวิตสัตว์ในบรรดาความชั่ว ถือว่าเป็นบาปหนักที่สุด พฤติกรรมชอบทำลายชีวิตสัตว์ตามอำเภอใจเช่นนี้ ถือว่าเป็นคนที่ไม่มีใจเมตตากรุณาเลยสักนิดหนึ่ง มูลรากของความดีทั้งหลายก็อยู่ที่ใจเมตตา และมูลรากของความชั่วทั้งหลายก็อยู่ที่ทนทำชั่วร้าย เพราะฉะนั้น ให้ละทิ้งความโหดเหี้ยมแล้วเหลือใจที่กรุณาไว้ ซึ่งก็เป็นบารมีที่เหล่าเทพเซียนพุทธต้องบำเพ็ญทั้งสิ้น !

รักตัวกลัวตาย รักใคร่ญาติสนิทของตนเอง มีความรู้สึกเจ็บปวดแทนคน รักลูกหลาน รู้ไหมว่าสัตว์ก็มีความรู้สึกดุจเดียวกับมนุษย์ แต่เพราะมนุษย์มีปัญญาแต่สัตว์ขาดแคลนปัญญา มนุษย์ชาติพูดคุยกันได้ สัตว์พูดคุยกันไม่ได้ มนุษย์มีพลังแรงมากและสามารถใช้เครื่องทุ่นแรงได้ แต่สัตว์แรงน้อยกว่า เราลองมองดูอาหารบนโต๊ะซิ มื้อหนึ่งอย่างน้อยก็หนึ่งชีวิต เช่น ปลาตัวหนึ่ง ไก่ตัวหนึ่ง บางครั้งต้องฆ่าถึง ๑๐ ชีวิต จึงจะได้อาหารจานอร่อย ถ้าเป็นพวกหอยหรือกุ้ง ก็ต้องฆ่าถึงร้อยชีวิตทีเดียว ยิ่งคนที่ชอบอาหารประณีตอร่อย ก็จะหาทางกินอย่างพิศดาร จับมาย่างอย่างเป็นๆ ผ่าท้องถลกหนัง ล้วนเป็นเรื่องที่โหดเหี้ยมที่สุดแล้ว อิ่มไปมื้อหนึ่งก็พอใจมีความสุข ถ้าหากพ่อครัวทำชักช้าไปหน่อยก็จะเกิดอารมณ์ว่าร้ายทางครัว เพราะฉะนั้น ควรใจเย็นๆ แล้วคิดดูสักหน่อยหนึ่ง ว่าเป็นเรื่องน่าหวาดกลัวสุดเศร้าหรือเปล่า !

ในพระสูตร "สัตว์ทั้งหลายล้วนกลัวเจ็บที่ถูกมีดฟันแทงทั้งปวง ไม่มีหรอกที่ไม่รักชีวิต !" นายหวังเจียะต้องการฆ่าแพะเพื่อเลี้ยงแขก

แพะวิ่งไปที่แขกแล้วคุกเข่าลงร้องขอชีวิต นายฉูเซินจะฆ่ากวาง กวางคุกเข่าลงน้ำตาไหล นายเซิ่นเน้ยอู้มาสืบคดีที่เจียหนิง ทางครัวต้องการฆ่าแพะแต่ก็หามีดไม่พบ ภายหลังพบว่ามีดถูกแพะคาบไปซ่อนที่ใต้ผนัง พระเจ้าอโศกมหาราชออกท่องเที่ยว เกิดงีบหลับตอนกลางวัน ฝันเห็นผู้หญิงร้อยกว่าคนมาหาพระองค์ เหมือนกับจะบอกอะไรแก่พระองค์ หลังจากตื่นขึ้นก็แอบไปสำรวจที่โรงครัว จึงเข้าใจดีที่แท้คือพวกหอยมาเข้าฝันพระองค์ขอให้ช่วยชีวิต เหล่านี้พวกเราก็รู้ว่าสัตว์ก็รักตัวกลัวตายเหมือนกับคนไม่มีผิด ! ถ้าบังเอิญคนถูกมีดบาดน้ำร้อนลวก หรือถูกเข็มแทง ก็จะร้องลั่นให้คนช่วยหรือไปหาแพทย์ บางรายก็ถึงกับเป็นลม คนยังรักชีวิตร่างกายเช่นนี้ แล้วทำไมกับชีวิตสัตว์กลับไม่มีใจสงสารรักเขา ทำลายพวกเขาตามอำเภอใจ ไม่เสียดายที่จะผูกเวรกรรมกับพวกเขา โดยก่อกรรมฆ่าสัตว์ตัดชีวิต เพราะฉะนั้นกรรมชั่วนี้ การฆ่าชีวิตเป็นเรื่องที่เจ็บปวดน่าเวทนาที่สุด พุทธองค์และเทพเซียนต่างก็ตักเตือนพวกเราไม่ให้ฆ่าสัตว์ จะต้องรู้ว่าผลกรรมตอบสนองไม่ผิดพลาดแม้แต่น้อย ควรเอาใจเราเปรียบใจเขา และคิดคำนึงให้ยิ่งยวด เหตุที่พูดละเอียดเช่นนี้คือ เหตุผลที่ห้ามฆ่าสัตว์ขอร้องท่านผู้เมตตาต้องปฏิบัติอย่างแข็งขัน !

อันดับ ๑ วันเกิดไม่ควรฆ่าสัตว์ ในพระสูตรซือจิงว่า "พ่อแม่เหน็ดเหนื่อยที่ให้กำเนิดฉัน" วันที่แม่ให้กำเนิดฉัน การจะเป็นแม่นี้ยากนัก เพราะฉะนั้นวันเกิดในวันนี้ ควรที่จะถือศีลเจงดฆ่าสัตว์ ทำกุศลให้มาก เพื่อเป็นการเพิ่มบุญให้แม่มีอายุยืนยาวขึ้น หากพ่อแม่สิ้นไปแล้วก็สามารถอุทิศส่วนกุศลนี้ ให้ดวงวิญญาณพ่อแม่ได้เลื่อนสูงขึ้น จะลืมวันเกิดที่แม่ฟันฝ่าชีวิตได้อย่างไร แล้วตามใจตนเองเพื่ออร่อยปากได้อย่างไร การฆ่าสัตว์เพื่อกินเนื้อ ก็รังแต่จะดึงให้พ่อแม่ตกต่ำลง และก็ไม่ดีกับตนเองด้วย แต่เรื่องเช่นนี้กับสภาพสังคมปัจจุบัน

กลายเป็นธรรมเนียมต้องฆ่าชีวิตมาเลี้ยงฉลองไปแล้ว ทั้งยังไม่รู้สึกว่าเป็นเรื่องไม่ถูกต้อง ทำให้ใจนี้เจ็บปวดน้ำตาไหลเศร้าใจยิ่งนัก !

อันดับ ๒ เวลาคลอดบุตรไม่ควรฆ่าสัตว์ หากเป็นคนที่ไม่มีบุตรของตนเอง ก็จะรู้สึกเศร้าเสียใจ สำหรับคนที่มีบุตรของตนเองก็จะให้รู้สึกยินดี แต่ก็ไม่คิดว่าสัตว์ทั้งหลายมันก็รักลูกของมันนา ! มาตอนนี้ต้องการฉลองที่ได้ลูก ก็จะมาฆ่าแกงลูกของพวกมัน ใจคอกินมันได้ลงคอหรือ ลูกเพิ่งคลอดออกมา แทนที่จะทำบุญเพื่อให้เขามีอายุมั่นขวัญยืน กลับมาสร้างบาปกรรมด้วยการฆ่าสัตว์ เป็นการสร้างวิบากกรรมให้แก่ลูก ช่างโง่เขลาเสียจริงๆ แต่คนทั้งโลกก็เคยชินกันแล้วโดยไม่รู้สึกว่าไม่ถูกต้อง ทำให้คนที่มีน้ำใจเมตตาต้องเจ็บปวด เสียน้ำตา !

อันดับ ๓ การเซ่นไหว้บรรพชนหรืองานศพ หรือวันเช็งเม้งควรอย่างยิ่งต้องงดฆ่าสัตว์ เพื่อเพิ่มบุญกุศลให้กับบรรพชนและผู้จากไป ถ้าหากยังฆ่าสัตว์เอามาเซ่นไหว้หรือเลี้ยงแขกในงานศพ ก็จะเป็นการเพิ่มวิบากกรรมให้กับคนตายและบรรพชนเท่านั้น ไม่เพียงไม่มีประโยชน์กลับมีแต่โทษ ถ้าเป็นผู้มีปัญญาก็จะไม่ทำเด็ดขาด แต่เรื่องนี้ก็กลายเป็นความเคยชินของชาวโลกไปแล้ว ไม่เพียงแต่ไม่รู้สึกว่าผิด ผู้มีน้ำใจก็จะเศร้าเสียใจเสียน้ำตา !

อันดับ ๔ งานแต่งงานไม่ควรฆ่าสัตว์ การแต่งงานทำให้ชีวิตสัตว์ต้องตายไปไม่รู้เท่าไร น่าจะรู้ว่าสามีภรรยาที่แต่งงานก็เริ่มต้นให้กำเนิดบุตรมาสืบต่อวงศ์ตระกูล ในวันฉลองอันเป็นมงคลฤกษ์นี้กลับกลายเป็นวันอุบาทว์ฆ่าชีวิตมาเลี้ยงแขก เป็นการปลูกฝังเหตุแห่งบาปไป ! เป็นการเอาความโกรธแค้นรวมเข้ามาในบ้าน พฤติกรรมเหล่านี้เป็นภาวะปกติของคนปัจจุบันนานแล้ว โดยไม่รู้สึกว่าไม่ถูกต้องจึงเป็นเรื่องน่าเศร้าใจนัก !

อันดับ ๕ การภาวนาขอพรไม่ควรฆ่าสัตว์ คนที่กำลังเจ็บป่วยก็มักจะฆ่าสัตว์เอามาเซ่นไหว้เจ้า เพื่อภาวนาขอให้เทพเจ้าประสาทพรและคุ้มครอง แต่ไม่ได้คิดว่าจุดมุ่งหมายของการเซ่นไหว้คืออะไร ถ้าจะให้ขจัดความตาย มีอายุยืนแล้ว แล้วฆ่าเอาชีวิตของมันมาต่อชีวิตของเรา มันเป็นการละเมิดหลักธรรมฟ้าอย่างยิ่ง ไม่มีเรื่องอะไรที่ร้ายแรงขนาดนี้แล้ว ควรรู้ว่า "ผู้ตรงซื่อมีปัญญาจึงเป็นเทพเจ้า" มีหรือที่เทพเจ้าจะเห็นแก่ตัว การภาวนาขอพรแบบนี้ ไม่เพียงแต่ไม่สามารถต่ออายุได้แล้ว ยังเป็นการเพิ่มวิบากกรรมให้แก่ตนเองอีกด้วย

อันดับ ๖ การแก้บนห้ามฆ่าสัตว์ ควรรู้ว่า "นิจจังคือพุทธะซื่อตรงเป็นเทพเจ้า" หลักธรรมนี้เหล่าพุทธะโพธิสัตว์และเทพเจ้าไม่รับสินบนแล้วให้พรกับคนให้สินบนหรอก ! ปัจจุบันคนชอบมาบนบานหน้าเทพเจ้า แล้วฆ่าสัตว์ตัดวิญญาณ การบนแบบนี้เรียกว่าบนบาป ! ถึงแม้จะเป็นการบนแต่วิบากกรรมตอบสนองกำลังตามมา !

อันดับ ๗ การจัดงานเลี้ยงไม่ควรฆ่าสัตว์ ฤกษ์ดีเช่นนี้ ทั้งเจ้าภาพและแขกผู้มีเกียรติ มาชุมนุมกันงานเลี้ยงกัน การใช้อาหารเจคงไม่ทำให้เจ้าภาพกับแขกที่มีความสัมพันธ์ที่ดีต้องเสียหายหรอก ! ทำไมต้องถวายชีวิตไปฆ่าสัตว์มากินมาดื่มกัน น่าจะรู้นะว่าขณะที่เจ้าภาพกับแขกกำลังสนุกสนานร่าเริงกัน แต่ในครัวสัตว์ที่ถูกฆ่า ถูกสับ ถูกตุ๋น ถูกนึ่ง ถูกย่าง พวกมันกำลังร้องไห้ปล่อยโฮ ทั้งเจ้าภาพและแขกหูตึงไม่ได้ยิน มีหรือจะเห็นใจความเจ็บปวดที่อยู่ในหม้อในกระทะหรอก !

อันดับ ๘ ผู้ดำรงชีวิตไม่ควรฆ่าชีวิต ชาวโลกต่างต้องการดำรงชีวิตอยู่ แต่การไปทำกิจกรรมฆ่าสัตว์ เช่น ล่าสัตว์ จับปลา หรือฆ่าสัตว์เป็นอาชีพ หาเงินมาเลี้ยงครอบครัว ควรรู้ว่าเบื้องบนจะไม่ให้กำเนิดคนที่ไม่รู้จักหากิน ขอเพียงมีเทคนิค มีศิลปะบ้าง ก็สามารถ

หาเงินมาเลี้ยงปากเลี้ยงท้องได้ ทำไมต้องไปทำอาชีพที่ต้องฆ่าสัตว์ตัดชีวิต สร้างบาปกรรมมาเลี้ยงครอบครัว แบบนี้ไม่เพียงละเมิดหลักธรรมฟ้า ถ้ายิ่งฆ่าก็ยิ่งยากจน เพราะฉะนั้นผู้มีอาชีพฆ่าสัตว์แล้วร่ำรวยได้ ในร้อยคนหาไม่ได้สักคน ยังเป็นการปลุกเหตุที่ลูกหลานไม่กตัญญูแล้ว ยังมีนรกเป็นที่ไปอีกด้วย กรรมตอบสนองไม่มีอะไรรุนแรงกว่านี้แล้ว ทำไมไม่เปลี่ยนอาชีพเล่า !

การให้ของกินที่เป็นมารยาทที่ดี แต่ของกินที่ให้ ถ้ายังมีชีวิต เช่นไก่เป็นๆ ปลาเป็นๆ เป็นต้น ล้วนก่อกลไกการฆ่าขึ้น การให้ของมีชีวิตก็เหมือนกับการฆ่าชีวิตให้เขา อย่างนี้ก็รับบาปไปเต็มๆ ส่วนคนรับก็แค่กินอิ่มสักมื้อ ทั้งสองฝ่ายไม่มีบุญกุศล ตลอดจนการเลี้ยงปลาสวยงาม อาหารที่เลี้ยงอาจเป็นพวกหนอน คิดคำนวณให้ดี บางคนเลี้ยงนกกะเรียนต้องใช้ปลาตัวเล็กๆ ดูซิว่าหมดชีวิตไปเท่าไร บาปการฆ่าชีวิตจะไม่สนใจไม่ได้ !

คำคม : คุณหวงหลูจื๋อ เขียนโศลกบทหนึ่งว่า “เนื้อฉันเนื้อเวไนย ชื่อต่างกันกายไม่ต่างกัน จิตแหล่งเดียวกัน เพียงรูปร่างต่างกัน วิบากเขารับไป อร่อยพลีเป็นของฉัน อย่าว่ายมบาลไม่มี คอยดูว่าเป็นไฉน”

ท่านเซียนลี่ตงปิง ก็เคยเขียนโศลกไว้ว่า “เธออยากมีอายุยืนให้ฟังข้า เรื่องราวเฉียบแหลมให้อภัยตน อยากอายุยืดต้องปล่อยสัตว์ เป็นหลักธรรมแท้ตามครรลอง ถ้าหากเขาจะตายเธอช่วยเขา ถ้าเธอจะตายฟ้าช่วยเธอ ยืดอายุต้องการบุตรไม่มีวิธีอื่น หยุดฆ่าปล่อยชีวิตเท่านั้นเอย !

นิทาน ๑ : สี่เจินจวิน เป็นชาวหนี่หนาน ในสมัยจิ้น ชอบออกล่าสัตว์ตั้งแต่เด็ก วันหนึ่งเขาออกไปล่าสัตว์แถบภูเขา เขายิงธนูถูกลูกกวางตัวหนึ่ง เขาเห็นแม่กวางใช้ลิ้นเลียที่บาดแผลของลูกกวาง ท่าทางเหมือนมีอาการโศกเศร้าอย่างมาก ไม่นานนักแม่กวางก็ล้มลงตาย สี่เจินจวินผ่าท้องของแม่กวางก็พบว่า ตับไตไส้พุงแตกช้ำ ภาพที่เห็นกระทบกระเทือนใจเขาอย่างมาก เขาจึงหักคันธนูทิ้ง และสาบานว่าจะไม่ล่าสัตว์อีก ต่อมาสี่เจินจวินถูกยกเป็นผู้มีความกตัญญูและสุจริต เขาเป็นนายอำเภอเมืองเซินหยาง ด้วยรู้สึกว่าราชสำนักมีความวุ่นวายมาก จึงลาออกจากราชการกลับไปอยู่บ้าน ติดตามเรียนธรรมกับอู่เมิ่ง ในสมัยจิ้น ปีที่สองแห่งฮ่องเต้เซี้ยงอู้ตี้ไท่คัง เขาก็สำเร็จธรรมที่ซีซันเมืองหงโจว ด้วยมือภิญญาฉุดช่วยชาวเมืองบ่อยๆ ฮ่องเต้ซ่งตี้ได้สถาปนาท่านเป็น**เทพเจ้าอิทธิฤทธิ์อาทร** หรือ **เทพเจ้าสี่เจิ้นจวิน** บ้างก็เรียกท่านว่า สี่เซินหยาง

นิทาน ๒ : เย็นเทียนอี่เป็นพ่อค้าที่โลภมากและโหดร้าย ทุกปีเขาจะเดินทางไปที่ซิงโข่ว เมืองไหโจว เพื่อซื้อหมูมาฆ่า มีอยู่คราวหนึ่ง เขาบรรทุกหมูมาทางเรือ ผ่านมาทางคลองลิ้งอันเมืองเกาอิ๋ว ตกกลางคืนเกิดลมพายุ เรือถูกพายุพัดจนคว่ำ พวกหมูถูกพวกประมงแย่งไปจนเกลี้ยง เย็นเทียนอี่ร้องรำพันอยู่ริมคลอง ก็พอดีให้เสากระโดงเรือหักโค่นล้มลงมาทับร่างเขา จนเย็นเทียนอี่แบนเป็นเนื้อทับ

วิจารณ์ : ต้องรู้ว่าถ้าชะตาชีวิตเป็นผู้มีทรัพย์แล้ว ไปอยู่ที่ไหนก็หาทรัพย์ได้ ทำไมจะต้องไปมีอาชีพฆ่าสัตว์ตัดชีวิตเล่า การตอบสนองเหมือนพ่อค้าเย็นเทียนอี่ แบบนี้มีมากมายนัก มีคุณค่าเป็นอุทาหรณ์ให้ใคร่ครวญตรึกคิด อย่าหวังแต่จะหาเลี้ยงชีพจนต้องมาจบชีวิตลง

หรือไม่ก็ถูกโจรกรรม เผาแย่งชิง ตลอดจนจมน้ำตาย เป็นต้น อาจเป็นเพราะเบื้องบนฆ่าชีวิตเขาเป็นการตอบสนองที่เขาสร้างวิบากกรรมด้วยการฆ่าชีวิตก็เป็นได้

คัมภีร์ : ข่มเหงราชาบิดามารดาลับหลัง

อธิบาย : กับพระราชาผู้เป็นประมุขของชาติ และบิดามารดา ควรต้องซื่อสัตย์จงรักภักดี มีกตัญญูและเคารพนับถือ ในทางกลับกันกลับแอบทำร้ายข่มเหง การกระทำไม่จงรักภักดีไม่กตัญญู

การแอบทำร้ายราชาบิดามารดา เป็นการกล่าวถึงจำเพาะกับคนที่มีชื่อเสียงดีที่เสแสร้งแกล้งทำ สำหรับประเทศชาติกับบิดามารดาซึ่งเป็นผู้มีพระคุณต่อเราประดุจเช่นฟ้ากับดิน ถ้าหากรับเงินเดือนของหลวงแล้วขี้เกียจปฏิบัติงานหลวง เอาแต่ผลประโยชน์ส่วนตน ฉ้อราษฎร์บังหลวงเป็นการข่มเหงเบื้องสูง ปิดบังเบื้องล่างคือประชาชน คนจิตใจแบบนี้มีหรือที่จะยอมให้รู้ถึงพระราชาหรือประมุขของชาติ นี่แหละคือการแอบทำร้ายข่มเหงพระราชานั่นเอง ! กับบิดามารดาที่ต้องสนองงานเลี้ยงดูอย่างศรัทธาจริงใจ การทำงานดูแลไม่จริงใจ หรือแอบกระทำต่อบิดามารดาด้วยการแข็งขืน ซึ่งเป็นความผิด คนจิตใจแบบนี้มีหรือจะให้บิดามารดารู้เข้า นี่คือการแอบทำร้ายข่มเหงบิดามารดานั่นเอง !

นิทาน ๑ : ในสมัยหมิง ฮ่องเต้ซวงจงมีนิสัยชอบโคลงกลอน และคีตกวี พระองค์จะมีรับสั่งให้เหล่ามหาอำมาตย์ในราชสำนัก เข้าร่วมแต่งกลอน มีบัณฑิตคนหนึ่งถือว่าตนมีภูมิความรู้สูง ทุกครั้งที่เขาได้ถูกสั่งให้แต่งกลอนถวาย ก็จะพูดว่า “กลอนที่ข้าแต่งนั้นช่างยอดเยี่ยม

เหลือเกิน ไม่เพียงแต่ฮ่องเต้แต่งไม่ได้แล้ว ยังไม่สามารถเข้าถึงความลึกซึ้งของกลอนได้เลย !” ต่อมาไม่นานนัก บัณฑิตผู้นี้ก็แต่งกลอนล่วงเกินราชสำนัก ทั้งยังกล่าววาจาจาบจ้วง ด้วยเหตุนี้จึงถูกฮ่องเต้ลงโทษท่านไม่ให้ความเคารพ และก็สั่งปลดออกจากตำแหน่ง

นิทาน ๒ : ในสมัยสามก๊ก ที่แคว้นก๊กอู๋ มีบัณฑิตคนหนึ่งชื่อกู่ตี้ ทุกครั้งที่ได้รับจดหมายของบิดา เขาจะคุกเข่าลงอ่านจดหมายอย่างนอบน้อม ทั้งยังกล่าวตอบถ้อยคำแต่ละประโยค เหมือนกับการพูดโต้ตอบกับบิดาปานนั้น ถ้าหากในจดหมายว่าบิดาเจ็บป่วย นายกู่ตี้ก็จะร้องไห้กับจดหมาย เสียใจจนพูดไม่ออก ! และในสมัยจิ้น นายหวมชวง ขณะอายุได้ ๘ ปี บังเอิญบาดเจ็บที่ปลายนิ้วชี้ ก็ร้องไห้เสียยกใหญ่ ชาวบ้านก็ถามเขาว่า “เจ็บปวดขนาดนั้นเชียวหรือ” หวมชวงร้องไห้ตอบว่า “ฉันไม่ใช่ร้องไห้เพราะเจ็บหรอก ! หากแต่เพราะว่าร่างกาย เส้นผม ผิวหนัง ได้มาจากบิดามารดา ด้วยเหตุที่ไม่กล้าจะทำร้าย เพราะฉะนั้นฉันจึงรู้สึกโศกเศร้าเสียใจ !” บุคคลทั้งสองนี้มีตำแหน่งการงาน เจริญสูงมากจนเป็นที่เลื่องลือ

นิทาน ๓ : สมัยก่อนมีพี่น้อง ๒ คน เขาจะผลัดกันดูแลเลี้ยงมารดาทุก ๕ วัน พี่ชายค่อนข้างยากจน ส่วนน้องชายมีฐานะดีกว่า พี่ชายจะเลี้ยงมารดา แม้เพียงข้าวต้มก็ยังหาไม่ได้ มีอยู่ครั้งหนึ่งเขาเลี้ยงมารดามาได้ ๓ วัน ยังขาดอีก ๒ วัน เขาก็พูดกับมารดาว่า ขอให้มารดาไปที่บ้านของน้องชายก่อน ขาดเหลืออีก ๒ วัน ไว้คราวหน้าจะชดเชยให้ เมื่อมารดาได้ยินแล้วก็ไปที่บ้านของน้องชาย เล่าเรื่องของพี่ชายให้ฟัง น้องชายสั่งให้ภรรยาของเขาเก็บข้าวซ่อนไว้ แล้วก็ขัดขวางการกระทำของพี่ชาย ไม่ยอมเลี้ยงมารดาก่อน ๒ วัน มารดา

ให้รู้สึกทนไม่ได้ก็ร้องไห้กลับมาที่บ้านของพี่ชาย ขณะนั้นก็เกิดฟ้าร้อง สายฟ้าแลบ ผ่าลงมาที่น้องชายและภรรยาตายคาที่ !

คัมภีร์ : แอบทำร้ายคนดี

อธิบาย : กับคนดีที่ซื่อสัตย์ภักดี ควรที่จะรักและปกป้องเขา สนับสนุนเขา แต่กลับวางแผนทำร้ายเขา การวางแผนทำร้ายเขาก็เหมือนกับแอบซุ่มยิงเขา หรือจ้างวานมือปืนไปยิงเขา ซึ่งป้องกันได้ยาก เมื่อผู้อื่นถูกเราทำร้ายโดยที่เราอยู่เบื้องหลัง จึงไม่ต้องรับผิดชอบกับการกระทำ ได้ชื่อว่าเป็นคนชั่ว นี่เป็นเรื่องที่เลวมาก บุคคลโดยทั่วไปไม่ควรวางแผนทำร้ายใคร หากวางแผนแอบทำร้ายคนดีด้วยแล้ว ยิ่งไม่ควรเป็นอย่างยิ่ง เพราะคนที่ดีเป็นบุคคลที่ประชาชนฝากความหวังไว้ คนดีของประเทศก็เป็นคนดีที่ประชาชนให้ความสำคัญจับตามอง ถ้าคนดีในหมู่บ้านก็เป็นคนทั้งหมู่บ้านให้ความสำคัญจับตามอง เพราะฉะนั้นจะไปแอบทำร้ายคนดีได้อย่างไร

นิทาน : ในสมัยถัง อำมาตย์ลี่ลินปู่ เป็นคนคดในข้องอในกระดูก ชอบทำร้ายคนดี เรื่องชั่วๆ ที่ทำนับไม่ถ้วน ขณะที่ลี่ลินปู่กำลังจะตกต่ำ เขาเห็นผีตนหนึ่ง มีเขี้ยวและเล็บยาว ลำตัวมีขนเต็ม นัยน์ตาเขียวดุจประกายไฟฟ้า ผีตนนั้นเอามือมาตีเขา ต่อมาอีกไม่นานนัก ลี่ลินปู่ก็มีเลือดไหลออกจากทวารทั้งเจ็ดแล้วก็ตายไป หลังจากลี่ลินปู่ตายไปแล้ว ราชสำนักก็มีคำสั่งให้คืนตำแหน่ง ทั้งยังให้ทำลายโลงศพของเขา พร้อมกับให้สับร่างศพของเขา ทั้งยังสั่งเนรเทศลูกหลานของเขาลงถิ่นแดนใต้

ต่อมาในสมัยซ่ง ปีแรกของฮ่องเต้ตุ้นฮี แถบเมืองฮั้นโจว

มีหญิงคนหนึ่งถูกฟ้าผ่าตาย บนร่างของหญิงคนนี้มีอักษรสีแดงเขียนไว้ว่า "ลี่ลินปู่เป็นข้าราชการที่ไม่จงรักภักดี แอบทำร้ายคนดี ต้องเกิดเป็นหญิงคณิกาสามชาติ เป็นวัวควายเจ็ดชาติ เมื่อสิ้นสุดกรรมตอบสนองแล้ว ก็ไปเกิดเป็นสัตว์น้ำชั่วกาลนาน"

วิเคราะห์ : คนพาลแอบทำร้ายพระราชา โชคดีได้ใจก็จะพูดว่า ชีวิตของราชาอยู่ในกำมือเขา เขาสามารถควบคุมพระราชาได้ เขาไม่รู้หรอกว่า ถึงแม้ชีวิตพระราชาจะอยู่ในกำมือเขา ก็เพราะได้ผูกความแค้นกับเขามาก่อน จึงส่งผลเช่นนี้ หากพระราชาไม่เคยผูกความแค้นกับใครมาก่อน ไม่ว่าคนพาลจะทำร้ายอย่างไร ก็ไม่อาจทำให้พระราชาถึงตายได้ คนชั่วที่ทำร้ายคนก็เหมือนถ่มน้ำลายรดฟ้า ไม่เพียงรดไม่ถึงฟ้า น้ำลายนั้นจะรดใส่หน้าตนเองด้วย เพราะฉะนั้นกับคนที่ดีไม่อาจกล่าวหาว่าร้าย หรือแอบทำร้ายได้ เพราะว่าในที่สุดแล้ว ร้ายนั้นก็เข้าหาตัวเองจนได้ !

คัมภีร์ : หยิ่งยโสครูบา

อธิบาย : กับครูอาจารย์ที่ถ่ายทอดธรรม วิชาความรู้ แก้ไขหลงผิด ควรที่จะเคารพนับถือรับการสั่งสอน แต่กลับหยิ่งยโสดูแคลน นั่นเป็นศิษย์ผู้บกพร่อง หลักการเคารพบูชาครูบาเป็นอย่างยิ่ง

เมื่อบิดามารดาให้กำเนิดร่างกายของเราแล้ว ยังต้องอาศัยครูอาจารย์แนะนำสั่งสอน จึงจะเป็นผู้มีความรู้ เพราะฉะนั้นกับครูอาจารย์ ก็เหมือนกับพระราชาและบิดามารดา ที่ต้องให้ความเคารพนับถือ คนในปัจจุบันที่เชิญครูมาสอนลูกของตน ก็มักจะแสดงเสมือนดูถูกเงินทอง ทั้งตระหนี่แถมยังขาดมารยาท พูดจาก็ไม่รื่นหู กิริยาไม่ปกติ

ใจดูแคลนครูอาจารย์ แบบนี้ก็ไม่แตกต่างไปจากสัตว์เดรัจฉานมากนัก ! รู้ไหมว่าผู้เป็นครูอาจารย์นั้น จุดมุ่งหมายก็ต้องการให้คนรุ่นน้องเกิดปัญญา ทำตัวเป็นคนดี ตลอดจนได้สำเร็จเป็นปราชญ์อริยะ บุญกุศลประดุจฝนแรกในฤดูใบไม้ผลิยิ่งใหญ่นัก การจะรับการเลี้ยงดูค้ำชูจากผู้ปกครอง แล้วปล่อยปละละเลยบุตรหลานชาวบ้าน ไม่ควบคุมดูแลสั่งสอนให้เข้มงวด ทำให้บุตรหลานเขาตกอยู่ในอันตราย ไม่ประสบความสำเร็จ ก็ให้มีครูอาจารย์บางคนช่วยทำการบ้านให้กับลูกศิษย์ อย่างนี้ก็เท่ากับแอบข่มเหงปิดบังผู้ปกครอง ด้วยเห็นแก่เงินทองและใช้เงินซื้อเกียรติบัตร โทษตอบสนองความคิดเช่นนี้ ไม่รู้ว่าจะหนักหน่วงสาหัสแค่ไหน

นิทาน ๑ : ในสมัยซ่ง อิ๋วจว๋อกับหยางสือ ทั้งสองเป็นศิษย์ร่วมอาจารย์คือ เฉินอี๋ มีวันหนึ่ง ทั้งสองเข้าไปหาอาจารย์พร้อมกัน ก็ให้บังเอิญอาจารย์นั่งหลับอยู่ อิ๋วจว๋อกับหยางสือก็ได้แต่ยืนรออาจารย์อยู่ข้างๆ รอคอยด้วยความเคารพ เขารอจนนานเท่านาน หลังจากเฉินอี๋ตื่นขึ้นมา ขณะนั้นหิมะข้างนอกตกหนักหนาถึงหนึ่งฟุต แต่ใบหน้าของคนทั้งสองไม่แสดงความเบื่อหน่าย และทำความเคารพอาจารย์ ทั้งยังระมัดระวังนอบน้อม ต่อมาคนทั้งสองก็ได้รับวิชาของอาจารย์เต็มที่และก็นำวิชาของอาจารย์สอนคนทั่วไปอย่างกว้างขวาง

นิทาน ๒ : ท่านเหย่เฟยในสมัยซ่ง อาจารย์ของเขาคือโจวฟงผู้สามารถยกคันธนูหนักถึง ๓๐๐ ชั่ง หลังจากโจวฟงตายแล้ว เหย่เฟยจะนำของมาเซ่นไหว้อาจารย์ทุกวันพระจีนที่หน้าสุสาน และหลั่งน้ำตาอาลัย ทั้งยังนำเอาคันธนูที่อาจารย์มอบให้แก่เขา ขึ้นมายิงธนูสามดอกแล้วจึงกลับบ้าน

นิทาน ๓ : สมัยก่อนมีชาวนาคนหนึ่ง เขามีบุตรชายคนหนึ่ง ชาวนามีความคิดอยากให้ลูกชายได้เรียนหนังสืออย่างกระตือรือร้น แต่เขากระทำต่อผู้เป็นครูของลูกชายเกินไป ไม่รู้จักเคารพนับถือครู อาหารที่ให้ครูรับประทานก็ไม่ดี เป็นอาหารที่ไม่มีคุณค่าทางโภชนาการ ค่าเล่าเรียนก็ให้น้อยมาก ถึงแม้ครูจะทุ่มเทกำลังใจสอนเด็กคนนี้ แถมยังใช้เวลาสอนที่ยาวนาน แม้ว่าเด็กคนนี้จะได้อ่านบทเรียงความที่ดีของคนอื่นก็ตาม แต่เรียงความของเขาหาที่ดีไม่ได้ นี่ก็เป็นเรื่องแปลก ต่อมาเด็กคนนี้ก็ติดตามพ่อของเขาไปทำนาเช่นเดิม

วิเคราะห์ : หลักธรรมและวิธีการดูแลครูอาจารย์ ควรเหมือนกับลูกดูแลบิดามารดา เวลาเดินก็ต้องติดตามเดินอยู่ข้างหลังของอาจารย์ เวลานั่งก็ต้องนั่งอยู่ข้างๆ อาจารย์ พบอาจารย์ระหว่างทางก็ต้องยืนตรงแล้วยกมือขึ้นถามทุกข์สุขของอาจารย์ เวลาอาจารย์พูดคุยควรจะนิ่งตั้งใจฟัง ถึงแม้จะผจญกับภยันตรายหรือลำบาก ก็จะต้องไม่เปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะโชคดีมงคลหรือทุกข์อุบาทว์ ก็ต้องร่วมทุกข์ร่วมสุขกับอาจารย์ กิริยามารยาทต่ออาจารย์จะขาดตกบกพร่องไม่ได้ แม้อาจารย์จะจากไปแล้ว ก็ยังต้องไว้ทุกข์ทางใจให้อาจารย์สัก ๓ ปี ถ้าหากทำได้เช่นนี้ก็นับว่าได้ทำหน้าที่ของศิษย์อย่างสมบูรณ์แล้ว

นิทาน ๔ : สมัยก่อนมีอาจารย์หวังคนหนึ่ง เขาจะสั่งสอนลูกศิษย์ของเขาอย่างเต็มกำลังความสามารถ และไม่ถือสา ไม่คำนึงว่าค่าเล่าเรียนจะมากน้อย เขาพูดกับคนเสมอๆ ว่า “ฟ้าดินราชาบุพการีอาจารย์ ทั้ง ๕ เรียงอยู่ในแถวเดียวกัน เพราะฉะนั้น เพียงแต่เด็กไหว้ข้าเป็นครู เช่นนั้นแล้ว ชั่วชีวิตของเขาไม่ว่าจะประสบความสำเร็จ

หรือล้มเหลว คนที่เป็นครูอย่างข้ามีความรับผิดชอบทั้งนั้น เพราะฉะนั้น ถ้าหากผู้เป็นครูไม่สั่งสอนศิษย์ของตนเต็มความสามารถ กลับทำให้ศิษย์เสียหายแล้ว บาปกรรมอันนี้ก็เหมือนๆ กับนายแพทย์เลวที่ฆ่าคนไม่ผิดเพี้ยน !" อาจารย์หวังยังชอบสอนเรื่องคุณธรรมกับเด็กๆ ด้วยการเล่านิทานประกอบ เขาเล่าว่า "คนที่แสวงวิชาความรู้ ต้องตั้งใจตนให้ตรงเสียก่อนจึงค่อยเรียนวิทยายุทธ ทำตนเองให้เป็นคนดีก่อน แล้วจึงให้ความกรุณา สมมติว่า บุคคลหนึ่งบกพร่องเรื่องกตัญญูรักพี่น้องแล้ว ถึงแม้เขาจะมีความรู้เลิศโลก ก็ไม่มีคุณค่าควรแก่การจับตามอง !" อาจารย์หวังได้ลูกชายตอนแก่ บุตรชายคนหนึ่งก็คือท่านเหลินตังกง ทุกคนก็เห็นว่าอันนี้เป็นความดีของอาจารย์หวัง จึงได้รับการตอบสนองที่ดีอย่างนี้ !

วิเคราะห์ : ปัจจุบันอาจารย์ยิ่งวันยิ่งตกต่ำ ตกต่ำจนถึงขั้นทำให้ชาวบ้านเจ็บปวด ชื่อว่าเป็นครู บาปกรรมที่ทำให้ลูกชาวบ้านเสียหายต้องได้รับโทษจากเทพเจ้าแน่นอน สมัยก่อนมีครูคนหนึ่ง พอมีอายุได้หกสิบกว่าปี ก็พูดกับภรรยาของเขาว่า "ชั่วชีวิตของข้า ถึงแม้จะไม่เจริญรุ่งเรือง ก็ยังนับว่าโชคดีที่ได้มีอาชีพเป็นครู จึงสามารถสร้างครอบครัวได้สำเร็จ" พูดจบแล้ว คืนนั้นก็ฝันว่า ฝันเห็นบิดาของเขาด่าว่าเขาว่า "ชะตาของเจ้า ! เดิมทีสามารถมีชื่อเสียงได้ ! แต่เพราะรับอาชีพครูแล้วไม่ทำหน้าที่สุดความสามารถ แถมนับวันยิ่งขี้เกียจ พระเจ้าเหวินเซียงจึงลบชื่อเจ้าออกไป เธอก็ยังไม่รู้ตัว แถมยังคุยโอ้อวดว่าสมหวังอีก !" จากตัวอย่างนี้ ก็ให้รู้ว่าบาปกรรมที่ทำให้ลูกชาวบ้านเสียหาย เป็นเรื่องอันตรายยิ่งนัก !

คัมภีร์ : ละทิ้งหน้าที่

อธิบาย : หน้าที่ที่ต้องปฏิบัติต่อผู้บังคับบัญชาหรือเจ้านาย เป็นผู้ไม่จงรักภักดีเพียงพอ ถือว่าเป็นผู้ละทิ้งหน้าที่ !

ผู้ที่ละทิ้งหน้าที่ หมายเอาผู้ใต้บังคับบัญชาที่สนองงานต่อหน่วยเหนือ อย่างเช่นเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่ทำงานให้กับหัวหน้า พลทหารที่ทำงานให้กับนายพล บ่าวที่ทำงานให้เจ้านาย เหล่านี้คือผู้ทำหน้าที่ การละทิ้งก็มิใช่การละทิ้งหรือขัดขืนอย่างโจ่งแจ้งทีเดียว ถือว่าขณะที่งานกำลังเร่งรัด ตนเองละทิ้งไปไม่สามารถเป็นที่พึ่งของเขาได้ หรือในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อที่อันตราย ก็ไม่สามารถเข้าไปช่วยเหลือเกื้อหนุน เช่น การสู้รบที่ติดพันและอันตราย พลทหารที่ทำการรบกลับละทิ้งหน้าที่ไม่อยู่ช่วยเหลือนายทหารสู้รบ นี่คือการละทิ้งหน้าที่

นิทาน : ๑ ในสมัยสามก๊ก ลิโป้ซึ่งเป็นทหารที่มีความสามารถรบเก่ง ในตอนแรกก็นับถือติงหยวน ซึ่งเป็นผู้ว่าการเมืองจิ๋งโจว เป็นพ่อบุญธรรม ติงหยวนปฏิบัติต่อลิโป้ดุจบุตรแท้ๆ เลยทีเดียว แต่ลิโป้แม้จะเป็นผู้มีความสามารถกล้าหาญแต่ไม่ฉลาด เห็นผลประโยชน์ก็ลืมสัตย์ ด้วยเห็นแก่ลาภยศตำแหน่ง ถูกลี่เซียงคนบ้านเดียวกันยุแหย่ก็หวั่นไหว จึงไปเข้ากับตั๋งโต๊ะ คืนนั้นลิโป้ก็ถือดาบเข้าไปที่กระโจมของติงหยวน แล้วฆ่าติงหยวนตัดเอาศีรษะของติงหยวน แล้วนำไปให้กับตั๋งโต๊ะ แล้วก็สาบานตนไหว้ตั๋งโต๊ะเป็นพ่อบุญธรรม กาลต่อมาลิโป้อยากได้นางเตียวเซี้ยน จึงเข้ากับซือถูหวังฉง แล้วก็ฆ่าพ่อบุญธรรมตั๋งโต๊ะตาย ต่อมาไม่นาน ลิโป้ถูกทหารของโจโฉจับได้ ทีแรกโจโฉไม่คิดฆ่าลิโป้ ทั้งยังคิดจะใช้ลิโป้มาช่วยตน จึงได้ถามความเห็นจากเล่าปี่ ท่านเล่าปี่เตือนโจโฉว่า “ท่านไม่เห็นหรอกหรือว่า ลิโป้เขาทำงานกับพ่อ

บุญธรรมติงหยวนและตั๋งโต๊ะอย่างไร” โจโฉฟังแล้วก็พิจารณาวาจาของเล่าปี่ รู้สึกว่ามีเหตุผล จึงมีคำสั่งให้ประหารลิโป้เสีย

นิทาน ๒ : หยางตงเป็นบ่าวของไจ้เซี้ยนเค่อ บ้านของไจ้เซี้ยนเค่อร่ำรวยมาก หยางตงได้รับหน้าที่ไปดูแลการค้าที่หมู่บ้านแห่งหนึ่ง หยางตงทำงานด้วยความขยันมีกำไรมาก ต่อมาเมื่อไจ้เซี้ยนเค่อตายลงแล้ว มีบุตรชายคนหนึ่งเรียกว่า เป๋อเจียน อายุยังน้อย จึงเที่ยวเล่นกับพวกวัยรุ่นที่ไม่ดี ดื่มกินเที่ยวเล่นอยู่ไม่กี่ปี บ้านช่องล้มละลายหมด เหลือเพียงหยางตงที่ค้าขายที่หมู่บ้านเท่านั้น เป๋อเจียนจึงเดินทางไปหาหยางตงเพื่อขอพึ่งอาศัย หยางตงจึงยกทรัพย์สินที่หมู่บ้านให้แก่เป๋อเจียนไปรับผิดชอบ เป๋อเจียนดีใจมาก ก็กลับไปเที่ยวเล่นดื่มกินใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่ายเหมือนเดิมอีก หยางตงจึงร้องไห้เตือนเป๋อเจียนไม่ให้ใช้เงินฟุ่มเฟือย เป๋อเจียนไม่ยอมฟัง วันหนึ่ง หยางตงถือมีดเล่มหนึ่งแล้วเดินเข้าไปหาเป๋อเจียน แล้วก็ลากคอเพื่อนหัวโจกคนหนึ่งแล้วพูดว่า “ข้าหยางตงทำงานให้กับเจ้านายมา ๓๐ ปีกว่าแล้ว เมื่อเจ้านายตายแล้ว เจ้านายน้อยอายุยังน้อยไม่รู้จักการงาน พวกเจ้าพวกหมาหมู่ถือโอกาสหลอกลวงเขาทำเรื่องชั่ว ตอนนี้ทรัพย์สมบัติของบ้านไจ้ก็หมดสิ้นแล้ว โชคดีที่ข้ารักษาการค้าในหมู่บ้านนี้ไว้ได้ พวกเจ้าก็คิดจะมาช่วยล้างผลาญทรัพย์ที่เหลือให้หมดอีกหรือ ตอนนี้ข้าจะฟันหัวเจ้าก่อน แล้วก็จะไปรับโทษที่อำเภอ เพื่อเป็นการตอบแทนดวงวิญญาณของเจ้านาย !” พอคนพวกนี้ได้ยินแล้ว ก็ยอมต่อหยางตง ยอมรับผิดและพูดว่า “จากวันนี้ไป พวกเราจะไม่กล้ามาที่บ้านตระกูลไจ้อีกแล้ว !” หยางตงก็เลยนำเอาผ้าเป็นพับมามอบให้แก่พวกเขา เพื่อให้พวกเขาจากไป เสร็จแล้วก็ร้องไห้พูดกับเจ้านายน้อยว่า “บ่าวเฒ่าต้องขอโทษต่อการกระทำเมื่อครู่นี้ ที่ทำให้นายน้อย

ตกใจ จากนี้ไปขอให้นายน้อยแก้ไขเปลี่ยนแปลงนิสัยสุรุ่ยสุร่าย อย่าได้คบเพื่อนเลว ถ้าหากยอมฟังข้อเสนอของบ่าวเฒ่า บ่าวเฒ่าก็จะช่วยเหลือนายน้อยอย่างเต็มกำลัง แค่ ๒-๓ ปี ทรัพย์สินของบ้านไจ้ก็จะได้คืนมาหมดและรุ่งเรืองขึ้น ถ้าไม่เช่นนั้น บ่าวเฒ่าก็จะไปฆ่าตัวตายโดดทะเล เพราะว่าบ่าวเฒ่าทนไม่ได้ที่จะเห็นนายน้อยจะต้องอดตาย หมดศักดิ์ศรีของตระกูลไจ้ !" เป๋อเจียนฟังแล้วก็ให้รู้สึกละอายใจจนร้องไห้ และรับปากว่าจะทำตาม ชั่วเวลาไม่กี่ปีหยางตงก็สามารถซื้อคืนไร่นาบ้านช่องของบ้านไจ้ได้หมด บ่าวเฒ่าหยางตงก็มีชีวิตยืนยาวจนแก่มากและมีสุขภาพดีด้วย

คัมภีร์ : หลอกคนไม่รู้

อธิบาย : กับคนที่ไม่มีวิชาความรู้ไม่เข้าใจหลักการทำงาน เรากลับใช้วาจาเท็จมาหลอกลวงเขา ทำให้เขาหลงเชื่อว่าเป็นเรื่องจริงจนทำให้งานเสียหาย

คนที่ไม่มีความรู้ควรที่จะแนะนำเขาให้ถูกต้อง บอกเขาให้รู้จักแยกแยะความดีความชั่ว เข้าใจหลักธรรมจนทำให้เขาได้รู้ ไม่หลงมัวเมาสับสน อย่าเห็นว่าเขาหลอกลวงง่ายจึงไปหลอกลวงเขา ในศูรางคมสูตรว่า "อวดอ้างหลอกลวงกับคนที่ไม่มีความรู้ไม่เข้าใจหลักธรรม ทำให้ปัญญาชีวิตของเวไนยเข้าใจผิด คนพวกนี้เมื่อตายไปแล้วก็ต้องตกสู่นรกอเวจี รับทุกข์เหลือคณานับ !" ทำไมหนอ ! มนุษย์จึงต้องทนทุกข์ด้วยการสร้างวิบากกรรมเช่นนี้เล่า

นิทาน ๑ : คุณหลิวเฮอฟงเล่าว่า "เมื่อก่อนมีคนสามคนร่วมเดินทางด้วยกัน เดินทางมาถึงริมแม่น้ำ ซึ่งก็เป็นเวลาน้ำขึ้นน้ำเชี่ยวมาก มีเรืออยู่ที่ฝั่งตรงข้าม หนึ่งในสามคนค่อนข้างโง่ สองคนที่เหลือหลอก

ใช้ให้เขาถอดเสื้อผ้าแล้วว่ายไปเอาเรือที่ฝั่งตรงข้าม คนที่โง่ก็เชื่อฟังและทำตาม ถอดเสื้อผ้าแล้วว่ายข้ามไปฝั่งตรงข้าม ถ้าเกิดพลาดพลั้งก็จะถูกน้ำพัดจมตายได้ เมื่อคนโง่ข้ามไปถึงฝั่งแล้วก็นำเรือกลับมาเพื่อให้เพื่อนอีก ๒ คนข้ามไป คนที่โง่เกิดปวดท้องขึ้นมาต้องการหาที่ถ่ายจึงรีบลงจากเรือขึ้นฝั่งทำธุระ เพื่อนสองคนก็รีบโบกไม้โบกมือพูดว่า "เจ้าโง่ จะค่ำมืดแล้ว เรารอเจ้าไม่ได้หรอก" ว่าแล้วก็พายเรือออกไป ไม่นานนัก น้ำเกิดพัดไหลเชี่ยว พอเรือขวางคลื่นก็พลิกคว่ำ คนทั้งสองถูกน้ำพัดจมน้ำตาย ส่วนคนโง่รออยู่ริมฝั่งไม่เป็นอะไรเลย !

นิทาน ๒ : ในสมัยถังมีคนชื่อเมิ่งบู่ แต่งตัวเป็นนักพรตเดินทางเข้าเมืองหลวง เพราะไม่มีใครรู้จักเขา เขาจึงโกหกคนว่า "ฉันมีอายุหลายร้อยปีแล้ว เพราะฉันรู้เคล็ดลับของการมีอายุยืน ต่อมาเมิ่งบู่จึงถูกราชสำนักเรียกตัวเข้ามารับใช้จักรพรรดิ์ถังเสียนจง ทั้งยังได้รับความรักใคร่จากจักรพรรดิ์ ด้วยเหตุนี้ชื่อเสียงของเขาก็เป็นที่เลื่องลือเป็นที่รู้จักกันทั้งใกล้และไกล ต่อมามีนักศึกษาคนหนึ่งชื่อ จิงเอวียนเดินทางมากราบเมิ่งบู่ แล้วก็ถามเขาว่า "อาจารย์ท่านเป็นคนอยู่ในยุคสมัยไหน" เมิ่งบู่ตอบว่า "ฉันเป็นคนในสมัยเหลียง" จิงเอวียนก็ถามต่อไปว่า "แล้วท่านเคยรับราชการหรือไม่" เมิ่งบู่ตอบว่า "ฉันเคยรับตำแหน่งเจวียะตู้เมืองเหลียงโจว" จิงเอวียนได้ฟังดังนั้นจึงต่อว่าเขาว่า "เจ้าเป็นคนอะไร จึงใจกล้า ลบหลู่หลอกลวงจักรพรรดิ์หลอกลวงประชาชน ราชวงศ์เหลียงอยู่ที่เจียนหนาน จะมีเมืองเหลียงโจวตะวันตกอีกหรือ ในราชวงศ์เหลียงมีตำแหน่งซื่อผิง ซื่ออันซื่อเจิ้น ซื่อเจิน อันเป็นตำแหน่งข้าราชการที่เรียกขาน มีที่ไหนกับตำแหน่ง เจวียะตู้ !" เมิ่งบู่ฟังแล้วหน้าตาเลิกลั่ก ตาวอกแวก พูดไม่ออก รู้สึกอับอายมาก มุดหน้าก้มดิน อีกไม่กี่วันต่อมาก็ตาย

คัมภีร์ : กล่าวร้ายเพื่อนร่วมเรียน

อธิบาย : กับเพื่อนร่วมเรียนที่มีมากมาย แทนที่จะให้ความสนิทสนม กลับติฉินนินทากล่าวร้าย ทำลายชื่อเสียงเกียรติยศของเขา

เพื่อนนักเรียนหรือเพื่อนฝูงมีความสัมพันธ์เหมือนกับพี่น้อง เพื่อนเป็นหนึ่งในมนุษย์สัมพันธ์ห้า แล้วจะไปกล่าวร้ายทำลายเพื่อนทำไม เหมือนกับแอบซ่อนอาวุธอยู่ข้างหลัง

พุทธองค์ตรัสว่า "การคบค้าสมาคมกับมิตร ระหว่างกันมีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ ข้อที่หนึ่ง ระหว่างกันที่ทำเรื่องชั่ว ต้องช่วยกันตักเตือนประคองห้ามไปทำชั่วอีก ข้อที่สอง ระหว่างกันหากมีการเจ็บไข้ได้ป่วย ควรช่วยกันสอดส่องดูแลรักษาการเจ็บป่วย ข้อที่สาม ระหว่างกัน ถ้ารู้ความลับส่วนตัว ไม่ควรพูดไปสู่บุคคลภายนอก ข้อที่สี่ ระหว่างกันต้องให้ความเคารพนับถือยกย่องซึ่งกันและกัน ไม่ขาดการติดต่อ และก็ไม่จดจำความแค้นเคือง ข้อที่ห้า ระหว่างกันถ้าฐานะไม่เสมอกัน ก็ควรช่วยเหลือพยุงเกื้อหนุนกัน ไม่ควรกล่าวร้ายทำลายกัน

อาจมีผู้ถามว่า "ภายหลังคบค้าสมาคมกันแล้วจึงพบว่า เขาไม่ใช่คนดี คิดอยากจะตัดขาดไม่สมาคมกัน ก็กลัวว่าจะทำร้ายน้ำใจระหว่างกัน ถ้าไม่ไปตัดการคบกันกับเขา ก็จะเกิดการเคืองแค้นที่คบค้ากับเพื่อนได้" ท่านจูจื่อตอบว่า "นี่มิใช่เกิดการเคืองแค้นที่คบค้ากับเพื่อนหรอก แต่ในใจมีความแค้นอยู่ก่อน ต่อหน้าก็แสดงว่าคบค้ากัน อย่างนี้จึงไม่ใช่เกิดการเคืองแค้น ! ถ้าหากเพื่อนไม่ดี มิตรไมตรีก็จะห่างเหินกันบ้าง แต่ต้องค่อยๆ ห่างเหิน ถ้าหากเขาไม่เสียหายอย่างร้ายแรง ทำไมจึงต้องตัดเขาให้ห่างกันถึงพันลี้เชียวเล่า ถ้าหากใช้ความจริงใจเรื่อยๆ ไป ก็สามารถที่จะกล่อมเกลาเขาได้ ทำให้เขารู้สึกสำนึก อย่างนี้จึงจะเรียกว่า ญาติก็ไม่เสียหลักความเป็นญาติ เพื่อนก็

ไม่เสียหลักความเป็นเพื่อน

ในสมัยหมิง นายหวังหยางหมิงกล่าวว่า "การคบค้าระหว่างเพื่อน การถ่อมตนเป็นสิ่งสำคัญมาก ! เมื่อเพื่อนคบค้ากัน ระหว่างกันต้องบริสุทธิ์ใจ ถ่อมตัว นับถือเก็บความลับระหว่างกัน ส่วนใหญ่ก็คือตักเตือนห้ามปราม ชี้แนะบ้างนิดหน่อย หากแต่จริงใจเตือนกันยกย่องสนับสนุนจะมากหน่อย"

คุณอุนเจวียะเสี้ยวกล่าวว่า "คบเพื่อนต้องสรรเสริญความดีของเขา อย่าถือสาด้านเสียของเขา คบกับเพื่อนที่มีนิสัยแข็งกระด้างก็ต้องอดทนอารมณ์ร้ายของเขา เจอะเพื่อนที่นุ่มนวลลอยชาย ก็ต้องอดทนอารมณ์รวนเรของเขา พบกับเพื่อนที่ซื่อตรงจริงใจ ก็ต้องอดทนอารมณ์ยืดยาดของเขา พบกับเพื่อนที่ตุ้งติ้งโอบอ้อม ก็ต้องอดทนอารมณ์โกรธง่ายของเขา เช่นนี้ไม่เพียงได้สิ่งดีๆ จำนวนมากและก็เป็นวิธีที่คบเพื่อนที่ดีที่สุด !"

นิทาน ๑ : ในสมัยซ่ง จางเซียนไต้ เป็นเพื่อนดีของเหวินเทียนเสียน เหวินเทียนเสียนเป็นถึงอัครมหาเสนาบดี ขณะที่เรืองอำนาจนั้น เขาได้ทูลเกล้าแนะนำจางเซียนไต้ต่อราชสำนัก เชื้อเชิญจางเซียงไต้มารับราชการ แต่ก็ถูกปฏิเสธจากจางเซียนไต้มาตลอด ภายหลังเหวินเทียนเสียนทำสงครามพ่ายแพ้แก่มองโกล ถูกจับไปที่เมืองจี๋โจว จางเซียนไต้ก็แอบเข้าไปในคุกเมืองจี๋โจว เพื่อดูแลเหวินเทียนเสียน เขาพูดว่า "ถ้าหากมหาเสนาถูกส่งไปที่เมืองเหนือ ฉันก็จะติดตามไปที่เมืองเหนือ" เมื่อเหวินเทียนเสียนถูกส่งไปเข้าคุกที่เมืองเหนือ จางเซียนไต้ก็ติดตามไปอาศัยอยู่ใกล้ๆ กับคุก เพื่อดูแลเหวินเทียนเสียน เขาติดคุกอยู่ ๓ ปี จางเซียนไต้ก็ดูแลเขาถึง ๓ ปี เพื่อให้เหวินเทียนเสียนไม่รู้สึกว่าขาดแคลน ต่อมาเหวินเทียนเสียนถูกราชสำนักหยวน

สั่งประหาร จางเชียนไต้ก็ซ่อนศีรษะเขาในหีบ ภายหลังถูกตรวจพบฮูหยินของเหวินเทียนเสียน นางโอวหยางก็ตายลงในเรือนจำ ศพถูกฌาปนกิจแล้ว จางเชียนไต้ก็เก็บอังคารลงในถุงใบหนึ่ง จางเชียนไต้นำหีบศีรษะและถุงอังคารลงมาทางใต้ เพื่อไปยังบ้านเกิดของเหวินเทียนเสียน ให้ลูกหลานนำไปฝัง คืนก่อนที่จางเชียนไต้จะไปถึง ลูกชายของเหวินเทียนเสียนก็ฝันว่าบิดาพูดกับเขาว่า "ข้าตามลุงจางกลับมาพร้อมกัน" วันรุ่งขึ้นจางเชียนไต้ก็มาถึงบ้านตระกูลเหวิน

วิเคราะห์ : ด้วยเหตุนี้ ต่อมาคนรุ่นหลังจึงมีคำพูดประโยคหนึ่งเกี่ยวกับการคบเพื่อนตายว่า "เป็นตายน้ำใจเชียนไต้" คำพูดนี้ไม่ใช่โอ้อวดเกินเลย ! คุณเซิ่นตงฮ้วงกล่าวว่า "การกล่าวหาเพื่อนที่ตายแล้วเทียบกับการกล่าวหาเพื่อนที่ยังมีชีวิต หนักหน่วยร้ายแรงกว่า เป็นการทำลายสัตย์ธรรมของมิตรนะ !" ปัจจุบันการคบเพื่อน ต้องถามตนเองว่า สามารถทำได้โดยไม่เปลี่ยนแปลงใจตราบจนตัวตายได้หรือไม่เล่า !

นิทาน ๒ : ในสมัยซ่ง กั๋วเจอะ มีวิทยายุทธ์ยอดเยี่ยม มีชื่อเสียงมาก เพื่อนนักเรียนของเขา ลี่เมี่ยน เป็นเพราะอิจฉาในชื่อเสียงของเขาจึงกล่าวร้ายโจมตีเขา ลี่เมี่ยนเข้าสอบติดต่อกันหลายครั้งก็สอบไม่ติด ต่อมากั๋วเจอะสอบได้ก่อน แล้วยังสอบต่อจนได้ตำแหน่งจี่เหยิน มาถึงตอนนี้ลี่เมี่ยนจึงได้รับการคัดเลือก วันที่ประกาศผล ลี่เมี่ยนรู้สึกอับอายและรู้สำนึก จึงตัดสินใจกลับบ้านไม่มาสอบอีก กั๋วเจอะได้ข่าวก็รีบติดตามไปถึง แล้วก็รั้งลี่เมี่ยนให้กลับมา ต่อมาลี่เมี่ยนก็สอบติดได้

สรุป : จากนี้ก็จะเห็นว่า การทำร้ายคนอื่น คู่กรณีไม่ได้รับความเสียหายแต่อย่างไร ตนเองเท่านั้นที่ตกต่ำเพราะถูกกรรมตอบสนอง !

คัมภีร์ : ใส่ร้ายล่อลวง

อธิบาย : ใช้วิธีการใส่ร้ายป้ายความผิด หลอกลวง ปลอมแปลง

ปล่อยข่าวไร้สาระไม่มีหลักฐานเรียกว่าใส่ร้าย มุสาป้ายสีให้ร้าย เรียกว่า ป้ายความผิด วางแผนเล่ห์เพทุบาย เรียกว่าหลอกลวง แอบอ้างฉ้อฉลลวงโลก เรียกว่าปลอมแปลง รูปแบบทั้งสี่รวมความก็คือ ไม่ซื่อสัตย์ ! ต้องรู้ว่า "ผู้ซื่อสัตย์ คือธรรมแห่งฟ้า ส่วนความคิดที่ซื่อสัตย์นั้นเป็นธรรมแห่งมนุษย์" แต่เมื่อละทิ้งความซื่อสัตย์แล้ว ใช้วิธีการใส่ร้าย ป้ายความผิด หลอกลวง ปลอมแปลง เหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่ละเมิดธรรมแห่งฟ้า ขาดธรรมแห่งมนุษย์ หรือขาดมนุษยธรรม จิตใจเช่นนี้แย่มาก การกระทำแบบนี้อันตรายมาก หากเป็นคนแบบนี้ก็เป็นคนประเภทที่มีบุญวาสนาต่ำต้อยที่สุด คนแบบนี้ชาติต่อไปต้องไปเกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน ผีเปรตและผีนรก อยู่ในสามช่องทางไป เขาจะร่วงร่นไปถึงไหนนั้น คุณซุนถิงฉวน เมืองเอี่ยะโจว สมัยชิง เป็นคนที่ซื่อๆ เรียบง่าย และให้ความจริงใจกับคนอื่น ไม่มีเล่ห์เหลี่ยม เพราะฉะนั้นฮ่องเต้ชื่อจูสมัยชิง ก็มักจะยกย่องเขาว่า ซุนซื่อสัตย์ แต่ละครั้งเมื่อหน่วยงานไหนเกิดขาดแคลนคน ฮ่องเต้ก็มักพูดว่า "ก็ให้ซุนซื่อสัตย์ไปแทนก็แล้วกัน !" เป็นเช่นนี้อยู่ถึง ๓ ครั้ง ในที่สุดซุนซื่อสัตย์ก็ได้ตำแหน่งเป็นถึงอัครมหาเสนาบดี ! เพราะฉะนั้น ความเป็นคนซื่อสัตย์มีธรรมสูง ก็จะไม่ทำให้เป็นคนผิดหวัง !

นิทาน ๑ : นายซิหูคนนี้ มีอาชีพเป็นคนเขียนใบฎีกาเท็จ ทำลายผู้อื่นเพื่อส่งฟ้องศาล เขาสามารถสร้างหลักฐานจากที่ไม่มีหลักฐาน ก็อาศัยช่องทางนี้หาเงินจนร่ำรวย ต่อมาภายหลังเขารู้สึกไม่สบายใจ เขาจึงทำแท่นบูชาขึ้น แล้วกล่าวสำนึกผิดต่อฟ้า เพื่อขอขมาโทษบาป

ภายหลังนักพรตทำพิธีเสร็จ เขาก็ลุกขึ้นจากแท่นพิธี แล้วพูดว่า "ท่านเง็กเซียนฮ่องเต้ได้ชี้แจงมา บ้านของนายซิหู มอบให้เจ้าอัคคีไปจัดการ สำหรับตัวนายซิหู มอบให้เจ้านทีจัดการ" ต่อมาบ้านของนายซิหูก็ถูกไฟไหม้จนเกลี้ยง ส่วนตัวเขาก็จมน้ำตาย

นิทาน ๒ : สมัยอู่ไต้ ข้าราชการรัฐหมิ่นก๋ว ระหว่างนายซิเหวินเจี๊ยกับนายอู๋อิง เกิดการเข้าใจผิดกระทบกระทั่งกัน อ๋องเหลียงรัฐหมิ่นก๋วก็ได้ส่งอาจารย์ทรงเข้าไปสำรวจในตำหนักดูว่า "มีพวกผีก่อกวน" หรือไม่ นายซิเหวินเจี๊ยก็ถือโอกาสนี้พูดกับนายอู๋อิงว่า "ฮ่องเต้สงสัยว่าท่านมีตำแหน่งอำนาจสูง ท่านควรจะถือโอกาสแกล้งทำป่วยพักผ่อนอยู่ที่บ้าน ถ้าหากมีคนที่ฮ่องเต้ส่งตัวมาดูอาการท่าน ท่านก็ต้องแกล้งว่าปวดศีรษะบอกเขาไป ข้าก็สามารถช่วยกราบทูลต่อฮ่องเต้ด้วยวาจาดีๆ อู๋อิงฟังคำแล้วก็ตอบรับคำจะแกล้งทำ นายซิเหวินเจี๊ยะก็พูดกับอาจารย์ทรงว่า "นายอู๋อิงคิดจะกบฏ เง็กเซียนฮ่องเต้จึงใช้ตะปูทองแดง ตอกเข้าไปในหัวของอู๋อิง เพราะฉะนั้น เขาจึงมีอาการป่วยเป็นโรคปอด !" อ๋องเหลียงจึงส่งคนไปตรวจสอบเรื่องนี้ ว่าเท็จจริงอย่างไร นายอู๋อิงก็รายงานแก่ผู้ตรวจสอบว่า ตนเองเป็นโรคปวดหัว อ๋องเหลียงก็เลยให้คนไปฆ่านายอู๋อิงตาย นายอู๋อิงถูกนายซิเหวินเจี๊ยใส่ร้ายจนตาย ประชาชนรู้สึกเจ็บแค้นมาก ก็ให้พอดีอ๋องเหลียงแห่งรัฐหมิ่นเกณฑ์กองทหารไปต่อสู้กับรัฐอู๋ที่เข้ามารุกราน แต่เหล่าทหารไม่ยอมเดินทัพต่างต้องการให้เอาตัวนายซิเหวินเจี๊ยออกมาจึงจะยอมไป อ๋องหมิ่นไม่รู้จะทำอย่างไร จึงจับซิเหลียงเจี๊ยผูกมัดและใส่ขื่อส่งตัวไปที่กองทัพ ซิเหวินเจี๊ยก็ถูกพวกทหารเอามีดมาแล่เนื้อนายซิเหวินเจี๊ยชั่วประเดี๋ยวเดียวก็แล่เนื้อจนหมดตัว

นิทาน ๓ : นายจ้าวถิงเฉิน เป็นขุนนางสมัยซ่ง ใช้วิธีการหลอกลวง สมัยนั้นชาวต่งไก้ที่อยู่ชายแดน ต้องการมาสวามิภักดิ์กับราชสำนัก เขาวางแผนพาชาวต่งไก้ที่ต้องการเข้ามาสวามิภักดิ์จัดสุรามอมเหล้า และฆ่าตายหมด ทั้งยังสร้างข่าวหลอกลวงว่า ชาวต่งไก้ก่อการกบฏ ทั้งยังนำเอาเรื่องนี้มาเป็นความดีความชอบ นายจ้าวถิงเฉินจึงได้บำเหน็จจากราชสำนัก ได้เลื่อนตำแหน่งใหญ่โต มีอิทธิพลมาก ต่อมาเขาก็ฝันเห็นชาวต่งไก้ที่ถูกเขาฆ่าตายพูดกับเขาว่า "เรามาตอบแทนเจ้าที่ใช้เล่ห์เหลี่ยมหลอกลวงพวกเรา !" ต่อมาอีกไม่นาน นายจ้าวถิงเฉินก็ได้ลูกชายคนหนึ่ง เพียงอายุน้อยก็สอบได้เป็นขุนนาง แต่ทว่าลูกชายคนนี้ก็เกิดบ้าคลั่ง ก่อการกบฏโดยไม่รู้สาเหตุ ทำผิดกฎหมาย นายจ้าวถิงเฉินและภรรยาจึงถูกพัวพันได้รับโทษถูกเนรเทศไปชายแดน ในที่สุดก็ถูกชาวต่งไก้ฆ่าตาย !

นิทาน ๔ : นายติงเหว่ย ขุนนางกังฉินสมัยซ่ง เป็นคนที่ไม่พูดความจริง เขาพูดว่า "ใจคนถ้าซื่อสัตย์จริงใจแล้วละก็ ไม่ว่างานอะไรก็จะทำไม่สำเร็จ ! มิหนำซ้ำยังจะถูกเขารังแกเอาด้วย" จิตใจของนายติงเหว่ยเป็นแบบนี้ มีหรือคนเขาจะไม่รู้ เพียงแต่คนเขาไม่รู้ว่าใจของนายติงเหว่ยกำลังคิดอะไรอยู่ คาดคะเนเอาไม่ได้ ในสมัยนั้นผู้คนก็มองนายติงเหว่ยเป็นผีตนหนึ่ง พูดตามจริง การใส่ร้ายหลอกลวงของนายติงเหว่ยยังนับว่าร้ายยิ่งกว่าผีอีก ดังนั้น เรื่องราวในตอนท้ายก็ไม่ต้องถามไถ่ให้ยากเลย

คัมภีร์ : โจมตีวงศ์ตระกูล

อธิบาย : ติเตียนวงศ์ตระกูลและญาติในเรื่องส่วนตัวหรือข้อเสีย ทั้งยังโจมตีให้เสียหาย

อันที่จริงคนในวงศ์ตระกูลหรือญาติ เราควรให้ความสนิทสนมจึงจะถูก ! ควรมีความรักใคร่จริงใจต่อพวกเขา หากตกทุกข์ได้ยากก็ควรร่วมกันค้ำชู ถ้าประสบกับภาวะลำบากขาดแคลน ก็ควรช่วยเหลือให้ทันการ ความไม่งามของครอบครัวต้องช่วยกันปกปิด ถ้าได้รับการเยาะเย้ย ก็ให้ร่วมกันต่อต้าน แล้วทำไมจะต้องแบ่งเขาแบ่งเรามาแย่งชิงกันเล่า แม้แต่เรื่องเล็กๆ น้อยๆ ก็ยังมาถือสา ตลอดยังช่วยกันปัดแข้งปัดขาระหว่างกัน ถ้าหากมีโอกาสก็โจมตีตอบโต้ คำคติว่า "ตัดกิ่งไม้ยังบาดเจ็บถึงแก่น ตัดรากขาดเท่ากับการตัดชีพจรของต้นไม้ !" คำพูดนี้มีค่าควรแก่การสังวร

นิทาน ๑ : ในสมัยชุนชิว มหาอำมาตย์อันผิงตง แห่งรัฐฉี ดำรงชีพด้วยความประหยัด อ๋องฉีจินกง เห็นอำมาตย์อันผิงตงเก็บซ่อนบำเหน็จที่อ๋องมอบไว้ให้ เหตุดังกล่าวอ๋องจินกงจึงต่อว่าถามเขา ท่านอันผิงตงก็ตอบอ๋องจินกงว่า "ตั้งแต่บ่าวได้รับพระมหากรุณาธิคุณประทานบำเหน็จมาให้แล้ว บิดาและคนในวงศ์ตระกูล ไม่มีใครไม่มีรถม้านั่ง ญาติของมารดาไม่มีใครที่ไม่กินอิ่มใส่อุ่น คนในบ้านของบ่าวก็ไม่มีใครอดตายหรือหนาวตายเลย นักเรียนนักศึกษาของรัฐฉี ก็ยังรอให้บ่าวเลี้ยงดูประมาณ ๓๐๐ คน การกระทำของบ่าวอย่างนี้ จะเป็นการเก็บซ่อนบำเหน็จที่ฝ่าบาทประทานให้บ่าวหรือไม่ หรือจะให้เปิดเผยให้ชัดเจนถึงบำเหน็จที่ฝ่าบาทประทานให้อย่างนั้นหรือ"

อธิบายเพิ่ม : ท่านอันเอาบำเหน็จที่อ๋องฉีประทานให้มาแบ่งปัน โดยเฉพาะบิดาซึ่งเป็นอันดับหนึ่งของวงศ์ตระกูล ต่อไปก็เป็นมารดา ต่อจากนั้นจึงจะเป็นภรรยาและลูก คนในตระกูล สุดท้ายก็ให้กับคนที่เกี่ยวดองที่ห่างออกไป นี่คือความรักของคนโบราณ ที่พูดว่า "เอาสิ่งที่รักให้กับที่ไม่รัก !" ท่านอันถือว่าเป็นคนดีอันดับหนึ่ง ที่มีต่อญาติวงศ์ตระกูล ถ้าทุกคนมีใจเหมือนท่านอันที่ดีต่อวงศ์ตระกูล เช่นนี้แล้วบนโลกนี้ ก็จะไม่มีเรื่องการโจมตีวงศ์ตระกูล ที่ไม่มีเรื่องความรักความสัมพันธ์เกิดขึ้นเลย

คัมภีร์ : อันธพาลไม่การุณย์

อธิบาย : คนที่มีนิสัยอารมณ์แข็งกระด้างระเบิดปึงปังนั้น การกระทำต่อบุคคลสิ่งของของเขา ก็ไม่อาจมีความอบอุ่นละมุน มีความเมตตากรุณาเพียงพอ

ท่านขงจื่อกล่าวชมคนที่กล้าแข็งมีความอดทนว่า เพราะว่าเขามีอุดมการณ์แข็งแกร่งตรง และเพราะเป็นผู้มีเหตุผล ส่วนท่านเหลาจื่อที่สั่งสอนคนแข็งแกร่งว่า เพราะว่าเขาเป็นคนโกรธง่าย แพทย์จีนพูดว่าเป็นโรคอัมพาต คือไม่การุณย์ เพราะว่าคนที่เป็นโรคนี้จะไม่รู้สึกเจ็บคัน คนที่ชอบโกรธง่าย เวลากระทำต่อคนอื่นก็จะไม่รู้จักคำว่าเจ็บปวดเป็นอย่างไร จึงมักเป็นคนมีวิสัยเพชฌฆาต คนทั่วไปเรียกคนพวกนี้ว่า ใจหินใจเหล็ก คนแบบนี้จะมีความเมตตากรุณาได้อย่างไร แต่ผลสุดท้ายของการแข็งแกร่ง ไม่มีหรอกที่ไม่ถูกทำลายจนหัก ถ้าหากได้รับการสั่งสอนบ้างสักหลายครั้ง ก็จะค่อยๆ เปลี่ยนเป็นอ่อนนุ่ม ก็ถือว่าเป็นความโชคดีของเขา !

นิทาน ๑ : ท่านเปาบุ้นจิ้นสมัยซ่ง ชาวประชายกย่องท่านว่าท่านเปาฟ้าใส ท่านรับตำแหน่งเป็นผู้ว่าการเมืองไคฟง นิสัยของท่านเป็นคนแข็งกล้าไม่ยอมสยบ เมื่อลูกน้องมารายงานเรื่องที่ไม่ถูกต้อง ท่านก็จะดุว่าเอาต่อหน้า หากลูกน้องรายงานมีเหตุผล ท่านก็หน้ายิ้มระรื่นรับฟังและแก้ไข ด้วยเหตุนี้ทุกคนจึงมีความรู้สึกน่าเคารพต่อเขาอย่างยิ่ง ดังนั้นจึงควรรู้ว่าถ้าแข็งกล้าแต่มีเหตุผล เกิดเรื่องก็สามารถตัดสิน อย่างนี้ถือว่าเป็นผู้การุณย์ที่กล้าหาญ !

นิทาน ๒ : จางหนีชิ้งสมัยซ่ง เป็นผู้พิพากษา ทุกครั้งที่สอบสวนผู้ต้องหา ไม่ว่าผู้ต้องหาจะมีโทษหนักหรือเบา เขาก็จะเพิ่มโทษเข้าไปอีกส่วนหนึ่ง มีคนเรียกเขาว่า "โบยสักตั้ง" แล้วค่อยรับฟังการสอบสวน บ้างก็ขนานนามเขาว่า "ยมบาลลงมา" ต่อมาเมื่อเขาเกษียณแล้วจะกลับบ้านเกิด เขาโดยสารเรือกลับบ้าน คืนหนึ่งขณะที่เรือจอดพักท่า เขาฝันเห็นคนจำนวนหลายร้อย บ้างก็หัวแตก บ้างก็ขาหัก ต่างพากันรุมล้อมเขา ต่างก็ต้องการเอาชีวิตเขา พอกลับถึงบ้าน จางหนีชิ้งก็เห็นผีร้ายมากมาย แม้จะเป็นกลางวัน ในที่สุดเลือดก็ไหลออกตามทวารทั้งเจ็ดจนตาย

อธิบายเพิ่ม : คนที่แข็งกล้าแต่โหดเหี้ยม มักไม่ได้ตายดี เหตุผลอย่างนี้ก็ไม่จำเป็นต้องพูด แม้พวกเขาตายแล้วก็ยังต้องตกนรกโดยไม่รู้ว่าอีกนานเท่าไรจึงได้ผุดได้เกิด เพราะฉะนั้นเมื่อเห็นตัวอย่างนายจางหนีชิ้งแล้ว ลองคิดตามต่อไปว่าเขาจะได้รับผลตอบสนองอย่างไร กับความโหดเหี้ยมป่าเถื่อนของเขา จึงควรรู้ตัวตื่นได้แล้ว !

คัมภีร์ : ป่าเถื่อนตามอารมณ์

อธิบาย : นิสัยที่โหดเหี้ยมป่าเถื่อน ทั้งยังชอบดันทุรังดื้อดันคิดว่าตนเองถูกต้อง

คนที่มีปัญญาทำงานก็จะรู้จักใช้คนอย่างไร คนที่ไม่มีปัญญาก็จะทำเสียเองทั้งหมด น่าจะรู้ว่าคนโง่เขลาที่ทำเองยังไม่พอ ทั้งยังชอบดื้อดันทุรังเอง แบบนี้ยิ่งแย่เข้าไปใหญ่ !

พุทธพจน์ : "คนที่โหดเหี้ยมป่าเถื่อนก็เหมือนม้าเลวที่ดุร้าย ซึ่งจะปราบให้เชื่องได้ยาก ถ้าหากเป็นคนโหดเหี้ยมป่าเถื่อนแล้วก็มักยึดถือในความเห็นของตนว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องและไม่ยอมคน ถ้าเป็นเช่นนั้นก็ไม่มีเพื่อนดีเป็นกัลยาณมิตร หรือมีความรู้อยากเข้าใกล้ยิ่งหาคนที่ยอมบอกเขาถึงหลักการเป็นคนให้ไม่ได้ เพราะฉะนั้นคนๆ หนึ่งที่ไปก่อเหตุวิบากกรรมเลวร้าย ที่สาหัสสากรรจ์เทียบเท่าเขาคงไม่มีอีกแล้ว !"

นิทาน : มหาอำมาตย์หวังอันสือ ในรัชสมัยเสินจงฮ่องเต้ สมัยซ่งเป็นคนชอบสงสัยมีอคติ อิจฉาและก็ดื้อรั้น โดยคอยใส่ร้ายผู้จงรักภักดีกลั่นแกล้งแอบอ้างความดี ตลอดจนคอยทำลายเหล่าปราชญ์อริยะทั้งยังหน้าด้านยกตนเป็นปราชญ์อริยะ การปกครองของเขาก็พยายามทำลายบุคลากรสำคัญของชาติ กลยุทธ์ของเขาได้ทำลายจิตใจประชาชน เขาได้เขียนตำราสามสูตรแก้ไขบทบัญญัติใหม่ กล่าวจาบจ้วงทำลายอริยบุคคล ทำลายมหาสัทธรรม ไม่เพียงเท่านี้เท่านั้น ! แม้แต่ตำราชุนชิว ที่มีข้อวัตรทำให้คนเป็นคนดี เขาก็พยายามบิดเบือนประณาม ทำให้ขุนนางระส่ำระสาย ต่างพากันหวาดหวั่นและกลัวเกรง หวังอันสือจะบอกพวกนักศึกษาไม่ให้ไปอ่านตำรา

ชุนชิว และประวัติศาสตร์ชาวฮั่น ที่บันทึกความสำเร็จ ความล่มสลายของแต่ละยุคสมัย รวมทั้งหลักเหตุผลของความวุ่นวายกับการอยู่รอดของแต่ละยุค เพื่อให้เป็นกระจกแก่สังคมยุคหลังๆ ได้ แต่หวังอันสือกลับบอกพวกนักศึกษาไม่ให้ไปอ่านตำราประวัติศาสตร์และตำราฮั่น

ในสมัยฮั่น นักอักษรศาสตร์ ท่านหยางโสง ซึ่งในสมัยที่หวังหมิงช่วงชิงบัลลังก์กับราชวงศ์ฮั่นนั้น กล่าวว่า ผู้ไม่รักษาหน้าที่ของขุนนางก็จะไม่สามารถพลีชีพเพื่อชาติได้ จึงได้เขียนบทความไว้บทหนึ่ง คือ "ไม่งามละครฉิน" ได้วิจารณ์การปกครองของราชวงศ์ฉินที่ใช้ความรุนแรง และสนับสนุนร้องขอให้สถาปนาราชวงศ์ใหม่

นายหวังอันสือกลับพูดว่า "การกระทำของหยางโสง กับบทสรรนิพนธ์หลุนอวี่ของท่านขงจื่อที่ว่า "เป็นไปไม่ได้ ไม่เป็นไปไม่ได้" ว่าเป็นคำกล่าวที่เข้ากันได้" ซึ่งอันที่จริงแล้วกลับตรงข้ามกันเลย กล่าวถึงนายผิงเต้าที่รับราชการมายาวนานถึงสี่สมัยแปดแผ่นดิน นายหวังอันสือกลับพูดว่า "บุคคลอย่างนายผิงเต้าเป็นคนที่เก่งในการหลบภัย รู้จักการรักษาตัวรอด !" ถ้าหากขุนนางราชสำนักล้วนยอมรับความคิดเห็นของนายหวังสือ เรียนเอาแบบอย่างเขา ถ้าเช่นนั้นในราชสำนัก ก็จะปราศจากขุนนางที่จงรักภักดีเลย !

ในตอนที่หวังอันสือเริ่มรับตำแหน่งมหาอำมาตย์ใหม่ๆ ก็ยังสามารถเข้ากับเหล่านักปราชญ์บัณฑิตได้ดีอยู่ ต่อมาเป็นเพราะเขาผลักดันให้บริหารราชการแบบใหม่ นักปราชญ์บัณฑิตในราชสำนักยังไม่ทันยอมรับ เหตุเพราะเกิดการแย่งชิงอำนาจ หวังอันสือจึงขจัดพวกเขาออกไป ทั้งยังสั่งโยกย้ายพวกเขาไปในถิ่นทุรกันดาร บุตรชายของหวังอันสือถึงกับพูดว่า "เพียงตัดหัวหันฉี ฝู่เปี้ยะ ได้ การบริหารแผนใหม่ก็ดำเนินการได้" คำพูดเช่นนี้ก็คงไม่ต้องกล่าวอะไรอีกแล้ว ต่อมาผู้ต่อต้านแผนการณ์บริหารใหม่นับวันยิ่งเพิ่มทวีขึ้น แต่หวังอันสือ

กลับพูดและกระทำยิ่งรุนแรง ยโส โหดเหี้ยม ป่าเถื่อนขึ้น เขาพูดว่า "ฟ้าเปลี่ยนแปลงก็ไม่น่ากลัวพอ คำพูดของคนก็ไม่น่าสงสารพอ วิถีบรรพชนก็ไม่น่ารักษาไว้" คำพูดโอหังเช่นนี้ ยิ่งเพิ่มวิบากกรรมมากขึ้น เมื่อวิบากกรรมสั่งสมจนได้โอกาส บุตรชายของเขานายหวังฟางก็เกิดเจ็บป่วยมีฝีร้ายเกิดขึ้นกลางหลัง อายุยังหนุ่มแน่นก็ดับสิ้นไป นายหวังอันสือรู้สึกเจ็บปวดมาก เขาจึงลาพักราชการต่อฮ่องเต้เสินจงขอลาออกจากตำแหน่งมหาอำมาตย์ ด้วยฮ่องเต้ก็ทรงเบื่อหน่ายหวังอันสือแล้ว ก็ปลดเขาออกจากตำแหน่ง มาถึงตอนนี้หวังอันสือไม่ได้รับความเชื่อถือจากฮ่องเต้อีกแล้ว อีกทั้งเศร้าเสียใจต่อการสูญเสียบุตรชาย ไม่มีผู้สืบสกุล อันเป็นเพราะความป่าเถื่อนไม่การุณย์ทำการละเมิดการปกครอง ทำให้ประชาชนไม่พอใจและด่าแช่งเขา เหล่าอำมาตย์ขุนนางที่ถูกเขากลั่นแกล้งโยกย้าย ก็เริ่มกลับมามีอำนาจบริหารประเทศ ทั้งยังล้มเลิกแผนการณ์บริหารใหม่ของเขาเสีย หวังอันสือรู้สึกอับอาย หวาดกลัวจนตัวตาย

คัมภีร์ : ถูกผิดไม่ถูกต้อง

อธิบาย : คนเลวทำชั่วกลับพูดว่าเขาทำถูก คนดีทำดีกลับพูดว่าเขาทำไม่ถูก การกำหนดความถูกผิดแบบนี้ ถือว่าไม่ถูกต้องอย่างยิ่ง

บัณฑิตผู้มีคุณธรรมแท้จริงเป็นผู้มีปัญญาเพียงพอที่สามารถแยกแยะดีชั่ว เข้าใจเรื่องถูกผิดได้อย่างถูกต้อง เรื่องถูกผิดนี้สำหรับบุคคลก็จะเกี่ยวพันเรื่องบุญบาปของแต่ละคน หากเป็นระดับหมู่บ้านก็จะเกี่ยวพันเรื่องผลได้ผลเสียของหมู่บ้าน ถ้าเป็นระดับชาติก็จะเกี่ยวพันเรื่องความสงบและภัยอันตรายคุกคาม เพราะฉะนั้น เรื่องถูกผิดจะไม่ระมัดระวังไม่ได้ หากประมาทปล่อยให้เข้าใจถูกผิดไม่ถูกต้องแล้ว ก็เป็นเรื่องน่ากลัวอันตรายยิ่ง !

นิทาน ๑ : ท่านอี่ซือหลู ในสมัยซ่ง เป็นคนที่มีความถูกต้องชัดเจนเรื่องถูกผิดเป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นการสอนลูกศิษย์หรือคบหาสมาคมกับผู้อื่น ท่านจะไม่เสวนาอย่างขอไปที ก่อนที่ท่านจะลาจากโลก ท่านได้เขียนจดหมายไปร่ำลาฝั้นต่งอำ เมื่อฝั้นต่งอำได้รับจดหมายก็รีบเดินทางมาที่บ้านอี่ซือหลู ขณะนั้นท่านอี่ซือหลูไปชำระร่างกายและเปลี่ยนเสื้อผ้าเรียบร้อยแล้ว เข้านั่งสมาธิดับขันธ์แล้ว เมื่อฝั้นต่งอำเห็นอี่ซือหลูมรณภาพแล้ว จึงร้องไห้ด้วยความโศกเศร้าอย่างมาก โดยไม่คาดคิดอี่ซือหลูได้ลืมตาขึ้นและพูดกับฝั้นต่งอำว่า "ข้าได้เขียนจดหมายอำลาเธอแล้วไม่ใช่หรือ เธอก็ไม่ต้องมาดูฉันก็ได้ มีเกิดย่อมมีดับ หรือว่าเธอจะไม่รู้" หลังอี่ซือหลูกล่าวจบแล้วก็ยกมือขึ้นคำนับและก็อำลาโลกไป

ในที่นี้เราสามารถรู้ได้ว่า ความรู้และคุณธรรมของอี่ซือหลูหากมิใช่ได้ปฏิบัติบำเพ็ญถึงขั้นมรรคผลแล้ว ในขณะช่วงเวลาอันตรายของกาลเกิดดับนั้น จะสามารถมีพลังสมาธิแบบนี้ได้หรือ ถึงแม้จะถูกรบกวนก็ยังสามารถตอบรับได้โดยไม่วุ่นวาย เพราะฉะนั้น การเข้าสู่ธรรมจะต้องรู้ปฏิบัติและใช้ให้เป็น โดยเฉพาะตัว "รู้" สำคัญมาก ก็ด้วยเหตุผลอันนี้นี่เอง !

นิทาน ๒ : ในสมัยซ่ง มหาอำมาตย์ไฉจิง ขณะดำรงตำแหน่งใหม่เขาเอารายชื่อของเหล่าปราชย์อริยะ อาทิ ซือหม่ากง ซูตงปอ เฉินหยวน หวังกงเค่อ เป็นต้น จำนวน ๑๒๐ คน เขากำหนดว่าคนเหล่านี้เป็นกังฉิน เป็นฝ่ายอธรรม ทั้งยังขอให้ฮ่องเต้อนุญาต เอาชื่อขุนนางกังฉินเหล่านี้แกะสลักลงในหิน และติดไว้หน้าประตูห้องประชุมทั้งยังมีคำสั่งให้ทุกอำเภอปฏิบัติตาม พวกประชาชนรู้สึกไม่พอใจเป็นอย่างยิ่ง ต่อมาไม่นานนัก หินแผ่นป้ายก็ถูกสายฟ้าผ่าจนแตกละเอียด

และไฉจิงก็ทำงานล้มเหลว จึงถูกปลดออกและถึงแก่ความตาย

คัมภีร์ : เข้าหาชั่วหันหลังดี

อธิบาย : กับคนชั่วควรหลีกหลบให้ไกล กลับกันมีใจเข้าหา กับคนดีควรเข้าใกล้ กลับกันมักหันหลังให้ ซึ่งอันที่จริงแล้วไม่สมควรอย่างยิ่ง การมุ่งเข้าหาชั่วและหันหลังให้กับดี เป็นการชักนำตัวให้ตกต่ำเสียชื่อ เพราะฉะนั้น การหันหลังดีเข้าหาชั่วต้องระมัดระวังตัวเป็นอย่างมาก

นิทาน ๑ : ในสมัยถัง นายซ่งซิงสู้ เป็นมหาอำมาตย์สมัยฮ่องเต้เหวินจง ซ่งซิงสู้เห็นขุนนางเจิ้นจู้ ทำอำนาจบาตรใหญ่ จึงคิดจะกำจัดเขา จึงไปใช้เพื่อนนายหวังพวนที่มีตำแหน่งเป็นผู้ว่านคร แอบบอกนายหวังพวนให้ตรวจสอบเรื่องผิดกฎหมายของเจิ้นจู้ แต่เพราะนายเจิ้นจู้เคยช่วยเหลือหวังพวนมาก่อน จึงเล่าแผนการณ์ของซ่งซิงสู้ให้เจิ้นจู้รู้ตัว เจิ้นจู้รู้สึกหวาดกลัวมากจึงคิดวางแผนการณ์ก่อน กล่าวหามหาอำมาตย์ซ่งซิงสู้วางแผนการณ์ไม่ปฏิบัติ ด้วยเหตุนี้ซ่งซิงสู้จึงถูกปลดจากตำแหน่ง และย้ายไปเป็นผู้ดูแลม้าที่เมืองไคฟง ด้วยเหตุนี้จึงเคียดแค้นจนตายไป ต่อมาภรรยาซ่งฝันเห็นซ่งซิงสู้ได้นำนางมานอกเมืองที่ถ้ำแห่งหนึ่ง ในถ้ำมีนักโทษถูกฆ่าตายหลายคน ซ่งซิงสู้จึงชี้ให้ภรรยาดูที่ศพหนึ่งแล้วพูดว่า “ศพนี้คือหวังพวน ข้าได้ร้องเรียนต่อพระเจ้าแล้ว” เป็นเพราะซ่งซิงสู้โกรธแค้นมาก จึงด่าทอด้วยเสียงอันดัง ทำให้ภรรยาซ่งตกใจตื่นขึ้น เธอจึงจดจำความฝันนั้นไว้ ต่อมาไม่นาน ลี่ซวินกับเจิ้นจู้ สองคนคิดวางแผนลับ คิดจะฆ่าพวกขุนนางจึงกราบทูลฮ่องเต้ว่า ให้มีราชโองการเรียกเหล่าขุนนางไปที่ค่ายทหารเพื่อชมพระอาทิตย์รุ่งอรุณ แล้วจึงสั่งให้พวกหวังพวนนำทหารไปฆ่า

เหล่าขุนนางเสีย หวังพวนกลัวจนเข่าอ่อนไม่กล้าไป แผนการณ์จึงล้มเหลว ต่อมาหวังพวนจึงถูกฆ่าตายและมีคนถูกฆ่าด้วยกันหลายคน ทั้งหมดถูกนำไปทิ้งในถ้ำนอกเมือง

นิทาน ๒ : ในสมัยซ่งมีขุนนางดีชื่อ หลิวเจ๋อ ได้วิจารณ์แผนการณ์ปกครองใหม่ของหวังอันสือ ว่ามีจุดเสียอยู่ถึงสิบแห่ง หวังอันสือก็ด่าว่าหลิงเจ๋อเป็นคนชอบเข้าหาชั่วหันหลังดี จึงกราบทูลฮ่องเต้ๆ ก็มีคำสั่งให้หลิวเจ๋ออภิปรายถึงเหตุผลการต่อต้านแผนการปกครองใหม่ หลิวเจ๋อรายงานต่อฮ่องเต้ว่า “บ่าวมุ่งมั่นซื่อตรงจงรักภักดี ที่คัดค้านเพราะแผนชั่ว ที่รายงานเป็นสัจธรรม ที่คัดค้านเพราะซ่อนผลประโยชน์ ที่รายงานเป็นเจ้าเป็นบิดา ที่คัดค้านเป็นอำนาจฉ้อราษฎร์บังหลวง ถ้าหากการกระทำของบ่าวเช่นนี้ต้องได้รับโทษ ก็เป็นโทษของตนเอง ก็สมควรรับ หากถ้าหวังอันสือสั่งการให้ปฏิบัติตามแผนการณ์ใหม่ ในที่สุดก็เป็นการทำร้ายประชาชน ขอฝ่าบาทอย่าลืมคำพูดของบ่าว !” การที่หลิวเจ๋อกล้าพูดความจริงต่อหน้าฮ่องเต้ หลายคนพากันลุ้นจนเหงื่อแตก แต่หลิวเจ๋อเห็นว่าสิ่งที่ควรพูดก็ต้องพูด สิ่งที่ควรทำก็ต้องทำ อย่าเป็นเพราะว่าจะเป็นภัยแก่ตัวแล้วคอยหดหัวหดหาง ต่อมาหลิวเจ๋อก็ได้เป็นมหาอำมาตย์

อธิบายเพิ่ม : ท่านหลูพูดว่า “สิ่งที่ควรรายงานก็ต้องรายงาน มิใช่เห็นแก่ตัวจึงไปรายงาน สิ่งที่ควรคัดค้านก็ต้องคัดค้าน อย่างนี้จึงทำเพื่อสาธารณะ เพื่อประชาชน เดิมทีก็ไม่มีใครวางแผนเรื่องบุญวาสนาหรือภัยพิบัติ แต่บุญวาสนากับภัยพิบัติก็มาจากเหตุ นี่ก็เป็นการตักเตือนคนที่ไม่ยอมเป็นนายหลิวเจ๋อ ย่อมเป็นแบบนายหวังพวน

คัมภีร์ : กดขี่เอาชอบ

อธิบาย : พวกที่รับราชการ วางแผนการณ์บริหารราชการแผ่นดินด้วยวิธีรุนแรงกดขี่ประชาชน ด้วยความโลภหาประโยชน์เอาความดีความชอบ

ในความมืดของกลางคืน แสงเทียนมีความดีความชอบในการทำลายความมืดนั้น น้ำมีความหนาแน่นผลักดันให้เรือลอยอยู่เหนือมันได้ มันมีความดีความชอบในการขนส่ง เมื่อมีน้ำก็มีสะพาน ความดีความชอบสามารถปรากฏออกมาได้เอง ตามจริงแล้วก็ไม่ต้องไปหาความดีความชอบเลย ! เพราะฉะนั้น อะไรก็ตามถ้าต้องไปแสวงหาความดีความชอบแล้วละก็ ถ้าเช่นนั้นนายพลกำเริบเหิมเกริม ปล่อยกองทหารของเขาไปปล้นสะดมภ์ พวกข้าราชการก็เก็บภาษีตามอำเภอใจ ผู้พิพากษาก็เพิ่มโทษผู้ต้องหาให้หนักขึ้น เหล่านี้เป็นการกระทำตามใจโดยไม่มีการไตร่ตรองเลย เช่นนี้เป็นการรีดนาทาเร้นประชาชน แม้จะได้ชื่อเสียงได้ความดีความชอบ หารายได้เข้ารัฐได้มาก ผลตอบแทนคือ ได้เลื่อนตำแหน่งเท่านั้นเอง แต่ว่าก็จะได้เคราะห์ภัยตามมาเป็นการก่อวิบากกรรม เนื่องจากต้องขูดรีดจากประชาชน ทำให้ประชาชนเดือดร้อน ภัยพิบัติจะไปตกอยู่กับใคร ถ้าไม่ใช่ข้าราชการที่ลุแก่อำนาจออกคำสั่งนั้น

นิทาน ๑ : ในสมัยถัง ฮ่องเต้เสียนจง เป็นเพราะในวังใช้จ่ายฟุ่มเฟือย รายจ่ายยิ่งวันยิ่งเพิ่มขึ้น รายได้ไม่พอกับรายจ่าย ฮ่องเต้เสียนจงก็ไม่คิดหาเอาจากที่อื่นมาชดเชย ในตอนนั้นนายหวังหงซิ่วรับตำแหน่งนายทะเบียนสำมะโนครัว ได้รู้ปัญหาของฮ่องเต้ จึงมีการเพิ่มเก็บภาษีให้หนักขึ้น เป็นการเพิ่มภาระให้กับประชาชน ทุกปีจึงเก็บเงินได้เกิน

เป้าหมายจำนวนมาก และใส่เข้าคลังหลวงเพื่อให้ฮ่องเต้ใช้สอย ด้วยเหตุนี้ฮ่องเต้เห็นหวังหงมีความสามารถที่ช่วยให้ประเทศมั่งคั่ง จึงเลื่อนเขาขึ้นมาเป็นผู้ว่านครหลวง ขุนนางทั้งฝ่ายนอกฝ่ายในของราชสำนัก และประชาชนรู้สึกเจ็บแค้นต่อการกระทำของหวังหง ต่อมาไม่นาน เนื่องจากน้องชายหวังหงได้กระทำความผิดหนักจนพัวพันไปถึงหวังหง ในที่สุดก็ถูกฮ่องเต้สั่งประหาร

นิทาน ๒ : นายหวังเจียง สมัยซ่ง เสนอความคิดเห็นให้ฮ่องเต้ขุดคลองฮี ด้วยเหตุนี้จึงฆ่าคนไปจำนวนมาก ได้ความดีความชอบเลื่อนตำแหน่งเป็นถึงราชทูต เขายังตั้งใจฆ่าชนเผ่าเกียงที่ยอมเข้ามาสวามิภักดิ์ไปจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นเด็กหรือแก่ล้วนถูกตัดหัว เท่านั้นยังไม่พอ เขายังคิดหาทางให้คนบ้านเดียวกับเขาได้รับความดีความชอบ และได้บำเหน็จเป็นข้าราชการ เมื่อเข้าสู่วัยชรา นายหวังเจียงรู้สึกเสียใจต่อการกระทำของเขาอย่างมาก เขาถึงกับขอคำแนะนำจากผู้อาวุโสถึงหลักธรรมที่ตอบสนอง ผู้อาวุโสพูดกับเขาว่า "ถ้าอ้างกฎฮ่องเต้ฆ่าคน ก็เหมือนเรือแล่นผ่าน ทับตายพวกหอยขมอย่างไรอย่างนั้น เพียงแต่ไม่ตั้งใจทำบาปเท่านั้น !" แต่นายเถียงจิ้งซุนพูดว่า "แล้วแต่ว่าจะทำใจไม่ได้ ! ถ้าหากทำใจได้ ก็จะไม่มาถามคำถามเช่นนี้กระมัง !" หวังเจียงฟังแล้ว ภายในใจรู้สึกหวาดกลัวมาก ต่อมาที่หลังของเขาก็เป็นฝีร้าย จนร้องเจ็บปวดอยู่บ่อยๆ และพูดว่า "ข้าเห็นผีหัวขาดขาขาดหลายคน พากันมาทวงชีวิตข้า !" ในที่สุดที่หน้าอกของเขาก็ทะลุเป็นหลุมใหญ่แล้วก็ตายบุตรชายคนโตก็รากเลือดตาย ลูกชายอีกคนทำผิดกฎหมายจึงถูกตัดหัว บ้านของหวังเจียงล่มสลายหมดทั้งบ้าน

คัมภีร์ : ประจบนายพอใจ

อธิบาย : ประจบสอพลอเจ้านายเพื่อให้คล้อยตามใจ ผู้มีตำแหน่งการงานที่สูงกว่า ในขณะที่ยังไม่ได้ตัดสินใจ ถ้ามีผู้ตักเตือนก็ยังมีโอกาสเหนี่ยวรั้งกลับมาได้ แต่ในขณะเดียวกันหากมีคนคอยประจบเห็นดีเห็นงามด้วย เขาก็จะตัดสินใจแน่วแน่ยิ่งขึ้น จนถึงขั้นไม่อาจเหนี่ยวรั้งได้อีกแล้ว อย่างนี้ไม่ใช่แต่ข้าราชบริพารกับกษัตริย์เท่านั้น ข้าราชการชั้นผู้น้อยประจบเจ้านายที่ปกครองตน ตลอดจนบ่าวประจบนายเป็นต้น

ไม่ว่าเจ้านายหรือผู้บังคับบัญชา การงานใดๆ ควรมีหลักเหตุผลนำไปปฏิบัติ ไม่ควรเห็นแก่ประโยชน์ส่วนบุคคล ทำให้คนมีโอกาสเลยถือโอกาส มาประจบประแจงตนเอง ผู้ใต้บังคับบัญชาทำไมต้องแสวงหาชื่อเสียงที่ไม่มีเหตุผล หวังเงินทองที่ไม่ถูกต้องเช่นนั้นเล่า ควรรู้ว่าการประจบประแจงคล้อยตามให้นายพอใจ การคุกเข่าประจบนาย เป็นเรื่องป่วยการ เป็นการสูญเสียมโนธรรมและคุณสมบัติของตนไปเปล่าๆ และเป็นการผูกเวรกรรมกับคนอื่นไม่รู้จักจบสิ้น

นิทาน ๑ : สมัยหมิง รัชสมัยฮ่องเต้ซวนเต๋อ ราชสำนักได้ส่งขันทีหวังซันเป่า นำกองเรือไปยังประเทศทางตะวันตก เพื่อแสวงหาของมีค่า พอมาถึงรัชสมัยฮ่องเต้ซุ่นเทียน ก็มีคนกราบทูลว่าควรแต่งกองเรือออกไปสำรวจประเทศตะวันตกอีก ทางราชสำนักก็มีคำสั่งให้หน่วยทหารตรวจสอบบัญชีใช้จ่ายที่ไปสำรวจตะวันตกครั้งที่แล้ว เพื่อนำมาตระเตรียมวางแผนส่งคนไปอีก ขณะนั้นหันตงผู้บังคับบัญชาหน่วยทหาร จึงสั่งให้ผู้ใต้บังคับบัญชาไปค้นหาบัญชีมาตรวจสอบ

ขณะนั้นหลิวต้าเซี้ย ซึ่งเป็นทหารใต้บังคับบัญชารู้ข่าวเข้า ก็รีบไปที่ห้องท้องพระคลัง เก็บเอาบัญชีซ่อนไว้ ทำให้พนักงานที่ได้รับคำสั่งมาตรวจสอบบัญชี มาตรวจอยู่ตั้งครึ่งวันก็ไม่เห็น แล้วเรื่องนี้ก็เงียบหายไปเพราะตรวจหาบัญชีไม่พบ แต่นายหันตงก็ดุด่าผู้ใต้บังคับบัญชา ว่า "บัญชีมันอยู่ในท้องพระคลัง ทำไมจึงหาไม่เจอ" หลิวต้าเซี้ยก็ยิ้มแล้วพูดว่า "ครั้งที่แล้วที่ไปตะวันตก ได้สิ้นเงินไปถึงแสน ทหารตายไปไม่รู้เท่าไร ถึงแม้จะได้ของหายากมา ก็ไม่มีประโยชน์อะไรกับประเทศชาติ มันเป็นเรื่องไม่ดี ผู้เป็นขุนนางผู้ใหญ่ ควรจะห้ามปรามฮ่องเต้ถึงจะถูก ถึงแม้บัญชีเก่ายังอยู่ ก็ควรทำลายทิ้งเสีย จะได้ไม่เสียหายในภายหลัง ทำไมยังจะไปตามหาบัญชีกันอีกหรือ" หันตงฟังวาจาของหลิวต้าเซี้ยแล้ว ก็รีบขอบคุณหลิวต้าเซี้ย และยอมรับผิดพูดว่า "ข้าปัญญาด้อยไม่สามารถคิดถึงเหตุผลลึกซึ้งถึงเพียงนี้ วันนี้ได้ท่านมาพูดขึ้น เป็นเพราะท่านมีบุญกุศลซาบซึ้งสวรรค์ ตำแหน่งของข้าควรจะเป็นของท่านแล้ว !" ต่อมาหลิวต้าเซี้ยก็ได้เป็นถึงตำแหน่งซั้งซูในกองทหาร

นิทาน ๒ : ฮ่องเต้ถังไท้จงชี้ต้นไม้ต้นหนึ่งแล้วตรัสว่า "ต้นไม้ต้นนี้เป็นต้นไม้ที่ดี !" นายอวี่เหวินสือ ก็คอยยกย่องต้นไม้ต้นนี้เมื่อพบเห็นคนเดินมา ฮ่องเต้ถังไท้จงรู้เรื่องเข้า ก็ตรัสกับอวี่เหวินสืออย่างเอาเป็นเอาตายว่า "เหว่ยเติ้งจะคอยเตือนข้าเสมอๆ ว่า ต้องให้อยู่ห่างจากคนที่ชอบคล้อยตามประจบสอพลอ เป็นคนปลิ้นปล้อน บอกข้าเท่าไรๆ ข้าก็ไม่รู้ความหมายว่า คนปลิ้นปล้อนเป็นคนแบบไหน วันนี้ข้าจึงรู้จัก ที่แท้ก็เป็นเจ้านี่เองที่เป็นคนปลิ้นปล้อน" อวี่เหวินสือได้ฟังแล้วรีบก้มลงกราบขออภัยโทษ รู้สึกอับอายไม่น้อย !

นิทาน ๓ : ขุนนางผู้ใหญ่ เก๋อจงเทา สมัยอู่ไต้ หลังสมัยถัง เพื่อให้คล้อยตามพระประสงค์จวงจงฮ่องเต้ จึงเตือนให้ฮ่องเต้แต่งตั้งพระนางหลิวขึ้นเป็นฮองเฮา การที่เก๋อจงเทาทำเช่นนี้ก็เพื่อจะได้ผูกมิตรกับฮองเฮาหลิว ต่อมาฮองเฮาหลิวก็ทูลเรื่องชั่วของเก๋อจงเทา จนถูกฮ่องเต้สั่งประหาร นี่แหละเก๋อจงเทาที่คิดจะคล้อยตามเอาใจฮ่องเต้และให้แต่งตั้งพระนางหลิวเป็นฮองเฮา จุดประสงค์ก็เพื่อความมั่นคงของตนเอง กลับกันกลายเป็นเรื่องเศร้าที่ต้องประสบเคราะห์ร้าย เพราะฉะนั้น การประจบสอพลอเพื่อคล้อยตามเอาใจ จะมีประโยชน์อันใดเล่า !

คัมภีร์ : รับคุณทำไม่รู้

อธิบาย : ได้รับบุญคุณจากผู้อื่น เพียงไม่รู้จักขอบคุณตอบแทน กลับลืมคุณเนรคุณ

คนสมัยโบราณ เมื่อได้รับคุณเพียงข้าวมื้อหนึ่งที่เขาบริจาค ก็ต้องตอบแทนคุณ ถึงแม้จะไม่มีปัญญาตอบแทนก็จะจดจำไว้ในใจ คิดจดจำไม่กล้าลืมคุณ ในคัมภีร์จือตู้ว่า “ได้รับคุณจากผู้อื่น หากไม่รู้จักขอบคุณตอบแทน คนแบบนี้เหมือนสัตว์เดรัจฉานก็ไม่ปาน” คำพูดประโยคนี้กินใจเป็นอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตาม ในบรรดาบุญคุณที่เรียกว่า มหาบุญคุณมี ๔ ชนิด หนึ่งคือ ฟ้าดิน สองคือพ่อแม่ สามคือประเทศชาติ สี่คืออาจารย์ หากเกิดมาแล้วผ่านไปโดยไม่รู้ไม่ชี้ บุญคุณใหญ่ ๔ อย่างคงไม่ได้ตอบแทน แล้วกับบุญคุณเล็กๆ น้อยๆ ที่ได้ตอบแทนแล้ว ก็กลับรู้สึกยิ้มย่องพอใจ อย่างนี้เรียกว่า ทิ้งต้นจับปลาย มิใช่เป็นการตอบแทนคุณ

นิทาน : ในสมัยถัง สือบ่ออุ้ยกับจางฉงเจิน สองคนเป็นเพื่อนกัน บ้านสือบ่ออุ้ยยากจนมาก จางฉงเจินให้ความเจือจานช่วยเหลือ ทำให้บ้านของสือบ่ออุ้ยไม่ขาดแคลน ทั้งอาหารเครื่องนุ่งห่ม ทั้งยังให้เงินสือบ่ออุ้ยไปทำมาค้าขาย ไม่เพียงกี่ปี สือบ่ออุ้ยก็ร่ำรวยขึ้นมา แต่บ้านของจางฉงเจินถูกไฟไหม้จนไม่เหลืออะไร จางฉงเจินหมดหนทางจึงไปหาสือบ่ออุ้ยเพื่อขอความช่วยเหลือ สือบ่ออุ้ยกลับลืมคุณ เนรคุณไม่ยอมช่วยเหลือจางฉงเจินเลย ถึงตอนนี้จางฉงเจินรู้สึกผิดหวังมาก จึงได้แต่ถอดถอนใจฮือๆ ใส่ฟ้า ไม่รู้จะทำอย่างไรดี ขณะนั้นท้องฟ้าก็มืดครึ้มฉับพลัน สายฟ้าเปรี้ยงปร้าง สือบ่ออุ้ยถูกฟ้าผ่าจนกลายเป็นวัว แถมที่ท้องมีตัวอักษรสีแดงเขียนว่า “คนเนรคุณสือบ่ออุ้ย” ผ่านไปอีก ๑๐ วัน วัวตัวนี้ก็ตายลง

อธิบายเพิ่ม : ภาษิตว่า “สัตว์ยังรู้ตอบแทนคุณ” เราจะเห็นสัตว์หลายชนิดตอบแทนคุณในนิทานต่างๆ แล้วทำไมเป็นคนแท้ๆ กลับไม่รู้จักคุณ แถมยังเนรคุณอีกด้วย เหมือนสือบ่ออุ้ยที่ต้องกลายเป็นวัวไงเล่า !

คัมภีร์ : บ่นแค้นไม่หยุด

อธิบาย : คนที่มีความแค้นเคืองไม่คิดจะเอาคุณธรรมตอบแทนความแค้น กลับเก็บความแค้นไว้ในใจและหวังแก้แค้น และบ่นเรื่อยๆ ไม่ลืม ไม่ยอมหยุด

อย่างแค้นใหญ่ๆ ที่ฆ่าพ่อแม่ การพรากเลือดเนื้อเชื้อไขสัตบุรุษกับความแค้นแบบนี้ มันมีวิถีทางตอบสนองของมันโดยตรงอยู่แล้ว ไม่ต้องไปจดจำ แต่ความแค้นเล็กๆ น้อยๆ ของแต่ละบุคคลก็สามารถใช้เหตุผลมาระบายทิ้งได้ สามารถใช้ความสัมพันธ์มา

อภัยกันได้ ความแค้นเล็กๆ เช่นนี้ ก็จะแก้ไขละลายหมดไปได้ ถ้าหากยังบ่นอุบอิบไม่ลืม และคิดแก้แค้นแล้วก็ไม่มีวันได้จบสิ้น

นิทาน : ลี่เต๋อหยู เป็นมหาอำมาตย์ในสมัยถัง ได้สร้างความแค้นให้กับคนจำนวนไม่น้อย ต่อมาเขาก็ถูกปลดจากราชการ และถูกเนรเทศไปที่เกาะไหหลำ ตอนนี้เขาเห็นที่ผนังของวัดแห่งหนึ่ง มีน้ำเต้าแขวนอยู่หลายสิบใบ รู้สึกประหลาดใจจึงเข้าไปถามเจ้าอาวาสในวัด พระสงฆ์บอกเขาว่า "เหล่านี้เป็นอัฐิของคน คนพวกนี้ขัดเคืองกับลี่เต๋อหยูที่เป็นมหาอำมาตย์ จึงถูกเนรเทศมาถึงที่นี่ แก่ก็ตายกับที่นี่ อาตมาเห็นพวกเขาตายที่ต่างถิ่น ศพไม่มีคนฝัง น่าสงสารมาก เพราะสงสารพวกเขาจึงเผาศพให้ แล้วเก็บอัฐิไว้ในน้ำเต้า รอให้ลูกหลานของพวกเขามารับกลับบ้านเกิด !" ลี่เต๋อหยูได้ฟังแล้วตกใจถึงกับวิ่งถอยหลังเจ็บปวดใจเหมือนถูกกัด ในที่สุดก็ตายไป

คำคม : คุณอูเที่ยเจียวกล่าวว่า "ผู้อื่นใช้อำนาจอิทธิพลมาที่ฉัน ฉันก็เปิดใจกว้าง อดทนรองรับการกระทำอันธพาลนั้น แบบนี้ก็จะขจัดปัดกวาดเมฆดำเป็นชั้นๆ ในใจ ดับความคิดแก้แค้นที่เป็นดวงไฟไปได้" เพราะฉะนั้น สัตบุรุษจะไม่บ่นถึงความเลวร้ายเก่าๆ เลย !

คัมภีร์ : ดูแคลนประชาชน

อธิบาย : เมื่อคนชั่วรับราชการ ไม่เพียงไม่รักชาติรักประชาชน แล้วยังกล้าทำตามอำเภอใจ ทั้งยังข่มเหงดูแคลนประชาชนด้วย

ฮ่องเต้ถังไท้จงตรัสว่า "ประชาชนเป็นฐานรากของประเทศ คุณธรรมเป็นรากฐานของคน หากคุณธรรมของคนๆ หนึ่งสูงส่งก็

จะเป็นที่ยกย่องกล่าวขานของคนทั่วไป ถ้าประชาชนสามารถอยู่เย็นเป็นสุข ประเทศชาติก็มีความแข็งแรงปลอดภัย" เพราะฉะนั้น หากกษัตริย์ราชามีคุณธรรมสูง ประชาชนก็จะเคารพรัก ก็เหมือนลูกที่รักพ่อแม่ ! เรามองย้อนอดีตจนถึงปัจจุบัน มีอริยกษัตริย์ล้วนกรุณาต่อประชาชน เห็นประชาชนเหมือนผู้บาดเจ็บ รักและดูแลประชาชนเหมือนดูแลลูกๆ นับประสาอะไรที่ข้าราชการช่วยกษัตริย์บริหารราชการ ควรที่จะเข้าใจถึงหลักการอันนี้นะ !

นิทาน ๑ : เจิ้นชิงฉิง ในสมัยซ่ง เป็นนายอำเภอกุ่ยหลี่ มีนิสัยชาเย็นไม่รู้คุณ กดขี่ประชาชน เมื่อถึงคราวหมดวาระการบริหารแล้วประชาชนต่างพากันมาออกันแน่นถนน แล้วก็ถ่มน้ำลายด่าทอเขานายเจิ้นชิงฉิงก็ถวายฟ้องต่อราชสำนัก ที่ถูกประชาชนทำอัปยศอดสูฮ่องเต้ซ่งเจินจงก็ตรัสว่า "การบริหารราชการที่สำคัญต้องถูกใจประชาชน ประชาชนที่แสดงต่อเจ้าเช่นนี้แสดงถึงการบริหารราชการที่เมืองกุ่ยหลี่ว่าเป็นเช่นไร ไม่ต้องไปไต่สวนก็รู้แล้ว แล้วเจ้ายังกล้าที่จะโกรธแค้นอีกหรือ เอาเรื่องประชาชนที่ทำอัปยศเจ้ากลางถนนมาฟ้องราชสำนัก จะใจกล้าฟั่นเฟือเกินไปแล้ว" ดังนั้น นายเจิ้นชิงฉิงจึงถูกปลดออกจากราชการตั้งแต่บัดนั้น

นิทาน ๒ : ในสมัยถังปีที่สองแห่งต้าลี่ เนื่องจากหิมะในฤดูใบไม้ร่วงมาเร็ว ทำความเสียหายแก่พืชผลเกษตรกรอย่างหนัก ฮ่องเต้เป็นห่วงเรื่องภัยธรรมชาติ จึงมีคำสั่งลงไปยังทุกอำเภอให้ตรวจสอบความเสียหาย ทางเกษตรกรทุกอำเภอ แล้วรายงานมายังราชสำนักที่อำเภออุ้ยหนาน มณฑลเสวียซี นายอำเภอหลิวเชา รายงานต่อราชสำนักว่า "พืชผลเกษตรของอำเภอไม่ได้รับความเสียหายอะไร

นัก !" เพราะแต่ละแห่งรายงานถึงความเสียหายกันทั้งนั้น แต่กับอำเภออุ้ยหนานบอกว่าไม่มีภัยธรรมชาติ ฮ่องเต้จึงรู้สึกสงสัย จึงส่งคนลงไปสำรวจ ผลปรากฏว่าพืชผลเกษตรได้รับความเสียหายถึงกว่า ๓ พันไร่ เมื่อฮ่องเต้ได้รับรายงานก็ทรงกริ้ว ตรัสว่า "นายอำเภอเป็นดุจพ่อแม่ของประชาชน ถึงแม้ทางอำเภอจะไม่ได้รับความเสียหาย ก็ควรพูดว่าได้รับความเสียหาย แสดงว่านายอำเภอนี้ไม่มีความกรุณา !" ด้วยเหตุนี้จึงลงโทษนายหลิวเชาย้ายไปอยู่ที่ทุรกันดาร

คัมภีร์ : ก่อกวนการปกครอง

อธิบาย : เมื่อคนชั่วรับราชการ ไม่เพียงไม่รักประชาชน ยังก่อกวนการบริหาร ทำให้ระเบียบสังคมเสื่อมทรามเสียหาย

ประเทศชาติควรบ่มเพาะสันติภาพ เพื่อธำรงความสุขของปวงประชา ไม่ใช่จะมาเปลี่ยนแปลงสร้างกฎใหม่ตามใจชอบ ถึงแม้จะเป็นการสร้างสรรเปลี่ยนแปลงแก้ไขเพื่อให้ดีขึ้น ก็ควรระมัดระวังอย่างรอบคอบ ถ้าเป็นความเห็นส่วนตัว คิดจะมีการเปลี่ยนแปลงก็ออกคำสั่งเปลี่ยนแปลงง่ายๆ ถ้าหากการออกคำสั่งอย่างส่งเดชง่ายๆ อย่างนี้ก็จะก่อความวุ่นวายเสียหาย ระเบียบที่สมบูรณ์ที่บรรพชนสร้างสมมาแล้ว และข้าราชการทุกระดับชั้นก็ถือปฏิบัติ และใช้มาเป็นเวลานานแล้ว ประชาชนก็ให้ความคุ้นเคยแล้ว รู้สึกสะดวกสบายดีอยู่แล้ว ทำไมจึงต้องเปลี่ยนของเก่าที่มีอยู่เดิม มิเป็นการก่อกวนการปกครองไปเปล่าๆ หรอกหรือ

นิทาน ๑ : ในสมัยซ่ง มหาอำมาตย์ลี่ฮ้างบริหารราชการแผ่นดินอยู่ ขุนนางหม่าเหลียงก็พูดกับลี่ฮ้างว่า "คนข้างนอกมีคนวิจารณ์การ

บริหารราชการของท่านว่า ไม่เห็นทำอะไรเลย !” ลี่ฮ้างตอบว่า ข้าไม่มีความสามารถบริหารราชการอะไรเป็นพิเศษ แต่ก็บอกเป็นในว่า ที่พูดเป็นความเห็นที่น่ากลัว อะไรที่เสนอการเปลี่ยนแปลงที่ชอบกดดัน เร่งเร้า ข้าก็จะไม่เอา เพราะข้าเป็นเช่นนี้ ก็เพียงที่จะอุดช่องโหว่ของประเทศไม่ให้เสียหาย กฎหมายคำสั่งที่ใช้อยู่ทุกวันนี้ก็ถือว่ามากมายก่ายกองดุจจำนวนขนวัวแล้ว ถ้าหากข้าฟังข้อเสนอของพวกเขาแล้วนำมาปฏิบัติ ก็จะเป็นการทำร้ายประชาชนเป็นอย่างมาก !” พวกขุนนางที่ไม่มีคุณธรรม คิดจะหาโอกาสหาความดีความชอบ การกระทำเช่นนั้นกลัวว่าจะเป็นการก่อกวนประชาชนเข้า จะไปทำได้อย่างไร !

นิทาน ๒ : สมัยซ่ง มหาอำมาตย์หวังอันสือ ที่สร้างกฎใหม่ ทั้งยังเร่งรีบประกาศใช้ตามความพอใจของตนเอง ในที่สุดประชาชนรู้สึกลำบาก จนทำให้ประชาชนย่ำแย่ เพราะแผนการณ์ใหม่ทำร้ายประชาชนอย่างมาก พลังของชาติจึงลดลงอย่างรวดเร็ว อย่างนี้ถือว่าเป็นการก่อกวนการปกครองของชาติ

คัมภีร์ : รางวัลคนชั่ว

อธิบาย : หากไม่สามารถให้รางวัลคนดีลงโทษคนชั่ว เพื่อความกระจ่างชัดในการเตือนคนให้มุ่งดีและละชั่วแล้ว กลับให้รางวัลคนชั่วที่ใช้ธรรม

การให้รางวัลก็เพื่อจะตอบแทนความเหนื่อยยากแก่ผู้มีคุณธรรม “รางวัล” จึงเป็นระบอบที่โน้มน้าวใจคนอย่างสำคัญ สิ่งที่ไม่ควรให้รางวัลก็ให้รางวัล จึงเรียกว่าไม่ยุติธรรม เป็นการละเมิดหลักการทำลายกฎกติกา เป็นการเกื้อหนุนให้กระทำชั่ว เกิดความลำเอียงเห็นแก่ตัว เป็นการเอาคนชั่วมาเปลี่ยนคนดี การกระทำเช่นนี้เป็นการละเมิดฟ้า

ให้พิโรธ เพราะฉะนั้น ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการให้รางวัล จะไม่ระมัดระวังหน่อยหรือ !

นิทาน : ในสมัยโจว ท่านจิ้นเหวินกง มีขุนนางใกล้ชิดที่คอยติดตามร่วมทุกข์สุขกับเขา พูดกับเขาว่า “ท่านอ๋อง ‘รางวัล’ ที่ท่านให้ปฏิบัติ ๓ ประการ ไม่มีรางวัลใดที่จะให้แก่บ่าวเลยหรือ ! อย่างนี้ก็ต้องถือว่าบ่าวต้องมีความบกพร่องจึงเป็นเช่นนี้ ! เพราะฉะนั้นบ่าวจึงขออภัยโทษต่อท่านอ๋อง !” ท่านจิ้นเหวินกงพูดว่า “เอาความการุณย์ธรรมมาชักนำข้า เอาคุณธรรมมาตักเตือนข้า คนแบบนี้จะได้รับรางวัลประเภทหนึ่ง คนที่ช่วยเหลือเกื้อหนุนข้าให้ข้าประสบความสำเร็จในการบริหารแผ่นดินอย่างเมตตาธรรม คนแบบนี้จะได้รับรางวัลที่สอง คนที่ร่วมทุกข์กับข้า ปกป้องข้าให้ปลอดภัย ไม่ให้เลือดตกยางออกบาดเจ็บ คนแบบนี้จะได้รางวัลประเภทสามของข้า ถ้าหากเหน็ดเหนื่อยมาช่วยข้าทำงาน แก้ไขเรื่องบกพร่องของข้าให้ก้าวหน้า ก็จะไม่ได้รางวัลอะไรจากข้า หลังจากให้รางวัลทั้ง ๓ จบลงแล้ว จึงจะถึงคราวให้รางวัลแก่เจ้า !” ประชาชนชาวรัฐจิ้น ต่างพอใจกับการให้รางวัลแบบนี้ของท่านอ๋องจิ้น

การให้รางวัลของจิ้นเหวินกง กล่าวได้ว่าเป็นธรรมที่สุดแล้ว และนี่เองที่เป็นสาเหตุที่ท่านอ๋องจิ้นได้รับการยกย่องเป็นอ๋องผู้มีอำนาจบาตรใหญ่ ถ้าหากสามารถให้รางวัลที่ยุติธรรมได้แล้ว เพราะฉะนั้นตำแหน่งขุนนางแต่ละตำแหน่ง ข้าวของแต่ละอย่างก็จะไม่ถูกละเลย ดังนั้น คนที่ประจบสอพลอการให้ของขวัญก็ไม่มีโอกาสประสบความสำเร็จ หากแต่การยึดถือกฎหมาย รักษาหน้าที่ด้วยความจงรักภักดี ทำงานด้วยความจริงใจ ช่วยกันตักเตือนส่งเสริมเพื่อประเทศชาติ ก็จะประสบความสำเร็จ

คัมภีร์ : ลงทัณฑ์ผู้บริสุทธิ์

อธิบาย : การลงโทษผู้ไม่มีความผิด ทำให้เขาถูกปรักปรำ

การลงโทษทัณฑ์มีเป้าหมายเพื่อสั่งสอนคนชั่วให้เข็ดและหลาบจำ อริยเจ้าจำใจสร้างกฎมาลงโทษ เพราะฉะนั้น การลงทัณฑ์จึงเป็นเรื่องไม่มงคลและก็ไม่ใช่เรื่องดี ปริมาณการลงโทษและระยะเวลาก็ขึ้นอยู่กับจำนวนโทษของคนผิด ก็ยังต้องมีความเหมาะสมและยังต้องให้ความเมตตาสงสารพวกเขาด้วย เป็นเพราะว่าไม่เข้าใจเหตุผลจึงล่วงละเมิดกฎหมาย อย่าเป็นเพราะหลุดคดีแล้วก็ดีใจอย่างนี้เกรงว่าอาจเป็นรูปคดีผิดพลาดก็เป็นได้ เพราะฉะนั้น คนสมัยโบราณที่วางกฎเกณฑ์การลงทัณฑ์ จะระมัดระวังอย่างมาก แม้คดีก็จะตรวจสอบให้ชัดเจน ถ้าหากการลงทัณฑ์ไม่เหมาะสม ทำให้ผู้บริสุทธิ์ได้รับการทำร้าย อย่างนี้ไม่เพียงผู้พิจารณาคดีจะไม่ยุติธรรมมีบกพร่อง ทั้งยังละเมิดถึงฟ้าเบื้องบนที่มีคุณธรรมให้กำเนิดเกิดมาหากเป็นการฆ่าคนตาย กฎหมายก็กำหนดไว้ชัดเจน ถ้าอันนี้เป็นเพราะตนเองสับเพร่าผิดพลาดไปลงโทษผู้บริสุทธิ์เข้า การประหารก็คงไม่ใช่มีแต่เพียงคนเดียว อนาคตผู้รับกรรมตอบสนองก็จะมีแต่ข้าเพียงคนเดียว เพราะฉะนั้น การฆ่าคนต้องชดใช้ด้วยชีวิต ก็ไม่รู้ว่าจะเอาอย่างไรจึงจะมีความยุติธรรมได้ ! เฮ้อ ! วิบากกรรมอันนี้ แม้จะนับว่าเป็นปกติที่เป็นผู้พิพากษาจะตรงและโปร่งใส แต่ก็หลีกไม่พ้นข้อสงสัยในรูปคดีมากมาย แม้จะมีหลักฐานที่คล้ายๆ กัน และเอาความเห็นตนเองมากำหนดโทษอย่างลำเอียงหรือยึดถือ ไม่ตรวจตราให้ละเอียดและวางใจเป็นกลาง ถ้าเป็นเช่นนั้น ก็อาจนำมาซึ่งความแค้นและเสียใจในภายหลังได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับผู้บริสุทธิ์ถูกฆ่าตาย วิบากกรรมก็จะตอบสนองติดตามไม่ละเว้น นับประสาอะไรกับขุนนาง

ที่ไม่ใส่ใจตรวจสอบรูปคดี ผลตอบสนองจะยิ่งหนักหน่วงไม่ละเว้น เมื่อคิดมาถึงจุดนี้แล้วจะไม่กลัวบ้างหรือ ?

นิทาน ๑ : หม่าพิ่งตัน ตอนรับตำแหน่งนายอำเภอเจียอวี่ มหาโจรพาลูกสมุนเข้าไปปล้นจวนนายอำเภอ ทั้งวางเพลิงปล้นสดมภ์แล้วก็ล่าถอยไป หัวหน้าโจรผู้นี้ไว้หนวดเครายาว ภายหลังการปล้นแล้วก็ให้มีข่าวจากหมู่บ้านถวนฟงว่ามีเรือลำหนึ่งมีผู้โดยสารมาสิบถึงยี่สิบคนท่าทางพิรุธ ในบรรดาคนเหล่านั้น มีคนหนึ่งไว้หนวดเครายาว อาจจะเป็นหัวหน้าโจรก็เป็นได้ แต่ที่จริงไม่ใช่ นายอำเภอหม่าก็มีคำสั่งให้คนไปจับ แล้วก็ประกาศว่าปิดคดีได้แล้ว ผู้บริสุทธิ์คนนี้ถูกเข้าใจผิดว่าเป็นหัวหน้าโจร ภายหลังถูกจับเข้าคุกและตายลงในคุกนั้น ต่อมานายอำเภอหม่าเลื่อนตำแหน่งเป็นผู้ตรวจราชการ ตอนนี้เองหัวหน้าโจรก็ถูกจับได้ แต่เพราะนายอำเภอกับนายหม่าพิ่งตันเป็นเพื่อนกันจึงไม่ไปรื้อฟื้นคดี ต่อมานายหม่าก็ได้เลื่อนยศอีกเป็นผู้ตรวจราชการเมืองหลวง มีอยู่ครั้งหนึ่ง พอดีเขานั่งเรือมาถึงตำบลถวนฟง ก็ต้องจอดพักค้างแรม โดยไม่คาดคิดเรือก็ถูกโจรเข้าปล้น และครอบครัวของนายหม่าพิ่งตันถูกฆ่าตายหมดทั้งบ้าน

นิทาน ๒ : สมัยก่อนมีขุนนางแซ่เงี้ยม มีตำแหน่งเป็นข้าหลวงประจำมณฑล มีผู้ใส่ร้ายคนหมู่บ้านเจิ้นเจียง นายโจวจื่อเหลียนว่าเป็นหัวหน้าโจร นายโจวจื่อเหลียนถูกจับไปสอบสวนถึงเมืองหนานจิงเมื่อถูกสอบสวนเข้า โจวจื่อเหลียนเดิมเป็นเศรษฐี มีชีวิตสบาย ในใจกลัวเขาลงโทษกดดันให้สารภาพ จึงคิดหาผู้มีอำนาจไปช่วยเจรจาด้วยเหตุนี้ ผู้ว่าเงี้ยมก็ยิ่งสงสัยนายโจวจื่อเหลียนยิ่งขึ้น จึงใช้กระบองตีจนนายโจวจื่อเหลียนตาย ต่อมาผู้ว่าเงี้ยมก็ถูกวิญญาณผีโจวจื่อเหลียนตามเอาชีวิตถึงตาย

การที่ผู้ว่าเงี้ยมสงสัยนายโจวจื่อเหลียน ที่คิดใช้คนมาพูดจึงตีจนตาย เรื่องนี้มองดูแล้วน่าจะเป็นเรื่องถูกต้อง การฆ่าคนบริสุทธิ์จึงกลายเป็นผีร้ายมาทวงชีวิต คดีนี้ก็ทำให้รู้ว่า การรับราชการอย่าคิดว่าตนเองถูกต้องยุติธรรม อาจกลายเป็นทำตามอำเภอใจ ตัดสินผิดพลาดลงโทษคนถึงตายได้ !

นิทาน ๓ : นายลี่กูเป็นข้าราชการตุลาการนานมาก ตัดสินคดีอาญามากมาย มีอยู่วันหนึ่ง เขามีธุระออกไปนอกบ้าน ขณะที่เดินผ่านสะพานซันจิง เขาแลเห็นคนศีรษะผมเผ้ารกรุงรังหลายสิบคน ต่างตะโกนใส่เขาว่า "ถูกใส่ร้าย ! ฉันถูกใส่ร้ายจนตาย !" เขาค่อยๆ เดินเข้าไปใกล้ มาถึงตอนนี้นายลี่กูรู้สึกหวาดกลัว จึงรีบกลับบ้าน หลังจากกลับถึงบ้าน เขาก็สอนพวกลูกๆ ว่า "พวกเจ้าเรียนหนังสือเพื่อรับราชการ อย่างไรเสียก็อย่าได้รับตำแหน่งผู้พิพากษาตัดสินคดีความของคนเป็นอันขาด ! ข้ารับตำแหน่งผู้พิพากษา เพราะว่ามีความเกรงกลัวระมัดระวังสุจริตอยู่เสมอ และว่าความไปตามคดีแล้วพิพากษา ก็ยังตัดสินประหารชีวิตผู้ถูกใส่ร้ายไปหลายคน ข้ารู้สึกเสียใจก็สายไปเสียแล้ว !" ไม่นานนัก ลี่กูก็ตายไป

ทั้งๆ ที่ลี่กูเป็นผู้พิพากษาที่สุจริตคอยระมัดระวังอยู่เสมอ ก็ยังตัดสินผิดจนต้องฆ่าคนไป แล้วกับคนที่ไม่สุจริต ไม่ระมัดระวังและเป็นคนไม่เกรงกลัวเล่า ถ้าได้เห็นชีวิตตอนจบของลี่กู ไม่รู้ว่าจะมีใจที่หวาดกลัวระมัดระวังหรือไม่

คัมภีร์ : ฆ่าคนชิงทรัพย์

อธิบาย : ตั้งใจฆ่าคนทำลายเขา เพื่อแย่งชิงทรัพย์สมบัติของเขา

ผู้ที่ฆ่าคนเพื่อชิงทรัพย์ การกระทำบาปเช่นนี้ ไม่ใช่ต้องเป็นโจรเสมอไป เช่นข้าราชการที่ฉ้อราษฎร์บังหลวง มีความโลภที่จะเอาทรัพย์ในส่วนที่ไม่ใช่เป็นของตน จึงใช้วิธีลงโทษทัณฑ์ให้ผู้ถูกต้องขังถูกฆ่าตายในคุก ยังพวกเศรษฐีที่โลกไม่รู้จักเบื่อ คนที่เป็นหนี้เขา เมื่อถึงคราวตกอยู่ในภาวะขัดสนลำบาก พวกเศรษฐีเหล่านี้ก็มีมโนธรรมมืดบอด บังคับให้พวกเขาชำระเงินตามกำหนด ทั้งยังเพิ่มดอกเบี้ยหนักขึ้น คนใจเหี้ยมมืออำมหิตพวกนี้ ด้วยความโลภที่ต้องการเอาทรัพย์ของผู้อื่น จึงใช้โอกาสที่ผู้อื่นตกอยู่ในอันตรายแย่งชิงเอามาและก็ไม่สนใจชีวิตคนอื่นว่าจะเป็นหรือตาย นายแพทย์ที่โลภเงิน ไม่ใส่ใจชีวิตของผู้ป่วย รอเวลาที่อาการป่วยตกอยู่ในภาวะคับขัน ก็จะเรียกร้องขูดรีดค่ารักษา คนเหล่านี้ก็เพราะความโลภทรัพย์ จึงกระตุ้นให้เกิดกลไกการฆ่าขึ้น จึงลงมือกระทำ อย่างไรก็ตาม คนที่ฆ่าคนเพื่อชิงทรัพย์เหล่านี้ ไม่มีใครสักคนจะไม่ถูกผีร้ายตามมาทวงเอาชีวิต แล้วเงินทองที่พวกเขาแย่งชิงมา ในที่สุดก็ละลายหายไป

นิทาน ๑ : นายหลงซวนรับจ้างพายเรือโดยสารอยู่ตามลำน้ำฉางเจียง เขารอโอกาสตอนเกิดลมพายุ ก็ผลักพ่อค้าเศรษฐีคนหนึ่งตกน้ำและจมน้ำตาย แล้วแย่งชิงเอาทรัพย์สมบัติที่อยู่บนเรือไป ภายหลังนายหลงซวนได้ทรัพย์พลิกกลับมาเป็นคนรวย จึงตั้งหลักที่เมืองหยุยหยาง ไม่นานนักก็มีบุตรชายคนหนึ่ง ภายหลังที่ลูกชายเติบโตขึ้น โดยไม่รู้สาเหตุอะไร เขาเห็นบิดาเหมือนศัตรู นายหลงซวนรู้สึกขัดเคืองโกรธมาก จึงไปถามทรงเจ้าที่ศาลเจ้าแห่งหนึ่ง เจ้าเข้าทรงพูดว่า “เมื่อปีแกจื่อ

เดือนแปดเกิดลมพายุ ที่หยางจื่อลมพายุร้ายเจ้ากระทำ ยี่สิบปีก่อนแค่คิดผิด เจ้าลองคลำที่หัวใจดู !” นายหลงชวนฟังแล้วตกใจ รู้ว่าเมื่อยี่สิบปีก่อนที่แม่น้ำหยางจื่อ เขาได้ผลักพ่อค้าเศรษฐีคนหนึ่งตกน้ำตาย ตอนนี้ได้มาเกิดเป็นลูกชายของเขาเพื่อมาแก้แค้น ด้วยความหวาดกลัว นายหลงชวนจึงหนีออกจากบ้านไป สุดท้ายก็ไม่ได้ตายดี !

นิทาน ๒ : เมื่อก่อนโน้น มีนายตำรวจคนหนึ่งอยู่ที่ทำการ เช้าวันหนึ่งเขาออกจากบ้านแต่เช้า ขณะที่เขาเดินออกไปที่ชายทุ่ง มีคนนอกถิ่นที่พกเงินมาแลเห็นเข้า คนนอกถิ่นเห็นตำรวจพกอาวุธมาด้วย เขากลัวว่าตำรวจจะนอกลู่นอกทางกับเขา จึงหลบตัวอยู่ในพงหญ้า คนเป็นตำรวจก็ไม่ตรวจตราให้ชัดเจน ได้ยินเสียงในพงหญ้าดังซวบๆ และรอบๆ ก็ไม่มีคน ตำรวจกลัวว่าจะเป็นเสือที่หลบในพงหญ้า ดังนั้นจึงใช้ดาบปลายปืนทิ่มแทงเข้าไปในพงหญ้า ในที่สุดคนนอกถิ่นก็ถูกแทงตาย พอแหวกหญ้าดูก็เห็นคนตายไปแล้ว ตำรวจจึงรู้ตัวว่าได้หลงฆ่าคนไปแล้ว ไม่รู้จะทำอย่างไร จึงชิงเอาทรัพย์ที่อยู่กับตัวคนนอกถิ่นไปเสีย แล้วทิ้งศพไว้ในพงหญ้า เรื่องนี้ไม่มีใครพบเห็น ด้วยเหตุนี้นายตำรวจจึงร่ำรวยขึ้นมา ภรรยาก็ให้กำเนิดลูกสาว

มีอยู่วันหนึ่ง ตำรวจผู้นี้ยืนอยู่หน้าที่ทำการ ทันใดก็ให้เห็นคนนอกถิ่นที่ถูกเขาฆ่าตายเดินมา เขารีบปิดประตูแล้วแอบดูอยู่หลังประตู คนนอกถิ่นคนนั้นเดินมาที่บ้านช่างหนังที่อยู่ตรงข้าม และเข้าไปในบ้าน ไม่นาน ช่างทำหนังก็ให้กำเนิดลูกชายคนหนึ่ง นายตำรวจรู้เหตุปัจจัยดี เขาจึงดีกับช่างทำหนังมาก ดูแลและรักเด็กชายคนนี้มาก เมื่อลูกสาวของตนเติบโตก็เตรียมจะยกลูกสาวตนให้ลูกชายช่างทำหนัง ช่างทำหนังดีใจมาก จึงบอกให้ลูกชายให้ดูแลนายตำรวจเหมือนดูแลตน วันหนึ่งในฤดูร้อน อากาศร้อนมาก ตำรวจดื่มเหล้าจนเมาหลับอยู่บน

เตียง เหงื่อก็ไหลไม่หยุด ลูกชายช่างทำหนังที่ยืนอยู่ข้างๆ ก็ใช้มีดค่อยๆ ปาดเอาเหงื่อบนตัวออก เนื่องจากนายตำรวจเมาสะลึมสะลือ รู้สึกว่ามีของเคลื่อนไปเคลื่อนมาบนตัวเขา จึงเอามือไปปัด มีดก็ไถลเสียบเข้าที่ท้อง ตำรวจยังไม่ตายก็ร้องเรียกผู้คนมา แล้วก็เล่าเรื่องเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทั้งยกลูกสาวให้กับลูกชายช่างทำหนัง และยกทรัพย์สมบัติให้ไปด้วย

คัมภีร์ : ใช้เล่ห์แย่งตำแหน่ง

อธิบาย : ทำร้ายคนอื่นเพื่อแย่งชิงตำแหน่งของเขา

ในโลกนี้ตำแหน่งหน้าที่ ถึงแม้จะมีกำหนดแล้วในดวงชะตา แต่ถ้าขยันในการทำดี บำเพ็ญกุศลละเว้นการทำชั่ว โอกาสการเลื่อนตำแหน่งก็ยิ่งสูงขึ้น โดยปกติคนทั่วไปเพียงแต่ยอมทำกุศลให้มาก ก็มีโอกาสมีตำแหน่งในราชการอยู่แล้ว แต่ถ้าคิดแต่หวังเลื่อนตำแหน่งโดยวิธีใช้เล่ห์ทำร้ายเขาเพื่อแย่งตำแหน่งเขา แต่กฎแห่งกรรมตามสนองหลักธรรมชัดเจน คนที่ทำร้ายผู้อื่น ในที่สุดแล้วก็จะถูกผู้อื่นทำร้ายเอาแย่งตำแหน่งเขาในที่สุด ตำแหน่งของตนก็จะถูกผู้อื่นแย่งชิงไป การตอบสนองนั้นเร็วมาก และสามารถเห็นได้ในปัจจุบัน !

นิทาน : ในสมัยซ่ง มีขุนนางใหญ่ชื่อ หมีเต๋อเจียว เห็นขุนนางเฉาหลินมีอำนาจนับวันเกรียงไกรขึ้น ด้วยเหตุนี้จะใส่ร้ายเพ็จทูลฮ่องเต้ว่า เฉาหลินคิดกบฏ ฮ่องเต้เชื่อคำกล่าวเท็จของหมีเต๋อเจียว จึงถอดยศปลดตำแหน่ง แล้วก็แต่งตั้งให้หมีเต๋อเจียวกินตำแหน่งสำคัญๆ ภายหลังเกิดเรื่องแล้วไม่นานนัก มหาอำมาตย์เซียวผู้พยายามจนสุดความสามารถ ที่จะแก้ไขชำระเรื่องถูกปรักปรำของเฉาหลิน ในที่สุด

ฮ่องเต้ก็ประจักษ์แจ้ง จึงโยกย้ายหมีเต๋อเจียวไปที่ทุรกันดาร และปฏิบัติต่อเฉาหลินดุจเหมือนเมื่อก่อนด้วยมารยาท เมื่อเห็นนิทานเรื่องนี้ การทำร้ายผู้อื่นก็เหมือนการทำร้ายตนเองเป็นเรื่องที่เห็นได้ชัดอยู่แล้ว มิใช่หรือ ? การทำร้ายแบบนี้ยังถือว่าเป็นเรื่องเล็กน้อยหรือ ? ในสมัยถัง มหาอำมาตย์ลี่หลินปู ก็ได้ใช้เล่ห์ทำร้ายผู้อื่น เพื่อความมั่นคงในตำแหน่งของตน ในสมัยนั้นจอมพลแถบชายแดน ล้วนรับผิดชอบโดยขุนนางจากราชสำนัก ถ้าใครมีผลงานเป็นที่ยกย่องก็จะได้ย้ายเข้าเมืองหลวง มหาอำมาตย์ลี่หลินปู่คิดอยากจะตัดเส้นทางย้ายเข้าเมืองหลวง จึงกราบทูลฮ่องเต้ว่า “ขุนนางฝ่ายบุ๋นใจไม่กล้า ไม่กล้าต่อต้านศัตรูที่รุกรานจากภายนอกได้ หากใช้พวกชาวหูมารับหน้าที่นายพลคิดว่าชาวหูจะยอมถวายชีวิตรักษาแผ่นดินต้าถังอย่างแน่นอน” ฮ่องเต้หลงเชื่อลี่หลินปู่ที่เสนอมา จึงทำให้อันหลู่ซันคิดกบฏ นี่ก็เพราะลี่หลินปู่คิดจะยึดตำแหน่งให้ถาวร เลยเกิดศึกรบพุ่งทำให้ราษฎรเดือดร้อน ต่อมาลี่หลินปู่ก็ถูกตั้งข้อหาคบคิดกบฏต้องโทษประหาร ขนาดตายแล้วยังถูกเปิดโลงฟันหัวฟันศพอีก เดิมนี่ก็ไม่ใช่เขาเป็นผู้ทำผิด หากแต่เขาทำร้ายเหล่าปราชญ์เพื่อความมั่นคงในตำแหน่งของตน ด้วยเหตุนี้จึงไม่แต่งตั้งอันหลู่ซัน จึงเกิดเรื่องกบฏขึ้น นี่แหละพระเจ้าได้กำหนดคดีชำระเขาไว้แล้ว นี่แหละหนา พวกรับเบี้ยหวัดเจ้าเหนือหัว เป็นขุนนางต้องตอบแทนเจ้าเหนือหัวถึงจะถูก ทำไมจึงทำเรื่องทำร้ายฟ้าทำลายหลักธรรมเช่นนี้ได้หนา !

คติ : คนสมัยก่อนพูดว่า “ถึงแม้ถวายตนรับใช้เจ้าเหนือหัวดังนั้น ร่างกายนี้ก็ไม่ใช่เป็นของตนแล้ว เพราะฉะนั้นจึงควรคิดเสมอว่า ทำเพื่อเจ้าเหนือหัว ทำไมยังมัวห่วงถึงชีวิตตนอีกเล่า ? ขุนนางแบบนี้ ทำไมไม่จงรักภักดีต่อประเทศชาตินะ ?” คำพูดของคนสมัยก่อนแบบนี้ ต้องถือเป็นวลีทองแก่คนเหล่านี้ดี

คัมภีร์ : เข่นฆ่าผู้ยอมแพ้

อธิบาย : ถ้าโจรผู้ร้ายยอมแพ้แต่กลับฆ่าทิ้งพวกเขาเสีย เป็นการละเมิดหลักธรรมฟ้าอย่างยิ่ง

การสงครามเป็นเรื่องอัปมงคลและอันตรายที่สุด ปราชญ์จำยอมต้องใช้ทหารออกศึก เพราะว่าในสมัยโบราณเมื่อมีสงครามศัตรูก็จะถูกฆ่าเป็นจำนวนมาก จึงให้รู้สึกเศร้าสลดกับพวกเขา สงสารพวกเขาที่ต้องตายในสงคราม ฝ่ายที่ชนะสงครามก็อาจช่วยพิธีศพให้กับทหารที่ตายไป กับศัตรูที่แพ้สงคราม ก็ควรที่จะให้ความสงสารปลอบประโลมตักเตือนพวกเขา เมื่อศัตรูยอมแพ้แล้วกลับเอาพวกเขาไปฆ่าทิ้ง จิตใจเช่นนี้ช่างโหดร้ายเหลือทน เป็นการสร้างวิบากกรรมอย่างมาก เพราะฉะนั้น การได้รับกรรมตอบสนองจึงมากมายกว่านี้อีกมาก

คุณหยวนโม่วอิ๋ว ในสมัยหมิงกล่าวว่า "ผู้มีจิตใจเมตตายิ่งก็จะไม่สามารถนำทหารไปออกศึก เป็นขุนพลไม่ได้ ! หรือพูดกันว่าถ้าหากเป็นขุนพลก็จะตายลูกเดียวอย่างนั้นหรือ ? ที่จริงไม่ใช่เช่นนั้น ถ้าหากขุนพลสามารถช่วยเหลือราษฎร ปราบจลาจลให้สงบ ทำให้ประเทศชาติอยู่เย็นเป็นสุข ถ้าเช่นนี้การเป็นขุนพลก็มีทางรอดอยู่ได้ เป็นเพราะว่าต้องฉุดช่วยมวลมนุษย์ จึงจำยอมที่ต้องมีการฆ่าฟัน เช่นนี้บุญคุณไหนจะยิ่งใหญ่เท่าขุนพลเป็นไม่มี ทำไมหรือ ? เพราะได้อุทิศคนส่วนน้อยแต่สามารถช่วยชีวิตคนได้เป็นเรือนพันเรือนหมื่น ถ้าเทียบกับการทำความดีปกติก็มีที่ไม่เหมือนแน่นอน ถ้าหากเป็นการทำเพื่อความสำเร็จของตนเองให้ตนมีเกียรติยศ แล้วใช้มาตรการมาเข่นฆ่าทำร้ายมวลชน บาปกรรมก็จะมากมายยิ่งกว่าขุนพลอีก ทำไมหรือ ? เพราะเมื่อรบแพ้คนใต้บังคับบัญชาถูกฆ่าไปมาก ถ้าหากรบ

ชนะก็ฆ่าศัตรูไปมาก การรบถ้าวินัยไม่เคร่งครัดก็จะเที่ยวเข่นฆ่าประชาชนที่ไม่มีความผิด เหล่านี้เป็นหน้าที่ของขุนพล เพราะฉะนั้นการส่งขุนพลไปจะไม่ระมัดระวังไม่ได้ และทหารใต้บังคับบัญชาของขุนพลก็ยิ่งจะไม่ระมัดระวังไม่ได้เลย ! คนโบราณว่า "สามชั่วโคตรเป็นขุนพล ชาวพรตจะหลีกเลี่ยง !"

อย่างไรก็ตาม การใช้ระบบฆ่าฟันเพื่อมาหยุดยั้งการฆ่าฟันเป็นเรื่องที่อาจมีขึ้น แต่เราจะวางใจใช้ได้หรือ ? เพราะฉะนั้นเมื่อถึงคราวต้องใช้ทหาร ก็ควรเคารพ ๓ ประการ ซึ่งไม่สามารถจะละเลยได้ ข้อที่หนึ่ง ต้องกลัวว่าไม่มีเรื่องแล้วเกิดเรื่อง การอุทิศชีวิตคนจำนวนทหารเป็นร้อยเป็นพัน เพื่อนำมาบำเหน็จคนๆ หนึ่งให้เป็นเจ้าเป็นจอมพล ข้อที่สอง ต้องกลัวเอาความรุนแรงทำให้ยิ่งรุนแรง ทำให้ฆ่าคนตายไปจำนวนมาก เพื่อความดีความชอบแล้วตัดหัวคนไปมากข้อที่สาม ต้องกลัวว่าทหารทั้งสองฝ่ายต้องรบกันด้วยความลำบากทั้งฝ่ายเขาและฝ่ายเราต้องเข่นฆ่าล้มตายกันจำนวนมาก คนที่รับหน้าที่ทำสงครามก็อาจพูดว่า "ฆ่าคนแล้วแต่ข้า แบบนี้ถึงจะถึงเป้าหมายของอำนาจ !" ควรจะรู้ว่าวิถีแห่งขุนพลที่สำคัญต้องมีวินัยเคร่งครัด ห้ามทหารฆ่าส่งเดช ถ้ามีวินัยเคร่งครัดทหารก็ไม่ถูกใส่ร้ายทั้งยังได้ผลงาน นี่คือวิถีรอดที่เป็นเหตุเป็นผลของการดำเนินด้วยการฆ่าฟัน !

นิทาน : ในสมัยฮั่น ขุนพลใหญ่อย่างลี่กว่าง มีวิทยายุทธ์สูงเลิศทางยิงธนู พวกชาวโซงหนูกลัวเกรงมาก ด้วยเหตุนี้ขุนพลลี่กว่างจึงได้รับฉายาว่าขุนพลเหินฟ้า ในยุคถัง นักกวีเอกหวังเชียงหลิง ได้ประพันธ์บทกวีออกค่ายด้วย ยกย่องผู้กล้าหาญลี่กว่างว่า "จันทร์กระจ่างยุคฉินค่ายด่านยุคฮั่น บุกทะลวงหมื่นลี้คนยังไม่กลับ แต่ทำให้นครฮ่องเต้

ขุนพลเหินฟ้าคงอยู่ ไม่ต้องสอนพวกหูหม่าข้ามเขามือ” แต่ว่าดวงชะตารับราชการของขุนพลลี่กว่างไม่ดี แม้ผลงานการรบของเขาจะฮึกเหิม แต่จนแล้วจนรอดเขาก็ยังไม่ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าเมืองสักทีขุนพลลี่กว่างพูดคุยกับหมอดูดวงหวังหนีว่า “ข้าลี่กว่างรับราชการเป็นทหารตั้งแต่วัยหนุ่ม ทุกครั้งที่ทำศึกกับพวกโซงหนู ไม่มีหรอกที่จะไม่ออกหน้า ถวายชีวิตเข่นฆ่าพวกศัตรูเพื่อสร้างผลงาน มาถึงยุคฮั่นทุกครั้งที่ตะลุยพวกโซงหนู ข้าก็เข้าร่วมรบทุกครั้งไป แต่พวกที่มาเป็นทหารรุ่นหลังข้า ต่างก็ได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าเมืองไปแล้ว เหลือแต่ข้าที่ยังไม่ได้เป็นเจ้าเมือง นี่เป็นเพราะสาเหตุอันใด ! หวังหนีจึงพูดว่า “ท่านขุนพลท่านลองนึกๆ ดูให้ดี ในชีวิตของท่าน มีบ้างไหมที่ท่านทำพลาดจนท่านเองก็รู้สึกเจ็บแค้นต่อเรื่องนั้น ?” ขุนพลลี่กว่างตอบว่า “ข้าเคยฆ่าพวกหูที่ยอมแพ้ไปถึงแปดร้อยกว่าคน เรื่องผ่านไปแล้วข้าก็ยังรู้สึกเสียใจเจ็บแค้นอยู่เลย !” หวังหนีจึงพูดว่า “เคราะห์ภัยอะไรก็ไม่ใหญ่กว่าการฆ่าศัตรูที่ยอมแพ้ นี่คือสาเหตุที่ท่านไม่ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าเมือง !” ต่อมาขุนพลได้ออกรบกับพวกโซงหนูและพลัดหลงอยู่ในทะเลทราย ถูกพวกโซงหนูจับได้ จึงยอมแพ้แก่พวกโซงหนู คนในตระกูลลี่จึงถูกฮ่องเต้มีคำสั่งให้ตัดหัวทั้งบ้าน

คัมภีร์ : ขับคนดีไล่ปราชญ์

อธิบาย : การติเตียนกล่าวโทษข้าราชการที่ดี ขจัดผู้มีความรู้เพื่อให้เขาพ้นตำแหน่ง หรือถูกย้ายไปที่ทุรกันดาร เป็นการขับคนดีไล่ปราชญ์

นักปราชญ์บัณฑิตถือเป็นบุคลากรของประเทศชาติ ควรที่จะรู้จักใช้พวกเขาให้ถูกต้อง ในคณะรัฐบาลก็จะมีผู้มีความสามารถหลากหลาย ต่างชาติล่วงรู้ก็จะให้ความเคารพนับถือ ไม่กล้าที่จะ

เอารัดเอาเปรียบ อย่าเป็นเพราะอิจฉาในความรู้ความสามารถของเขา หรือเป็นผู้ที่ไม่ลงรอยกับตนก็คิดหาวิธีขจัดพวกเขาให้พ้นตำแหน่งหน้าที่ หรือไม่ก็กล่าวโทษแล้วโยกย้ายพวกเขาไปในที่ไกล การทำร้ายชนิดนี้ เป็นผู้ทำลายประเทศชาติ เป็นผู้ก่อวิบากกรรม น่ากลัวอย่างยิ่ง !

ควรรู้ว่า ต้องมีผู้ชำนาญม้าเสียก่อน ภายหลังจึงจะมีม้าดี ม้าดีมีบ่อยแต่ผู้ชำนาญม้ามีไม่มาก การที่ได้ผู้สามารถก็เป็นเหตุผลเช่นเดียวกัน ถ้าผู้มีอำนาจปกครองประเทศเหมือนผู้ชำนาญม้า รู้จักสรรหาคนมีความรู้เอามาทำงาน เช่นผู้มีคุณธรรมสูงมีใจกว้าง ก็ให้เขารับตำแหน่งมหาอำมาตย์ คนที่ซื่อสัตย์สุจริตก็ให้เขารับผิดชอบเรื่องการคลัง คนที่รักประชาชนก็ให้ไปเป็นผู้ว่าเป็นนายอำเภอ คือรู้จักใช้คนให้ถูกงาน คนดีมีความสามารถก็ไม่เปล่าประโยชน์ อย่างนี้ประเทศชาติเจริญเป็นแน่แท้ !

ในสมัยหมิง คุณหยวนไหม่ว่อิ่วกล่าวว่า “ผู้กล่าวโทษคนดีขับไล่ปราชญ์นั้น กับผู้โอบอุ้มคนดีนั้น อันที่จริงก็แตกต่างกันไม่ไกล แต่เป็นเพราะว่าถูก” ความเห็นของฉัน กระทบเอา สมมติว่า “เมื่อได้ยินกิตติศัพท์ของปราชญ์แล้วรู้สึกชื่นชมเขา เมื่อเขามาอยู่ต่อหน้าแล้วมีเรื่องบางอย่างที่ทนเขาไม่ได้ เมื่อสั่งสมนานๆ เข้าก็จะกลายเป็นความแค้น ดังนั้น การโอบอุ้มปราชญ์ที่อยู่ไกลตัวเรานั้นค่อนข้างง่าย แต่การโอบอุ้มปราชญ์ที่อยู่กับตัวเรานั้นยากกว่า และการโอบอุ้มในช่วงเวลาสั้นๆ ง่ายกว่าการโอบอุ้มในช่วงเวลายาวๆ นี่เป็นเพราะอะไรหรือ ? เป็นเพราะว่าอารมณ์ระหว่างเขากับเราที่กระทบกัน ความสามารถระหว่างเขากับเราที่เปรียบเทียบกัน ชื่อเสียงระหว่างเขากับเราที่กล่าวตำหนิกัน เป็นอิทธิพลที่ก่อให้เกิดการโจมตีซึ่งกันและกัน และเหล่าปราชญ์ก็ยังไม่สามารถปฏิบัติตัวถึงระดับใจเสมอภาค และภาพลักษณ์ไม่มีตัวฉันได้ เพราะฉะนั้น เมื่อการคบหากันระหว่างเขา

กับเรานานๆ ไปก็ทำให้เห็นจุดบกพร่องของฝ่ายตรงข้าม ดังนั้น เมื่อก่อนที่เคยชื่นชมนิยมเขา มาบัดนี้กลายเป็นว่าเคารพยกย่องผิดคนไป ปัจจุบันที่อิจฉาริษยาคนดี กลับทำให้รู้สึกว่าในใจตนเองว่าไม่มีคลาดเคลื่อน ที่จริงก็เป็นที่จิตใจของเราไม่กว้างที่จะรองรับปราชญ์คนดีได้ต่างหากเล่า ! เพราะฉะนั้น การพบปะกันฉันบัณฑิต สุดท้ายกลับกลายเป็นศัตรู ก็เป็นสาเหตุมาจากที่กล่าวมาแล้ว ดังนั้น ยามปกติควรฝึกฝนให้กดข่มอดกลั้นไม่หวังชื่อเสียง ไม่ติดยึดในรูปลักษณ์ และทำเพื่อชาติประชาชน ต่อการกล่าวหาทำลายหรือยกย่อง ก็ไม่เก็บไว้ในใจ เช่นนี้ก็จะสามารถสร้างบุญวาสนาให้กับลูกหลานได้ !"

นิทาน ๑ : ขุนนางเซี้ยปี้ เป็นผู้ที่เข้าใจคนได้ดีที่สุด เขาจะไม่สนับสนุนคนโดยง่ายๆ ตลอดชีวิตที่เขาสนับสนุนคนไปสู่ราชสำนักมีไม่กี่คน แต่ละครั้งที่เขาจะให้การสนับสนุนนั้น เขาจะจุดธูปบอกกล่าวและหันหน้าไปทางพระราชวังแล้วกราบทูลว่า "บ่าวเฒ่าก็จะได้ผู้มีความสามารถอีกคนหนึ่งมาถวายพระองค์ !" ขุนนางฝั้นจงเอี้ยน หวังซวนก็เป็นผู้ที่เขาให้การสนับสนุนทั้งนั้น เมื่อถึงขณะที่ขุนนางเซี้ยปี้กำลังจะอำลาโลกไป เขาสามารถอาบน้ำชำระกายแล้วก็จุดธูป เสร็จแล้วเขาก็เข้าสมาธินั่งจนดับไป แม้ลมหายใจจะขาดแล้ว แต่ศีรษะก็ไม่เอียงแม้แต่น้อย หากมิใช่การบำเพ็ญบารมีมาแล้ว จะได้ลักษณะมงคลเช่นนี้หรือ ?

นิทาน ๒ : ในสมัยโจว ขุนนางอันจื่อทูลต่อฮ่องเต้ฉีจิ่งกงว่า "ประเทศมีเรื่องอัปมงคล ๓ ประการ ซึ่งไม่เกี่ยวกับพวกมารผีสางอะไร ประการแรกคือ ประเทศชาติมีนักปราชญ์ แต่ราชาไม่รู้ นี่คืออัปมงคลหนึ่ง ประการสอง เมื่อรู้ว่ามีนักปราชญ์แล้ว แต่ไม่ใช้

นักปราชญ์ เป็นอัปมงคลสอง ประการสาม แม้เมื่อใช้นักปราชญ์แล้ว แต่กลับไม่เชื่อถือเขา เป็นอัปมงคลสาม” ที่ว่าไม่เป็นมงคลก็คือเรื่องเหล่านี้แหละ เพราะฉะนั้น คนดี นักปราชญ์ จะตำหนิขับไล่ได้อย่างไร?

นิทาน ๓ : ขุนนางหลูกี้ในสมัยถัง ไม่ชอบขี้หน้าหยวนจิงเฉี่ย จึงคิดจะขจัดหยวนจิงเฉียให้พ้นจากราชสำนักตลอดเวลา ก็ให้พอเหมาะที่ลี่ซวีเลี้ยเป็นกบฏ หลูกี้จึงทูลต่อฮ่องเต้ว่า “บ่าวคิดว่าให้หาขุนนางที่สง่างามคนหนึ่งไปเจรจากับกบฏลี่ซวีเลี้ย ก็อาจไม่ต้องใช้กองทัพทำให้ลี่ซวีเลี้ยยอมสวามิภักดิ์ต่อราชสำนักได้ ผู้ที่เหมาะสมที่สุดคือหยวนจิงเฉี่ยซึ่งเป็นขุนนางเก่าแก่ถึง ๓ แผ่นดิน เป็นผู้จงรักภักดีต่อแผ่นดิน กล้าตัดสินและเป็นที่รู้จักไปทั่วเขตแคว้น ทุกคนต่างยกย่องนับถือ เพราะฉะนั้น บ่าวคิดว่าเขาเหมาะที่จะถูกคัดเลือกให้ไป” ฮ่องเต้ก็เห็นด้วยกับการเสนอของลูกี้ จึงมีคำสั่งให้ส่งหยวนจิงเฉี่ยเป็นตัวแทนราชสำนักไปเจรจากับลี่ซวีเลี้ย ต่อมาลี่ซวีเลี้ยคิดจะแต่งตั้งหยวนจิงเฉี่ยมาเป็นมหาอำมาตย์ของเขา หยวนจิงเฉี่ยไม่ยอมจึงถูกฆ่าตาย เรื่องนี้หลูกี้เป็นผู้ก่อขึ้น ต่อมาลีเหว่ยกวงทูลฮ่องเต้ว่า “หลูกี้ทำลายผู้จงรักภักดี เป็นทรราชย์ต่อแผ่นดิน” ด้วยเหตุนี้ หลูกี้จึงถูกขับไล่ไปอยู่ในที่ทุรกันดารที่ซินโจวและตายที่ซินโจว

คุณหยวนโหม่วอิ๋วกล่าวว่า “คนพาลที่อิจฉาริษยา ก็เพราะกลัวว่าผู้อื่นจะโจมตีตัว ทำร้ายตัว หารู้ไม่ว่าความฉลาดหลักแหลมเล่ห์เหลี่ยม ในที่สุดก็ไม่อาจเอาชนะ หลักธรรมที่สรรสร้างได้ ! การได้เสียมีกำหนดไว้แล้วในชะตาชีวิต ถึงแม้เธอจะใช้กลยุทธ์เล่ห์เหลี่ยมอย่างไร ก็ไม่สามารถต่อกรเอาได้ ! คนอย่างหลูกี้มิใช่ว่าจะไม่รู้หลักธรรมนี้ และตนเองก็ไม่อาจทำอะไรได้ เป็นเพราะตอนแรกเกิดความคิดว่าจะทำให้ตำแหน่งตนมั่นคงและได้รับความรักจากฮ่องเต้ เมื่อมา

ถึงจุดที่ "ขึ้นหลังเสือแล้วลงจากหลังจาก" เพราะฉะนั้น ตอนเริ่มต้นใหม่ๆ จะไม่ระมัดระวังไม่ได้เลย !"

คัมภีร์ : รังแกกำพร้าข่มเหงหม้าย

อธิบาย : รังแกลูกกำพร้ากดดันบังคับแม่หม้าย

ในบทก่อนหน้า (เล่ม ๑) มีคำว่า สงสารกำพร้าเวทนาหญิงหม้าย ท่านไท่ซั่งก็กล่าวถึงครั้งหนึ่งมาแล้ว มาถึงตอนนี้ก็กล่าวถึง "รังแกกำพร้าข่มเหงหญิงหม้าย" จึงเป็นการกล่าวย้ำเตือนอย่างหนักแน่นว่า เพราะว่าลูกกำพร้ากับหญิงหม้ายเป็นคนที่ไร้วาสนาของชีวิตมนุษย์ เพราะฉะนั้นฟ้าดินจึงเพ่งมองหนัก ทำอย่างไรจะให้โอกาสพวกเขาอย่าถูกข่มเหง ถูกทำร้าย ตลอดจนถูกแย่งชิงเอาทรัพย์ของพวกเขาไป หรือใช้วิธีการหลอกลวงส่งพวกเขาไปถูกใช้งาน หรือใช้อิทธิพลกดดันบังคับลูกกำพร้าหญิงหม้ายให้พลัดที่อยู่อาศัย ถูกปรักปรำจนไม่มีทางต่อสู้ ! เรายังคงไม่พูดถึงผีถึงเจ้าที่ตรวจตราและการตอบสนองที่ไม่คลาดเคลื่อน แต่ให้คิดคำนึงถึงว่าลูกกำพร้าก็เป็นลูกของชาวบ้าน หญิงหม้ายก็เป็นภรรยาของชาวบ้าน แล้วเอาลูกของตนภรรยาของตนไปแทนที่ เอาใจเขามาใส่ใจเรา ก็จะทำให้เราไม่คิดรังแกข่มเหงทำร้ายเขา อันเป็นการละเมิดหลักธรรมฟ้าได้

นิทาน : ที่เมืองฝาง มีคนหนึ่งชื่อเก่อกู เป็นเพื่อนบ้านกับเศรษฐีแซ่โจว ก็ให้บังเอิญที่บ้านตระกูลโจวทั้งชายหญิงพากันล้มตายไป เหลือเพียงย่ากับหลานเล็กๆ เท่านั้น นายเก่อกูถือโอกาสเลี้ยงอาหารพวกเขาแล้วพูดกับผู้เป็นย่าว่า "หลานของท่านก็ยังเล็กนัก ร่างกายก็ไม่แข็งแรง ลำพังอาศัยทรัพย์สินที่เหลือเลี้ยงชีวิต คิดว่าไม่ใช่วิธี

ที่ดีเลย ! สู้เอาทรัพย์สินมาขายให้กับฉัน ฉันจะรับผิดชอบเลี้ยงดูท่านหลานสองคน ย่าเฒ่าฟังแล้วก็ให้รู้สึกยินดี จึงทำสัญญาขายทรัพย์สินให้เขาถูกๆ แค่ครึ่งราคา พอนายเก๋อกู่ได้รับใบสัญญาเท่านั้น ก็ข่มเหงย่าหลานสองคนให้ย้ายออกไป ในคืนนั้นนายเก๋อกู่ก็ฝันว่ามีคนด่าว่าเขาว่า "เก๋อกู่ เจ้ากล้าใช้เล่ห์คิดโกงเอาทรัพย์ของบ้านข้า ขับไล่ภรรยากับหลานข้า ข้าได้ทูลเรื่องนี้ให้กับพระเจ้าแล้ว ปีหน้าบ้านของเจ้าจะตายหมดบ้าน" ปีถัดมา มีกลุ่มโจรเข้าปล้นบ้านเก๋อกู่ โจรได้ฆ่าคนทิ้งจนหมดบ้าน ย่าเฒ่ากับหลานรอดตายเพราะถูกนายเก๋อกู่ขับไล่ไปอยู่ที่อื่น จึงพ้นจากเคราะห์กรรมครั้งนี้ไม่ได้ เมื่อคนในบ้านเก๋อกู่ตายหมดแล้ว ย่าหลานสองคนก็ได้กลับเข้ามาอยู่บ้านตามเดิม ทรัพย์สิน ก็ตกสู่เจ้าของเดิม

คติ : เมื่อเห็นเคราะห์กรรมที่ต้องตายทั้งบ้านแล้ว พวกที่กล้ารังแกกำพร้าข่มเหงหญิงหม้าย ก็ควรที่จะสำนึกผิดคิดแก้ไขเสีย ! ตลอดจนพี่น้องร่วมตระกูล ที่กล้ารังแกกำพร้าข่มเหงหม้าย ก็คือคนที่ไม่ใช่คนที่คิดทำสิ่งที่ละเมิดธรรมสัมพันธ์ สิ่งที่ได้รับคือโศกนาฏกรรมที่ตอบสนอง ซึ่งร้ายแรงยิ่งหนัก !

คัมภีร์ : ละกฎรับสินบน

อธิบาย : ข้าราชการที่กล้าละทิ้งกฎหมายและรับสินบนจากชาวบ้าน เริ่มจาก "ละทิ้งกฎรับสินบน" มาถึง "เห็นประหารเพิ่มโทสะ" เป็นการพูดถึงข้าราชการฝ่ายสอบสวนคดี รวมถึงฝ่ายเอกสารธุรการด้วย มิใช่จะเป็นการบ่งชี้แต่ฝ่ายตุลาการเพียงอย่างเดียว หรือฝ่ายกฎหมายเท่านั้น ท่านไท่ซั่งกล่าวว่า "คดตรงเบาหนัก" ต้องเริ่มจากละกฎรับสินบน เพราะว่า "คดตรงเบาหนัก" มันต้องอาศัยวิธีการทางกฎหมาย

แต่ที่จุดมุ่งหมายเพียงทางเดียวคือคิดอยากได้เงิน เพราะฉะนั้นจึงรับเอาตามอำเภอใจ คนให้สินบนก็มีข้อเงื่อนไขร้องขอ ที่ผิดข้อกำหนดของกฎหมาย ถ้าเป็นฝ่ายตุลาการ ที่ละทิ้งกฎหมายไม่ทำตามระเบียบแล้วอาศัยความดีชั่วของตนเอง มาตัดสินคดีนักโทษถึงความเป็นความตาย เช่นนี้ประชาชนก็ไม่รู้ว่าจะทำอย่างไรดี หรือว่าไม่รู้ที่ทำด้วยพวกเขาคงคิดไม่ถึงว่าการกระทำแบบนี้ อาจทำให้ฟ้าโกรธ คนกล่าวโทษแล้วตนเองต้องได้พบกับภัยพิบัติที่แปลกประหลาด

คุณหยวนโหม่วอิ๋วกล่าวว่า "พวกที่สอบเป็นขุนนางได้ ก็คือพวกที่อ่านจนขึ้นใจ ถึงกลอนกวีจริยาและดนตรีแล้ว ทำไมจะไม่รู้ว่าควรต้องสุจริตโปร่งใส ! หรืออาจเป็นเพราะเห็นจนเคยชินถึงวัฒนธรรมของการแสวงหาตำแหน่ง ขอให้คนช่วยสนับสนุน ถ้าไม่ให้ของขวัญหรือไม่มีเงิน มันก็จะไม่ลื่นไหล ตอนเริ่มต้นจะคอรัปชั่นใหม่ๆ ก็ยังยับยั้งชั่งใจบ้าง ใจยังรู้จักอับอายไม่สบายใจ พอนานวันเข้ากลายเป็นเคยชินกลับตัวยาก ยิ่งโลภยิ่งร้ายแรง ตอนนี้ทั้งสกปรกและเหม็นคาวอย่างยิ่ง แต่ใจคนโลภไม่เบื่อ ได้ร้อยตำลึงก็คิดว่าถ้าได้พันตำลึงก็จะดีกว่า การได้พันตำลึงก็คิดอยากได้หมื่นตำลึงก็จะยอดกว่า ยิ่งร้ายแรงก็คืออิทธิพลและอำนาจ เมื่อได้แล้วเงินทองก็เต็มบ้าน เงินทองได้มากแล้วก็ว่าเท่าเก่าไปไม่พอใจ อยากได้อยู่เรื่อยไป คนข้างๆ เขาก็หัวเราะเอา เพราะเห็นว่าเขากำลังหลงไม่รู้ตัว ที่จริงเขารักเงินมากจนกลายเป็นเสพติด

พวกคอรัปชั่นนี้ ส่วนใหญ่ก็อยากให้ลูกหลานร่ำรวยเสพสุขได้นาน แต่หารู้ไม่ว่ากลับมีลูกหลานโง่เขลาของบรรดาเศรษฐีด้วยสาเหตุอันนี้ ซึ่งต้องพบกับภัยพิบัติที่ดับสลายเป็นจุดจบ แต่ลูกหลานของครอบครัวสุจริตยากจน กลับมีความเจริญร่ำรวยขึ้น

ต้องรู้ไว้ว่า บุญวาสนามีกำหนด ถ้าหากได้เงินที่สกปรกไม่

ถูกต้อง ก็เป็นการสั่งสมวิบากกรรมให้ลูกหลาน ต้องชดใช้ อย่างนี้ไม่ใช่บุญวาสนาแล้ว ตลอดจนผู้ได้เป็นข้าราชการ ก็จะสร้างวัดวาอารามช่วยเหลือวงศ์ตระกูล ช่วยเหลือญาติพี่น้อง มันเป็นเรื่องที่ดี แต่เมื่อใจรีบร้อนอยากทำเรื่องดีเหล่านี้ให้สำเร็จจริงๆ เลยยิ่งต้องคอรัปชั่นยิ่งมากจึงยิ่งเลวร้ายยิ่งขึ้น อย่างนี้สู้การมีคุณธรรมทำความดีก็เพียงพอที่จะได้มงคล ทำราชการไปนานแล้วก็สามารถร่ำรวยได้ บุญวาสนาตอบแทนเช่นนี้จะมิเป็นการยืนยาวกว่าหรือ ! ถ้าเป็นข้าราชการที่ชอบดื่มเหล้า ชอบเที่ยวผู้หญิง ชอบฆ่าสัตว์ ล้วนเกิดจากความโลภเป็นเหตุ ความโลภก็คือการปล่อยตัวตามใจตัวจนกลายเป็นนิสัย พอเคยตัวนานเข้า ใจก็เปลี่ยนทำให้ทิ้งตัวทิ้งชีวิต เอาแต่โลภเงินดีกว่าเขาก็จะไม่สนใจดูแลเงินทองที่ได้มา สุดท้ายมีประโยชน์หรือไม่มีประโยชน์เล่า ! คนเป็นข้าราชการใหม่ๆ ไม่กล้าคอรัปชั่น พอพรรษามากเข้าก็ยับยั้งใจไม่อยู่ ปล่อยเลยตามเลย เขาเอาสถานที่ราชการเป็นบ้านตนเอง เอาเงินทองเป็นชีวิตตนเอง ! คนแบบนี้เมื่อเทียบกับคนบางคนที่พอเป็นข้าราชการทันที ก็เร่งรีบคอรัปชั่น หาคอรัปชั่นก้อนโต ก็ยังดีกว่าแยะ !

อีกอันหนึ่ง คนที่เป็นหัวหน้าข้าราชการ ซึ่งคิดว่าตนเองโปร่งใสไม่คอรัปชั่น รู้แต่รักษาตนรอดเป็นยอดดีก็เพียงพอแล้ว ผู้ใต้บังคับบัญชาจะคอรัปชั่นก็ไม่ใส่ใจเคร่งครัด เพราะคนเป็นหัวหน้าหูตามีจำกัด ทุกอย่างต้องอาศัยผู้ใต้บังคับบัญชา ถ้าผู้ใต้บังคับบัญชารับสินบนแล้วตนเองไม่ใส่ใจ โทษหนักจะตกอยู่กับหัวหน้าข้าราชการนั่นเอง !

นิทาน ๑ : เกิ้งจิ่วโฉว ในสมัยหมิง ในตอนที่ทำหน้าที่ขนส่งเกลือนั้น เขาจะสุจริตจนชื่อเสียงเป็นที่เลื่องลือ ไม่ว่าใกล้ไกลต่างก็รู้จัก มีอยู่ครั้งหนึ่งที่นายเกิ้งนั่งเล่นอยู่ที่ริมแม่น้ำ มีเด็กคนหนึ่งพูดกับเขาว่า

"น้ำในแม่น้ำใส ยังเทียบไม่ได้กับท่านที่รักษาความโปร่งใสสุจริต" ในสมัยฮ่องเต้เทียนซุ่น ราชสำนักคิดจะหาข้าราชการที่รักษาความสุจริตเมื่อยกย่องเป็นตัวอย่างให้กับข้าราชการและประชาชน จึงแต่งตั้งให้เกิ้งจิ่วโฉวควบคุมประวัติของข้าราชการทั้งประเทศและเมืองหลวงด้วย ต่อมาก็แต่งตั้งให้เป็นสั่งซู บุตรชายของเขาเกิ้งจื่อหยู ก็เจริญตามคำสั่งสอนของเขา การรักษาความสุจริตได้อย่างยอดเยี่ยม รับราชการเป็นถึงราชองครักษ์ของราชกุมาร และฝ่ายอักษรประวัติศาสตร์

นิทาน ๒ : นายฟังกวงเป็นนายอำเภอจวินจ้วง มีวันหนึ่งขณะทำงานอยู่ที่จวนอำเภอ ทันใดก็เกิดสายฟ้าดังเปรี้ยงปร้าง ลมพายุพัดรุนแรง นายฟังกวงบุตรชายและสุนัขถูกฟ้าผ่าตาย ขณะที่ฟ้าผ่า ภรรยาเขาได้เห็นนักพรตคนหนึ่งได้ขนย้ายตัวนางไปอีกที่หนึ่ง จึงรอดพ้นจากฟ้าผ่าตาย มีคนถามนางว่ามีสาเหตุอะไรหรือ ? นางตอบว่า "มีคู่กรณีต่างก็มาฟ้องร้องซึ่งกันและกัน ทั้งสองคนจึงถูกนายฟังกวงจับขังคุก มีอยู่คนหนึ่งหลักฐานอ่อน ก็เอาเงินไปให้สินบนฟังกวง คนที่มีหลักฐานกลับถูกนายฟังกวงตี และบังคับให้รับสารภาพจนต้องรับโทษ คนในครอบครัวทำอาหารมาส่ง นายพังกวงกลับนำเอาไปให้ลูกชายและสุนัขของตนกิน คนที่ถูกจองจำไม่มีอาหารกิน เมื่อถึงคราวจวนเจียนอดตาย ก็มีคนเห็นเขาสยายผมแล้วร้องต่อพระเจ้าบนสวรรค์ให้ลงโทษพังกวง เรื่องนี้เกิดขึ้นเพียงไม่กี่วัน ก็เกิดฟ้าผ่า นายพังกวงลูกชายและสุนัข ก็เกิดโศกนาฏกรรมถูกฟ้าผ่าตาย

นิทาน ๓ : นายโฮวเจี้ยนขณะเป็นผู้ว่าเมืองเจียนเซี่ยหลิงอยู่นั้น ได้คบหาอยู่กับภิกษุรูปหนึ่ง เมื่อใดที่เขามีเวลาว่างก็จะไปเยี่ยมภิกษุรูปนั้น แต่ละครั้งที่เขาไปเยี่ยมภิกษุ ก็ได้ตระเตรียมอาหารอย่างดีไว้คอยต้อนรับเป็นทุกครั้งไป แต่มีอยู่ครั้งหนึ่งที่ไปเยี่ยมพระภิกษุ การเตรียมอาหาร

ต้อนรับแตกต่างกันราวฟ้ากับดินมาก นายโฮวเจี้ยนจึงถามพระภิกษุว่าเป็นเพราะเหตุใด พระภิกษุตอบว่า “ท่านโฮว แต่ละครั้งที่ท่านมาหลวงปู่เจ้าที่จะบอกอาตมาล่วงหน้า เพราะฉะนั้นอาตมาจึงสามารถตระเตรียมอาหารได้ล่วงหน้า แต่การมาคราวนี้หลวงปู่เจ้าที่ไม่ได้บอกให้อาตมาทราบก่อน เพราะฉะนั้น จึงเตรียมตัวไม่ทัน จึงต้อนรับไม่พร้อม” นายโฮวเจี้ยนฟังแล้วตกใจกลัวมาก จึงไหว้วานให้พระภิกษุช่วยเรียนถามหลวงปู่เจ้าที่ด้วย ในคืนนั้น พระภิกษุได้ฝันเห็นหลวงปู่เจ้าที่บอกกับเขาว่า “ตำแหน่งราชการของโฮวเจี้ยน ความจริงได้เป็นถึงมหาอำมาตย์ แต่ว่ามาในระยะหลังเขารับสินบนจากคนแซ่หู ๖๐ ตำลึง ด้วยเหตุนี้จึงตัดสินปรักปรำคดีความคดีหนึ่ง พระเจ้าจึงลบตำแหน่งเสนาบดีของเขาออก ตำแหน่งของเขาก็เป็นได้แค่ผู้คุมคดีเท่านั้น จึงไม่ได้เกี่ยวข้องอะไรกับข้าอีกแล้ว เพราะฉะนั้น ข้าจึงไม่ได้แจ้งล่วงหน้าให้อีก !”

วิจารณ์ : โฮวเจี้ยนรับสินบนแค่ ๖๐ ตำลึง พระเจ้าก็จะลดตำแหน่งที่เขาควรได้เป็นถึงเสนาบดีเลย การกระทำของโฮวเจี้ยนไม่รู้ว่าฉลาดหรือโง่กันแน่ โดยที่สิ่งศักดิ์สิทธิ์ก็จะไม่เอาเรื่อง ภัยเคราะห์หรือโชควาสนาไปแจ้งให้คนทำงานรู้ชัดๆ ด้วย ! ด้วยเหตุนี้คนที่รับสินบนโดยไม่รู้ว่าได้ถูกลดบุญวาสนาไปแล้วมีมากมายเท่าไร !

ตัวอย่างอีกเรื่องหนึ่ง นายเหว่ยเจา มีตำแหน่งเป็นผู้พิพากษาเป็นเพราะรับสินบนมา ๔๐๐ ตำลึง จึงจงใจตัดสินประหารนักโทษและปล่อยตัวคนทำผิดไป คนที่ตายก็โกรธแค้นที่ถูกปรักปรำ พระเจ้าจึงลบบุญวาสนาและอายุขัยของเหว่ยเจา ผ่านไปเพียงหนึ่งปี เหว่ยเจาก็ตายไป ในปัจจุบันคนที่ไปปลดโทษให้คน ไม่สมควรเปรียบเทียบกับจงใจเพิ่มโทษคนผิด ก็ต้องเอาเรื่องนี้มาอ้างอิง กลับไม่รู้หลักธรรมที่ว่า “กฎหมายนั้นละเลยไม่ได้ คนก็ไม่อาจปรักปรำได้”

คัมภีร์ : เอาตรงว่าคด เอาคดว่าตรง

อธิบาย : เอาหลักการตรงให้กลายเป็นหลักการคด เอาหลักการคดกลับยอมรับว่าเป็นหลักการตรง

คนทำงานสองฝ่าย ต่างก็เขียนคำร้องเสนอต่อทางการ ต่างฝ่ายต่างกล่าวหาฝ่ายตรงข้าม ณ จุดนี้หลักการตรงคดของทั้งสองฝ่ายยังไม่ได้ตรวจสอบให้ชัดเจน การแย่งชิง มีความผิดหรือไม่ ก็ขึ้นอยู่ที่คำพิพากษาของศาล เพราะฉะนั้นศาลจะประกาศตัดสินส่งเดชได้อย่างไร ? แต่ปัจจุบันข้าราชการตุลาการกลับเอาหลักการตรงตัดสินให้เป็นหลักการคด แล้วก็เอาหลักการที่คดตัดสินให้เป็นหลักการตรง ข้าราชการที่ตัดสินกลับตาลปัตรอย่างนี้ ถ้าไม่ใช่เพราะได้รับสินบนแล้ว เขาก็ลำเอียงเห็นแก่ตัว ถ้าหากเละเทะถึงระดับนี้ จะเป็นข้าราชการศาลยุติธรรมได้อย่างไร ?

นิทาน ๑ : สมัยก่อน หลิวอันหมิงทำงานอยู่ในอำเภอ เป็นเพราะเขาทำงานยุติธรรม ผู้คนต่างพากันนับถือเขามาก ด้วยเหตุนี้ เมื่อประชาชนจะเขียนคำร้องเพื่อฟ้องร้องคดี ก่อนที่จะยื่นคำร้อง พวกเขาจะพากันไปหาหลิวอันหมิง ให้เขาช่วยตัดสินความว่าถูกผิด และสามารถไปฟ้องร้องเองได้หรือไม่ ภายหลังจึงค่อยตัดสินใจว่าจะฟ้องหรือไม่ฟ้อง หลิวอันหมิงยึดถือความถูกต้องมาก จึงบริการประชาชนเต็มที่ ถึงแม้จะลำบากก็ไม่บอกปฏิเสธ ถ้าหากประชาชนเล่าเหตุผลมาว่าถูก หลิวอันหมิงเห็นด้วยก็จะพูดกับเขาว่า “เหตุผลของท่านตรงสามารถฟ้องร้องเองได้” เพราะฉะนั้น คดีทั้งหลายของอำเภอที่จะฟ้องร้องกัน ก็ลดน้อยไปกว่าครึ่งแล้ว เพราะหลิวอันหมิงช่วยดูว่าคดหรือตรง หลิวอันหมิงมีลูกชาย ๒ คน ก็สอบเข้ารับราชการได้ เป็น

ตัวอย่างของวงศ์ตระกูลหลิวเลยทีเดียว !

นิทาน ๒ : นายเจ้าสือเป็นครูสอนหนังสืออยู่ที่อำเภอเหวยโจว คืนวันหนึ่งเขาฝันเห็นนักโทษคนหนึ่งพูดกับเขาว่า "ฉันโชคร้ายถูกนายจู่เสียงทำร้ายถึงตาย !" เจ้าสือพูดว่า "นายจู่เสียงเป็นผู้ชำนาญกฎหมายดี ทำงานก็รักษาความสุจริต ทำงานจะระมัดระวังมาก เขาจะปรักปรำท่านได้อย่างไร ?" นักโทษพูดว่า "การตายของฉัน ถึงแม้จะไม่ใช่ความคิดของจู่เสียง แต่ในใจของเขาระแวงว่าฉันมีความผิด เพราะฉะนั้น เขาจึงไม่แยกแยะความคดตรง ในที่สุดก็ตัดสินประหารฉัน ! ที่พูดกันว่าแค้นมีต้น หนี้มีเจ้า ถ้าไม่ใช่จู่เสียงทำร้ายฉันตาย แล้วจะเป็นใคร ฉันได้ฟ้องร้องต่อท่านยมบาลแล้ว เพราะฉะนั้น จู่เสียงคงมีชีวิตอยู่ได้ไม่นาน !" หลังจากนั้นหนึ่งเดือนต่อมาจู่เสียงก็ตายลง

ระยะหลังนี้มีคนชอบโจมตีเปิดโปงกันมาก ฟ้องร้องต่อศาลยิ่งนับวันยิ่งเพิ่มขึ้น ผู้บริหารบ้านเมืองถ้าไม่สามารถใช้คุณธรรมมากล่อมเกลาประชาชน ถ้าอย่างนั้นกลับเพิ่มโทษผู้ถูกกล่าวหา หรืออาจลดจำนวนคดีฟ้องร้องของประชาชนก็ได้ แม้จะมีคดีฟ้องร้องกันเกิดขึ้น สาเหตุจากสงสัยจนตัดสินคดีผิดก็จะมีไม่มากนัก ที่น่ากลัวคือ เจ้าหน้าที่ระดับล่าง ทำสำนวนส่งเดช เพิ่มความรุนแรงของคดี เจ้าหน้าที่แบบนี้ เกรงว่าชีวิตเขาจะไม่ยืนยาว ความยุติธรรมของสังคมก็เสื่อมเสียไป

คัมภีร์ : โทษเบาเป็นหนัก

อธิบาย : การตัดสินลงโทษผู้กระทำผิด เป็นโทษเบาแต่จงใจลงโทษหนัก

ในหนังสือซูจิงกล่าวว่า "การตัดสินคดีความ ถ้าในใจมีความสงสัย ก็ควรตัดสินให้เบาไว้" "การตัดสินลงโทษสามารถตัดสินให้เบาได้ ก็ไม่ให้ตัดสินโทษหนักกว่าที่เขาควรจะได้" แต่ผู้พิพากษาจงใจลงโทษที่ควรเป็นโทษเบาให้กลายเป็นโทษหนักแล้ว ก็จะเป็นการละเมิดใจของอริยเจ้าอย่างมหันต์ ที่ทรงเมตตากับนักโทษอยู่แล้ว โดยเฉพาะชีวิตคนเกี่ยวข้องกับฟ้า เกี่ยวข้องความเป็นความตายแล้ว ภารกิจหนักหน่วงมากยิ่งใหญ่ ผู้รับผิดชอบหน้าที่ผู้พิพากษา ควรที่จะใส่ใจให้มาก ให้ค้นหาหลักฐานให้รอบคอบ ประมาทไม่ได้แม้แต่น้อย มิฉะนั้น ก็จะกลายเป็นช่องว่างให้โจทก์ได้ประโยชน์ ทำให้รูปคดีผิดพลาดไป !

นิทาน ๑ : ลี่ยั่วซุย รับหน้าที่ศาลเมืองไหวหนาน ขณะนั้นมีโจร ๕ คนถูกจับได้ คดีสอบสวนโจรก็ให้การว่ามีภิกษุรูปหนึ่งร่วมแก๊งด้วย ต่อมาโจรทั้งห้าถูกตัดสินประหารชีวิต เรื่องจบไปเรียบร้อยแล้ว ภิกษุรูปนั้นก็ถูกจับได้ ภิกษุพูดว่า "อาตมาไม่เคยปล้น" ลี่ยั่วซุยควรลงโทษภิกษุสถานเบา เพราะโจรก็ตายหมดแล้ว ไม่มีหลักฐานพอ ! แต่ลี่ยั่วซุยก็ฝังใจว่าโจรพูดจริง จึงใช้มาตรการรุนแรงป่าเถื่อนฆ่าภิกษุรูปนั้นเสีย เวลาผ่านมาเพียงหนึ่งเดือน ลี่เหนิงซิ่วเป็นลูกน้องของลี่ยั่วซุยก็เอะอะร้องขึ้นโดยไม่รู้สาเหตุ พูดขึ้นว่า "ภิกษุเอ๋ย ! เรื่องนี้ไม่เกี่ยวกับข้า ทั้งหมดเป็นเพราะเจ้านายลี่ยั่วซุยบังคับข้ากดดันให้ข้าต้องฆ่าท่าน !" ลี่เหนิงพูดจบก็ตายไป วันรุ่งขึ้นหลิวหยวนผู้คุมนักโทษก็ตายไป ผ่านไปอีกหนึ่งปี ลี่ยั่วซุยก็ตายอย่างทุรนทุราย ไม่นานนักคนในบ้านลี่ยั่วซุยก็ตายหมดทั้งบ้าน

นิทาน ๒ : ในสมัยซ่ง ขุนนางเจ้าชิงเสียงได้ฉายาว่าเจ้ากรมอาลักษณ์หน้าเหล็ก ในสมัยที่เขาคุมคดีเมืองอู่อันอยู่นั้น มีชาวบ้านปลอมแปลง

ตราประทับ ผู้ใต้บังคับบัญชาล้วนพูดว่า "คนที่ปลอมแปลงตราประทับตามกฎหมายต้องพิพากษาโทษประหาร" แต่ท่านเจ้าชิงเสียงพูดว่า "ประชาชนปลอมตราประทับสมัยก่อนอภัยโทษ แล้วนำมาใช้ภายหลังอภัยโทษ ก่อนอภัยโทษไม่ได้เอามาใช้ หลังอภัยโทษก็ไม่มีการปลอมแปลงตราประทับอีก ! เพราะฉะนั้น ไม่ว่าจะเป็นก่อนอภัยโทษหรือหลังอภัยโทษ ตามกฎหมายก็จะต้องถูกลงโทษประหาร" สุดท้ายเจ้าชิงเสียงก็ใช้ "โทษสงสัยสถานเบา" จึงปลดปล่อยประชาชนที่ถูกกล่าวหาว่าปลอมแปลงตราประทับไปหมด ต่อมาก็ได้ไปกินตำแหน่งผู้ว่าเมืองเฉชวน มีคนหนึ่งชื่อลี่เสี้ยวตง รวบรวมคนสองร้อยและปลอมแปลงใบสุทธิให้พระภิกษุ ก็มีคนฟ้องร้องต่อเจ้าเมือง มีคนปลอมแปลงใบสุทธิ เจ้าเมืองส่งคนไปจับลี่เสี้ยวตงและพวกศิษย์ทั้งหมดถูกตั้งข้อหาปลอมแปลงใบสุทธิ สั่งจับเข้าคุกรอลงโทษประหาร ก็ให้มีแต่เจ้าชิงเสียงคนเดียวที่คัดค้าน ตัดสินลงโทษประหารแต่ลี่เสี้ยวตงข้อหาปลอมแปลงเอกสารคนเดียว คนที่เหลือไม่ต้องโทษประหาร การตัดสินคดีของเจ้าชิงเสียงครั้งนี้ได้ยินไปถึงเมืองหลวง ต่างกล่าวหาว่าเขาใจกล้าทำส่งเดช กล้าลดโทษให้กับพวกก่อกบฏ ทางราชสำนักจึงส่งคนมาสอบสวนคดีนี้ ว่าทำผิดกฎหมายหรือไม่ ในที่สุดทางราชสำนักเห็นว่าการกระทำของเขาถูกต้อง ต่อมาเจ้าชิงเสียงได้เป็นถึงมหาดเล็กขององค์ชาย ลูกชายสองคนของเขาก็ได้ดิบได้ดีกันถ้วนหน้า

คัมภีร์ : เห็นประหารเพิ่มโทสะ

อธิบาย : เห็นผู้อื่นถูกตัดสินต้องโทษประหาร ขณะกำลังจะประหารชีวิต ไม่รู้สึกสงสารกลับเพิ่มความโกรธ คนแบบนี้เป็นคนเหี้ยมโหดมาก

ท่านจังจื่อกล่าวว่า “หากประสบเรื่องเช่นนั้น ต้องเศร้าเสียใจไม่ยินดี” นี่หมายถึงเมื่อเห็นนักโทษที่กำลังจะถูกประหาร เราควรให้อภัยด้วยความเห็นอกเห็นใจที่เขาต้องโทษเช่นนี้ ไม่ควรรู้สึกสะใจสมน้ำหน้าและคิดว่าโทษเท่านั้นยังน้อยไป แม้ผู้ถูกประหารไม่อาจฟื้นคืนชีวิตด้วยก่อกรรมเองจึงต้องรับโทษเองก็ตามที เมื่อได้เห็นเขาถูกประหารใจควรรู้สึกเจ็บปวดจนต้องก้มหน้าจะน้ำตาไหลอยู่แล้วเช่นนี้มีหรือจะเพิ่มความโกรธแค้นเพิ่มโทษอีก ถ้าเป็นคนแบบนี้ ถือว่าเป็นคนโหดเหี้ยมมาก แม้แต่สัตว์เลี้ยงในบ้าน ถ้าถูกเขากำลังฆ่าก็ยังต้องสงสารพวกเขาที่ไม่มีโทษมีความผิดอะไร ถ้าหากมาเห็นพวกมันถูกฆ่าก็ยังพูดจาเดือดดาลด้วยอารมณ์แค้นละก็ คนแบบนี้ย่อมเป็นคนโหดเหี้ยมร้ายกาจแน่นอน เขาเป็นคนชั่วร้ายแท้จริง !

นิทาน ๑ : หลูตัวซุนเป็นขุนนางใหญ่ในสมัยซ่ง ถูกโยกย้ายให้ไปอยู่ที่เกาะไหหลำ ลี่หูเป็นผู้ทำคดีในสมัยนั้น จึงเข้าหาเสนาบดีเจ้าผู่แล้วก็รายงานต่อเจ้าผู่ว่า “ไหหลำแม้จะอยู่สุดแผ่นดินใหญ่ แต่ดินฟ้าอากาศที่นั่นไม่เลว ข้าราชการที่ถูกเนรเทศไปอยู่ที่นั่นสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ แต่ที่ชุนโจวแม้จะอยู่ในแผ่นดินใหญ่ แต่ข้าราชการที่ถูกปล่อยทิ้งไว้ที่นั่นถึงตายทั้งนั้น หวังว่าท่านจะเปลี่ยนแปลงคำสั่ง เอาหลูตัวซุนส่งไปที่ชุนโจว คนข้างนอกก็จะเห็นว่าท่านมีจิตใจโอบอ้อมให้อภัย แต่ความจริงแล้วเป็นการจัดวางให้เขาตาย !” เสนาบดีเจ้าผู่ฟังข้อเสนอแนะของลี่หูแล้วก็ผงกศีรษะแสดงว่าเห็นด้วย หลังจากนั้นอีกหนึ่งเดือนนายลี่หูก็เกิดเรื่องขึ้น จึงถูกเนรเทศไปอยู่ที่ชุนโจว พอลี่หูเดินทางมาถึงชุนโจวก็ถึงแก่ความตายพอดี !

นิทาน ๒ : หยังเต้าเซินเป็นนายทหารตรวจการของเจียวหลิงอ๋อง เขามีพี่ชายคนหนึ่งเรียกว่าไห่เจิน รับตำแหน่งเป็นสายสืบเมืองฉาโจว

มีอยู่ครั้งหนึ่ง หยังเต้าเซินขอลาพักเพื่อไปเยี่ยมพี่ชาย ระหว่างทางเห็นคนๆ หนึ่งถูกผูกไว้กับต้นไม้ ร้องให้ขอให้เขาช่วยชีวิตพูดว่า "สายสืบเมืองฉาโจวจะฆ่าฉันทิ้ง ขอร้องท่านผู้มหาเมตตาโปรดช่วยเหลือฉันด้วย !" เต้าเซินถามเขาว่า "เจ้าทำอะไรผิด?" คนนั้นตอบว่า "ฉันเพียงต้องการหนีจากการกบฏ !" เต้าเซินฟังแล้วโกรธมาก "เจ้ามีโทษอย่างนี้ทำให้คนโกรธมาก" พูดจบก็หยิบเอามีดสั้นควักลูกตาของนักโทษแล้วก็ใส่ปากกลืนลงไป ไม่นานนักพี่ชายของเต้าเซินก็มาถึงที่นักโทษ แล้วสั่งให้ตัดคอนักโทษคนนี้ ตอนนี้เต้าเซินรู้สึกว่าลูกตาที่กลืนลงไปเมื่อสักครู่นี้มันติดคออยู่ ทำให้รู้สึกว่ามันอุดตันและโป่งพองขึ้น ด้วยอาการเช่นนี้ทำให้เต้าเซินกินอาหารไม่ได้ ในที่สุดก็อดอาหารจนตายไป

นิทาน ๓ : หลิงสู้จือในสมัยหมิง ฝันว่ามีคนมาไหว้เพื่อร้องขอว่า "ฉันเป็นขุนพลใหญ่ชื่อเฉาอวี่ในสมัยซ่ง ในสมัยถังนั้นฉันเป็นเพียงขุนนางเล็กๆ ด้วยเหตุที่ได้ฟังธรรมจากธรรมาจารย์จนรู้สึกเข้าถึง จึงได้ถวายเลี้ยงอาหารเจมื้อหนึ่งแก่ธรรมาจารย์ จากนั้นมาก็ได้รับผลบุญตอบสนอง ได้เกิดมาเป็นคนทุกๆ ชาติ และก็ได้สั่งสมกุศลมาเรื่อยๆ จนมาถึงสมัยซ่ง ฉันก็ได้เป็นรองแม่ทัพในกองทหาร เป็นเพราะฉันโจมตีเมืองไม่ได้อยู่บ่อยๆ ในใจก็รู้สึกโกรธแค้น ในที่สุดพอโจมตีเมืองได้แล้ว ฉันก็ออกคำสั่งให้ฆ่าหมดทั้งเมือง ฆ่าทั้งทหารและประชาชน เป็นเพราะฉันฆ่าคนโดยส่งเดช อันเป็นเหตุปัจจัยทำให้ฉันต้องเกิดเป็นหมูในทุกๆ ชาติ เพื่อชดใช้หนี้กรรม สองปีก่อน ชาวนาเอาฉันมาให้ท่านที่เป็นเจ้าของนาแทนค่าเช่านา เป็นเพราะท่านมีเมตตาสงสารฉันทำให้ฉันมีชีวิตอยู่ต่อไปได้ แต่วันนี้ฉันก็ยังต้องถูกฆ่าเพื่อชดใช้หนี้กรรมอีกเดี๋ยวก็จะถูกเขาฆ่าแล้ว เพราะฉะนั้น จึงมาอ้อนวอนขอร้องท่าน !" นายหลิงสู้จือก็พูดว่า "ต้องใช้วิธีใดจึงจะสามารถช่วยเหลือเจ้า !"

เฉาอวี่พูดว่า "สัตว์เดรัจฉานตอนจะถูกเชือดจะเจ็บปวดอย่างมากจนบรรยายไม่ถูก ถ้าในตอนนี้ได้ยินคนสวดพระนามพระพุทธ ก็จะสามารถขจัดความเจ็บปวดไปได้ เพราะฉะนั้น จึงขอร้องให้ท่านช่วยสวดอมิตตาพุทธ หรือสวดมนต์มหาธารณีสูตร หรือ มนต์จุติสูตร ตอนที่เห็นเขากำลังจะฆ่าสัตว์หรือเห็นสัตว์ถูกต้มถูกแกง แบบนี้มิเพียงสามารถขจัดความเจ็บปวดอย่างเดียว ยังสามารถหลุดพ้นทุกข์ได้ด้วยเป็นมหากุศล !" เฉาอวี่พูดจบแล้วก็ขอบคุณหลิวสู้จื่อด้วยความเศร้าโศกน่าเวทนายิ่งนัก แล้วก็จากไป

นิทาน ๔ : สมัยก่อนมีคนหนึ่งชื่อ เจิ้นหลิง เกิดตายกะทันหัน ต่อมายมบาลเห็นว่าจับคนผิดจึงปล่อยตัวกลับไป ก่อนปล่อยกลับท่านยมบาลก็พูดกับเจิ้นหลิงว่า "เมื่อเจ้ากลับสู่โลกแล้ว ต้องหมั่นทำบุญทำกุศล ถ้าเห็นคนฆ่าสัตว์เจ้าต้องสวดนโมอมิตตาพุทธ และนโมพระโพธิสัตว์กวนอิม วิญญาณสัตว์ที่ถูกฆ่าเหล่านี้ก็จะได้ไปผุดไปเกิดได้ แล้วเจ้าเองก็จะได้บุญกุศลเพิ่มขึ้น !"

ขยายความ : เรื่องที่ผ่านมาทำให้รู้ว่า การสวดพระพุทธสามารถฉุดช่วยวิญญาณที่ตายได้ ทั้งตนเองก็มีบุญกุศลเพิ่มขึ้นด้วย และเมื่อหมดอายุขัยในโลกนี้แล้ว ก็ยังได้ไปเกิดในแดนสุขาวดีอีก ถ้ามีคนถามว่า "เพียงแต่สวดพระนามพระพุทธะเท่านั้น ทำไมทั้งเขาและเราก็ได้ประโยชน์เล่า ?" ฉันตอบว่า "เวไนยสัตว์ตั้งหลายกัปกัลป์มาแล้ว จิตเดิมมืดมัวหมดแล้ว คิดที่จะรู้สึกลุรู้ มันห่างไกลไร้กำหนดจริงๆ ยากยิ่งจริงๆ แต่เมื่อได้ยินพระนามพระพุทธะ จิตเดิมก็อาจจะตื่นจากความมืดมัวได้ ส่วนเขาผู้เป็นเพชฌฆาตโหดเหี้ยมฆ่าสัตว์ตัดชีวิต เมื่อถูกเราที่บังเกิดใจเมตตา ช่วยโปรดทุกข์ให้กับสัตว์ที่ถูกฆ่าด้วยการสวดพระพุทธะ ก็อาจทำให้เขาละบาปหันสู่กุศลก็ได้นะ ! เพราะ

ฉะนั้น เมื่อเห็นเวไนยสัตว์ถูกฆ่าแล้วสวดพระพุทธะให้ ก็อาจกล่าวได้ว่ากุศลเหลือคณานับ !”

ในสมัยหมิง มหาธรรมาจารย์กลั่นซัน กล่าวว่า “อาตมายามปกติเมื่อได้ยินเสียงสัตว์เดรัจฉานถูกฆ่า ก็ให้รู้สึกว่าใจฉันปวดยิ่ง ก็จะรีบๆ สวดพุทธะและคาถาปฏิสนธิให้แก่พวกเขา อาตมาทำเช่นนี้ก็เพื่อวิญญาณสัตว์ที่ถูกฆ่าเหล่านั้นทำสุดใจของอาตมาส่วนหนึ่ง” เมื่อเห็นเรื่องราวสองเรื่องนี้ จึงรู้ว่าสัตว์ที่ถูกฆ่าได้รับความเจ็บปวด หากได้ยินเสียงสวดพระนามพระพุทธะ พวกมันก็จะได้ประโยชน์มากและสบายขึ้น ดังนั้น ถ้าพวกเราได้เห็นหรือได้ยินพวกสัตว์ถูกฆ่า เห็นพวกเขาอยู่บนเขียง อยู่ในหม้อต้มหรือทอด ก็ควรรีบๆ ให้บังเกิดจิตเมตตาสวดพุทธะแก่พวกเขา อย่างนี้จึงจะเป็นผู้ที่ถึงความเมตตาอย่างแท้จริงที่จะปลดทุกข์ ขจัดความเจ็บปวดให้แก่เวไนยสัตว์ หากมีคนที่บังเกิดใจเมตตาอย่างนี้แล้ว ก็ล้วนเป็นโพธิสัตว์ที่ปลดทุกข์ให้แก่เวไนยสัตว์จักเป็นกุศลยิ่งนักแล !

สรุป : ผู้พิพากษาและผู้สัสดีถือเป็นผู้ทำงานใหญ่ของประเทศ ความเป็นความตายของประชาชนก็จะเกี่ยวข้องกันโดยตรง เพราะฉะนั้นท่านไท่ซั่งก็ตั้งวาจาว่า ก่อนอื่นต้องเคร่งครัดห้ามรับสินบน ตลอดจนหลักการคดหลักการตรง การตัดสินโทษหนักโทษเบา โดยเฉพาะตุลาการที่ทำการพิพากษามีความสำคัญมาก เพราะว่าพวกเขามีอำนาจอยู่ในมือ สามารถช่วยเหลือคนให้ได้รับความสะดวกอย่างไรก็ตาม หูตาของผู้พิพากษาก็มีความจำกัดมาก เพราะฉะนั้นพนักงานที่ทำเรื่องคดีความ ถ้าสามารถขจัดทิ้งนิสัยชั่วของตนได้และทำดีร่วมกับตุลาการ ฉุดช่วยคนจากทุกข์ร้อน ถ้าทำเช่นนี้ได้กุศลจะเหลือคณานับ

ควรรู้ไว้ว่าการแบ่งแยกบาปกับบุญ ก็อยู่ที่ความคิดหนึ่ง

พอใจตนเอง เหมือนอาศัยลมแล้วกางใบขึ้น ทำได้ง่ายมาก คนเขาว่า "อย่าขึ้นศาล" ข้าว่า "ศาลบำเพ็ญดี" คนโบราณว่าไว้จะหลอกเราหรือ ? ตลอดจนการฆ่าคนฆ่าสัตว์ ไม่ว่าจะเป็นคนอื่นฆ่าหรือเราฆ่าเองก็เป็นการฆ่าทั้งนั้นนะ ! ถึงแม้จะไม่สามารถทำจนไม่ให้ถูกฆ่าได้แล้วก็ให้ตั้งใจสวดพระพุทธะให้แก่พวกมัน มันจะเสียเงินทองเราหรือ ? มันจะเปลืองแรงเรานักหรือ ? หลักการเช่นนี้ ขอให้พวกเราตรึกตรองให้ละเอียดสักนิด !

คัมภีร์ : รู้ผิดไม่แก้

อธิบาย : รู้ดีว่าตนเองมีความผิด แต่ไม่ยอมสำนึกแก้ไข พระมัญชูศรีโพธิสัตว์กราบถามพุทธองค์ว่า "วัยหนุ่มสร้างวิบากกรรม พอมาถึงวัยชราค่อยมาบำเพ็ญธรรม แบบนี้สามารถสำเร็จพุทธะได้ไหม?" พุทธองค์ตอบว่า "ทะเลทุกข์ไร้ฝั่ง กลับใจคืนฝั่ง" ธรรมาจารย์เซินหยวนอู้กล่าวว่า "มีใครบ้างที่ไม่เคยทำผิด มีความผิดแล้วแก้ไขก็คือความดีที่ยิ่งใหญ่ !" เพราะฉะนั้น สุภาพชนผู้แก้ไขความผิดสู่ความดี อย่างนี้แล้วคุณธรรมของเขานับวันยิ่งใหม่แล้วใหม่อีก ส่วนคนพาลจะปกปิดซ่อนเร้นความผิด เพราะฉะนั้น บาปกรรมที่เขาทำนับวันยิ่งเผยปรากฏ เพราะคนพาลเมื่อทำผิดก็จะหาเหตุผลมากมายมาอ้าง เพื่อลบล้างความผิดของตน เพื่ออธิบายให้สมเหตุผล นี่แหละว่าทำไมท่านไท้สิ้วจึงพร่ำพูดถึงมูลเหตุ คุณเหอหลงกูกล่าวว่า "คนที่ทำผิดแบ่งได้เป็น ๓ จำพวก มีวาจาทำผิด มีกายทำผิด และมีใจทำผิด คนที่เอาความดีแก้ไขความผิด ก็เพียงตนเองสามารถมีญาณฉลาดรู้ตัวแล้วจริงใจไปละทิ้งอุปนิสัยที่ติดยึดต่างๆ กับหลักธรรมก็ต้องศึกษาค้นคว้าให้ลึกซึ้งถึงที่สุด อย่างนี้ก็จะสามารถเข้าถึงความตั้งใจจริงได้

ศาสตร์ของปราชญ์ พุทธ ศักดิ์สิทธิ์ ล้วนมีความลึกล้ำยิ่งใหญ่มาก ไม่อาจบรรยายให้ชัดเจนได้โดยง่าย อย่างไรก็ตาม วิธีการเรียนขั้นพื้นฐานก็สามารถทะลุถึง หยู พุทธ เต๋า แห่งสามศาสนาได้ ก็ถือว่าได้แก้ไขแล้ว

นิทาน ๑ : ในสมัยซ่ง ซือหม่ากวง ขณะอายุ ๕ ขวบ วันหนึ่งเขาคิดจะปอกเปลือกลูกวอลนัท เขาพยายามอยู่นานครึ่งวันก็ทำไม่สำเร็จ พอดีสาวใช้ในบ้านมาเห็นเข้า ก็นำเอาลูกวอลนัทลงไปต้มในน้ำเดือด เปลือกของวอลนัทก็หลุดออกโดยง่าย บังเอิญพี่สาวมาจากข้างนอกก็ถามเขาว่า “เธอเองหรอกหรือที่เอาเปลือกเม็ดวอลนัทออก” ซือหม่ากวงตอบว่า “ใช่แล้ว ! ฉันเองเอาเปลือกลูกวอลนัทออก !” พ่อของซือหม่ากวงได้ยินดังนั้นก็ดุด่าเขาว่า “เจ้าเด็กน้อย อย่าพูดโกหก !” ซือหม่ากวงตกใจ จากนั้นมาเขาก็สำนึกแก้ไข ตลอดชีวิตไม่กล้าพูดโกหกอีกเลย

นิทาน ๒ : ในสมัยซ่ง นายอวี่เจวี๋ยเสี้ยวเจ๋อ ในครั้งแรกที่พบปะกับนายอันติ้ง ศีรษะของเขาเอียงไปเล็กน้อย นายอันติ้งผู้เคร่งครัดก็พูดกับเขาว่า “ศีรษะต้องตั้งตรง ให้เอียงไม่ได้” คุณอวี่รู้สำนึกแล้วรีบแก้ไขทันที แล้วก็พูดกลับว่า “ศีรษะต้องตั้งตรง เอียงไม่ได้ ถ้างั้นใจเล่า ทำไมไม่ตรงได้เล่า ?” จากนั้นเป็นต้นมา ใจของนายอวี่ก็ไม่เคยที่จะไม่ตรงแม้แต่น้อย หรือมีคนถามเขา “อะไรคือการปฏิบัติกายที่สำคัญ ?” เขาก็เขียนอักษร ๒ ตัวว่า “เที่ยงตรง” เป็นตัวใหญ่ๆ ให้กับคนที่ถามไป

นิทาน ๓ : นักอักษรศาสตร์ในสมัยซ่ง จังจื่อกู่ คบหาสมาคมกับหวังอันสือดีมาก ฮ่องเต้เสินจงถามจังกู่ว่า "เจ้ารู้สึกอย่างไรที่อันสือมีต่อผู้คนอย่างไร ?" จังกู่ตอบว่า "บทความความสามารถของอันสือไม่ด้อยไปกว่าของหยางสงในสมัยฮั่นแต่อย่างไร แต่เป็นเพราะความตระหนี่ของเขาจึงเทียบไม่ได้กับหยางสง !" ฮ่องเต้ตรัสว่า "อันสือที่ปฏิบัติต่อผู้คนไม่ถือยศถาความร่ำรวยเป็นสำคัญ แล้วเจ้าทำไมจึงพูดว่า เขาตระหนี่เล่า ?" จังกู่ทูลว่า "การที่บ่าวว่าตระหนี่นั้นหมายความว่า แม้อันสือจะทำงานด้วยความกล้าหาญต่องานที่กระทำ แต่เขาก็ยังตระหนี่ที่จะแก้ไขความผิดของตนให้ถูกต้อง !" เมื่อฮ่องเต้เสินจงได้ฟังวาจาแล้ว ก็ผงกศีรษะแสดงว่าเห็นด้วยกับมุมมองของเขา

หวังอันสือแม้จะมีความสามารถในตำแหน่งเสนาบดี แต่เขาก็มักจะไม่ยอมรับความผิดของตนที่แอบทำไว้ แม้ตอนหลังเรื่องจะลุกลามไปใหญ่โต ทำร้ายประชาชนไปมาก ทิ้งชื่อเหม็นกระฉ่อนไปตลอดกาล จะนับประสาอะไรกับคนที่มีทิฐิหัวแข็ง ที่ไม่มีความสามารถทุกวันก็คอยทำผิดตลอด โดยที่ไม่รู้ว่าจะแก้ไขอย่างไร !

คัมภีร์ : รู้ดีไม่ทำ

อธิบาย : ทั้งๆ ที่เห็นงานกุศลอยู่ต่ำตา กลับไม่กล้าหาญไปทำ โบราณว่า "สะสมน้อย จึงมีมากได้ สะสมหนึ่ง จึงเป็นล้านได้" เพราะฉะนั้น การทำกุศลสำคัญอยู่ที่ต้องสะสมทุกวัน เพิ่มพูนไปเรื่อยๆ เมื่อรู้ว่าเป็นเรื่องกุศลก็ต้องรีบไปทำ ทั้งยังต้องไปทำด้วยความขยันจริงใจ ท่านเหลาจื่อว่า "หอสูงเก้าชั้น เริ่มต้นจากก้อนดินที่เพิ่มขึ้นจนสูง ไกลพันลี้ เริ่มต้นจากการก้าวขาทีละก้าวเดินไป" ถ้าหากคนสามารถแก้ไขความบกพร่องหนึ่งในแต่ละวัน ก็สามารถขจัดโทษกรรมทั้งหมดได้

ถ้าหากสามารถกระทำความดีหนึ่งในแต่ละวัน ก็สามารถเพิ่มพูนถึงขั้นบุญตอบสนองได้ พระเจ้าจื่อซวีกล่าวว่า "ธรรมะเกิดจากความสงบ คุณธรรมเกิดจากความถ่อมตน บุญเกิดจากความสะอาดมัธยัสถ์ ชีวิตเกิดจากความนุ่มนวล ภัยส่วนใหญ่เกิดจากความใคร่อยาก ความผิดพลาดเกิดจากความดูแคลน เพราะฉะนั้น ต้องมีศีลห้ามตา ตาไม่ให้ไปดูความผิดพลาดของผู้อื่น ต้องมีศีลห้ามปาก ปากต้องไม่พูดความบกพร่องของผู้อื่น ต้องมีศีลห้ามใจ ต้องไม่ปล่อยใจคิดโลภโกรธ ต้องมีศีลห้ามกาย กายต้องไม่เป็นเพื่อน ติดตามความชั่วร้าย ชีวิตก็เหมือนเทียนต้องลม ซึ่งจะถูกเป่าดับได้ตลอดเวลา เพราะฉะนั้น ต้องคิดถึงความตาย ตายไปแล้ว วิญญาณจะไปที่ไหน ร่างกายนี้เพียงเป็นที่ฝากในโลกชั่วคราวเท่านั้น อย่างไรเสียต้องไม่ไปสร้างวิบากกรรมท่ามกลางวิบากกรรมนั้นอีก ! ต้องรู้เอาไว้ว่า บุญบาปคงเหลือค้างอยู่ในใจ และก็ไม่ผิดพลาดแม้แต่น้อย หากคนยังมีเล่ห์เหลี่ยมแผนการณ์ ถ้างั้นฟ้าก็ยิ่งมีเล่ห์เหลี่ยมที่จะตอบสนอง"

ดังนั้น ถ้าดูตามนี้ ในวันหนึ่งถ้าคนสามารถฟังคำดี หรือได้เห็นการกระทำดี หรือได้ทำเรื่องดีสักเรื่องหนึ่ง อย่างนี้แล้วเราก็จะไม่ผ่านเวลาไปเสียเปล่า หากมีคนรู้ว่างานกุศลเห็นชัดเจนอยู่ต่อหน้าแต่กลับไม่ไปกระทำ คนแบบนี้ก็ไม่รู้เหมือนกันว่าใจของเขาเป็นอย่างไร พูดตรงๆ ก็คือ ระเบิดเองเพราะทิ้งเอง ยอมตกต่ำเอง ชีวิตเสียไปเปล่าๆ ยอมมอดไหม้อยู่ในโลกนี้ ซึ่งถือว่าโง่เสียยิ่งกะไร !

นิทาน ๑ : ในสมัยถัง มีคนๆ หนึ่งชื่อว่า ซูเฉิน นิสัยเขาดื้อรั้นเลวร้ายมาก ปกติก็ไม่เคยทำเรื่องดีสักเรื่องหนึ่งเลย แต่ละครั้งที่เห็นคติพจน์ในหนังสือ เขาจะต้องพูดว่า "เป็นเรื่องโกหกแน่ๆ" เมื่อเห็นผู้อื่นอุตส่าห์ทำเรื่องดีๆ เขาก็จะหัวเราะว่า "คนๆ นี้คงต้องพวกสิบแปด

มงกุฎที่เลวร้ายมาก !" ซูเฉินเมื่ออยู่ในวัยฉกรรจ์ ร่างกายเขาค่อยๆ หดเล็กลง ต้องลงไปคลานกับพื้นจึงจะไปไหนมาไหนได้ เขากินนอนอยู่กับสุนัข เพียงเวลาแค่หนึ่งปีก็ตายไป

นิทาน ๒ : ปลายสมัยโจว มีอยู่ครั้งหนึ่งที่ ฉี่หวนกงผ่านมาที่บ้านร้างตระกูลเก๋อ จึงถามคนแก่ที่อยู่ใกล้เคียงเขาว่า "ทำไมตระกูลเก๋อจึงล่มสลายถึงเพียงนี้เล่า?" คนแก่ตอบว่า "เพราะเหตุที่คนตระกูลเก๋อชอบเรื่องดีแต่เกลียดเรื่องชั่ว !" ฉีหวนกงก็พูดว่า "ชอบเรื่องดีเกลียดเรื่องชั่ว ทำไมจึงล่มจมสูญสลายถึงเพียงนี้เล่า ?" คนแก่พูดว่า "เพราะคนในตระกูลเก๋อชอบเรื่องดีแต่ไม่สามารถไปทำเรื่องดี เกลียดเรื่องชั่วแต่ไม่อาจหักห้ามตนไปทำเรื่องชั่วได้ เพราะฉะนั้นจึงล่มจมสูญสลาย !"

ดูจากนิทานแล้ว ปัจจุบันจิตวิญญาณมืดมัว ไม่สามารถที่จะรู้สึกเข้าใจจิตเดิม อีกทั้งสรรพสิ่งรบกวน ใจที่คิดจึงเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าสุดที่จะตอบรับ ความคิดหนึ่งเลยเข้ามาอีกความคิดหนึ่งก็ผ่านไป หนึ่งวันหนึ่งคืนมีความคิดตั้งแปดร้อยล้านความคิด เหมือนกับเต้นอยู่ในสายลมไม่มีที่แอบอิง ก็เหมือนก้อนหินทับหญ้าหยุดงอกไปคราวหนึ่ง แต่เดี๋ยวก็งอกออกมาใหม่ มีที่ไหนที่ตั้งใจทำดีสักวันหนึ่ง ถึงแม้จะรู้ว่าเรื่องกุศลควรที่จะต้องไปทำ แต่ก็ถูกเจ้าความอยากในวัตถุเปลี่ยนแปลงเสีย ที่พูดบรรยายพระสูตรอยู่ตลอดวัน แต่แล้วส่วนใหญ่ก็พกพาชื่อผลประโยชน์ เปรียบเหมือนต้นไม้ที่มองดูภายนอกว่าใบดกหนา แต่รากกำลังเริ่มเน่า สุดท้ายต้องคว้าเอาความล่มจมสูญสลายดับไป อย่างนี้มิใช่จะเน่าเสียดายหรอกหรือ ?

คติพจน์ : ธรรมาจารย์เซ็นเทียนหยูหยุย ในสมัยหยวน ตักเตือนชาวโลกว่า "ในคุณธรรมโบราณพูดอยู่บ่อยๆ ว่า 'เมื่อฉันเห็นผู้ตายไป ใจของฉันก็ร้อนลนเหมือนถูกไฟเผา ฉันไม่ได้ร้อนลนเพราะคนอื่นหรอก แต่มองออกว่าใกล้จะถึงคิวของฉันแล้วนะ !' เหมือนคำพูดทำนองนี้ คนไหนนะที่ไม่รู้ ? แต่รู้แล้วก็รู้เท่านั้น ก็ยังไม่ยอมปฏิบัติธรรม จะพูดว่าเธอไม่ยอมปฏิบัติธรรม ก็จะเป็นการกล่าวหาเธอเปล่าๆ ท่านผู้มีคุณธรรมทั้งหลาย ส่วนใหญ่ก็เป็นผู้ได้บำเพ็ญมาแล้วทั้งนั้น เพียงแต่ยังไม่ถึงที่สิ้นสุดแห่งไร่นาร้อยๆ ไร่ ความผิดพลาดนี้อยู่ที่ตรงไหนเล่า ? ความผิดพลาดอยู่ที่ยังไม่กล้าหาญรุนแรง ไม่วิริยะเพียงพอ ไม่เข้มแข็งพอ และไม่นานพอ เพียงแค่บังเกิดใจยินยอมชั่วคราวเท่านั้น ไม่นานก็ท้อใจแล้ว เพราะฉะนั้นจึงพูดว่า 'พุทธธรรมไม่มีบุตรมาก ยากที่จะได้คนมาอยู่ยาวไกล' ถ้าหากคนที่เรียนธรรม มีความจริงใจเหมือนตอนแรกที่บังเกิดใจละก็ การจะเป็นพุทธะก็เหลือเฟือ ! เพราะฉะนั้นจึงกล่าวว่า ไม่เปลี่ยนแปลงจากต้นจรดปลาย จึงเป็นสัตบุรุษแท้จริง ! ปัจจุบันมีสักกี่คนที่สามารถทำได้ไม่เปลี่ยนแปลงตั้งแต่ต้นจรดปลาย ในจำนวน ๑๐ คน ก็มีห้าคู่ล้วนท้อถอยใจธรรมแล้ว เมื่อค้นหาถึงสาเหตุการท้อถอยใจธรรมของพวกเขา ส่วนใหญ่แต่ละคนก็มีการสั่งสมสร้างเสร็จมาแล้ว ! ที่มีการสั่งสมมาคืออะไร ? ที่สั่งสมมามีการสั่งสม ๓ อย่าง อย่างแรก ไม่ต้องพูดถึงว่าเขาเป็นสงฆ์หรือคนสามัญ แต่ละคนก็สั่งสมเพื่อปากท้องแต่ละคน อย่างที่สอง คนที่มีวงศ์ญาติ ก็สั่งสมเพื่อวงศ์ญาติ คนมีครอบครัว ก็ถูกแผนการณ์ครอบครัว ทำให้สั่งสมเป็นอย่างที่สาม การสั่งสมทั้ง ๓ ประการนี้ ได้เข่นฆ่าคนในโลกนี้ไปเท่าไร คนทั้งหมดโลกนี้กระมัง ล้วนรับการสั่งสม พูดง่ายๆ คือ คนในโลกนี้ล้วนเกิดมาเพื่อถูกเคี่ยวกรำด้วยกันทั้งนั้น เพราะฉะนั้น จึงไม่ว่างวุ่นวายทั้งชาติ ทุกข์ไปทั้งชาติ สูญเปล่าผ่าน

ไปทั้งชาติ ! ด้วยเหตุการณ์สั่งสมทั้ง ๓ อย่างนี้ จึงบังเกิดกิเลสโลภ โกรธหลงจำนวนนับไม่ได้ เป็นเหตุให้ก่อวิบากกรรมใหญ่น้อยนับจำนวนไม่ได้นี้ จึงมีผลกรรมตอบสนอง จึงตกสู่อบายภูมิสามและทะเลทุกข์ทั้งแปด วนเวียนเกิดตาย ต้องทนรับความทุกข์ไม่สิ้นสุด ไม่ได้หลุดพ้นเลย ! ถ้าแม้จะได้รับความทุกข์นับจำนวนไม่หมดเช่นนี้ก็ตาม ก็ยังไม่รู้สึกตัวตื่นไปตลอดกาล คนที่ไม่รู้สึกตัวตื่นก็เป็นเพราะไม่รู้สึกรู้เป็นเหตุ ! พวกเขาไม่รู้สึกรู้คืออะไร ? พวกเขาไม่รู้สึกรู้ว่า ร่างกายวงศ์ญาติแผนการณ์ครอบครัวเหล่านี้มันไม่ใช่เป็นของเรา ! อย่างเช่นตอนนี้พูดว่าร่างกายไม่ใช่ของเธอ เธอก็จะยังไม่เชื่อ พระป๋าก็พูดให้เธอรู้จนหมดเปลือก ! แรกสุดที่เธอจะมาสู่ครรภ์มารดานั้น เป็นเพียงวิญญาณดวงหนึ่ง แล้วจะมีร่างกายนี้ได้อย่างไร ? ร่างกายนี้ก็คืออสุจิขาวกับไข่แดงของพ่อแม่ที่ผสมกัน กลายเป็นเนื้อก้อนหนึ่ง ที่แรกก็ยังไม่มีความรู้สึก ไม่รู้จักเจ็บ ไม่รู้จักคัน ไม่รู้จักหนาว ไม่รู้จักร้อน ไม่รู้จักหิว ไม่รู้จักอิ่ม ไม่รู้จักทุกข์ ไม่รู้จักสุข ไม่รู้จักอะไรทั้งนั้น ! รอจนกว่าเธอคลอดจากครรภ์มารดาแล้ว จิตก็เริ่มยึดติดว่านี่คือร่างกายของฉัน เมื่อครู่นี้ที่พูดว่าร่างกายนี้มิใช่สิ่งที่ฉันมีอยู่ นี่แหละหรือเหตุผลจริงเป็นอย่างนี้ก็ไม่ยอมที่จะเชื่อ ด้วยเหตุนี้ พุทธองค์ทรงเมตตาสงสารความโง่เขลาของเวไนยสัตว์ จึงพร่ำพูดกับเธอว่า ‘สิ่งนี้มิใช่ร่างกายของเธอ นี่คือเลือดอสุจิที่ผสมเป็นถุงหนังเหม็น ไม่อยู่ในความควบคุมของเธอ ไม่อยู่ในอำนาจให้เธอจัดแจงได้ แม้แต่เกิดแก่เจ็บตาย เธอก็ไม่มีส่วนในการจัดการ ทำไมจึงรู้ว่าเป็นเช่นนี้เล่า ? ก็เหมือนครั้งแรกสุดที่เธอเข้าสู่ครรภ์แล้ว ในครรถ์มารดาเจ็ดวันเปลี่ยนแปลงครั้งหนึ่ง ระยะต่อไปคือการเจริญเติบโต มีอวัยวะครบมีกระดูก มี ๙ ทวาร ๔ แขนขา ๖ อายตนะ มีเอ็นหนังเนื้อค่อยๆ เป็นรูปร่างขึ้น ตลอดจนถึงวาระออกจากครรภ์ล้วนเป็นการขับ

เคลื่อนจากลมร้อน แรงกรรมผลักดันโดยที่เธอก็ไม่รู้สึกตัว แล้วเธอจะควบคุมจัดการได้อย่างไร ! แม้ภายหลังเกิดขึ้นมาแล้ว โตถึงอายุ ๓๐-๔๐ ปี ผมเริ่มหงอกขาว ฟันโยก หน้าเหลือง ผอมซูบ ค่อยๆ เปลี่ยนแปลงไป ค่อยๆ แก่ลง อ่อนแอชรา จะเห็นรูปลักษณ์ได้ชัดต่อไปก็เจ็บป่วย เมื่อเจ็บป่วยมาถึงความตายก็ถามหา การเปลี่ยนแปลงที่เสื่อมทรามอย่างนี้ล้วนไม่ตามใจเธอเลย เธอเองก็ไม่ยินยอมให้เป็นอย่างนี้ เป็นเพราะควบคุมมันไม่ได้ ถ้าวิจารณ์เธอตั้งแต่เกิดจนถึงตายกับถุงเนื้อหนังเหม็นอันนี้ ไม่รู้ว่าต้องใช้ความรัก ความซื่อสัตย์ต่อมันไปมากน้อยแค่ไหน รักษาเลี้ยงดูมันต่างๆ นานา รักใคร่เฝ้าถนอมมันขนาดไหน ต้องหาหมอรักษาจัดแจงมันแค่ไหน แต่ว่ามันกลับลืมบุญคุณตัดเยื่อใย อย่างนี้ไม่ทำให้คนน่าเบื่อระอาหรอกหรือ ! จุดที่ทำให้คุณยิ่งน่าเบื่อระอา ถ้าหากมีอ้ายหนุ่มแข็งแรงเกิดเป็นโรคปัจจุบันทันด่วนตายลงในหน้าร้อน พอตายไปไม่พอข้ามคืนศพก็เริ่มเหม็นขึ้นมาจะเข้าไปใกล้ก็ไม่ไหว จึงต้องรีบๆ หาโลงมาใส่ให้เอาศพใส่ปิดฝาโลงพอฟ้าสางก็ยกไปเผาทิ้งแล้ว ถึงแม้เขาจะเป็นญาติสนิทรักใคร่ขนาดไหนก็ไม่ยอมให้เขาอยู่ต่อไป !’ ตัวอย่างเรื่องนี้เมื่อวานเขายังเป็นหนุ่มที่แข็งแรง มาถึงเช้าวันนี้กลายเป็นกองขี้เถ้าแล้ว ! ไม่รู้ว่าวิญญาณของเขาไปที่ไหน การเปลี่ยนแปลงรวดเร็วอย่างนี้ มันไม่ตามใจเธอใช่ไหม ! ถึงแม้ถ้ามันเป็นร่างกายของเธอ มันควรให้เธอควบคุมมันได้ เมื่อมันไม่ยอมให้เธอควบคุม แล้วมีหรือที่เธอจะฟุ้งซ่านไปยอมรับมันว่าเป็นร่างกายของเธอ ! อย่างนี้มิใช่ถูกมันทำให้เหน็ดเหนื่อย ถูกมันสั่งสมเอา เป็นเหตุให้ใจธรรมท้อถอย แม้แต่วงศ์ญาติก็เหมือนกันทั้งนี้ทั้งนั้นล้วนมาจากถุงหนังเหม็นอันนี้ ไม่มีอิสรภาพ ควบคุมไม่ได้ เมื่อถึงวาระสุดท้ายมาถึง อะไรก็ทดแทนไม่ได้ ! ขณะยังมีชีวิตอยู่ ทั้งฉันและเขาถูกบุญคุณผูกรัด ที่เรียกว่าวงศ์ญาติ เมื่อตาหลับลงแล้ว

ฉันและเขาก็ไม่รู้จักแล้ว แล้วจะฟุ้งซ่านยอมรับเขาเป็นวงศ์ญาติหรือถูกมันสั่งสมเอา เป็นเหตุให้ใจธรรมท้อถอย ! แม้แต่แผนการณ์ครอบครัวก็เหมือนกัน ขณะที่ตายังเปิดยังแข็งแรงอยู่ ตรงไหนที่ถือสาตระหนี่เฝ้ารักษา แผนการณ์ครอบครัว มัวแต่คิดว่าสะสมไว้ใช้นานเป็นร้อยๆ ปี ใครจะรู้เมื่อลมหายใจขาดผึงลง สลึงเดียวก็เอาไปไม่ได้ แล้วยังจะฟุ้งซ่านรับมันเป็นแผนการณ์ครอบครัว ให้มันเหน็ดเหนื่อยถูกมันสั่งสม จนทำให้ใจธรรมท้อถอย วันนี้แม้พวกเธอจะได้ฟังเหตุผลอย่างนี้ ก็ควรย้อนส่องมองให้ทะลุ เมื่อทะลุได้ก็จะตื่นลุรู้ การถูกเจ้า ๓ อย่างสั่งสมเอา ไม่ไปยึดติดเอา ไม่ไปหลงรักเอา ไม่ไปโลภเอาอยู่สงบในส่วนตน ผ่านชีวิตตามกรรมสัมพันธ์ ต้องที่จะคิดกลับกับความเกิดตายเป็นเรื่องใหญ่ บังเกิดความกล้าหาญรุนแรงไปวิริยะใจธรรมที่เกิดขึ้น ก็มั่นคงและยาวไกล เรื่องที่พูดมาควรศึกษาให้เข้าใจ”

คัมภีร์ : โยนผิดให้ผู้อื่น

อธิบาย : ตนเองมีความผิดไม่ยอมรับ กลับดึงผู้อื่นมารับผิด เพื่อตนเองจะได้รอดพ้นความผิด

ความผิดเป็นของตนเอง เมื่อเกิดเรื่องขึ้นแล้วก็โยนความผิดให้ผู้อื่น ที่พูดกันติดปากว่า ดึงคนอื่นลงน้ำด้วย ความคิดของเขานั้นมิใช่เป็นการอำพรางความผิดของตนเอง หากแต่คิดจะโยนภัยให้ผู้อื่นเพื่อแก้แค้น โดยไม่รู้ว่า ในที่สุดแล้วความผิดของตนเองก็ปิดไม่อยู่ แล้วไปใส่ร้ายผู้อื่น สุดท้ายก็ใส่ร้ายไม่สำเร็จ กลับกลายเป็นการเพิ่มพูนโทษของตนเอง ถึงแม้จะโชคดีรอดพ้นกฎหมายไปได้ แต่ก็ยากที่จะรอดพ้นตาข่ายฟ้าไปได้ !

นิทาน : นายจ้าวเย้เคยไปเฝ้าดูนายเจี้ยอี่ฆ่าวัวอยู่ข้างๆ ภายหลังนายเจี้ยอี่ตายลง เขาก็ร้องต่อยมบาลว่า "ตอนที่ฉันฆ่าวัวนั้น นายจ้าวเย้ที่อยู่ข้างๆ ก็ช่วยฉันฆ่า !" เขาพูดแบบนี้ก็หวังว่า นายจ้าวเย้จะสามารถแบ่งเบาบาปของตนไปบ้าง รอคอยจนกระทั่งวิญญาณของนายจ้าวเย้ถูกจับมาที่ยมโลก นายเจี้ยอี่ก็ยังไม่ยอมรับ จนกระทั่งมาอยู่ต่อหน้าบานกระจกส่องกรรม ที่ห้อยอยู่กลางฟ้า กระจกกว้างประมาณ ๑ วา พอถึงตอนนี้ก็เห็นทุกอย่างชัดเจน เห็นตนเอง นายเจี้ยอี่ถือมีดอยู่ในมือฆ่าวัวอยู่ แต่จ้าวเย้ยืนอยู่ข้างประตู ในใจรู้สึกทนไม่ได้ ในที่สุด เจี้ยอี่จึงยอมจำนนรับความผิด วิญญาณของนายจ้าวเย้จึงสามารถปล่อยกลับสู่โลกมนุษย์ได้

ตามพุทธสูตรว่า "เวไนยสัตว์ทั้งหลาย ล้วนเกิดตายตามกัน ขณะที่กำลังจะดับขันธ์ ความร้อนในกายยังไม่หมดไปนั้น เรื่องดีชั่วที่กระทำมาตลอดชีวิตจะปรากฏให้เห็น สภาวะที่ปรากฏก่อนใกล้ดับก็คือสภาวะพื้นใจของเราในยามปกตินั่นเอง ! เพราะฉะนั้น ลูกประคำบาปของพระกษิติภรรค์โพธิสัตว์ ก็คือ ลูกประคำใจของฉัน กระจกส่องกรรมในยมโลก ก็คือกระจกใจของฉันเอง ! ถ้าหากเราได้ทำเรื่องไม่ดีไว้เรื่องหนึ่ง ก็จะประทับภาพไว้ในใจ มันจะลบไม่ออกไปตลอด เพราะฉะนั้น ทำไมจึงฟุ้งซ่านโยนความผิดให้ผู้อื่นเล่า ?

คัมภีร์ : ปิดบังวิชา

อธิบาย : ตั้งใจปิดบังวิชาการ เช่น การแพทย์ การพยากรณ์ หรือจิตรกรรมต่างๆ อย่างใดอย่างหนึ่ง ทำให้พวกเขาไม่สามารถใช้วิชาหรือความรู้ไปเลี้ยงครอบครัว หรือฉุดช่วยผู้อื่น

วิชาการแพทย์ การพยากรณ์ หรือกลวิธีตำรา ล้วนเป็นวิชา

ทั้งนั้น คนที่มีความสามารถน้อยก็สามารถอาศัยกลวิธีมาเลี้ยงปากเลี้ยงท้องได้ ส่วนคนที่มีความสามารถสูง ก็สามารถใช้มาช่วยเหลือคนได้ หากเราตั้งใจปกปิดหรือปิดบังวิชา ทำให้พวกเขาไม่สามารถนำไปใช้ ก็แสดงว่าจิตใจเราคับแคบ คนในชาติก็อดอยากตกงานกันมาก ตลอดจนอาจารย์เลวหรือแพทย์ชั่ว ก็ทำให้การศึกษาตกต่ำ ชีวิตคนตกอยู่ในอันตราย อย่างพวกเล่นแร่แปรธาตุ กลวิธีเหล่านี้เป็นกลวิธีที่เลวต้องห้ามปราม ครอบครัวที่มีการศึกษา ควรมีความเข้มงวดระวังระไว อาจมีนักต้มตุ๋น ควรตัดขาดไม่คบหา

นิทาน : ขณะที่นายเจ๋อเฉียงอิ๋วยังมีชีวิตอยู่ เพราะเขามีความสามารถเชิญเจ้าได้ เมื่อเขาคิดถึงสภาพลำน้ำบริเวณหวินอัน กระแสน้ำอันตรายมาก รวมทั้งหมดมีอยู่ ๑๕ แห่ง ดังนั้น เขาจึงอัญเชิญเจ้าที่ชายฝั่งมาเพื่อทำให้กระแสน้ำมีความสงบ ชายฝั่งไม่อันตราย ปรากฏว่าเจ้าที่ชายฝั่งทั้ง ๑๔ แห่ง ถูกเขาเชิญมายอมสนองตอบ มีเพียงเจ้าที่หญิงคนเดียวที่สวมหมวกทรงสูง กายสรวมชุดครุยใหญ่ มาพบกับนายเจ๋อเฉียงอิ๋วอย่างอาจหาญ พูดว่า “ตามความเห็นของข้าการทำให้ชายฝั่งสงบของท่าน ก็เพียงให้ความสะดวกกับพวกเดินเรือ ท่านไม่รู้หรือว่า พวกเดินเรือค้าขายเหล่านั้น ได้เงินเป็นกอบเป็นกำมาก หากพวกเขายอมใช้เงินเพิ่มขึ้นเล็กน้อยกับพวกเขาแล้วไม่ถือว่าเสียหาย แต่กับพวกคนจนที่อาศัยอยู่ตามชายฝั่ง ซึ่งมีอยู่ ๓-๔ ร้อยครัวเรือน พวกเขาไม่มีไร่นาทำการเพาะปลูกได้ ไม่มีต้นหม่อนเลี้ยงไหม ล้วนอาศัยแรงกายมาลากเรือเพื่อช่วยให้พ้นอันตราย ถ้าหากทำให้ชายฝั่งเหล่านี้สงบหมดแล้ว กับพวกเดินเรือก็ถือว่าได้รับความสะดวก แต่กับพวกอาศัยอยู่ริมฝั่ง ดำรงชีพอยู่ด้วยการลากเรืออย่างเดียว พวกเขาจะอาศัยอะไรเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง ความหมายของท่านไท่ซั่ง คง

ไม่ใช่เป็นแบบนี้ ข้าเกรงว่าท่านทำอย่างนี้อาจได้รับโทษบาป เพราะฉะนั้น จึงเสนอความคิดว่า ถ้าท่านเปลี่ยนแปลงแก้ไขตัดสินใจ !” อาจารย์เจ๋อจึงทอดถอนใจพูดว่า “การตรึกตรองของท่านรอบคอบลึกซึ้งมาก ไม่ใช่เพราะข้ามีความสามารถเหนือกว่าหรอก !” ดังนั้นเขาจึงมีคำสั่งใหม่กับ ๑๔ เจ้าที่ชายฝั่ง ให้แต่ละแห่งฟื้นฟูชายฝั่งให้มีอันตรายขึ้นมาใหม่

จากนิทานนี้ เราก็รู้ว่า มิใช่เพียงลำพังมีวิชาที่ไม่ควรปิดบังแล้วกับพวกทำมาหาเลี้ยงชีพเล็กๆ เหล่านั้น ก็ควรคิดหาวิธีให้พวกเขาสะดวกด้วย ต้องเหลือที่ทางให้พวกเขาบ้าง ให้พวกเขาได้ทำมาหากินจะได้ไม่อดตาย อย่างนี้จึงจะเป็นผู้มีใจเมตตาที่ใส่ใจละ !

คัมภีร์ : ใส่ร้ายอริยปราชญ์

อธิบาย : กับปราชญ์อริยเจ้าโบราณ ไม่นับถือกราบไหว้แล้วยังกล้าที่จะใส่ร้ายตามอำเภอใจ

มีคนอยู่สองประเภทที่ชอบใส่ร้ายอริยปราชญ์ ประเภทหนึ่งก็คือ ความโง่เขลาของตนเอง ไม่รู้ความยิ่งใหญ่ของอริยเจ้าที่สั่งสอนซึ่งมีผลกระทบกว้างไกลต่อโลก คนประเภทนี้ก็เหมือนมุดอยู่ในรูแล้วมองฟ้าทางรูปล่อง ก็ยังโทษว่าฟ้าทำไมจึงเล็กนัก อีกประเภทหนึ่งก็คือ พวกเก่งฉลาดในการวิจารณ์คน ยึดเอาความฉลาดมีความสามารถในการวิจารณ์ ชอบตีกลองหลอกชาวบ้าน ใส่ร้ายภัทรปราชญ์ คนแบบนี้เหมือนจับดวงจันทร์ในน้ำ เหนื่อยเปล่าไม่ได้งาน แต่อริยปราชญ์มิใช่เพราะเขาตีกลองหลอกชาวบ้านใส่ความ จนได้รับความเสียหายแต่อย่างไร ที่พูดถึงอริยปราชญ์ในที่นี้ หมายถึง หยู พุทธ เต๋า ปราชญ์ของสามศาสนา หยูเอาความ “ตรง” มาตั้งศาสนา พุทธเอาความ

“ใหญ่” มาตั้งศาสนา เต๋าเอาความ “นอบน้อม” มาตั้งศาสนา เราจะเห็นว่าศาสนาทั้งสามล้วนดี ในทางคุ้มครองชีวิตวิญญาณ เกลียดการฆ่าทำลายเวไนยสัตว์ แสดงออกถึงความกรุณาแบบเดียวกัน ล้วนขอให้ตนเองกระทำต่อผู้อื่นเหมือนกระทำต่อตนเอง มีความเสมอภาพไม่เห็นแก่ตัว ห้ามหยุดโกรธแค้น กดข่มความใคร่อยาก หยุดทำชั่วหรือระวังไม่ให้ทำผิด ทั้งสามศาสนาล้วนให้ตนเองเป็นผู้บำเพ็ญปฏิบัติเหมือนดังสายฟ้าที่ปลุกให้เวไนยสัตว์ตื่นจากหลง เพิ่มพูนปัญญาของเวไนย ทั้งยังสามารถสำแดงวัฒนธรรมได้ดีด้วย พูดย่อๆ คือ หลักธรรมในโลกนี้ ก็ไม่พ้นไปจากดีและชั่วสองทาง ทั้งสามศาสน์ล้วนสอนคนให้แก้ไขชั่วไปสู่ความดี ! แต่การบำเพ็ญภายในทั้งสามศาสน์ก็รวมสู่หนึ่งเดียว ! เพราะฉะนั้น ฮ่องเต้ซ่งเสี้ยวจง เคยวิจารณ์งานที่หันหยูเขียนวิจารณ์พุทธธรรม แก้ไขเขียนใหม่ว่า “เอาพุทธมารักษาใจ เอาเต๋ามารักษากาย เอาหยูมารักษาหลักธรรมโลก” ถือว่าฮ่องเต้ซ่งเสี้ยวจงเป็นฮ่องเต้ที่เข้าใจ ใจ กาย และโลก ล้วนมีความสำคัญเสมอกัน ไม่ให้อย่างใดอย่างหนึ่งขาดการรักษา ถ้าพูดอย่างนี้แล้ว ทั้งสามศาสนาจะยอมให้ศาสนาหนึ่งหมดไปหรือ ล้วนควรให้อยู่พร้อมกันนา !

ปัจจุบัน พวกบัณฑิตหยู ถ้าเอาอริยปราชญ์มาโต้เถียง เพื่อกำหนดเอาพุทธศาสนา หรือเอาพุทธศาสนาแล้วมาข่มเหงอริยปราชญ์ ปัจจุบันพระสงฆ์หรือนักพรต ถ้าเอาพุทธแล้วมาขจัดศาสนาเต๋า หรือเอาศาสนาเต๋าแล้วมาวิจารณ์พุทธ สรุป ล้วนเป็นความคิดเห็นส่วนบุคคลที่ยึดติด จึงผิดพลาดแบ่งแยกมหาธรรม ทำไมจึงไม่เข้าใจว่าสามศาสนาไม่มีอะไรที่ไม่เหมือนกัน ที่น่ากลัวคือ ความคิดผิดพลาดในส่วนบุคคล เอาความคิดตนเองมาคาดคะเน เอาใจที่ร้อนรุ่มมาโต้เถียง คนที่มีปัญญาสูงจริงๆ ก็จะสามารถสงบใจระงับอารมณ์ได้ เอาหลัก

ธรรมหลอมธรรมทะลุกได้ สู่ต้นมูล ตรงลึกถึงต้นตอ ก็จะเข้าใจว่า พุทธศาสนาพูดถึงสว่างใจแจ้งจิต ละหลงสู่รู้ ศาสนาเต๋าพูดถึงใจใส อยากน้อย สั่งสมบารมี ศาสนาหยูพูดถึง ใจตรงศรัทธา ก็สามารถรับการสั่งสอนกล่อมเกลาเวไนย ไม่มีที่ขัดแย้งกันเลย สรุปคือ ก็เป็นการดึงคนเข้าสู่ธรรมทั้งนั้น ยังจะมีรูปลักษณ์อะไรให้ยึดติดอีก น่าจะรู้ว่า ทั้งสามศาสนาล้วนเป็นธรรมแท้ ล้วนทำเพื่อจิตวิญญาณทั้งหลายของชีวิต ผู้มีอารมณ์นานนับพันๆ ปี เป็นมาตรฐานของสัจธรรม แล้วทำไมจึงโง่เขลาไปใส่ร้ายอริยปราชญ์ เป็นการสร้างวจีกรรมตกนรกถอนลิ้นเปล่าๆ แม้แต่คัมภีร์พระสูตรเป็นที่ฝากจิตวิญญาณของอริยปราชญ์ คนที่ทำลายคัมภีร์พระสูตรก็มีบาปเช่นเดียวกับใส่ร้ายอริยปราชญ์นะ !

นิทาน ๑ : นายเกาจือโส้วไม่เชื่อถือพุทธศาสนา ทั้งยังคิดหาทางทำลายอีกด้วย เขาเคยเอาพระสูตรสัทธรรมปุณฑริกสูตรมาถูกำแพง มีคนมอบพระพุทธรูปให้องค์หนึ่ง เกาจือโส้วพูดว่า “พุทธรูปองค์นี้เอามาทำเป็นของใช้ได้” จึงใช้เลื่อยๆ ออกเป็นแว่นๆ ได้ ๑๐ ชิ้น ต่อมาเพราะเกาจือโส้วหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ จึงถูกฮ่องเต้ลงโทษ เขาถูกส่งไปพิพากษาคดี ในที่สุดถูกลงโทษให้บั่นเอวขาด ทั้งยังดำเนินชำระโทษในเมืองต่อสาธารณชนด้วย

นิทาน ๒ : ในสมัยหมิง นายพลชีสู้กวง จะสวดพระสูตรวัชรญาณอยู่เป็นประจำ วันหนึ่ง เขาก็ฝันถึงทหารคนหนึ่งที่ตายไปแล้ว มาขอให้เขาสวดวัชรสูตรให้ เพื่อเพิ่มกุศลให้เขาในยมโลก พอตื่นเช้าขึ้นมา ก็สวดวัชรสูตรให้แก่นายทหารผู้นี้ พอสวดจบเล่มแล้ว เขาก็ได้ฝันเห็นนายทหารผู้นี้บอกกับเขาว่า “ด้วยมหาพระคุณและกรุณาของท่านขุนพล

ที่สวดวัชรสูตรบทหนึ่ง แต่ฉันกลับได้รับบุญกุศลเพียงแค่ครึ่งบทเท่านั้น เพราะว่าตรงกลางเกิดสับสนมีคำว่า "ไม่ต้อง" ๒ ตัว นายพลชีสู้กวง คิดทบทวนอยู่ตั้งครึ่งค่อนวัน จึงคิดออกว่า "ไม่ต้อง" มีสาเหตุมาจากอะไร ที่แท้ขณะที่เขากำลังสวดมนต์อยู่นั้น สาวใช้ได้ยกน้ำชาและขนมเข้ามา ตอนนั้นเขาได้ทำมือโบกไปโบกมา แสดงความหมายว่าไม่ต้อง ปากแม้จะไม่ได้พูดออกมา แต่ในใจก็แสดงออกถึงคำว่า "ไม่ต้อง" เพราะฉะนั้น วันรุ่งขึ้นเขาก็ปิดประตูก่อนสวดมนต์ ต่อมาก็ได้ฝันอีกถึงนายทหารคนนั้น มาขอบคุณเขาพูดว่า "เรียนท่านขุนพล ฉันได้รับการฉุดช่วยแล้ว !"

คติ : นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การสวดมนต์ของอริยเจ้า จะให้มีการรบกวนสวดแทรกไม่ได้ ซึ่งเป็นการลบหลู่อริยเจ้า

คัมภีร์ : ทำร้ายคุณธรรม

อธิบาย : พบปะผู้มีธรรม ไม่เคารพเขา ไม่อยู่ใกล้เขา กลับจะทำร้ายเขา ข่มเหงรังแกเขา

ผู้ที่มีคุณธรรม เช่น นักปราชญ์บัณฑิต พระสงฆ์ นักพรต ที่บำเพ็ญด้วยความอดทน วาจาของพวกเขาสามารถให้ชาวโลกเอาอย่างการกระทำของพวกเขา สามารถเป็นแบบอย่างให้กับชาวโลก ผู้มีคุณธรรมเหล่านี้เป็นผู้คนที่โดดเด่นเหนือมวลชน ก็เพราะเป็นปูชนียบุคคล เป็นคุณธรรมของฟ้าดิน เราจะมาเคารพนับถือเขาก็ยังน้อยไป ทำไมจะยังไปทำร้ายรังแกเขาได้อีก

นิทาน ๑ : ธรรมาจารย์เซ็นกั๊วชิง บรรยายธรรมโปรดเวไนยอยู่ มีขุนนางผู้หนึ่งซึ่งปกติก็ไม่เชื่อพุทธธรรมอยู่แล้ว จึงจับอาจารย์เซ็นมัด

แล้วตีก้น ๒๐ ไม้ ในคืนนั้นขุนนางผู้นั้นก็ฝันว่าบิดาที่ตายไปโกรธเขามาก และร้องไห้พูดกับเขาว่า "เจ้านี่กล้าทำอัปยศธรรมาจารย์ ท่านยมบาลจึงจัดการปัญหานี้โดยโบยตีข้าด้วยแผ่นเหล็ก ๒๐ ที แม้แต่ตำแหน่งของเจ้าก็จะถูกปลดด้วย"

นิทาน ๒ : นายฉุนอวีฉงเต๋อ เมื่ออายุ ๒๐ ปี เขาได้เข้าเรียนหนังสือในวัง นิสัยของเขาเป็นคนโหดเหี้ยม ถ้าหากพบคนที่มีคุณธรรมเป็นบัณฑิต เขาก็จะข่มเหงทำร้าย คืนวันหนึ่ง เขาก็พบกับเทพเจ้าองค์หนึ่งพูดกับเขาว่า "เจ้านี้ชอบข่มเหงทำร้ายคนที่มีคุณธรรมด้วยวิธีการต่างๆ เพราะฉะนั้น ข้าจะมาริบปัญญาของเจ้าเสีย !" พอเทพเจ้าพูดจบก็เอามีดฟันฉับไปที่ศีรษะ นายฉุนอวีฉงเต๋อ ก็เป็นลมล้มลงไปทันที ภายหลังรู้สึกตัวตื่นขึ้นมา เขากลายเป็นคนโง่ปัญญาทึบ เพียงไม่กี่ปีเขาก็ตายไป

นิทาน ๓ : นายจางเหลียง สมัยฮั่น ขณะที่ยังเป็นเด็กอยู่นั้น มีครั้งหนึ่งเขาไปเที่ยวในเมือง บนสะพานมีคนแก่คนหนึ่ง รองเท้าของเขาทำหล่นลงมาใต้สะพาน คนแก่ก็พูดกับจางเหลียงว่า "เจ้าหนูน้อยช่วยลงไปเก็บรองเท้าของข้าใต้สะพานหน่อยซิ" จางเหลียงเห็นว่าเป็นคนแก่อายุมากแล้ว จึงแข็งขืนอดทนกลั้นอารมณ์ลงไปใต้สะพานเก็บรองเท้าคนแก่ขึ้นมา เมื่อเก็บรองเท้าขึ้นมาแล้ว คนแก่ก็ยกเท้าขึ้นพูดว่า "เจ้าหนูน้อยช่วยข้าใส่หน่อยซิ" จางเหลียงก็คุกเข่าลงไปใส่รองเท้าให้ คนแก่พูดว่า "เจ้าเป็นเด็กที่สอนง่าย" แล้วเขาก็หยิบหนังสือเล่มหนึ่งออกมาพูดกับจางเหลียงว่า "เจ้าอ่านหนังสือเล่มนี้แล้วก็สามารถเป็นอาจารย์ของฮ่องเต้ได้" ภายหลังคนแก่พูดจบก็เดินจากไปไม่หันหัวกลับมามองเลย เมื่อจางเหลียงได้อ่านหนังสือเล่มนี้ ที่แท้

เป็นหนังสือของท่านเจียงไท้กง จึงอ่านและศึกษาหนังสือเล่มนี้อย่างจริงจัง ต่อมาได้ช่วยเหลือฮั่นเกาจูฮ่องเต้หลิวปัน จนได้ครองราชย์และฮ่องเต้ก็สถาปนาจางเหลียงเป็นอ๋องหลิว

จากนิทานเหล่านี้ ทำให้รู้ว่าผู้มีคุณธรรมสามารถช่วยเหลือคนให้มีความรู้ความสามารถได้มาก พวกที่ข่มเหงรังแกผู้มีคุณธรรมก็เหมือนถือคบเพลิงวิ่งทวนกระแสลม คิดจะปิดฟ้าด้วยฝ่ามือ รังแต่ให้ผู้คนเห็นถึงความไม่เจียมตัวของตนเช่นไร !

คัมภีร์ : ยิงนกล่าสัตว์

อธิบาย : การยิงไม่ใช่เพียงใช้ธนูเท่านั้น จะเป็นปืน หน้าไม้ ลูกดอก แม้แต่หลุมพราง บ่วงแร้ว ฯ เป็นต้น ก็ถือว่าเป็นการยิงล่าทั้งนั้น อาจเป็นเพราะต้องการเงินหรือเพื่ออาหารปากท้อง ก็เป็นการทำให้สัตว์ตายลง ถูกยิงถูกตัดหัว เหล่านี้ไม่รู้ว่าจะเจ็บปวดมากเท่าไร อันที่จริงเราควรมีเมตตาดูแลปกป้องช่วยเหลือพวกมัน คนที่กินเนื้อมันจะยินยอมผูกเวรกับพวกมัน ที่ต้องชดใช้กรรมจากความแค้น การที่เราต้องการฆ่ามันเพื่อชดเชยเป็นอาหาร หรือเพื่ออาชีพ มิเป็นการสร้างเวรกรรมที่ไม่รู้จักจบสิ้น เพื่อหาประโยชน์อันจำกัดจำเขี่ยเท่านั้นหรือ

นิทาน ๑ : นายต่งโหมวชอบใช้ตาข่ายดักพวกนก เมื่อจับพวกนกได้แล้วก็จะใช้ไม้ไผ่แทงทะลุกะโหลกของมัน แล้วก็ก่อไฟฟางข้าวเผาขนออก จากนั้นก็นำไปขาย ฆ่าพวกนกไปนับจำนวนไม่ได้ พอนายต่งโหมวแก่แล้วก็เป็นโรคประหลาด ทั้งตัวผิวหนังจะย่นหนาหยาบเหมือนเปลือกต้นไม้ เวลาคันขึ้นมาเขาก็จะเอาฟางข้าวจุดไฟมานาบตัว

เพื่อให้มันหยุดคัน เวลาปวดหัวเขาก็จะเรียกคนให้เอาไม้ไผ่มาเคาะที่หัว ในที่สุดก็ตายด้วยโรคประหลาดดังกล่าว

ส่วนนายหลิวตงเอ๋อก็สันทัดใช้ธนูยิงนก เขายิงนับจำนวนไม่ถ้วนเช่นกัน มีอยู่วันหนึ่ง เขาแอบอยู่ข้างประตูจะยิงนกกระจอก บังเอิญเกิดคันหูขึ้นมา เขาก็ใช้หัวธนูแยงหูเพื่อให้หายคัน พอดีมีลมพัดมาวูบหนึ่ง พัดเอาบานประตูมากระแทกลูกธนูในมือของเขา ธนูทะลุเข้าไปในรูหูเลือดไหลไม่หยุดจนนายหลิวตงเอ๋อถึงแก่ความตาย

เหมือนธนูยิงตนเอง ฟางข้าวเผาตนเอง อย่างนี้ก็คือตนเองเป็นผู้ก่อวิบากกรรมไว้ ทำไมจึงตอบสนองได้อย่างเหมาะเจาะเช่นนี้ !

นิทาน ๒ : ในสมัยถัง นายอุ้ยจื่อ เลี้ยงนกแก้วไว้ตัวหนึ่ง แต่ละครั้งที่นกแก้วได้ฟังเขาสวดมนต์รู้สึกพอใจมาก มันจะตะแคงหูฟัง พอเรียกให้มันสวดมนต์ มันก็จะร้องสวดนโมอมิตตาพุทธ มีอยู่วันหนึ่งมันยืนนิ่งและก็ตายไป เมื่อนำไปเผาปรากฏมีพระธาตุตั้ง ๑๐ องค์ นายอุ้ยจื่อจึงสร้างเจดีย์ให้นกแก้วตัวนี้

ในสมัยซ่ง รัชสมัยหยวนอิ่ว มีนักบวชผู้หนึ่งเลี้ยงนกขุนทองไว้ตัวหนึ่ง นกขุนทองตัวนี้จะสวดมนต์ตามพระเป็นประจำ วันหนึ่งเมื่อหัวตกปีกหลุบลงก็ตายไป เจ้าอาวาสสงสารจึงนำไปฝังให้ ทันใดในที่ๆ ฝังนก ก็เกิดมีดอกบัวสีเขียวดอกหนึ่งงอกขึ้นมา และก็หอมหวนยิ่งนัก ทุกคนพากันประหลาดใจ จึงขุดลงไปดู ดอกบัวดอกนี้งอกจากปากของนกขุนทอง ทุกคนพากันมาดู เจ้าเมืองได้ข่าวก็มาดูและแต่งกลอนให้บทหนึ่งว่า “ฟ้าให้กำเนิดวิญญาณนานา หลุดพ้นมาตามพระสวด นกเจ้าแจ้งประจักษ์ไม่เกิดบวช รุ่นข้าชวดเกิดเป็นคนเทียบไม่ได้”

จากนิทาน ๒ เรื่องนี้ ไม่ว่าสัตว์เล็กสัตว์ใหญ่ ล้วนมีธรรมญาณ ด้วยความเมตตาของพระพุทธะก็ดูแลปกป้องเสมอกัน แล้วเหตุไฉน คนยังต้องทำร้ายเอาชีวิตของสัตว์อีก

ท่านหยวนโหม่งอิ๋ว ในสมัยถัง กล่าวว่า "คนในปัจจุบันล้วน พูดว่า ฟ้าให้กำเนิดสรรพสัตว์ก็เพื่อใช้เลี้ยงดูคน เพราะฉะนั้นสัตว์ปีก สัตว์บก ควรที่จะต้องให้คนกิน หากแต่ไม่รู้ว่า คนก็เป็นหนึ่งในสรรพ สัตว์ ถ้าหากคนสามารถอบรมบ่มจิตจริง ปกป้องรักษาสัตว์ได้ดีแล้ว เช่นนี้ จึงจะมีคุณสมบัติพอที่จะยกย่องว่า "คนเป็นสัตว์ประเสริฐ" ไม่เช่นนั้นคงไม่ต่างไปจากสัตว์เดรัจฉาน โดยเฉพาะหากคนไม่ได้ ปฏิบัติบำเพ็ญธรรมจริง ก็ไม่พ้นไปจากวิถีทางหก ก็ยังคงวนเวียน อยู่ในหกวิถี ปัจจุบันเกิดมาเป็นสัตว์เดรัจฉาน ชีวิตก่อนหน้านั้นอาจ เป็นคนก็ได้ และที่ปัจจุบันได้เกิดเป็นคน ชีวิตที่แล้วอาจเป็นสัตว์ เดรัจฉานก็ได้ ดังนั้น ความโลภโกรธ โลภฆ่า ผลัดกันกลืนกิน บน หนทางเกิดและตายเป็นสิ่งน่ากลัวยิ่งนัก คนที่ตกสู่ยมโลกอาจเป็นคน ที่วิ่งตามจับสัตว์ในปัจจุบันก็เป็นได้ แล้วจะรู้ได้อย่างไรว่าไม่เป็นสัตว์ ที่ถูกเขาตามฆ่ามาก่อนเล่า ?"

อาจมีคนถามว่า "หากคนไม่ฆ่าสัตว์เอาเนื้อมารับประทาน พวกสัตว์มิอยู่เต็มทั่วโลกหรอกหรือ สมมุติพวกเสือสิงห์ที่เคยกินคน จะไม่เป็นการเลี้ยงสัตว์ให้มากินคนหรอกหรือ?" ฉันตอบเขาว่า "พุทธองค์ตรัสว่า ถ้าหากคนมีบุญบารมีและใจเมตตา พร้อมสมบูรณ์ แล้ว อาวุธทั้งปวงรวมทั้งไฟ น้ำ ก็ไม่อาจทำร้ายเขาได้ พวกสัตว์ที่ ดุร้าย ก็ไม่อาจทำร้ายเขาได้ สมัยก่อนมีพระราชาองค์หนึ่งที่ชั่วร้าย เขาผลักดันขับฝูงช้างที่ดุร้าย มุ่งมาสู่พุทธองค์เพื่อที่จะฆ่าทำลาย พุทธองค์ แต่ในใจของพุทธองค์บังเกิดใจที่เมตตา สงสารราชาชั่ว กับช้างที่ไม่รู้ (อวิชชา) ในขณะนั้น ฝูงช้างเห็นนิ้วทั้งห้าของพุทธองค์

กลายเป็นสิงห์โตที่กำลังคำราม พวกฝูงช้างต่างพากันสยบหมอบลงกับพื้น เพราะฉะนั้น ในนิพพานสูตรจึงยกย่องสรรเสริญถึงบุญบารมีของใจเมตตา นี่แหละคือเหตุปัจจัย เพราะว่าการบังเกิดใจเมตตาถึงที่สุดแล้วก็จะสามารถกล่อมเกลาสัตว์ร้ายที่สุดได้ !”

นิทาน : ๓ ในสมัยฮั่นตะวันออก ในเขตฮงโหยงฉวิน มีเสือจำนวนมาก ผู้ว่าการก็สั่งให้ประชาชนสร้างหลุมพรางดักสัตว์ และก็ถือธนูคอยป้องกันเสือทำร้าย ปรากฏว่าเสือกลับดุร้ายหนักขึ้น เมื่อถึงคราวผู้ว่าหลิวคุนมารับตำแหน่งผู้ว่าการ ก็พูดว่า “ความดุร้ายของเสือก็เพราะการปกครองที่ป่าเถื่อนเป็นเหตุ !” จึงสั่งให้ราษฎรถมหลุมพางดักสัตว์ทิ้งเสีย พวกธนูก็ให้หักทำลายทิ้ง รณรงค์ให้ปกครองด้วยความการุณย์ ดูแลความเจ็บไข้ของประชาราษฎร์ ด้วยเหตุนี้พวกเสือก็พากันอพยพย้ายถิ่น ว่ายน้ำข้ามคลองถอยออกจากพื้นที่ฮงโหยงฉวิน

ผู้ว่าการหลิวคุณมิได้เป็นผู้ปฏิบัติบำเพ็ญธรรม เพียงแต่เขามีใจการุณย์ ก็สามารถทำให้ถิ่นเสือดุสงบลงได้ นับประสาอะไรกับคนที่ฝึกฝนความเมตตาตามพุทธองค์ อย่างเช่นอริยสงฆ์ที่ประจักษ์ธรรมแล้วก็สามารถสยบเสือได้ แม้แต่ในประเทศไทย พระสงฆ์สามารถเลี้ยงดูเสือให้เชื่องสงบได้ จึงไม่ต้องกลัวว่าสัตว์ร้ายจะมาทำลายคนถ้าคนที่โหดร้ายสามารถเปลี่ยนเป็นผู้เมตตาได้ สัตว์ร้ายก็สามารถจะกลายเป็นกวางที่เชื่องได้เช่นกัน กลัวอย่างเดียวที่คนไม่สามารถที่จะมีเมตตาพอเท่านั้น

คัมภีร์ : คุ้ยหนอนทำนกตกใจ

อธิบาย : การขุดคุ้ยหาหนอนที่อาศัยอยู่ในดิน ถ้าหากเราขุดมันขึ้นมาจากดิน โดยเฉพาะในฤดูหนาวแล้ว มันก็อาจหนาวตายได้ หรือไปรังแกทำให้พวกนกที่พักผ่อนบนต้นไม้ตกใจกลัวจนถึงแก่ความตายได้ ท่านไท่ซั่งเขียนไว้พิเศษเพื่อห้ามคนไม่ให้ทำก็ดุจเดียวกับพระพุทธโพธิสัตว์ ที่มีความเมตตาสงสารสัตว์เล็กสัตว์น้อย หลักธรรมเช่นนี้ทำไมคนจึงไม่เข้าใจ เป็นศีลข้อแรกในศาสนาพุทธด้วย

นิทาน ๑ : ขุนพลเฉาปิงในสมัยซ่ง พอย่างเข้าฤดูหนาวเขาจะไม่ให้ซ่อมบ้านหรือฝาผนังเป็นอันขาด มีคนถามเขาถึงสาเหตุ ขุนพลเฉาปิงพูดว่า “ถ้าซ่อมบ้านฝาผนังในฤดูหนาว ก็เกรงว่าจะทำร้ายพวกหนอนที่ฝังตัวอยู่ในดิน !”

ขุนพลเฉาปิงกับหลานของเขา ได้รับสถาปนาเป็นอ๋องสืบทอดมาหลายรุ่น บุญตอบสนองเขามากมายนัก ด้วยเหตุที่เขาไม่ปลูกเหตุชั่วบาป จากการขุดดินนั่นเอง แต่ปัจจุบันคนมักจะจุดไฟเผาป่า บ้างก็เป็นการเล่นสนุก แต่หารู้ไม่ว่าได้ทำร้ายวิญญาณนับไม่ถ้วน เราน่าจะเอานิทานของเฉาปิงที่รักหนอนมาบอกเล่าเพื่อเตือนกัน โดยเฉพาะชาวบ้านชาวป่าที่ชอบทำโดยรู้ไม่เท่าการ ควรตักเตือน แนะนำ หากมีคนราดน้ำร้อนลงบนดิน หรือเผากระดาษเงินกระดาษทองบนพื้นดินหลังไหว้บรรพชน เราควรตักเตือนทันที เพื่อปกป้องไม่ให้หนอนถูกทำร้าย อย่างนี้จึงจะนับว่ามีใจที่เมตตาจริง

นิทาน ๒ : สมัยก่อนมีคุณยายในป่าชื่อว่า ลี่ชีจื่อ ทุกครั้งที่หิมะลงจัด ต้นไม้จะถูกหิมะปกคลุมหมด พวกนกจะไม่มีที่พักพิง พวกนก

ต่างพากันบินเข้าบ้านยายลี่ คุณยายก็จะเอาข้าวเปลือกมาเลี้ยงพวกนก ทั้งไม่ทำให้พวกมันตกใจ พระเจ้าตรัสว่า "ลี่ชีจื่อมีใจกรุณาจะมีชีวิตยืนถึงห้าร้อยปี" แล้วคุณยายลี่ก็มีชีวิตยืนยาวถึงห้าร้อยปีจริงๆ

นิทาน ๓ : มีคนแซ่หยาง เขามีอาชีพจับนกมาขาย วันหนึ่งเขาเห็นนกพิราบบินมาหลบหนาวบนกิ่งไม้ เขาจึงเอาไม้ไผ่ที่ติดกาว ไต่ขึ้นบนต้นไม้เพื่อจับนก ก็ให้บังเอิญกิ่งไม้หัก เขาตกจากต้นไม้ ไม้ไผ่ที่เขาถือบนมือก็แทงเขาที่ศีรษะเลือดไหลไม่หยุดจนตายไป

คัมภีร์ : อุดรูทำลายรัง

อธิบาย : พวกหนอนมดและแมลงหลายชนิดอาศัยอยู่ตามรูในดิน เราไปอุดรูทำให้มันไม่มีทางออก พวกมันก็อาจอดตายอยู่ในรูได้ รังนกที่อยู่บนต้นไม้ซึ่งนกใช้เป็นที่กกไข่เลี้ยงลูกนก ถ้าเราไปทำลายรังหรือสอยรังลงมา ก็เหมือนบ้านคนที่ถูกลมพายุหรือไฟไหม้บ้าน ขาดที่อยู่อาศัย บางครั้งก็ทำให้พวกมันถึงแก่ความตาย จนท่านไท่ซั่งถึงกับเขียนไว้ว่า "หากคนที่รุ่นลูกหลานล้มเหลวแตกดับล้วนเป็นเพราะเหตุจากชาติก่อนเขาได้อุดรูทำลายรังมาก่อนทั้งนั้น พวกที่จุดไฟเผาป่าหรือล่าสัตว์ หรือวิดน้ำให้หนองแห้งเพื่อจับปลาหรือทำลายลูกสัตว์เป็นโทษกรรมที่นำมาถึงลูกหลานให้เสื่อมทราม ล้มเหลว ซึ่งเป็นผลกรรมตอบสนองทั้งนั้น !"

อาจมีผู้ถามว่า "ควรที่จะกรุณาคนเสียก่อน ภายหลังจึงไปรักสัตว์ถึงจะถูก ทำไมเดี๋ยวนี้จึงสอนคนให้รักสัตว์ก่อน มีเหตุผลใดหรือ" เราควรตอบว่า "การกรุณาคนนั้นง่ายกว่าทำได้ง่าย แต่การรักสัตว์

ทำได้ยากกว่า ถ้าคนๆ หนึ่งกล้าที่จะไปทำลายสัตว์ เขาก็กล้าพอที่จะทำร้ายคน แต่ถ้าเขาไม่กล้าที่จะไปทำลายสัตว์ ดังนั้นใจของเขาที่กระทำต่อคนจะเป็นเช่นไรก็พอรู้ได้ !" ในพระสูตรฮ้อเอี๋ยนกล่าวว่า "ฉันทนไม่ได้ที่จะเรียกมดสักตัวหนึ่งไปทนลำบาก ไฉนจะเรียกคนไปทำได้เล่า !"

ในสมัยซ้ง ฮ่องเต้เฉินถังได้สอนนายพรานว่า การใช้ตาข่ายดักสัตว์ให้กางตาข่ายแค่ ๓ ด้านปล่อยเว้นเสียด้านหนึ่ง ทำให้เหล่านายพรานซาบซึ้ง ฮ่องเต้เฉินถังได้ผลักดันความกรุณาต่อสัตว์แก่ประชาชน เพราะฉะนั้นบุญบารมีแห่งความกรุณาได้ปกคุ้มเหล่าสัตว์ใต้หล้า

ฮ่องเต้ฉีซวงอ๋องมีอยู่คราวหนึ่ง ทนไม่ได้ที่เห็นวัวตัวหนึ่งที่ถูกจูงผ่านหน้า สั่นกลัวมาก เหมือนคนไม่มีความผิดแต่ถูกส่งไปฆ่าตาย ดังนั้นจึงให้เปลี่ยนเป็นแพะตัวหนึ่งเสีย ประชาชนเข้าใจผิดคิดว่าฉีซวงอ๋องตระหนี่เอาแพะมาแลกวัวที่ตัวโตกว่า ท่านเมิ่งจื่อกล่าวชมถึงความกรุณาของฉีซวงอ๋อง เหมาะที่จะปกครองประเทศ ถ้าหากฉีซวงอ๋องสามารถกระจายความกรุณานี้ให้กว้างไกลก็สามารถที่จะรักษาประเทศไว้ได้

ถ้าทำให้ขุนพลไป๋ยฉีแห่งเมืองเฉิน ที่มีใจกรุณารักสัตว์ ก็จะไม่สั่งฆ่าทหารเมืองจ้างไปถึงสี่แสนคน ! เพราะฉะนั้นการรักสัตว์กับรักคนก็เป็นใจกรุณาอันเดียวกัน พุทธองค์ขณะบำเพ็ญอยู่นั้นสงสารนกพิราบตัวหนึ่ง กำลังจะถูกนกเหยี่ยวตัวหนึ่งจิกตีเอา จึงปกป้องนกพิราบ นกเหยี่ยวเห็นเช่นนั้นก็ต่อว่าพุทธองค์ว่าช่างโหดร้ายเพียงเพื่อช่วยเหลือนกพิราบตัวเดียว ต้องทำให้เหยี่ยวต้องอดตาย ดังนั้นพุทธองค์จึงหยิบมีดตัดเนื้อที่ต้นแขนไปเลี้ยงเหยี่ยว โดยใจของพุทธองค์ไม่นึกเจ็บแค้นแม้แต่น้อย ด้วยเหตุนี้เนื้อที่ต้นแขนจึงงอกขึ้นมาใหม่ทันที การที่พุทธองค์มีใจมหาเมตตาตัดเนื้อเลี้ยงเหยี่ยว

ไม่เพียงร่ำลือไปทั่วทุกทิศแต่เอ่อล้นมาทุกกัปกัลป์ ใครล่ะที่พูดว่าคนที่รักสัตว์จะไม่รักคนด้วย ! เพราะฉะนั้นใครก็ตามที่สามารถทำถึงใจที่จะฉุดช่วยทุกข์ เขาก็คือภาพปรากฏของพระโพธิสัตว์กวนอิม ใครก็ตามถ้าทำให้ทุกขณะจิตมีเมตตา เขาก็คือพระโพธิสัตว์เมตไตรยลงมาเกิด !

นิทาน ๑ : มีพระภิกษุท่านหนึ่งได้อภิญญาหกแล้ว มีเณรน้อยรูปหนึ่งอยู่กับท่าน ในฌานสมาธิเขาเห็นเณรน้อยจะมีชีวิตอยู่อีกเพียง ๗ วันเท่านั้น ดังนั้นจึงให้เณรมีความสบาย เรียกให้กลับไปหาบิดามารดาสัก ๗ วัน วันที่ ๘ เณรน้อยก็กลับมาวัดไม่ตาย ท่านภิกษุรู้สึกแปลกใจจึงเข้าสมาธิ ตรวจสอบดูว่าเณรน้อยไม่ตายมีสาเหตุมาจากอะไรกัน จึงรู้ว่า ระหว่างทางที่เณรน้อยกลับบ้าน เขาเห็นรังมดและเห็นน้ำกำลังไหลเข้ารังมดอยู่แล้ว จึงรีบถอดจีวรและเอาดินเหนียวกั้นทางเดินของน้ำไม่ให้เข้าไปในรังมด ก็ด้วยเหตุที่เจ้าเณรน้อยได้ช่วยชีวิตพวกมด จึงมีอายุยืดไปอีก ๑๒ ปี ด้วยเหตุนี้เจ้าเณรน้อยจึงวิริยะบำเพ็ญ ในที่สุดก็ได้อรหัตผล

นิทาน ๒ : มีแม่บ้านคนหนึ่ง ชอบฆ่าสัตว์ เธอจะไม่ชอบให้มดมาตอมอาหารจึงใช้ไฟเผามดอยู่บ่อยๆ ถ้าเธอเห็นรังมดก็จะอุดรู หรือไม่ก็เอาน้ำร้อนราดฆ่ามดไปจำนวนมาก ต่อมาเธอให้กำเนิดลูกชายคนหนึ่ง ยังอยู่ในระยะให้นม วันหนึ่งลูกชายของนางก็ถูกกลุ่มมดกัดตาย

คติ : คุณจูจวี่ กล่าวว่า แม่บ้านจะรักเด็กมากเหมือนรักชีวิตตนเอง เพราะฉะนั้นต้องเตือนแม่บ้านโดยเล่านิทานเรื่องนี้ให้ฟัง จะได้ผลดี เพราะแม่บ้านจะกลัวเมื่อถูกเตือน ! นายจูจวี่เขียนกลอนไว้เตือนห้าม

ฆ่าสัตว์ว่า "ถ้าถือมีดก็เหมือนฆ่าลูกน้อยของตน" ด้านหนึ่งมาตักเตือนตนเอง อีกด้านหนึ่งก็เพื่อตักเตือนลูกเมีย

นิทาน ๓ : ท่านซูซื่อในสมัยซ่ง เพราะปลูกบ้านบนเนินตะวันออก (ตงปอ) จึงได้อีกชื่อว่า ซูตงปอ เขาปลูกต้นไผ่ไว้หน้าห้องหนังสือ ยังมีสนและดอกไม้ พอนานเข้า หน้าห้องจึงมีต้นไผ่สนและดอกเต็มไปหมด มีนกจำนวนมากมาทำรังบนต้นไม้ ตงปอจึงสั่งห้ามเด็กและคนใช้มาจับนก หลายปีผ่านไป รังนกที่ทำบนต้นไม้ นับวันก็ยิ่งมากก็ยิ่งต่ำลงมา ไข่นกในรังก็มองเห็นได้ด้วย !

สมัยก่อนที่นกทำรังมักจะสร้างรังอยู่ใกล้คน เพราะจะได้ไกลจากงู หนูและนกเหยี่ยวที่มักจะมาทำร้าย แต่เดี๋ยวนี้คนจะกินกระทั่งลูกนก และทำลายรังของมัน มิน่าเล่าคนจึงใจร้ายยิ่งกว่างู หนู เหยี่ยวเสียอีก

นิทาน ๔ : ในสมัยซ่งมีคนแซ่จู ชอบทำลายรังนก เขาเกลียดผึ้งมาก พอเห็นรังผึ้ง แม้มันจะทำรังในที่สูง เขาก็คิดหาวิธีจะทำลายมัน ต่อมาเขามีลูกชาย ๒ คน ลูกคลอดออกมาปรากฏว่าไม่มีก้น ขับถ่ายไม่ได้ ไม่นานก็ตายไป เขาจึงไม่มีลูกสืบสกุล

คำคม : ธรรมาจารย์เซ็นฉือโช้ว กล่าวว่า "ชาวโลกฆ่าสัตว์กันมากจึงมีเคราะห์ภัยจากอาวุธสงครามเพื่อชดใช้หนี้ชีวิต ทำลายทรัพย์สินบ้านช่องพรากลูกแยกภรรยา ที่เคยทำลายรังของมัน การตอบสนองต่างรับกันไป ให้ชำระหูฟังคำพระบ้าง" ความหมายของโศลกนี้ "ชาวโลกมีเหตุจากการฆ่าตัดชีวิต จึงมีเรื่องเคราะห์ภัยของอาวุธสงครามเป็นผลกรรมตามสนอง เพราะว่าเธอได้ฆ่าตัดชีวิตพวกเขาไว้ เพราะ

ฉะนั้นเขาจึงมาฆ่าพวกเธอบ้างให้เธอชดใช้ชีวิต ถ้าเธอเป็นหนี้แล้วไม่ใช้คืน เขาก็มาเผาบ้านของเธอ ทำให้เธอเสียหายทรัพย์สิน การที่เธอสูญเสียลูกเมีย เหตุมาจากเธอเคยทำลายรังของพวกผึ้งพวกนกไว้ นี่คือผลกรรมตอบสนอง การตอบสนองเสมอกัน เพราะฉะนั้นขอให้พวกเราล้างหูแล้วฟังคำพุทธองค์ให้ดีๆ !”

คัมภีร์ : ทำร้ายครรภ์ทุบไข่

อธิบาย : การทำร้ายสัตว์กำลังตั้งท้องหรือทุบไข่แตก ถึงแม้สัตว์ยังไม่เกิดขึ้นก็ตาม การกระทำเช่นนี้ถือเป็นการฆ่าตัดชีวิตเหมือนกัน เพราะทั้งสัตว์ตั้งท้องและไข่ภายในล้วนมีชีวิตแล้ว ก็เฉกเช่นเดียวกับคนที่มีครรภ์ เพราะฉะนั้นการทำร้ายครรภ์หรือทำให้ไข่ของมันแตกก็เท่ากับการฆ่าตัดชีวิต พุทธองค์ตรัสว่า “หากเห็นคนชั่วโหดเหี้ยมป่าเถื่อน ไม่เชื่อหลักธรรมของการตอบสนองแล้วกล้าที่จะไปจับลูกนกหรือเอาไข่ของมันมากิน ทำให้พวกมันสูญเสียลูกๆ ไป มันก็จะร้องกุ๊กๆ ด้วยความเจ็บปวด บ้างก็ถึงกับมีเลือดออกในตาเพราะความเจ็บปวด คนพวกนี้อาจจะถูกโดดเดี่ยวตัวคนเดียวไม่มีลูกหลานอันเป็นผลกรรมตอบสนอง !”

นิทาน ๑ : สมัยก่อน มีนักพรตรูปหนึ่งชื่อไป่ยกูเหนียนเข้าป่าไปแสวงหาธรรม เขาได้หนังสือเซียนเล่มหนึ่ง ด้วยเหตุนี้เขาจะเรียนรู้ภาษาสัตว์ต่างๆ ได้ มีอยู่วันหนึ่ง เขาผ่านเมืองหลูโจว ผู้ว่าการรู้ว่าเขามีความสามารถพิเศษจึงเชิญเขามานั่งคุย ก็ให้บังเอิญผู้ใต้บังคับบัญชาของผู้ว่าได้จูงแพะฝูงหนึ่งผ่านมาทางลานบ้าน มีแพะตัวหนึ่งไม่ยอมเดินแม้จะถูกเฆี่ยนตีอย่างไร มันเอาแต่ร้องด้วยความโศกเศร้า

ผู้ว่าเห็นเหตุการณ์โดยตลอดจึงถามไป่ยกูเหนียนว่า "ท่านไป่ย ท่านอาจรู้ว่าแพะตัวนี้กำลังพูดว่าอะไร ?" ไป่ยกูเหนียนตอบว่า "แพะตัวนี้พูดว่า ท้องของมันมีลูกแพะอยู่กำลังใกล้จะออกแล้ว รอให้มันออกลูกแล้วมันก็ยอมตาย" ผู้ว่าได้ยินดังนั้นรู้สึกแปลกประหลาด จึงสั่งผู้ใต้บังคับบัญชาว่า ให้ปล่อยเจ้าแพะตัวนี้ไว้ก่อน ไม่นานนัก แพะตัวนี้ก็ตกลูกแพะมาสองตัว

นิทาน ๒ : ฮ่องเต้ถังเหลินจงสนใจในเรื่องอาหารมาก มีครั้งหนึ่งทางห้องครัวกำลังต้มไข่ไก่อยู่ พลันก็ได้ยินเสียงร้องดังออกมาจากไข่ไก่ เสียงที่ร้องออกมาเบาๆ เหมือนว่ากำลังเรียกพระโพธิสัตว์กวนอิม เป็นเสียงที่โหยหวนน่าสงสาร เจ้าหน้าที่โรงครัวจึงรายงานเรื่องนี้ให้ฮ่องเต้รับทราบ ฮ่องเต้ก็ส่งคนให้ไปตรวจดู ปรากฏเป็นจริงดั่งว่า ฮ่องเต้ถึงกับถอนหายใจพูดว่า "ข้าไม่รู้เลยถึงพลังทิพย์ของพุทธะโพธิสัตว์ที่สามารถตอบสนองมากถึงเพียงนี้ !" ด้วยเหตุนี้จึงมีรับสั่งว่า จากวันนี้ไป ไม่ให้ต้มไข่อีก

ต้องรู้ว่าแรงปณิธานของพระโพธิสัตว์กวนอิมคือการโปรดทุกข์เหล่าเวไนย จึงเป็นแรงจูงใจให้เหล่าวิญญาณของไข่ในหม้อขับร้องพระนามพระโพธิสัตว์กวนอิมออกมา ทำไมหนา คนจึงไม่เคารพสวดพระนามพระโพธิสัตว์กันเล่า ?

นิทาน ๓ : สมัยเหลียง มีคนหนึ่งชอบใช้ไข่ขาวสระผมเพื่อให้ผมของเขาดำสวยงาม ด้วยเหตุนี้จึงทำลายไข่ไม่รู้จำนวนมากเท่าไร เมื่อเขาใกล้จะตาย เขาได้ยินเสียงลูกไก่จำนวนพันๆ ตัว ร้องอยู่ในผมของเขา

คัมภีร์ : อยากให้เขาเสียหาย

อธิบาย : อยากให้เขาเสียหายประสบกับเคราะห์ภัย

ผู้ที่เสียหายถือเป็นเรื่องที่ไม่เป็นมงคล ไม่รู้สึกสงสารเวทนา เขากลับอยากให้เสียหายฉิบหายเป็นดีที่สุด ดังคำพูดที่ว่าเคราะห์สะใจ คนแบบนี้เห็นภัยเคราะห์แล้วก็มีความสุข เพราะว่าเคราะห์ไม่ตกกับเขา ถ้าคนล้มเหลวไม่ใช่คนอื่นแต่เป็นตนเองละก็จะมีความสุขหรือ ดังนั้น คนที่แม้จะโง่ก็ไม่ควรเป็นอย่างนี้ !

นิทาน : นายลี่สือเหิง ถูกแต่งตั้งให้เป็นทูตที่เมืองเกาหลี และมีหยูอิงเจ๋อเป็นอุปทูต ลี่สือเหิงได้รับของขวัญมาก็นำมาให้หยูอิงเจ๋อจัดเก็บขณะเดินทางกลับประเทศ หยูอิงเจ๋อเกรงว่าของๆ ตนจะเปียกชื้น จึงเอาของๆ ลี่สือเหิงวางเรียงลงใต้ท้องเรือก่อน แล้วเอาของๆ ตนวางไว้ข้างบน ระหว่างทางก็ให้บังเอิญ เผชิญกับลมพายุ กัปตันเรือต้องการให้เรือเบาขึ้นโดยการทิ้งสัมภาระออกบางส่วนเพื่อให้เรือปลอดภัย และในขณะชุลมุนอยู่นั้น หยิบของอะไรได้ก็หยิบโยนทิ้งไป หลังจากลมสงบแล้วตรวจสอบดูของที่ถูกโยนทิ้งไป ล้วนเป็นของๆ หยูอิงเจ๋อทั้งสิ้น ของลี่สือเหิงอยู่ครบเพราะอยู่ใต้ท้องเรือ

คติ : เป็นเพราะความคิดเห็นแก่ตัวของหยูอิงเจ๋อจึงเกิดความเสียหายมาถึงตนเอง ในนิพพานสูตรว่า "ผู้บำเพ็ญธรรม ต้องเอาปัญญามาใช้กับธรรมหก ให้กดข่มใจตน ขณะที่ใช้ใจทำงานต้องให้มีความเสมอภาค" (ธรรมหกคือ กายกรรม วจีกรรม มโนกรรม มีธรรมบ่ม ถือศีล และมีสัมมาทิฐิ)

ในสมัยซ่ง นายเซ้าคังเจี๋ยะ กล่าวเป็นโศลกว่า "ทุกเช้าธูปหนึ่งดอก ขอบคุณฟ้าดินกษัตริย์ แต่ขอให้นามีรวงสุก ให้ทุกคนอายุยืน ให้ประเทศมีขุนนางดี ให้บ้านไร้บุตรอกตัญญู สี่ทิศสงบหมดรบอาวุธ แม้ว่าข้าโลภก็ไม่เป็นไร"

จะเห็นได้ว่า ทั้งพุทธเต๋าและหยูล้วนสอนให้คนเสมอภาคกัน เพราะฉะนั้น พวกเราควรมีใจนี้มากดข่มรักษาใจตน อย่าให้ตนมีใจเห็นแก่ตัวเป็นอันขาด ซึ่งจะเป็นการสร้างวิบากกรรมหนัก

คัมภีร์ : ทำลายความสำเร็จของเขา

อธิบาย : ทำลายความสำเร็จของผู้อื่น ให้ผลงานของเขาเสียหายล้มเหลว คนที่อยากประสบความสำเร็จไม่ว่าจะเป็นเรื่องเล็กเรื่องใหญ่ก็ต้องใช้ความสามารถเต็มที่ ถ้าหากเราไปรบกวนทำลายเขาทำให้เขาเสียหาย จิตใจเช่นนี้ ก็เหมือนดังใจอสรพิษ !

ท่านจินซีซานพูดว่า "หากเราได้ยินคนเขาทำเรื่องดี เราก็ควรยกย่องชมเชยเขาและร่วมมือกับงานของเขา หากเราได้ยินคนทำเรื่องชั่ว เราควรปิดบังความชั่วของเขา !" การทำให้ผู้อื่นประสบความสำเร็จก็ไม่ทำให้ตนเองเสียคุณธรรม นี่คือการมีน้ำใจของคนโบราณ แล้วคนที่ประสบความสำเร็จแล้วยังกล้าที่จะไปทำลายความสำเร็จของเขาหรือ !

นิทาน ๑ : ในสมัยหมิง นายพลจังเสี่ยน มีหน้าที่ป้องกันชายแดน เขาคิดที่จะขุดลอกลำคลอง ในสมัยนั้นเสนาบดีเอี๋ยนเกา ฉ้อราษฎร์บังหลวงเกรงว่าถ้าจังเสี่ยนขุดลอกลำคลองสำเร็จจะได้ความดีความชอบมากจึงหาโอกาสเพ็ดทูลต่อฮ่องเต้ว่า จังเสี่ยนกับเซี้ยหยวนบาดหมาง

กระทบกระทั่งรบพุ่งกัน ด้วยเหตุนี้ทั้งจังเสี่ยนกับเซี้ยหยวนจึงถูกราชสำนักลงโทษถึงตาย ต่อมาเอี๋ยนเกาก็ถูกกล่าวหาและราษฎรขับไล่ปลดออก ลูกชายของเขาเอี๋ยนซื่อฟางก็ถูกตัดหัวด้วย

นิทาน ๒ : ชวงฉีอิงในสมัยซ่งเป็นคนโหดเหี้ยม ข้างบ้านของเขามีคนกำลังปลูกบ้านใหม่ใกล้ที่จะเสร็จ ชวงฉีอิงมีความอิจฉาถึงความสำเร็จของคนทั้งบ้าน พอตกกลางคืนก็ลอบเข้าไปตัดเสาบ้าน พอเสาบ้านตัดขาดบ้านก็พังลงมาขื่อแปก็ลงมาทับเขาจนถึงแก่ความตาย

ผู้ที่คิดทำลายผู้อื่น ที่จริงก็เป็นการทำลายตนเอง คนปัจจุบันไม่ว่าในวงการอาชีพอะไร ก็มักเอ็นจอยปากในการทำลายผู้อื่น ทำลายความสำเร็จของผู้อื่นคนใจคอแบบนี้ต่ำทรามมาก เขาควรรู้ว่าการกระทำเช่นนี้ คือ การทำลายตนเอง !

คัมภีร์ : ให้เขาอันตรายตนสุข

อธิบาย : ทำให้ผู้อื่นตกอยู่ในอันตราย แต่แสวงหาให้ตนมีความสุข พระสูตรนับร้อยพัน ก็พูดแต่เรื่องของใจ ขณะที่เรากับผู้อื่นอยู่ในสถานที่มีจลาจล แล้วอยากให้ตนเองตกอยู่ในอันตรายแต่ให้ตนเองปลอดภัย ใจที่คิดอย่างนี้เป็นคนที่สูญเสียมโนธรรม ท่านอวี่เถียะเจียวกล่าวว่า "การหลบอันตรายถือเป็นเรื่องปกติ แต่เหตุใดฟ้าเบื้องบนจึงเห็นเป็นชั่วเล่า ? เบื้องบนมิใช่เห็นเป็นเรื่องชั่วที่พวกเขาแสวงหาความปลอดภัยแต่อย่างไร แต่ที่เห็นเป็นเรื่องชั่วเพราะเขาผลักอันตรายไปให้แก่ผู้อื่นรับไป ประสบการณ์ของชีวิตที่ผ่านมามากมายก็แยกระหว่างอันตรายกับปลอดภัย ถ้าหากเธอรู้แต่ให้ตนเองมีความปลอดภัยโดยไม่ห่วงใยว่าผู้อื่นจะอันตรายหรือไม่ นั่นก็หมายความ

ว่ากลไกแห่งการฆ่าถูกหมกเม็ดเอาไว้ ซึ่งมันสามารถจะระเบิดเกิดขึ้นได้ทุกเมื่อ สมมุติให้แผนอันตรายนี้ได้รับความสำเร็จแล้ว คนที่คดในข้องอในกระดูกก็นอนหลับได้อย่างสบายใจ แต่กับคนที่มีใจเมตตากรุณากลับอยู่นิ่งเฉยไม่ได้เลย! นี่แหละทำไมใจของฟ้ากับเรื่องของความปลอดภัยหรืออันตรายก็เหมือนกงล้อที่กำลังหมุน ในที่สุดก็ไม่ให้คนที่เห็นแก่ตัวจะเข้าใจรู้ได้เลย ! เพราะฉะนั้นทิศทางของพวกเขาที่มุ่งสู่ หรือผู้ตรงข้ามกันที่มุ่งสู่อันตราย พวกที่หลบหลีกหรือผู้ตรงข้ามกลายเป็นหลบหลีกจากทางราบเรียบ ! ถ้าหากเป็นคนสามารถทำให้ระหว่างเขากับเรามีใจเสมอภาคกันแล้ว ไม่ว่าจะเดินไปทางไหนก็ปลอดภัยทั้งหมด !

นิทาน : นายลี่ซวี ในสมัยซ่งเป็นผู้บัญชาการทหารเมืองย่งอัน ในตอนนั้น มีกองโจรที่มีกำลังมากที่จะก่อการร้ายขึ้น ลี่ซวีห่วงใยในความปลอดภัยของตนเองจึงคิดวางแผนให้เพื่อนของเขานายฮ้วนสิงรับหน้าที่แทน หลังจากฮ้วนสิงเข้ามารับหน้าที่แล้ว นายลี่ซวีก็ออกจากเมืองย่งอัน ต่อมานายฮ้วนสิงก็ถูกกองโจรฆ่าตายทั้งครอบครัว เรื่องนี้ผ่านไปไม่นานนักลี่ซวีก็ถูกย้ายไปรับตำแหน่งผู้บัญชาการเมืองหลินอัน ระหว่างทางไปหลินอันลี่ซวีและครอบครัวก็ถูกพวกกองโจรฆ่าตายหมดทั้งครอบครัว

วีรบุรุษเมื่อเห็นคนตกอยู่ในอันตรายก็จะหาวิธีการไปช่วยเหลือความเดือดร้อนของผู้อื่น มีอย่างที่ไหนที่จะนำความเดือดร้อนไปให้ผู้อื่น นี่ก็คือผู้มีจิตใจคับแคบไม่เห็นบุญคุณคน เพราะฉะนั้นสิ่งที่ตนได้รับจึงกลายเป็นเคราะห์ภัย !

คัมภีร์ : ลดเขาประโยชน์ตน

อธิบาย : ขัดขวางลดประโยชน์ของผู้อื่นเพียงเพื่อผลประโยชน์ตน ในโลกนี้ผู้ที่มีประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นจึงจะสมควรได้ผลประโยชน์ตน ถ้าหากไม่มีผลประโยชน์ต่อผู้อื่นมีแต่ประโยชน์ส่วนตนเท่านั้น ยังไม่ใช่ผลประโยชน์ที่แท้จริง ยิ่งกว่านั้นยังไปกดลดผลประโยชน์ผู้อื่นให้เสียหาย แต่ตนเองกลับได้ผลประโยชน์มหาศาล ! คนพวกนี้ที่เขาพูดกันว่า "ห่วงแต่ความร่ำรวยตนเอง ไม่ห่วงความยากจนของคนอื่น" ท่านอวี่เถียะเจียว กล่าวว่า "คนปัจจุบันที่มุ่งกับทรัพย์สินไร่นาบ้านช่องเป็นต้น ล้วนเป็นคนที่ลดเขาประโยชน์ตนทั้งนั้น พวกเขาจะรู้ได้อย่างไร สิ่งที่เขาทำก็เข้าทำนองขอยืมเงินแต่ไม่เขียนหลักฐานยืมเงินเช่นนี้เป็นต้น ! ถึงแม้ทรัพย์สินเขาจะเพิ่มขึ้นทุกวันก็ตาม แต่ว่าชีวิตมีกำจัด ด้วยเหตุนี้อายุขัยนับว่ายิ่งสั้นเข้ามาทุกที ! นี่แหละผลประโยชน์ละ !"

นิทาน : ในสมัยหมิงรัชสมัยฉงเจิน ก. และ ข. เป็นเพื่อนกันสองคนสนิทกันมาก พอดีทางราชสำนักต้องการคัดเลือกผู้มีวิทยายุทธเข้ารับราชการ แต่ละอำเภอก็จะส่งรายชื่อต่อราชสำนักได้หนึ่งคน นาย ก. ก็ขอให้นายอำเภอช่วยเหลือส่งเสริม นาย ข. ก็ไปขอให้หัวหน้ากองลี่ช่วยเหลือ คนที่ได้รับการคัดเลือกก็ต้องตอบแทนเงินด้วยทอง ๕๐ ตำลึง ต่อมานาย ก. รู้สึกว่าอำนาจของนายอำเภอมีมากคงจะได้ถูกคัดเลือก อำนาจของหัวหน้ากองลี่สู้ไม่ได้ นาย ก. คิดจะเอาผลประโยชน์ของนาย ข. จึงวางแผนพูดกับ นาย ข. ว่า "เราสองคนร่วมใจกันก็ควรจะมีทุกข์ร่วมรับมีสุขร่วมเสพ ถ้าหากการคัดเลือกครั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นเธอหรือฉันคนใดคนหนึ่งได้รับการคัดเลือก เราช่วยกัน

ออกเงินคนละกึ่งหนึ่งเพื่อมอบให้กับคนที่สนับสนุน นาย ข. ก็เห็นพ้องกับนาย ก. จึงต่างนำเงินออกมากึ่งหนึ่ง (๒๕ ตำลึง) ฝากนาย ข. เป็นผู้เก็บเอาไว้ เมื่อผลประกาศนาย ข. ได้รับคัดเลือก นาย ก. ก็ไม่กล้าจะปริปากคืนคำพูด เป็นผู้ไม่ได้รับการคัดเลือกแล้วยังเสียทองอีกด้วย

จากนิทานเรื่องนี้ นาย ก. คิดจะเอาผลประโยชน์ตน ในที่สุดกลับกลายเป็นผู้อื่นได้ประโยชน์ จากนิทานอันนี้ ข้าราชการที่จ้องจะรีดจากประชาชน ผู้ร่ำรวยก็เค้นเอาประโยชน์จากคนจน คิดอยากบำรุงตนให้อ้วน ในที่สุดกลายเป็นตนเองสูญเสียผลประโยชน์

คัมภีร์ : เอาชั่วไปแลกดี

อธิบาย : ขณะจะมอบสินค้าจะแอบเอาของเลวไปเปลี่ยน การแอบเปลี่ยนสินค้าเป็นกลวิธีชั่วของพ่อค้าชั่ว ซึ่งมักพบเห็นได้กับพ่อค้าแม่ค้าที่ชั่วโดยเฉพาะมักแอบเอาของเลวให้กับลูกค้าโดยเฉพาะลูกค้าจรการกระทำแบบนี้ใกล้เคียงกับการลักขโมย ท่านสังฆราชองค์ที่ ๔ พูดว่า “สภาวะภายนอกไม่ได้แบ่งแยกว่าดีหรือชั่ว ดีชั่วนั้นเกิดจากใจ ถ้าใจไม่ฝืนแบ่งแยก การคิดฟุ้งซ่านหรือยึดติด ก็ไม่มีที่ๆ จะเกิดขึ้นได้”

สมัยก่อน พระธรรมาจารย์หยวนเย้า เดินทางมาประเทศจีนด้วยหนทางนับเป็นพันๆ ลี้ เพื่อมาสืบหาอาจารย์ดังๆ จะได้เรียนพุทธธรรม มีอยู่คืนหนึ่ง หลังเดินทางไกลมาเหน็ดเหนื่อย ค่ำลงจึงหลับนอนอยู่แถวหลุมฝังศพ ขณะนั้นทั้งเหนื่อยและคอแห้ง คิดอยากดื่มน้ำ เขาเห็นข้างกายมีหลุมน้ำใส จึงเอาบาตรไปตักมาดื่มจนหมดบาตร ขณะนั้นรู้สึกดื่มด้วยความสดชื่นสบายใจ! พอถึงตอนเช้ามองดูน้ำนั้นอีกครั้ง ที่แท้ก็เป็นน้ำที่ไหลจากศพในบริเวณนั้น พระหยวนเย้า

มีอาการกระอักกระอ่วน จึงพยายามอาเจียนเอาน้ำที่ดื่มเมื่อคืนออกมา หลังจากอาเจียนแล้วก็ให้บรรลุฉับพลันว่า "ภูมิทั้งสามอยู่ที่ใจ ธรรมทั้งหลายอยู่ที่รู้ ภูมิสามหกวิถีหมุนเวียน ล้วนอยู่ที่ใจก่อขึ้น ธรรมทั้งหลายในจักรวาลนี้ล้วนสุดแต่ใจของเราไปแบ่งแยก เพราะฉะนั้นความรู้สึก สวยหรือชั่วอยู่ที่เวทนา ใจเราไปแบ่งแยก มันไม่เกี่ยวอะไรกับน้ำนั้นเลย !"

นิทาน : นักดาราศาสตร์สมัยซ่ง ซูตงปอ สะสมหยกงามไว้ชิ้นหนึ่ง มีข้าราชการชื่อจางฉือไปเยี่ยมซูตงปอที่บ้าน และขอชมหยกงามชิ้นนั้นด้วย ขณะที่กำลังดูหยกอยู่นั้น นายจางฉือก็แอบเอาหินแลกเปลี่ยนหยกไป ขณะนั้นซูตงปอยังไม่รู้ตัว ครั้นเมื่อมาถึงฮวงโจว จึงรู้ว่าหยกงามนั้นถูกแอบเปลี่ยนไปแล้ว ท่านซูตงปอก็ได้แต่ยิ้มเท่านั้น เมื่อเรื่องนี้ผ่านไปไม่นาน จางฉือก็ถูกไล่ออกจากราชสำนัก ถูกส่งไปที่ไถ่โจวและตายที่นั่น ไม่รู้ว่าหยกงามนั้นตกไปสู่มือใคร !

คัมภีร์ : ดีตนทำลายส่วนรวม

อธิบาย : เอาแต่ใจตนไปทำลายหลักการส่วนรวม

เอาความพอใจ, ความโกรธ, บุญคุณแค้นเคือง ไปทำลายความเป็นธรรมของส่วนรวม หากเป็นผู้มีอำนาจเป็นผู้นำแล้วเอาความเห็นดีของตนไปทำลายส่วนรวมแล้วเช่นนี้ ก็จะไม่สามารถแบ่งแยกดีชั่ว เพื่อนฝูงพรรคพวกที่รวม แก๊งรวมหมู่ก็จะเกิดมีความระแวงสงสัยขึ้น ใครก็ตามถ้าคิดแต่จะตีตนทำลายส่วนรวมแล้ว จะรักจะโกรธก็รับไม่ได้ แม้แต่คนในครอบครัว พ่อลูก สามี ภรรยาก็จะเกิดบาดหมางเป็นอริกัน ความสัมพันธ์ถูกทำลายลงได้ ไม่ว่าผู้ลากมากดีหรือไพร่

ทุกคนล้วนเจ็บป่วยด้วยโรคนี้ทั้งนั้น เพียงแต่ที่จะหนักหรือเบากว่าแตกต่างกัน เมื่อรู้ถึงอันตรายของการเจ็บป่วยแล้วก็ควรต้องให้เข้าใจหลักธรรม เพื่อขจัดความเห็นผิดของตน ทำใจสงบแล้วมาทำลายอาณาจักรใจลงเสีย ถ้าทำได้แบบนี้ก็จะเป็นผู้มีความรู้มาก เป็นผู้มีพลังมาก !

นิทาน ๑ : ขุนนางใหญ่ในสมัยซ่ง เซียวเซี้ย กับ ฝั้นเจิน เป็นเพราะถกเถียงเรื่องการเมืองและราชสำนัก ความเห็นไม่ตรงกันจึงผูกใจกันรอจนกระทั่งหวังอันสือได้เป็นเสนาบดี ฝั้นเจินที่ผูกเจ็บได้กราบทูลฮ่องเต้เสินจง ถึงความผิดของเซียวเซี้ย จึงถือโอกาสที่ฮ่องเต้ถามถึงว่า "ฝั้นเจินเป็นคนอย่างไรบ้าง?"

หวังอันสือจึงทูลว่า "เซียวเซี้ยจะรู้จักฝั้นเจินเป็นอย่างดี !" ดังนั้นฮ่องเต้จึงถามเซียวเซี้ย เซียวเซี้ยกราบทูลว่า "ฝั้นเจินเป็นขุนนางที่จงรักภักดี" ฮ่องเต้ก็ถามต่อไปว่า "เธอรู้ได้อย่างไรว่าเขาจงรักภักดี ?" เซียวเซี้ยกราบทูลว่า "มีอยู่ครั้งหนึ่งที่ฮ่องเต้ เหยินจงประชวรล้มป่วย ฝั้นเจินจึงเป็นผู้นำเข้าเฝ้าฮ่องเต้ ขอให้เหยินจงฮ่องเต้แต่งตั้ง มกุฎราชกุมาร เพื่อให้พสกนิกรมีความอุ่นใจ ใบฎีกาได้กราบบังคมเมื่อวันที่ ๑๙ แก่ฮ่องเต้เหยินจง ฝั้นเจินรอคอยคำตอบนานตั้งร้อยวัน ราชสำนักจึงมีราชสาสน์ตอบกลับลงมากับงานนี้ฝั้นเจินกระวนกระวายจนผมเผ้าหนวดเคราขาวไปหมด ดังนั้นถ้า ฝั้นเจินไม่ใช่ขุนนางจงรักภักดี แล้วจะเป็นอะไรเล่า ?" เมื่อเซียวเซี้ยเข้ารายงาน เสร็จแล้วก็ถอยออกมา หวังอันสือก็ดุว่าเขา "เจ้าไม่ใช่มีแค้นกับฝั้นเจินหรือ ?" เซียวเซี้ยตอบว่า "ข้าไม่อาจเอาความแค้นส่วนตัวไปทำลายส่วนรวมได้หรอก !"

นิทาน ๒ : ขงอู้เป็นนายอำเภอเมืองลั่วหยาง ที่หน้าจวนเขาจะตั้งอ่างไฟเอาไว้ ถ้ามีเรื่องไหว้วานเขียนมาถึง เขาก็จะทิ้งลงในอ่างไฟให้เผาไปเสีย แม้จะเปิดก็ยังไม่เปิดอ่าน เขากล่าวว่า "นายอำเภอกับราษฎรสนิทกันมากแล้ว เรื่องทางราชการย่อมมีเรื่องที่ไหว้วาน ถ้าหากทำตามคำขอ ราษฎรก็จะถูกทำร้าย ถ้าไม่ไปทำให้ก็ไม่ต้องทำให้คนอื่นมีโทษ เมื่อมีหนังสือผ่านมาถึงมือข้าๆ ก็จะไม่เปิดอ่าน จะรีบทิ้งเข้าอ่างไฟเผาทิ้ง ถามข้าว่าเรื่องไหว้วานเป็นเรื่องอะไรข้าก็ไม่รู้ แต่กับคนมาไหว้วานก็ไม่ต้องรับผิดอะไรกับเขา ! เพราะว่าหลักธรรมส่วนรวมถูกผิดคดตรงก็มีมาตรการแน่นอนอยู่แล้ว การตัดสินพิจารณาก็ว่าไปตามหลักฐาน จะเห็นแก่ตัวแล้วทำลายส่วนรวมได้อย่างไร ?" ต่อมาบุตรชายของซงอู้ อายุ ๑๙ ปีก็สอบได้จิ้นสือ

คัมภีร์ : ขโมยผลงานเขา

อธิบาย : นำเอาผลงานของผู้อื่นแล้วอ้างว่าเป็นของตน การนำเอางานเขียนของผู้อื่นแล้วอ้างเป็นงานของตน รวมไปถึงงานจิตรกรรมว่าเป็นภาพวาดของตน เป็นการขโมยแรงงานของผู้อื่นมาเป็นผลงานของตนเอง บางทีนำเอาโอวาทของอาจารย์มาตู่ว่าเป็นความคิดเห็นของตน แบบนี้เป็นการข่มเหงตนและข่มเหงผู้อื่นด้วยจะต้องได้รับการลงโทษ

นิทาน : ในสมัยโจว ที่ภูเขาเหลียงซานเกิดถล่มลงมา รัฐจิ้นก็เรียกประชุมขุนนาง ขุนนางป๋อจงเป็นผู้รู้เรื่องดีที่สุด ขณะนี้ขุนนางป๋อจงเดินทางไปเข้าพบอ๋องจิ้น ระหว่างทางได้พบกับคนขับรถ จึงถามเขาว่า "เร็วๆ นี้มีข่าวสารอะไรบ้าง" คนรถตอบว่า "เขาเหลียงซานเกิดถล่ม

ลงมา ก้อนหินดินทลายลงมาปิดแม่น้ำ น้ำจึงไม่ไหล ได้ข่าวว่าอ๋องจิ๋น เรียกประชุมขุนนาง ท่านเรียกขุนนางป๋อจงมาปรึกษาว่าจะแก้ไข เรื่องนี้อย่างไร ?" ป๋อจงก็ไปถามคนรถว่าจะแก้ไขอย่างไร ? คนรถ ตอบว่า "ง่ายมาก ! เพียงให้อ๋องจิ๋นกับข้าราชการไปเซ่นไหว้ร้อง อ้อนวอนที่เขาเหลียงซาน แค่นี้น้ำก็จะไหลไปได้" ป๋อจงก็เอาความ เห็นของคนรถไปรายงานกับอ๋องจิ๋น อ๋องจิ๋นก็เอามาทำตาม น้ำก็ไหล ไปได้ อ๋องจิ๋นจึงถามป๋อจงว่า "เจ้ารู้วิธีการนี้ได้อย่างไร ?" ป๋อจง ตอบว่า "เกล้ากระหม่อมคิดขึ้นมาได้เอง !" ท่านขงจื่อได้ฟังแล้วก็ พูดว่า "ป๋อจงคนนี้ คงจะไร้ผู้สืบสกุลแล้ว !" เพราะเขาขโมยผลงาน ดีของผู้อื่น ว่าเป็นการทำดีของตน!" ต่อมาปรากฏว่า ป๋อจงถูกทำร้าย จนตาย และก็ไม่มีผู้สืบสกุล"

ข้อคิด : ป๋อจงเพียงขโมยคำพูดของคนอื่นมาก็ยังถูกฟ้าลงโทษ อย่างหนัก ถ้าอย่างนั้นคนที่เหี้ยมโหด ผลตอบสนองคงไม่ต้องพูดก็คง รู้อยู่แล้ว !

คัมภีร์ : ปิดบังความดีเขา

อธิบาย : ปกปิดการกระทำความดีของผู้อื่นเพื่อไม่ให้ผู้อื่นรู้

พุทธสูตรว่า "กุศลนี้ สามารถทำให้คนชำระปณิธานได้สำเร็จ" เพราะฉะนั้น หากคนใช้คำพูดที่ดี กระทำเรื่องที่ดี ก็ควรที่จะแสดง ออกมาจึงจะถูกต้อง กลัวว่าจะแสดงออกมาไม่พอคือสามารถสำแดง การกระทำความดีของเขาให้เปิดเผย ให้เป็นที่รู้จักกันพอ การกระทำ เช่นนี้ มิใช่เป็นเพียงทำให้ความสง่างามของเขาได้สำเร็จลงเท่านั้น

ยังจะเป็นการปลุกให้คนอื่นให้เกิดความคิดดีตามไปด้วย และก็สามารถทำให้ทุกคนต่างชักจูงตักเตือนกันเผยแพร่ เช่นนี้แล้ว คนที่ทำความดีนับวันก็จะยิ่งเพิ่มพูนขึ้น ซึ่งก็เป็นสิ่งดีน่ารื่นรมย์ ทำไมจะต้องไปปกปิดซ่อนเร้นเล่า? เพราะฉะนั้นคนที่ปกปิดการกระทำดีของผู้อื่นนั้น ใจของเขาต้องไม่มีความดีหลงเหลืออยู่เลย เกรงว่าจะมีความคิดอิจฉาริษยาแน่นอน! เพราะฉะนั้นจึงไม่ยอมที่จะเผยแพร่ความดีงามของผู้อื่นซึ่งถือเป็นคุณธรรมที่สวยงาม คงเกรงว่าความดีงามของเขาจะเป็นการเปิดเผยความชั่วช้าของตนกระมัง คนเช่นนี้ถือเป็นคนที่ไม่มงคลเลย !

นิทาน ๑ : ในสมัยจิ้น นักประวัติศาสตร์ เฉินโซ้ว ขณะที่เขียนเรื่องของสามก๊ก เขาสนทนากับติงเหลียงโจวว่า “หากท่านยอมให้ข้ายืมข้าวสักหนึ่งพันถัง ข้าก็จะเขียนบทบันทึกประวัติดีๆ ให้ท่านบทหนึ่ง” ติงเหลียงโจวไม่ได้ตอบรับคำขอร้องของเฉินโซ้ว ดังนั้นเฉินโซ้วจึงไม่เขียนบทบันทึกของเขา รอจนกว่าเฉินโซ้วเขียนเรื่องสามก๊กจบลง ทุกคนพากันต่อว่าเสียดสีเฉินโซ้วว่าใจไม่เป็นธรรม ที่เขียนก็มีปัญหา ต่อมาเฉินโซ้วก็ถูกทำร้ายจนตาย

นิทาน ๒ : สมัยก่อนมีนักศึกษาสองคน ได้รับหน้าที่ให้ชำระประวัติศาสตร์เมืองเจียงหยิน เขาได้เห็นในหนังสือบันทึกเก่าของเมืองได้จดบันทึกของนางผู้รักษาพรหมจรรย์ดีเด่น ๒ คน เขาเห็นว่าเรื่องนี้ไม่มีอะไรน่าตื่นเต้น จึงคัดชื่อออกจากหนังสือบันทึกประวัติศาสตร์เสีย ตกคืนนั้น นักพรตที่ศาลเจ้าหลักเมือง ก็ได้ยินเสียงร้องไห้ของหญิง ๒ นาง พูดกับเจ้าหลักเมืองว่า “เราสองคนตลอดชีวิตต้องทนแบกทุกข์มาตลอด หลังจากตายแล้ว การรักษาพรหมจรรย์ของเรา

(ไม่แต่งงานใหม่) ได้ถูกจารึกไว้ในหนังสือของ เมืองเจียงหยิน แต่บัดนี้ถูกลบชื่อออกโดยไม่มีเหตุผล !” เจ้าหลักเมืองได้ฟังแล้วพูดว่า “นักศึกษา ๒ คนนี้ เดิมทีควรสอบคัดเลือกได้ แต่เมื่อเขาได้ปกปิด ความดีงามของผู้อื่น ก็ควรที่จะตัดลดบุญวาสนาของเขา” เมื่อแม่นางทั้งสองได้ฟังแล้วก็ทำความเคารพขอบคุณต่อเจ้าหลักเมืองแล้วก็จากไป ต่อมา นักศึกษาสองคนนี้ได้ยินเรื่องราวเช่นนี้ก็พูดจาลบหลู่ว่า “เรื่องเหล่านี้เป็นเรื่องที่พูดส่งเดช เป็นการพูดเพ้อเจ้อ !” พอถึงปีหน้า นักศึกษาทั้งสองก็ไปสอบ ผลสอบไม่ดีจึงสอบไม่ได้ ทั้งยังถูกคัดออกจากรายชื่อของนักศึกษาเพราะคุณสมบัติบกพร่อง ด้วยเหตุนี้จึงกลัดกลุ้มเสียใจจนตาย

คัมภีร์ : เปิดโปงความชั่วเขา

อธิบาย : การวิจารณ์เรื่องไม่ดีของผู้อื่นทั้งยังประกาศให้รู้ไปทั่วในเรื่องไม่ดีไม่งามของผู้คน เป็นเรื่องอัปยศที่ควรไม่ฟัง แต่กลับมีผู้กล้าเอาเรื่องชั่วของผู้อื่นมาวิจารณ์ ให้รู้การกระทำชั่วของเขาเช่นนี้ การกระทำเช่นนี้มันเป็นการทำลายคุณธรรมของตนเอง ทำให้บุญกุศลที่สู้สั่งสมมาตลอดก็ต้องพลอยละลายสูญหายไปด้วย ในบันทึกฟั้นซานว่า “เป็นข้อห้ามอย่างยิ่งของผู้บำเพ็ญธรรม ก็คือการวิจารณ์ความชั่วทรามของผู้อื่น ตลอดจนเรื่องทางโลกที่ไม่เกี่ยวข้องกับเรา ไม่เพียงพูดไม่ได้ แม้แต่ใจก็ไปคิดไม่ได้ ถ้าหากปากพูดใจคิดก็เป็นการปิดบังจิตเดิมของตน ผู้ที่ตั้งใจฝึกฝนบารมีใจแล้ว จะต้องตรวจสอบความผิดของตนเองอยู่เสมอ ที่ไหนจะมีเวลาไปยุ่งเรื่องของชาวบ้าน แม้ว่ามันจะบดขยี้กายกระดูก ก็ต้องไม่ให้ใจเราหวั่นไหว ต้องเอาใจของตนชำระให้สะอาด ทุกๆ ขณะต้องตั้งใจศึกษาค้นคว้า ถึงบ่อเกิดของจิตเดิม”

จะเห็นได้ว่า คนควรต้องรักษาตนเป็นหน้าที่เร่งด่วน ทุกๆ ขณะเกรงว่าตนจะมีความผิด ที่ไหนจะมีเวลาว่างไปมองเรื่องชาวบ้านเขา ?

นิทาน ๑ : สมัยก่อนมีคนชื่อตู้ควน ได้ให้หมอดูคนหนึ่งทำนายดวงชะตา เขาว่าปีนั้นๆ ต้องตาย เมื่อตู้ควนได้ฟังแล้วรู้สึกกลุ้มใจมาก ต่อมานายตู้ควนได้พบมีคนกำลังวิจารณ์เรื่องชั่วๆ ของชายหญิง เขาจึงแสดงความไม่พอใจต่อคนที่วิจารณ์เรื่องไม่ดีของชาวบ้าน จนทำให้ผู้วิจารณ์รู้สึกละอายใจ จึงหยุดไม่วิจารณ์ต่อไป เรื่องชั่วๆ นี้จึงถูกเก็บงำปกปิดมาตลอด พอมาถึงปีที่หมอดูทำนายตู้ควนไม่ตาย และก็ไม่เจ็บป่วย หรือ พบเรื่องภัยอันตรายใดๆ ต่อมาเขาได้เลื่อนตำแหน่งเป็นถึงไถฝู้

โบราณว่า "ถ้าในกลุ่มร่วมสนทนาถ้ามีคนวิจารณ์ถึงเรื่องบัดสีหรือเรื่องทำชั่วอื่นๆ แต่ตัวเราก็อยู่นิ่งเฉยเพื่อเป็นการปล่อยให้เรื่องหยุด นี่คือวิธีที่สั่งสอนโดยไม่ต้องพูด ตัวอย่างตู้ควนเหมาะที่เป็นตัวอย่างที่พวกเราควรศึกษา

นิทาน ๒ : เจิ้นซวนเป็นคนเรียบง่ายและสงบ พูดจาน้อยมากเขาพูดว่า "อยู่ในที่คนหมู่มาก จะพูดจาไร้สาระวิจารณ์คนไม่ได้ เพราะจะไม่ทำให้คนอิจฉาทั้งยังไม่ทำร้ายผู้อื่นด้วย เพราะในหมู่คณะอาจมีผู้ทำเรื่องชั่วไว้ ถ้าไปวิจารณ์เรื่องไม่ดีขึ้น แม้เขาจะไม่พูด ในใจเขาอาจไม่สบายและรู้สึกเสียใจก็ได้ สมมุติว่าพูดถึงข้าราชการ ถ้าพูดว่าข้าราชการต้องโปร่งใสสุจริต คนที่เป็นข้าราชการที่ไม่สุจริตฟังแล้วก็จะโกรธได้ หรือพูดเรื่องเพื่อนว่า เป็นเพื่อนกันควรคบกันตรงไปตรงมา เพื่อนที่ไม่ตรงฟังแล้วก็จะโกรธได้ เพราะพวกเขาต้องคิดว่าเราตั้งใจพูดให้เขาฟัง เพราะฉะนั้น พูดน้อย รักษาสีหน้าและท่าทางให้ปกติ

ถ้ามีคนถามปัญหาฉัน ฉันค่อยตอบตามปัญหาที่เขาถาม อย่างนี้ก็จะเป็นการหลบเลี่ยงก่อวจีกรรมได้” คำของเจิ้นซวนลึกซึ้งเป็นวิถีทางปฏิบัติต่อโลก

คัมภีร์ : เปิดเผยความลับเขา

อธิบาย : เปิดเผยความลับส่วนตัวของผู้อื่นแถมยังพูดไปทั่วด้วย คนเราไม่ใช่อริยปราชญ์ จะมีใครบ้างที่ไม่มีเรื่องส่วนตัวที่ซ่อนเร้นบ้าง เราไม่ควรที่จะไปสืบฟังเรื่องส่วนตัวของผู้อื่น ในที่ๆ ไม่มีผู้คนไปเห็นความลับของคนอื่นแล้ว ก็ยังเอาเรื่องของผู้อื่นไปเป่าประกาศ ทำให้เขาเป็นผู้เป็นคนแทบไม่ได้ ทำให้เขาไม่มีที่จะซ่อนตัวในสังคม คนประเภทนี้ใจคอนับว่าโหดเหี้ยม คงได้รับการลงโทษจากฟ้าและความแค้นของคน

นิทาน ๑ : ในสมัยถัง รัชสมัยฮ่องเต้บู๊เชกเทียน มีคำสั่งห้ามฆ่าสัตว์ มีขุนนาง ชื่อจางเต๋อ บังเอิญได้กำเนิดบุตรชายคนหนึ่งจึงแอบฆ่าแพะตัวหนึ่งเพื่อเลี้ยงฉลอง จึงเชิญเพื่อนๆ ร่วมงานมากินเลี้ยงกัน เพื่อนคนหนึ่งชื่อตู้เซียง ก็แอบเขียนฎีการายงานต่อฮ่องเต้ว่าจางเต๋อละเมิดคำสั่งฆ่าสัตว์ วันรุ่งขึ้นฮ่องเต้บู๊เชกเทียนก็พูดกับจางเต๋อว่า “ได้ยินว่าเธอได้บุตรชายคนหนึ่งใช่ไหมดีใจมากซินะ !” จางเต๋อคารวะขอบคุณฮ่องเต้ บู๊เชกเทียนถามต่อว่า “จางเต๋อเธอเอาเนื้อแพะที่ไหนมาเลี้ยงแขก ?” จางเต๋อตกใจรีบคุกเข่าลงกราบขออภัยโทษ บู๊เชกเทียนก็ปลอบใจเขาว่า “ข้าสั่งห้ามฆ่าสัตว์ แต่ในบ้านมีงานมงคลหรืองานศพก็ยกเว้นไม่อยู่ในคำสั่งนี้ จากนี้ไปถ้าเป็นการเชิญแขก ก็ควรระมัดระวังเลือกแขกหน่อย !” บู๊เชกเทียนพูดจบก็เอาใบฎีกาของตู้เซียงให้ดู

ตอนนี้ตู้เซียงรู้สึกอับอายจนไม่มีที่จะซ่อนหน้าขุนนางทั้งราชสำนัก ต่างพากันไม่พอใจตู้เซียง คิดอยากจะถ่มน้ำลายรดหน้า ต่อมาตู้เซียงก็เริ่มตกต่ำ ภายหลังรู้สึกลำบากมาก

นิทาน ๒ : ในสมัยเหลียง มีคนชื่อ เต้าจี๋ มีอาชีพตักอุจจาระเลี้ยงชีพติดต่อกันมาถึง ๓ ชั่วคน ต่อมาเต้าจี๋สอบไล่ได้เป็นข้าราชการ ได้เลื่อนตำแหน่งถึงบรรณารักษ์ มีคนหนึ่งชื่อเหอจิ้งหยง มีเรื่องต้องการให้เต้าจี๋ช่วยเหลือ แต่เต้าจี๋ไม่รับปาก เหอจิ้งหยงจึงเที่ยวพูดกับคนทั่วไปว่า "บ้านของเต้าจี๋เมื่อก่อนตักขี้ขายเลี้ยงอาชีพ เพราะฉะนั้นตัวเขายังมีกลิ่นขี้ติดตัวอยู่เลย มาตอนนี้คิดอยากจะเป็นผู้ดีบ้าง !" เต้าจี๋ได้ยินแล้วก็เกลียดเหอจิ้งหยงเข้ากระดูก น้องชายของเต้าจี๋ชื่อเต้าเจี่ย มีวันหนึ่งถามหลิวเสี้ยวจั๋วว่า "ข้าอยากซื้อที่ดินด้านทิศตะวันออกที่ติดบ้าน แต่เจ้าของที่ก็เล่นตัว ทำให้ข้าทนไม่ได้ หลิวเสี้ยวจั๋วพูดว่า "เจ้าก็ใช้รถเข็นขี้มากหน่อยผ่านไปที่ข้างบ้านเขา เขาเหม็นจนทนไม่ได้ก็คงย้ายบ้านหนีเอง" เต้าเจี่ยได้ฟังแล้วก็โกรธจัด ในที่สุดก็หาเรื่องทำร้ายหลิวเสี้ยวจั๋วเป็นการแก้แค้น

แง่คิด : คนเราแค่คำพูดเท่านั้นก็ทำลายความปรองดอง เพียงเรื่องๆ เดียวก็ทำให้เกิดภัยเคราะห์ไปตลอดชีวิต เพราะฉะนั้นการปฏิบัติตัวต่อสังคม ไม่ควรใช้คำพูดที่รุนแรง หรือเสียดสีเขาทำให้เกิดความแค้นเข้ากระดูก คติว่า "ตีคนอย่าตีเข่า ว่าคนอย่าว่าเรื่องจริง"

คัมภีร์ : ผลาญทรัพย์สินเขา

อธิบาย : ล้างผลาญทรัพย์สมบัติผู้อื่น เก็บเกี่ยวประโยชน์จากแผนการณ์ หมายถึงคนชั่วที่อันธพาลหลอกลวงลูกหลานชาวบ้าน หรือไม่ก็หลอกลวงคนโง่พาเที่ยวซ่องโสเภณี บ่อนการพนัน หลอกให้ค้าความเล่นแร่แปรธาตุฯ เป็นต้น เพื่อตนเองจะได้หาโอกาสปอกลอก ดังนั้นบรรดาลูกที่ไม่ดีทั้งหลายก็จะถูกคนชั่วลวงหลอก ลูกพวกนี้จะไม่สนใจ ถึงความยากลำบากของบรรพบุรุษที่สร้างสมกิจการมา จะผลาญทรัพย์สมบัติของตระกูลจนกว่าจะล้มละลาย บางทีแม้แต่ชีวิตก็รักษาไม่อยู่ เราลองมาสืบเสาะถึงสาเหตุต้นตอดูว่า มันเป็นความชั่วของใคร ! เขาจะสามารถรอดพ้นกรรมตอบสนองได้ไหม ?

ในสมัยหมิง นายเหมาฉี่จงชาวเมืองเจียงซูได้เคยเขียนบทความตักเตือนชาวโลก เขาพูดว่า "แต่ละครั้งที่ฉันเห็นบ้านผู้ดีมีตระกูลลูกหลานจะไม่รักดี เล่นการพนันเที่ยวโสเภณี ประพฤติตัวเสื่อมทราม พวกเขายังไม่ทันตายจากโลก แต่ทรัพย์สมบัติก็ขายกินจนเกลี้ยง หรือไม่ก็ตายไปตัวยังไม่ทันเย็น ผู้คนเขาก็เข้าบ้านยึดทรัพย์สินเสียแล้ว คนรุ่นก่อนลำบากแค่ไหน สะสมออมริบมาทีละน้อยจึงจะร่ำรวยขึ้น คนรุ่นหลังก็ผลาญเสียจนหมดสิ้น เหมือนกับดินทรายที่ละลายหายไปไม่รู้จักประหยัดรักถนอมไว้แม้สักนิด ลูกไม่รักดีเหล่านี้ส่วนใหญ่จะเป็นคนฉลาด แล้วเหตุใดเล่าจึงเป็นเช่นนี้ ? ที่แท้เริ่มแรกก็แสดงอำนาจใช้กลวิธีทุกอย่าง ไม่ได้ด้วยเล่ห์ก็เอาด้วยกลที่จะล้างผลาญทรัพย์สินของผู้อื่นอันเป็นเหตุต้น ต่อมากรรมตอบสนองทรัพย์สินของตนจึงถูกผู้อื่นมาล้างผลาญบ้าง! สุภาษิตว่า! "ที่ได้มาไม่โปร่งใส ไปได้ก็ดี" ดูอย่างนี้แล้วทำให้รู้ว่า ปัจจุบันถูกผู้อื่นมาล้างผลาญทรัพย์สินก็เพราะครั้งกระโน้นได้เคยล้างผลาญทรัพย์สินผู้อื่น

มาแล้ว ถ้าเช่นนั้น ถ้าตอนนี้ไปล้างผลาญทรัพย์สินเขา อีกไม่นานนัก ต้องถูกผู้อื่นมาล้างผลาญเอาบ้าง

นิทาน ๑ : ในสมัยหมิง นายชี้ฉือเป็นคนร่ำรวยแต่มีใจละโมบคิดอยากได้บ้านช่องสมบัติของชี้ปา จึงสอนคนให้ไปหลอกลวงลูกชายของชี้ปาเล่นการพนันเที่ยวโสเภณี ด้วยเหตุนี้ชี้ปาจึงมีหนี้สินสะสม ในที่สุดชี้ฉือก็ได้สมบัติของชี้ปามาครอบครอง ต่อมาชี้ฉือมีลูกชาย ๒ คน หลาน ๕ คน ป่วยเป็นโรคประหลาด อาจารย์ทรงบอกว่า "นี่เพราะวิญญาณชี้ปากระทำขึ้น !" ในใจของชี้ฉือกลัวมาก จึงเชิญนักพรตมาตั้งปะรำพิธีเพื่อทำพิธี แล้วก็อ้อนวอนร้องต่อเจ้าหลักเมืองช่วยแก้ไข ในตอนนั้น ก็ให้มีขอทานคนหนึ่งมาหาแล้วถามว่า "ท่านคือชี้ฉือใช่ไหม ? เมื่อคืนฉันนอนอยู่ในศาลเจ้าหลักเมือง ได้ยินคนมาร้องเรียกชื่อของท่านเขาบอกว่าท่านทำร้ายเขา เมื่อเจ้าหลักเมืองได้ฟังความแล้วก็โกรธมาก !" ชี้ฉือฟังความจากขอทานพูดดังนั้นจึงเกรงกลัวมาก พอกลับเข้าบ้านก็ถึงแก่ความตาย ไม่นานนักลูกหลานก็ล้มตายจนหมด

คติ : ต้องรู้ว่าช่องโสเภณี (อาบ อบ นวด) เป็นธุรกิจที่ก่อวิบากกรรม หญิงงามเมืองแต่งแต้มทาปากก็คือทะเลวิบากกรรม ที่ทำให้ครอบครัวล่มสลาย ก็เป็นเหตุผลที่ทุกคนรู้ดี เมื่อโสเภณีติดโรค ปัจจุบันคือโรคเอดส์มันทำลายทุกอย่างรักษาก็ไม่หายตายลูกเดียว แถมยังเอาโรคไปติดลูกเมียอีกด้วย เวรกรรมตกถึงลูกเมีย เมื่อรู้อย่างนี้แล้วยังจะกล้าไปเที่ยวโสเภณีอีกหรือ ?

นิทาน ๒ : มีคนหนึ่งชื่อ ติงซื่อ หมอดูพูดว่าอนาคตเขาจะสอบไล่ได้เป็นจอหงวน ต่อมาเขาได้พบกับหมอดูคนนั้นอีก หมอดูมองดูลักษณะของเขาแล้วก็รู้สึกตกใจพูดว่า “ระยะหลังนี้เธอไปทำเวรกรรมอะไรไว้ ตำแหน่งใหญ่เกียรติยศได้ถูกตัดออกไปแล้ว” ติงซื่อคิดขึ้นได้ว่าตนเองได้ตั้งบ่อนการพนัน กำไรมาถึง ๖ ล้าน โดยเล่าความจริงทั้งหมดกับหมอดู หมอดูว่า “เป็นเพราะเรื่องนี้ ! ชีวิตจอหงวนของเธอจึงถูกคัดทิ้ง !” ติงซื่อฟังแล้วก็ให้รู้สึกเสียใจ จึงนำเอาเงินที่ได้จากการพนันมอบคืนกับคนมาเล่นเพื่อเป็นการชำระบาป ต่อมาติงซื่อก็สอบไล่ได้แต่เป็นตำแหน่งท้ายสุด ปัจจุบัน คนทำบาปชนิดนี้มีมากทั้งข้าราชการนักวิชาการ ของท้องถิ่นต่างก็พอใจกับเรื่องเหล่านี้ นี่ก็ทำให้ผู้คนโกรธแค้น

สุภาษิตว่า “เป็นบัณฑิตก็เหมือนหญิงสาวต้องรู้จักกลัวคน เมื่อสอบได้ จิ้นสือ (ข้าราชการรองจากจอหงวน) ก็เหมือนลูกสะใภ้ต้องเลี้ยงดูคน ถ้าหากยังไม่ได้ตำแหน่งอะไรคือเป็นแค่นักศึกษา ก็เหมือนคุณยายต้องสอนคน” ถ้าหากยังเลี้ยงดูคนไม่ได้ สอนคนไม่ได้ แล้วยังคิดหาวิธีไปทำร้ายลูกหลานชาวบ้าน อย่างนี้คือคนใจอะไร ?

ห้ามการพนัน ๑๐ บัญญัติ

ที่หนึ่ง : การพนันเล่ห์เหลี่ยมร้าย

เมื่อเดินเข้าสู่บ่อนการพนัน ซึ่งเป็นสถานที่แข่งขันแย่งชิงผลประโยชน์ ในใจต้องมีเล่ห์เหลี่ยมร้ายวางแผนการณ์ร้อยเล่ห์พันเหลี่ยม ทั้งหมดเกิดจากใจละโมบคือคิดจะต้องเอาชนะได้เงินเขา ในใจถึงบังเกิดความคิดชั่วนับจำนวนไม่ได้ แม้จะเป็นญาติสนิทที่อยู่ในวงพนัน

ก็ตาม ในใจจะวางแผนใช้อาวุธลับเพื่อเอาชนะให้ได้ แม้คนในวงไพ่จะเป็นเพื่อนรักกันก็ตามก็เหมือนศัตรูกัน เพียงเพื่อตนหวังชนะ มีหรือจะห่วงเขาจะล้มละลาย ใจเช่นนี้มิใช่เล่ห์เหลี่ยมร้ายหรือ ?

ที่สอง : การพนันทำลายคุณสมบัติคน

คุณสมบัติของคนไม่ว่าผู้ดีสูงศักดิ์หรือไพร่สามัญก็ตาม ล้วนมีความแตกต่างกันตามฐานันดร แต่เมื่อย่างก้าวสู่บ่อนการพนันเท่านั้นความถือสาว่าเป็นผู้ดีหรือไพร่ก็หมดไปเพราะต่างพูดแต่เรื่องเงินว่ามีมากน้อยแค่ไหน ในวงพนันตำแหน่งนั่งก็ไม่ได้แบ่งแยกว่าผู้ใหญ่ผู้น้อยทั้งบ่าวทั้งนายกลายเป็นเพื่อนกันไป หัวหน้าลูกน้อง เจ้านายคนรับใช้ต่างยอมรับเรียกพี่เรียกน้องกันได้ ต่างหัวเราะต่อกระซิก จะเรียกกันอย่างไรก็ได้มันเป็นพวกเดียวกันหมด นี่แหละมันทำลายคุณสมบัติของคนหมด

ที่สาม : การพนันทำร้ายชีวิตจิตใจ

คนที่เล่นได้ก็ปลื้มอกปลื้มใจอยากจะไปอีก ไม่รู้กลางวันกลางคืน คนที่แพ้ก็ขวนขวายดิ้นรนจะไปเอาคืน ไม่ห่วงปากท้องทั้งคนได้คนเสียก็ต่างขับเคี่ยวเหน็ดเหนื่อยประสาทจิตใจ พอไปบ่อยๆเข้าก็ทำให้สุขภาพแย่ลง บางคนถึงกับสูญเสียชีวิต เมื่อหนี้สินเพิ่มพูนไม่มีเงินจะใช้หนี้ เห็นเจ้าหนี้ก็อับอายเสียหน้าต้องอดทนอดกลั้นอารมณ์ นานไปก็ล้มป่วย ในที่สุดก็ตายไปเป็นการล้างหนี้ปิดบัญชีเพราะฉะนั้นในนรกตายโหงกลายเป็นหมู่บ้านของผีนักพนันทั้งนั้น! นี่ไม่ใช่เพราะการพนันทำร้ายชีวิตหรอกหรือ !

ที่สี่ : วงศ์ตระกูลด่างพร้อย

การพนันไม่ใช่เพียงแต่ยกเงินให้เขาไปเท่านั้น ยังถูกคนหัวเราะเยาะว่าเป็นคนจรจัด การพนันไม่เพียงทำให้ล้มละลายเท่านั้นยังถูกชาวบ้านว่าเป็นลูกหลานโง่ไม่รักดีไปก่อวิบากกรรม ! ไม่เพียงไม่ทำให้วงศ์ตระกูลมีหน้ามีตามีเกียรติยศ กลับเป็นการทำอัปยศอดสูแก่บ้านตนเอง บ้านใกล้เรือนเคียงญาติพี่น้องต่างก็พูดเป็นเสียงเดียวกันว่า บรรพบุรุษไม่ได้สั่งสมบุญบารมี จึงทำให้เกิดมีลูกทรพีล้างผลาญในบ้าน เพราะฉะนั้นปู่ย่าตายายพ่อแม่ตายไปแล้วก็ต้องตกนรกเจ็บแค้นไม่เลิก !

ที่ห้า : สูญเสียการสั่งสอนของบ้าน

การพนันเสพติดได้ง่าย ยิ่งในบ้านยิ่งเห็นได้ยินจึงเรียนได้ง่าย ปกติพ่อแม่ก็จะสั่งสอนลูกๆ ให้เอาอย่างที่ดี ถ้าหากในบ้านมีการเล่นการพนัน ลูกๆ ก็แอบเห็นพ่อแม่หรือพี่ชายจึงเรียนเอาอย่าง พวกเขาก็จะพูดว่า “ก็เห็นผู้ใหญ่ทำได้ก็เอาอย่างบ้าง” จึงกลายเป็นเล่นการพนันกันทั้งบ้าน นับตั้งแต่พ่อพี่เรื่อยมาจนถึงคนใช้ ครอบครัวอย่างนี้จะมีธรรมของบ้านได้อย่างไร ในที่สุด การพนันก็เล่นกันทั้งกลางวันกลางคืนแอบเล่นกันในห้องลับ ซึ่งก็ง่ายต่อการล่วงละเมิดทางเพศ การสั่งสอนของบ้านก็เสียไป คิดแล้วก็ใจหาย !

ที่หก : ล้มละลาย

เริ่มแรกที่เล่นได้ก็เห็นท่าทางสง่าผึ่งผาย ตีหน้าตาเขม็ง พอเล่นไปแพ้พนันอารมณ์ขุ่นข้องหมองใจ เอามรดกที่บรรพชนให้ไว้ขายมาเล่น ความลำบากของพ่อแม่ปู่ย่าที่ก่อร่างสร้างตัว พอมาถึงลูกหลานเพียงไม่นานก็ล้มละลาย เสียชื่อเสียงของตระกูล บางคนถึงกับเสื้อผ้าก็เอาไปจำนำมาเล่นเหลือแต่ตัว ถึงตอนนี้ เพื่อนฝูงญาติพี่น้องจะมีใครมาสงสาร ไร่นาสาโทบ้านช่องขายหมด หนี้สินก็ยังให้ไม่หมด ฟ้ากว้างแผ่นดินใหญ่จะไปอยู่ที่ไหน นึกมาถึงจุดนี้แล้วก็น่าสงสารยิ่ง !

ที่เจ็ด : เป็นบ่อเกิดเรื่อง

การพนันมักจะเล่นกันตลอดวันตลอดคืน บ้านช่องก็ไม่ได้ปิด ขะโมยขะโจรก็ถือโอกาสแอบเข้ามาขโมย ฟืนไฟก็ไม่ได้ดับ บางครั้งก็ก่อให้เกิดไฟไหม้ขึ้น พวกคนร้ายก็อาศัยโอกาสวางแผนเข้ามาดับไฟมาเคาะประตู ทั้งเจ้าบ้านกับแขกผู้มาเล่นต่างวุ่นวายสับสน บ้างก็ถอดเสื้อผ้าเล่นสัปดนไร้ยางอาย นี่แหละที่ว่าเคราะห์ภัยก็ถือโอกาสเข้ามาเยือน ทำไมคนจึงไม่คิดให้รอบคอบนา ?

ที่แปด : แยกความรักความสัมพันธ์

ทุกคนต่างมีอาชีพทำมาหากิน ทำงานด้วยความขยันขันแข็ง ลูกเมียต่างรักใคร่กลมเกลียว ต่างห่วงใยซึ่งกันและกัน นี่คือความสุขของมนุษยสัมพันธ์ที่ธรรมชาติให้มา นับตั้งแต่ย่างเข้ามาบ่อนการพนันแล้วความสุขของมนุษยสัมพันธ์ก็สูญเสียไป กลายเป็นทะเลทุกข์

ทองหยองของลูกเมียถูกนำไปขายจำนำ ลูกเมียทำอะไรไม่ได้ได้แต่ทนกล้ำกลืนเก็บอารมณ์ โกรธแต่พูดไม่ออก ไร่นาบ้านช่องถูกขาย พ่อแม่ก็เศร้าเสียใจหน้ายู่นคิ้วขมวดตรอมใจ เพราะลูกเอาแต่สนุกไม่ห่วงครอบครัว ถามใจตนเองหน่อยเถิด สบายใจไหม ?

ที่เก้า : ละเมิดกฎหมายบ้านเมือง

กฎหมายสมัยก่อนมีโทษหนักกว่าสมัยนี้มาก โทษเล่นการพนันถ้าเบาก็โบยหนึ่งร้อยทีจำคุกสองเดือน โทษหนักก็จำคุก ๓ ปี ทั้งยังต้องเนรเทศจากบ้านเกิดไปอยู่ไกลเป็นพันๆ ลี้ในถิ่นทุรกันดาร ผู้ถูกจับต้องโทษกลับมาก็ให้อับอายขายหน้าไม่กล้าพบเพื่อนฝูง หากเป็นเจ้าหน้าที่เล่นการพนันถูกจับได้ก็เพิ่มโทษหนักเป็น ๒ เท่า เพราะฉะนั้นหน้าที่การงานก็ไม่มี ลูกเมียก็หมดที่พึ่ง เมื่อถูกจับแล้วก็มาสำนึกผิดเสียใจ ทำไมจึงไม่คิดเสียแต่แรกเล่า ?

สมัยนี้โทษเล่นพนันแม้จะเบากว่าก็ตาม แต่โทษทางสังคมก็หนักอยู่แล้ว คนเล่นการพนันสังคมจะไม่เชื่อถือไม่มีเครดิต หมดอนาคตเหมือนกัน

ที่สิบ : ได้รับผลการลงโทษจากฟ้าดิน

พวกเราลองดูก็ได้ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน คนที่เปิดบ่อนพนันส่วนใหญ่จะได้รับภัยพิบัติทั้งนั้น คนที่ชนะการพนัน ภายหลังก็จะจบลงจนเห็นได้ชัด สรุปคือ เพราะพวกเขาได้สูบเลือดกินเนื้อของชาวบ้านเพื่อให้ตนร่ำรวย แต่ทำให้ผู้อื่นเจ็บแค้นทุกข์ยาก ตนเองสนุกสนานเฮฮาแต่ผีเทพจะโกรธแค้นคนประเภทนี้ เพราะฉะนั้นการ

ตอบสนองจึงไม่มีการให้อภัยแม้แต่น้อย ต้องรู้ว่าธรรมแห่งฟ้า คืนสนองดี กรรมตามสนองไม่มีผิดเพี้ยน ทำไมจึงไม่เลิกเสียเล่า ?

สรุป : เมื่อเห็นภาพลักษณ์ที่แท้จริงเช่นนี้แล้ว การพนันมีดีตรงไหน สิบข้อบัญญัติที่กล่าวมา แม้หลักการจะไม่ละเอียดนักแต่ความหมายก็ถึงแก่น จึงขอเตือนและตั้งความหวังว่า ชาวโลกต้องใคร่ครวญด้วยความสงบ ตรึกตรองให้เข้าใจละทิ้งนิสัยการพนันตัดขาดเสีย แล้วตั้งปฏิญาณว่าจะไม่ไปเล่นอีกเพราะการพนันเหมือนตกสู่หลุมของสัตว์ร้าย เพียงกลับตัวก็พ้นขึ้นมาได้ก็จะถือเป็นโชคดี การพนันนั้นร้ายกว่าภัยจากน้ำไฟหรือขโมยเสียอีก เพราะฉะนั้นคนจึงหลงใหลกับมันมากและยึดติดจนถอนไม่ขึ้น บ้างถึงกับต้องสังเวยด้วยชีวิตแบบจำยอม น่าสงสารจริงๆ น่าเวทนายิ่งนัก ! ทำไมอาตมาจึงเจ็บปวดต้องร้องไห้ขี้มูกโป่ง เพื่อบอกเล่าถึงสาเหตุให้พวกท่านฟัง ถ้าหากได้ฟังแล้วยังไม่ยอมกลับตัว ก็นับว่าเขานี่ช่างโง่เขลานัก!

คัมภีร์ : พรากสายเลือดเขา

อธิบาย : ทำให้สายเลือดเขาแตกแยกไม่ปรองดองกัน

คำว่าพรากนี้คือทำให้ครอบครัวเขาแตกแยก บ้างก็กดดันบังคับให้ขายลูก บ้างก็หาเรื่องทำให้พี่น้องเขาต้องแตกแยก พี่น้องทะเลาะกัน พ่อลูกหรือแม่ลูกไม่รักใคร่กัน เหล่านี้คือการพรากสายเลือดทั้งนั้น เป็นการทำลายความดีงามของฟ้า เพราะว่าความสัมพันธ์ทางสายเลือดคือความสุขของมนุษยสัมพันธ์ที่มีอยู่ เพราะฉะนั้นผู้ได้ชื่อ

ว่ามีเมตตาเมื่อเห็นครอบครัวของเขาตกระกำลำบากจนดำรงชีพอยู่ไม่ได้ ก็จะเอาเงินไปช่วยเหลือให้เขาผ่านพ้นอุปสรรค ให้พวกเขาสามารถอยู่ร่วมกันได้ปลอดภัย การที่สายเลือดไม่ปรองดองกันก็ต้องเข้าไปตักเตือนแนะนำให้ทั้งสองฝ่ายที่เข้าใจผิดกันให้อภัยกัน จะได้กลับมาสามัคคีปรองดองกันใหม่ นี่คือวิถีของผู้บำเพ็ญธรรมต้องปฏิบัติ

นิทาน ๑ : คืนวันหนึ่ง นายจงถวนได้ยินนางข้างบ้านร้องไห้ทั้งคืน วันรุ่งขึ้น จงถวนจึงไปถามนางว่าทำไมจึงร้องไห้ตลอดคืนเล่า? นางตอบว่าเพราะสามีถูกจับเข้าคุก ฉันจะต้องขายลูกเพื่อเอาเงินไปถ่ายตัวสามีกลับมา จงถวนได้ยินแล้วรู้สึกซาบซึ้งมาก จึงเอาเงินให้นางไปเพื่อให้พวกเขาพ่อแม่ลูกได้อยู่ด้วยกันเหมือนเดิม ในตอนนั้น จงถวนยังไม่มีลูกตั้งนานแล้วก็ได้แต่เป็นทุกข์ หลังจากช่วยเหลือเขาแล้วปีนั้นเขาก็ได้ลูกชายคนหนึ่ง ปัจจุบันลูกหลานของจงถวนก็เจริญติดต่อกันมาเรื่อย ๆ

นิทาน ๒ : อันถิงป๋อ เป็นผู้มีฝีปากดี แต่ชอบยุแหย่ทำให้เขาแตกแยกกัน แม้แต่เป็นสายเลือดเดียวกัน เพียงเขายุแหย่เท่านั้นจากมิตรก็กลายเป็นศัตรูกันทันที พี่น้องลี่ตงปู่รักใคร่กันมาก แต่เพราะบ้านของอันถิงป๋ออยู่คั่นกลางคอยยุแหย่ ทำให้พี่น้องลี่ตงปู่ทะเลาะเบาะแว้งกันขึ้น

ไฉหลุนและจางอี้ สองคนสนิทกันมาก แต่เพราะเชื่อการยุแหย่ของอันถิงป๋อ ทำให้สองฝ่ายเลิกคบกัน

อันถิงป๋อยุแหย่ทำให้เขาแตกแยกกันไม่รู้จำนวนมากน้อยแค่ไหน ต่อมาการดำรงชีพของเขานับวันก็แย่ลงจนกระทั่งขัดสน ที่หางคิ้วทั้งสองก็เกิดฝีร้ายขึ้น ที่ลิ้นก็บวมเป็นหนองจนมีหนองไหล กินอาหารไม่ลงในที่สุดก็ร้องไห้จนขาดใจตาย

นิทานที่ ๓ : ขณะที่ฮ่องเต้ซ่งอิงจงขึ้นครองราชย์ใหม่ๆ ไม่ค่อยใส่ใจดูแลภายในราชสำนัก น้อยครั้งจะให้ความเมตตากับเหล่าขุนนาง พวกขุนนางก็มักจะไปยุแหย่ไทเฮา (พระราชมารดา) ทำให้ไทเฮากับฮองเฮาไม่ถูกกัน มีวันหนึ่ง หันอี้กับโอวหยางซิว ขณะกำลังรายงานอยู่หน้าม่านของไทเฮา ฉับพลันไทเฮาก็ร้องไห้ขึ้นมา จึงเล่าเรื่องไม่ปรองดองระหว่างสองตำหนักให้ฟัง หันอี้ทูลว่า “อาจเป็นเพราะฮ่องเต้ทรงประชวรกระมัง รอให้ฮ่องเต้หายประชวรก่อน ก็จะไม่เป็นเช่นนี้ !” ตอนนั้นฮ่องเต้ประชวรเพราะมีความสงสัยที่สองตำหนักไม่ถูกกัน

โอวหยางซิวทูลกับไทเฮาว่า “ไทเฮารับสนองฮ่องเต้องค์ก่อนมานับสิบปี ธรรมคุณของไทเฮาเป็นที่ประจักษ์แก่ทวยราษฎร์ เมื่อก่อนเจ้าจอมเวินเฉินได้รับความรักใคร่จากฮ่องเต้องค์ก่อน ไทเฮาก็ยังจัดการได้ด้วยดี สามารถปรองดองกันได้ บัดนี้ไทเฮากับฮ่องเต้ระหว่างแม่ลูก ทำไมจะเข้ากันไม่ได้เล่า? หันอี้ก็ทูลต่อว่า “ไทเฮาไม่มีโอรสธิดาของตนเอง ฮ่องเต้ก็ถูกไทเฮาเลี้ยงดูมาตั้งแต่เยาว์วัยในตำหนักนี้ ทั้งฮองเฮาก็เป็นหลานสาวของไทเฮาเอง นี่เป็นเพราะสวรรค์ได้ตระเตรียมโอรสและสะใภ้ให้แก่ไทเฮาอย่างดีแล้ว! ทำไมจะไม่เพิ่มความรักใคร่อีกเล่า ?” หลังจากไทเฮาได้ฟังแล้ว ใจคอก็ค่อยสงบลงบ้าง หันอี้ก็ยังหวั่นใจว่า ไทเฮาจะเปลี่ยนใจ จึงใช้คำพูดที่แทงใจไทเฮาว่า “พวกเราเป็นขุนนางบ่าวไพร่อยู่ภายนอกตำหนัก ไม่สามารถเข้าเฝ้าฮ่องเต้ได้ตามอำเภอใจเพราะฉะนั้นเรื่องภายในตำหนัก ต้องอาศัยไทเฮาดูแล ถ้าหากฮ่องเต้ขาดการดูแลอบรมให้ดี ไทเฮาก็ปฏิเสธความรับผิดชอบไม่ได้ !” ไทเฮาฟังแล้วแปลกใจตกใจระคนกันตรัสว่า “ท่านเสนาบดี ท่านพูดอะไรกันนี่ ข้ารักใคร่ดูแลพวกเขาด้วยความจริงใจนะ !” ขุนนางที่อยู่กับหันอี้ พอได้ฟังพระดำรัสของไทเฮาเช่นนี้ ต่างพากันปริวิตกเหงื่อแตกกันใหญ่ ผ่านไป

อีกหลายวัน หันอี้ก็เข้าเฝ้าฮ่องเต้แต่เพียงลำพัง เขาทูลต่อฮ่องเต้ว่า "ใต้ฝ่าพระบาทขึ้นสู่ตำแหน่งบุตรสวรรค์ก็ล้วนเป็นพระคุณของไทเฮา ที่กล่าวว่ารู้คุณต้องตอบแทนคุณ พระองค์จะไม่ตอบแทนพระคุณไทเฮาไม่ได้นะ ! ขอใต้ฝ่าพระบาทให้เพิ่มความสนใจต่อไทเฮาอีกหน่อยเถิด ก็จะไม่มีปัญหาเอง" ฮ่องเต้ว่า "ข้าจะรับฟังโอวาทของท่าน" เวลาผ่านไปอีกหลายวัน หันอี้ก็เข้าเฝ้าฮ่องเต้ ฮ่องเต้ว่า "ไทเฮายังไม่ดีต่อข้านัก !" หันอี้ทูลว่า "ตั้งแต่โบราณมา ภัทรกษัตริย์ไม่ใช่ว่าจะไม่มีมาก ! แต่ทำไมจึงเอาแต่พูดถึงซุ้นอ๋องว่าเป็นมหากตัญญูเล่า หรือจะหาว่ากษัตริย์องค์อื่นไม่กตัญญูหรือ พ่อแม่เมตตาลูกก็กตัญญู เรื่องนี้เป็นเรื่องปกติไม่ต้องกล่าวถึง มีแต่พ่อแม่ที่ไม่เมตตาแล้วลูกยังคงกตัญญูอยู่อีก อย่างนี้จึงนับว่าเป็นมหากตัญญู แต่เกรงว่าฮ่องเต้ปรนนิบัติต่อไทเฮา ยังไม่สุดใจสุดกำลังกระมัง ! ใต้หล้านี้จะมีพ่อแม่คนไหนที่เมตตารักลูกเล่า ?" ฮ่องเต้ได้ฟังวาจาของหันอี้แล้วก็ให้รู้สึกซาบซึ้งรู้ตัว ในราชสำนักสมัยก่อนมีเรื่องราวเกิดขึ้นมากมาย ส่วนใหญ่ก็มักเกิดจากคนไม่ดีแอบยุแหย่ แต่สุดท้ายไทเฮาและฮองเฮาสองตำหนักก็ปรองดองกัน ล้วนอาศัยหันอี้และขุนนางดีๆ ที่ช่วยกันประคับประคอง ทำให้ราชสำนักมีความสงบสุข !

คัมภีร์ : แย่งของรักเขา

อธิบาย : แย่งชิงสิ่งของที่เขารักหวงแหน

ของรักของหวงแหนของผู้อื่นเช่น ที่ดิน บ้าน หนังสือ ของเล่น เครื่องใช้ไม้สรอย ฯ เป็นต้น เราคิดหาวิธีที่จะไปยึดครองมาเป็นของตนเอง การกระทำเช่นนี้ก็เหมือนโจรที่แย่งชิงปานกัน คุณอูเถียเจียว

กล่าวว่า "สิ่งของโดยตัวของมันเองไม่มีคำว่าสวยไม่สวย ถ้าหากมีคนชอบก็จะถูกดูว่าเป็นของมีค่า หากคนอื่นมาแย่งชิงไป ใจเราจะรู้สึกว่าอย่างไร ?" หยูจื่อจิ้น กล่าวว่า "ตอนนี้ถ้าเป็นของที่ฉันรักแล้วถูกผู้อื่นแย่งชิงไปก็กลัวใจจะคิดไม่หยุด !"

นิทาน : สมัยก่อนจางไกมีห้องชุดใหญ่ห้องหนึ่งสวยงามมากเป็นเพราะร้อนเงิน จึงเอาห้องไปจำนองไว้หนึ่งพันเหรียญ ไว้กับจางจุ้น จางจุ้นคิดอยากได้ห้องนี้อยู่แล้ว จึงหาวิธีครอบครองเอาห้องให้ได้ จึงเอาของขวัญมีค่ามากไปให้นายหน้าคนที่แนะนำมาจำนอง โดยให้เขาปลอมใบซื้อขายห้องเป็นสัญญาเก็บไว้ ต่อมาจางไกเดือดร้อนมากก็มาหาจางจุ้นเพื่อหยุดสัญญาจำนองแก้ไขเป็นการซื้อขายขาด จะได้มีเงินมาหมุนได้คล่องขึ้น ขณะนั้น จางจุ้นจึงหยิบสัญญาซื้อขายปลอมมาให้จางไกดู จางไกพูดไม่ออกเป็นใบ้ รู้ว่าสัญญาถูกจางจุ้นแก้ไขไป จึงหลั่งน้ำตาสบถต่อฟ้าว่า "ขอให้ลูกของเธอให้เหมือนข้าและก็ให้ลำบากเหมือนข้า !" ต่อมาลูกหลานของจางจุ้นก็กลายเป็นใบ้ในที่สุดป่วยหนักและตายไป

โอ้! ที่ดินบ้านช่องเป็นของนอกกาย คิดจะแย่งมาครอบครองเป็นของตนเอง แล้วต้องมาให้ลูกหลานที่ตนรักไปใช้หนี้กรรมอันนี้ ทำไมจึงกระทำโง่เขลาเช่นนี้ คนที่ชอบแย่งของรักของคนอื่น ควรเอาเรื่องนี้เป็นสังวร

คัมภีร์ : ช่วยเหลือเขาทำชั่ว

อธิบาย : ช่วยเหลือเขาไปทำชั่วหรือร่วมกันไปทำชั่ว

ช่วยเหลือส่งเสริมเขาไปทำชั่ว โดยที่ไม่สามารถชักจูงเขาไปทางดี ล้วนถือว่าช่วยเหลือให้เขาทำชั่ว พุทธองค์ว่า "การพูดธรรมสั่งสอนกล่อมเกลาเวไนยเรียกว่าการให้ธรรมทาน การให้ธรรมทานสามารถทำให้เวไนยได้ฟังพุทธธรรม เพราะเหตุปัจจัยนี้ก็จะได้รับกุศลตอบสนองจำนวนนับไม่ได้" ในบันทึกบาปบุญเขียนไว้ว่า "สอนคนไปทำชั่ว ทำให้คนอื่นได้ไปทำชั่ว ตนเองก็มีบาปหนึ่ง ถ้าเรื่องชั่วนั้นใหญ่ บาปของคนสอนก็ใหญ่ตามไปด้วย เมื่อสั่งสมบาปไว้เป็นเหตุปัจจัย ก็จะได้ชั่วตอบสนองนับจำนวนไม่ได้ อาตมาคิดว่า การเตือนให้คนทำดี งานดีที่เขาทำก็เหมือนกับเราได้ทำเอง เพราะฉะนั้นกุศลที่ตนทำก็ยิ่งเพิ่มขึ้นทุกวัน แต่ถ้าช่วยให้คนอื่นทำชั่ว ความชั่วที่ผู้อื่นทำก็เหมือนตนได้ทำ เพราะความชั่วที่ทำก็นับวันเพิ่มขึ้น พอถึงผลสรุปบาปบุญก็จะห่างกันราวฟ้ากับดิน ผลบาปบุญตอบสนองก็เทียบได้กับเมฆกับตมเลน ! เพราะฉะนั้นพวกเราควรต้องรู้จักคัดเลือก

นิทาน ๑ : หยางไคเป็นนายอำเภอเมืองตัมหยาง นิสัยก้าวร้าวดุดัน หยางซุ่นเป็นผู้ติดตามชอบสนับสนุนความคิดของผู้อื่นเพื่อให้เขาพอใจ ทั้งๆ ที่รู้ว่า หยางไคทำผิดก็ไม่กล้าไปขัดเขา ไม่ว่าหยางไคจะทำอะไร หยางซุ่นก็จะเห็นดีเห็นงามไปด้วย วันหนึ่งในฤดูร้อน อากาศร้อนมาก หยางไคมีคำสั่งให้ลงโทษคนที่ทำงานว่าไม่ขยัน และยังตีนักโทษด้วยรวมสี่สิบกว่าคน มีคนตายไป ๒ คน หยางซุ่นอยู่ข้างๆ ก็ยังยกย่องว่า "ตีตายแล้วดีมาก" คืนนั้นหยางซุ่นก็ฝันว่าเทวดามาดุด่าเขาว่า

"เจ้าช่วยเหลือหยางไคทำชั่วควรมีโทษเหมือนหยางไค !" ไม่นานนักหยางซุ่นก็ป่วยหนักและตายไป เห็นเรื่องนี้แล้ว คนที่เป็นผู้ติดตามควรจำเป็นอุทาหรณ์ไม่ให้ช่วยคนทำผิด !

นิทาน ๒ : ที่เมืองซูโจวมีผู้เฒ่าแซ่อู่คนหนึ่งยากจนมากและก็ไม่มีงานทำ เขามักไปตามบ้านเศรษฐี เตือนพวกเขาให้ทำเรื่องดีให้ความสะดวกแก่ผู้อื่น เมื่อพบคนโลภหรือโมโหร้าย เขาก็จะเข้าไปตักเตือนแนะนำด้วยความจริงใจ เมื่อเห็นคนทำความดีเขาก็จะชมเชยสนับสนุนให้คนทำเรื่องดี เพราะฉะนั้น บุญกุศล เขาจึงเพิ่มพูนขึ้นมากนับไม่หมด ลูกของเขาอู่ฉงโจวอายุยังน้อยก็สอบไล่ได้ตำแหน่ง ผู้เฒ่าอู่ก็สบายใจมีอายุยืนมาก

คติ : มหาปณิธาน ๑๐ ของภัทรโพธิสัตว์มีข้อหนึ่งว่า "เห็นผู้อื่นทำกุศลแล้วก็ดีใจอนุโมทนาด้วย" พุทธสูตรว่า "ผลบุญตอบสนองที่ร่วมอนุโมทนาก็เหมือนคนที่กำลังขายธูป เมื่อมีคนหนึ่งมาซื้อธูป คนที่ยืนอยู่ข้างๆ ก็ได้กลิ่นหอมของธูปรมไปด้วย กับคนสองคนๆ หนึ่งขายธูปอีกคนซื้อธูป บุญกุศลของพวกเขาก็ไม่ได้ลดน้อยลงไป เพราะฉะนั้นคนที่ร่วมอนุโมทนาจะมีผลบุญตอบสนอง ดีเหลือหลายอย่างนี้ ทำไมต้องไปช่วยเขาทำชั่วต้องย้อนพิจารณาให้ดี หวนคิดๆ เถิด !"

คัมภีร์ : อวดอำนาจข่มขู่

อธิบาย : พอใจอวดอำนาจเพื่อข่มขู่ผู้อื่น

บัณฑิตเป็นคนซื่อตรง มีระเบียบเคร่งครัดตน และกับผู้อื่นจะผ่อนปรนนุ่มนวลน่าใกล้ชิด คนอื่นก็จะนับถือยำเกรงรักใคร่และชื่นชม หากใครก็ตามพอขยับตัวก็อวดอำนาจข่มขู่ผู้อื่น ถึงแม้จะสามารถทำให้

คนกลัวถูกทำร้ายจึงยอมอ่อนให้ แต่ใจและปากนั้นไม่ยอมอ่อนให้ทั้งไม่สำนึกคุณด้วย คนที่ชอบอวดอำนาจข่มเหงคนอย่างนี้ มันจะอยู่ในใจคนได้อย่างไร ?

นิทาน : ในสมัยหมิง ขุนนางชื่อเหลียงจั่วเมืองหนานจิง มีตำแหน่งผู้ตรวจการณ์ดูแลเมืองซีกตะวันตก แต่บ้านของเขาอยู่ทางตะวันออก ทุกครั้งที่เขาออกจากบ้านหรือกลับเข้าบ้าน คนในหมู่บ้านเห็นรถของเขาขับมาถึงก็ไม่มีใครลุกขึ้นแสดงความเคารพ ซื่อเหลียงจั่วรู้สึกขุ่นเคืองมาก จึงสั่งลูกน้องจับคนในหมู่บ้านที่ไม่ลุกขึ้นยืนไปสักหลายคน เขาส่งไปที่ทำการเขตตะวันออกเพื่อลงโทษ ผู้ตรวจการณ์เขตตะวันออกจึงสอบถามชาวบ้านถามว่า "พวกเธอเมื่อเห็นผู้ตรวจการณ์เขตตะวันตกผ่านมา ทำไมจึงไม่ลุกขึ้นทำความเคารพเล่า ?" ชาวบ้านตอบว่า "พวกเราถูกท่านราชเลขาโง้ยทำให้เข้าใจผิด" ผู้ตรวจการณ์จึงถามว่า "เลขาโง้ยทำให้เข้าใจผิดเรื่องอะไรหรือ ?" ชาวบ้านจึงว่า "เลขาโง้ยเป็นชาวเมืองหนานจิง เขารับผิดชอบกองทหาร ชาวบ้านเห็นรถเขาผ่านมาก็จะพากันหลบหลีก เลขาโง้ย ก็เรียกพวกเขาให้ตามสบายไม่ต้องหลบหลีก ทั้งยังพูดว่า "ข้าเป็นคนบ้านเดียวกับพวกท่าน เมื่อผ่านเข้าประตูหมู่บ้านก็ยังไม่ได้ลงมาทักทายพวกท่าน แล้วยังจะทำให้พวกท่านเดือดร้อนต้องลุกขึ้นมาทำความเคารพอีก" แต่พวกเราก็โง่ซื่อมาก เห็นท่านซื่อเหลียงจั่วผ่านมา ก็นึกว่าเหมือนท่านเลขาโง้ย เพราะฉะนั้นจึงไม่ได้ลุกขึ้นทำความเคารพ ไม่ได้คิดว่าเพราะเหตุนี้จึงทำให้เขาโกรธเอา เมื่อผู้ว่าการเขตตะวันออกได้ฟังความแล้วก็หัวเราะและปล่อยพวกเขาไป ท่านเลขาโง้ยก็คือ เหวินอี้กงชื่อโง้ยเหย้นั่นเอง ! โอ้ ! ถ้าผู้ว่าการซื่อได้ยินเรื่องนี้เข้า ในใจควรรู้สึกละอายถึงจะถูก !

ระยะหลังๆ มานี่ คนที่อาศัยอิทธิพลของข้าราชการ จะทระนงอวดอำนาจแสดงศักดาออกมา ก็เพียงแค่นั้นเอง แต่บางคนก็ใช้บทลงโทษหนักก็เพื่อทำร้ายประชาชนผู้ไม่มีความผิด บางคนก็ใช้อารมณ์ตนเอง เอาดีใจหรือโกรธเป็นการลงโทษหนักเบา บางคนก็เพราะรับสินบนของเขา ซึ่งเดิมทีต้องรับโทษก็รอดพ้นออกมาได้ บางคนก็อ้างส่วนกลางแอบช่วยตนเอง อาศัยอำนาจส่วนกลางมาแก้แค้นเรื่องส่วนตัว บ้างก็อาศัยส่วนกลางหากินผลประโยชน์ ทับซ้อนครอบครองการค้า ร่วมมือกันระหว่างข้าราชการกับพ่อค้า แม้จะมีรูปแบบต่างๆ กัน สรุปคืออวดอำนาจข่มขู่ รังแกประชาชน การกระทำเช่นนี้ เป็นการสร้างบาปต่อเบื้องบน อย่างไรก็ดีการใช้อิทธิพลอวดอำนาจก็ได้เพียงชั่วระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น แต่วิบากกรรมที่สั่งสมกำลังคุกรุ่นอยู่ รอจนหมดอำนาจกรรมตอบสนองก็ปรากฏขึ้น ถึงตอนนั้นก็จะเสียใจภายหลังก็สายไปแล้ว หวังว่าจะเอาใจที่รู้สึกเสียใจนี้มาใช้ให้เร็วกว่านี้ก็จะเป็นการดีทีเดียว !

คติ : โคว่ไหลกงในสมัยซ่งกล่าวว่า "ขุนนางกระทำคด ยามหมดอำนาจก็เสียใจ ร่ำรวยไม่ประหยัดใช้ ยามจนแล้วก็เสียใจ ฝีมือไม่เรียนตั้งแต่เด็ก ยามเวลาผ่านไปแล้วก็เสียใจ เวลาเห็นไม่เรียน ยามจะใช้ก็เสียใจ ตอนเมาอาละวาด ยามสร่างก็เสียใจ ตอนสบายไม่พักผ่อน ยามป่วยก็เสียใจ" คำพูดแบบนี้ เป็นเรื่องที่สามารถ ลดความเสียใจได้ดี พวกเราควรจดจำไว้ในใจ และตักเตือนตนเองบ่อยๆ

คัมภีร์ : ทำเขาอัปยศเพื่อชนะ

อธิบาย : ทำเขาให้อัปยศอดสูเพื่อชัยชนะ

การใช้เหตุผลทำให้เขายอมรับ บางครั้งก็เกรงว่าเหตุผลนี้จะไปกระตุ้นให้ใจเขาอยากเอาชนะ ตลอดจนเหตุผลที่ใช้ก่อให้เกิดการกระทบกระทั่งกันจนยอมรับไม่ได้ ยิ่งเป็นเหตุผลของตนเองแล้วก็ยังไม่เพียงพอ จึงไปใช้ความรุนแรงด่าทอหรือทุบตีทำให้เขาได้รับความอัปยศเพียงเพื่อเอาชนะหรือ ? หลูจื่อจิ้น พูดว่า "ใจที่อับอายมีอยู่ในแต่ละคน ใครบ้างจะยินยอมรับความอัปยศจากผู้อื่นเล่า? ให้บังเอิญมีคนใช้ความอัปยศทำกับผู้อื่น เพียงเพื่อให้ตนได้ชัยชนะแล้วควรรู้ว่าธรรมแห่งฟ้าตอบแทนได้ดี การทำอัปยศคนอื่นถึงที่สุดแล้วกลายเป็นอัปยศตนเองนะ !"

นิทาน : เลขาหลินทั่วฉี ขณะที่เขากำลังใกล้จะตาย เขาสั่งสอนลูกหลานว่า "พวกเจ้าเพียงรู้จักหัดเสียเปรียบก็จะถูกต้อง เฮ้อ! ตั้งแต่โบราณมา พวกชายชาตินักรบชายชาตรีเป็นเพราะไม่สามารถเสียเปรียบได้ จึงทำร้ายงานต่างๆ ไปมาก ขณะเดียวกันชายชาตินักรบที่สามารถยอมเสียเปรียบกลับประสบความสำเร็จก็มีมาก ตัวอย่างหันสิ้นที่ยอมถูกบังคับให้คลานรอดหว่างขาเรียกว่าถูกทำอัปยศถึงที่สุดแล้ว ต่อมาหันสิ้นจึงสามารถขึ้นปะรำรับความเคารพจากทหารและได้รับสถาปนาเป็นซันฉีอ๋องจากท่านเหล่าปัง คนที่ทำอัปยศเขาเมื่อตอนหนุ่มๆ เหล่านั้น กลายเป็นผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาเขา"

จะเห็นได้ว่า วันนี้ทนรับความอัปยศจากคนได้ วันข้างหน้าจะไม่มีวันร่ำรวยบ้างหรอกหรือ กับคนที่ชอบทำอัปยศผู้อื่น จะสามารถ

รับประกันได้ไหมว่าจะไม่ถูกคนอื่นทำอัปยศเอาบ้าง? เพราะฉะนั้นคนที่ชอบเอาชนะกับเหตุผลดังกล่าวมาแล้วควรที่จะคิดใคร่ครวญให้ดี

คัมภีร์ : ทำลายไร่นาเขา

อธิบาย : การทำลายพืชผลการเกษตรของผู้อื่น ที่เกษตรกรอาศัยผลิตผลดำรงชีพ ชาวนาไถหว่านในฤดูร้อนเพื่อหวังเก็บเกี่ยวในฤดูใบไม้ร่วง เขาทำงานด้วยความเหน็ดเหนื่อยทุกข์ยาก ยิ่งสำหรับชาวนาที่ต้องอาศัยผลิตผลเลี้ยงชีพอย่างเดียว เราจะไปทำลายเขาโดยการกั้นน้ำไม่ให้เข้านาเขา ให้ต้นกล้าต้องแห้งตาย หรือไม่ก็พังทำนบให้น้ำท่วมต้นข้าว หรือปล่อยวัวควายเข้าไปเหยียบย่ำกินต้นข้าวเขา ทำให้เขาเก็บเกี่ยวได้ไม่พอเพียง ชาวนาเหน็ดเหนื่อยแล้วยังไม่ได้เก็บเกี่ยว คนทำได้แบบนี้นับว่าโหดร้ายมาก อีกทั้งเจ้าหน้าที่ชลประทานที่ไม่เห็นความสำคัญของการเกษตรว่าระยะไหนเวลาใดเกษตรกรต้องการน้ำแล้วก็จะกระทบกระเทือนถึงการเก็บเกี่ยว อย่างนี้ก็ถือเป็นการทำลายไร่นาเขาด้วย

นิทาน : ในสมัยชิง รัชสมัยฮ่องเต้คังซี หมู่บ้านหูกว่าง นายลี่เจี๋ยซื้อขายวัวเป็นอาชีพ เมื่อใกล้ฤดูเก็บเกี่ยว ยามดึกค่อนคืนเขาจะปล่อยวัวเข้าไปกินข้าวที่เขาปลูกไว้ กลุ่มวัวจะกินเป็นวงกว้างนับลี้ ซึ่งนายลี่เจี๋ยชอบทำเป็นนิสัย สมัยนั้นผู้คนน้อยแผ่นดินกว้างจึงไม่มีผู้สังเกตเห็น มีอยู่วันหนึ่ง นายลี่เจี๋ยก็ถูกฟ้าผ่าตาย ที่หลังของเขามีหนังสืออยู่ ๔ ตัว เขียนว่า “ปล่อยวัว ทำลายข้าว” หมายความว่านายลี่เจี๋ยปล่อยวัวที่เลี้ยงไปเหยียบย่ำกินข้าวของผู้อื่น

คัมภีร์ : ทำลายการแต่งงานเขา

อธิบาย : ทำลายการแต่งงานทำให้เขาไม่ได้แต่งงานกัน

เมื่อมีความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยา จึงจะมีความสัมพันธ์ระหว่างพ่อกับลูก เพราะฉะนั้น การแต่งงานจึงเป็นเรื่องใหญ่ของชีวิต การทำลายการแต่งงานมีหลายวิธีซึ่งก็มีการวางแผนการณ์ได้ร้อยแปด เช่นการทำลายก่อนแต่งงาน ขณะแต่งงานและหลังการแต่งงาน ตั้งแต่ยังไม่มีเรื่องราวสร้างเรื่องขึ้น เป็นต้น หารู้ไม่ว่าการแต่งงานเป็นเรื่องของฟ้ากำหนด คนจะไปทำลายเขาได้อย่างไร? การแต่งงานที่ถูกทำลายไปแล้ว ที่สุดการแต่งงานนี้จึงมิใช่การแต่งงาน! อย่างไรก็ตามการแต่งงานจะแยกหรืออยู่ด้วยกันเป็นเรื่องของฟ้ากำหนด หากคนตั้งใจไปทำลายการแต่งงานของผู้อื่น บาปกรรมอันนี้เหมือนบาปกรรมฆ่าคน ผู้ทำชั่วทำไมจึงต้องทำลายมโนธรรมของตนเองเล่า! อันที่จริงสามีภรรยาปรองดองกันดี อาจเป็นเพราะผู้ใหญ่ฝ่ายหญิงเห็นเขยเป็นคนจนต้อยต่ำจึงเกิดแตกต่าง หรือพ่อแม่สามีเห็นลูกสะใภ้ยากจนจึงฟังคำยุแหย่ นี้ก็คือโจรฆ่าญาติ เมื่อเทียบกับการใช้อาวุธฆ่าคนยังน่ากลัวกว่าอีก จึงควรเป็นข้อห้าม การติเตียนความยากจนแยกทาง โดยใช้อิทธิพลไปฉุดเอา เหล่านี้คือการทำร้ายหลักธรรมฟ้าทั้งสิ้น หรือการใช้กฎหมายอำนาจตำแหน่งราชการไปข่มเหงบังคับให้เขาแยกทาง ก็เป็นการสูญบุญกุศลอย่างมหาศาล อาจต้องได้รับโทษจากฟ้า อันที่จริงควรใช้ตำแหน่งข้าราชการชักจูงตักเตือนห้ามปรามจึงจะถูกต้อง

นิทาน ๑ : ในสมัยหมิง เก๋อเตี๋ยะ ขณะกำลังศึกษาวิชาราชสำนัก ทุกวันก่อนไปสำนักศึกษาเขาต้องเดินผ่านศาลเจ้าที่ คนดูแลในศาลเจ้าก็ฝันว่า เจ้าในศาลบอกกับเขาว่า "ท่านจอหงวนเก๋อเดินผ่านหน้าศาลเจ้าทีไร ข้าต้องลุกขึ้นยืนเป็นการเคารพ หวังว่าเธอจะช่วยก่อกำแพงเล็กๆ ผนังหนึ่งเพื่อปิดกั้นเขา !" คนดูแลก็คิดจะสร้างกำแพงตามที่เจ้าที่ร้องขอ กำลังจะเริ่มดำเนินการก่อสร้างด้วยพึ่งหาคนงานได้ ก็ได้ฝันว่าเจ้าที่มาเข้าฝันอีกพูดว่า "ไม่ต้องก่อกำแพงแล้ว เก๋อเตี๋ยะได้เขียนใบหย่าให้กับชาวบ้าน บารมีของเขาถูกสวรรค์คัดออก เพราะฉะนั้น ข้าไม่ต้องลุกขึ้นยืนแล้ว" เดิมทีมีชาวบ้านคนหนึ่งคิดจะหย่าเมีย แต่เขียนหนังสือไม่เป็นจึงไปไหว้วานเก๋อเตี๋ยะช่วยเขียนใบหย่าให้ เมื่อเก๋อเตี๋ยะได้ฟังความจากคนดูแลศาลเจ้า รู้สึกเสียใจมาก จึงพยายามเกลี้ยกล่อมให้เขาคืนดีกันต่อมาก็มีการสอบไล่ระดับหมู่บ้าน เขาก็สอบได้และเป็นแค่ตำแหน่งผู้ช่วยเท่านั้น

นิทาน ๒ : เจิ้นสู้ทงขณะยังเด็กอยู่ พ่อแม่กับลูกสาวคนตระกูลเซี้ยหมั้นหมายสัญญาแต่งงาน รอจนกว่าจะโตเสียก่อน สอบไล่ได้ตำแหน่งข้าราชการแล้วจึงมาขอแต่ง แต่ลูกสาวตระกูลเซี้ยเจ็บป่วยจนเป็นใบ้ ดังนั้นคุณลุงคุณอาของฝ่ายเจิ้นสู้ทง พากันห้ามเขาไม่ให้แต่งกับลูกสาวตระกูลเซี้ย แต่เจิ้นสู้ทงก็จะมั่นคงจะแต่งงาน เขาพูดว่า "ถ้าหากฉันไม่แต่งกับลูกสาวตระกูลเซี้ย เธอก็ไม่มีที่จะพักพิง! และฉันก็ได้หมั้นกันไว้ตั้งแต่เธอยังไม่เป็นใบ้ ตอนนี้เธอเป็นใบ้แล้วฉันทิ้งเธอไปใจมันยอมไม่ได้ !" ในที่สุดเจิ้นสู้ทงก็แต่งกับลูกสาวเซี้ย ต่อมาตำแหน่งของเขาเลื่อนขึ้นไปสูงมากและลูกเขาก็สอบไล่ได้ดีกัน

คติ : ซือหม่าอุน สมัยซ่ง เขียนคำสอนครอบครัวไว้ว่า "เมื่อจะ

หมั้นหมายก็ควรสืบสวนคุณสมบัติทั้งสองฝ่ายและประเพณีให้ดีก่อน ทุกอย่างต้องถามให้รู้ชัด อย่าเพียงพอใจความร่ำรวยของฝ่ายตรงข้าม ถ้าหากเขยมีศักยภาพ แม้ตอนนี้จะยังจนอยู่ จะรู้ได้อย่างไรว่าวันข้างหน้าจะไม่ร่ำรวย ? ถ้าหากเขยไม่รักดี แม้ตอนนี้จะร่ำรวย จะรู้ได้อย่างไรว่าวันข้างหน้าจะไม่ยากจน ยิ่งผู้หญิงมีความสำคัญต่อครอบครัวต่อความเจริญหรือเสื่อมอย่างยิ่ง ถ้าหากเห็นแก่ความรวยของฝ่ายเธอแล้วเลือกมาเป็นภรรยา แล้วเธอยังติดความรวยของพ่อแม่มาดูถูกสามี ไม่เคารพพ่อแม่สามีกลายเป็นนิสัยหยิ่งทะนง บ้านก็จะไม่มีความสงบสุข ถึงแม้จะอาศัยฝ่ายหญิงร่ำรวยหรือได้ตำแหน่งข้าราชการเลื่อนตำแหน่ง ฝ่ายชายที่มีอุดมการณ์จึงไม่รู้สึกละอายบ้างหรือ !

ชาวโลกที่ชอบคลุมถุงชนหมั้นหมายไว้ตั้งแต่เด็ก พอภายหลังเติบโตแล้ว เป็นคนไม่รักดีก็พึ่งพาไม่ได้ หรือเจ็บป่วย หรือยากจน หรือโยกย้ายไปต่างถิ่น และไม่รักษาสัญญา ละเมิดการแต่งงาน ดังนั้นจึงเกิดการฟ้องร้องกันขึ้นเป็นต้น แบบนี้มีมากให้เห็น ทำไมไม่รอให้พวกเขาเติบโตกันก่อน จึงค่อยหมั้นหมาย ต่อไปก็ให้ติดต่อคบหากัน ฝ่ายชายอาจส่งของขวัญมาบ้านฝ่ายหญิง เพื่อแสดงหมายขอแต่งงาน ดูกันไปมาหลายเดือน แล้วจึงแต่งงาน อย่างนี้ก็จะไม่เกิดเรื่องเสียใจในภายหลัง แบบนี้เป็นเรื่องของคนรุ่นหลังควรศึกษาไว้ !”

รายชื่อผู้มีจิตศรัทธาร่วมพิมพ์
คัมภีร์กรรม เล่ม 2

คุณวิทรง บริสุทธนารักษ์	5,000 บาท
ร้านเทียนเอินอาหารเจ	3,125 บาท
คุณอุดม โกศลวุฒิกุล	1,500 บาท
คุณอารยา แซ่ฉี-คุณมิตรชัย-คุณกันตินันท์-ด.ช. จิรโรจน์ เลาหสุวัฒนกุล -ด.ช. พิสิษฐ์ ทรัพย์อุดมมาก อุทิศให้ คุณสุรวิช รุ่งรัตน์วัฒนเสรี (ฮั่งเซ้ง แซ่ลี่) ปู่ย่าตายาย และเจ้ากรรมนายเวร	1,500 บาท
คุณปริญญา-ไสล ตุลยกุล	1,000 บาท
คุณจิราพร อรัญญาเกษมสุข อุทิศให้บรรพชนตระกูลเจี่ยที่มีปัญหา การสาปแช่งกันและขออโหสิกรรม	1,000 บาท
ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม	945 บาท
อุทิศให้คุณอังกูร อ้วนพรหมมา (หลีเหลียงควน) และเจ้ากรรมนายเวรของเขา	778 บาท
ด.ช. สุวิทย์ สุพรมมา	670 บาท
คุณแม่มุ่ยเฮียง แซ่ลี้, คุณแม่อู่เอี้ย แซ่ตั้ง, คุณธวัฒชัย-คุณศศิมณฑ์-คุณภาคภูมิ-คุณธนิตสรณ์-คุณชัยยศ พิพัฒน์ศิริขจร	500 บาท
คุณนิธิกานต์ เจียระวรพจน์	500 บาท
ครอบครัวพงศ์พิทักษ์กิจ อุทิศให้คุณธนพร พงศ์พิทักษ์กิจ	500 บาท
คุณทองใบ วัฒนเสถียรวงศ์	300 บาท
คุณศศิวรรณ ศิริมะณีวัฒนา	300 บาท
คุณวิภารัตน์ โชติปาสกุล	230 บาท
คุณเพ็ญจันทร์ ภู่เอี่ยม อุทิศให้คุณพ่อวิจารณ์ กตะศิลา	200 บาท
คุณประสาน สุทธวีรีสรรค์-คุณนฤมล สุวัฒนพิเศษ	200 บาท
คุณจำรัส ทวีเกียรติคุณ-คุณสมศรี แซ่โง้ว	200 บาท
คุณซูตี้ แซ่หวั่ง	200 บาท
คุณสมภพ พงศ์พิทักษ์กิจ และครอบครัว	200 บาท
คุณสมคิด-คุณพรวิภา กิตติพงษ์พิทักษ์ และครอบครัว	200 บาท
คุณอุบลรัตน์ กิตติบรรพชา	100 บาท
คุณอรทัย ไชยสิทธิ์	100 บาท
คุณวนิดา วีรานุพัฒน์	100 บาท

คุณโจ ก๋วยเตี๋ยวเป็ด	50 บาท
พระพงษ์ คุณะวังโส	50 บาท
คุณนิรามัย คุณพิสุทธิ์	40 บาท
คุณจินตนา โชควัฒนคุปต์ และครอบครัว	40 บาท
คุณศิริณี คุณพิสุทธิ์ และบุตรธิดา	40 บาท
คุณถ่อง แซ่ว่อง	20 บาท

บริจาคผ่าน คุณนัยรัตน์ ลภัสเศรษฐศิริ

คุณปรีชา ประทีปธีรานันต์ และครอบครัว	500 บาท
คุณคลัง-คุณงามจิตต์-คุณศุภมาศ-คุณปิยะฉัตร- คุณเถลิงศักดิ์ รุ่งเจริญรวยยิ่ง คุณคลัง-คุณเสาวณีย์-ด.ญ.สรัลพร-ด.ญ.ณัฐนรี รุ่งเจริญรวยยิ่ง	300 บาท
คุณพจนี ประทีปธีรานันต์	200 บาท
คุณเท่งหลี-คุณเฮียะ แซ่ก๊วย และครอบครัว	100 บาท
คุณสุภาพร เรืองเดชมงคล และครอบครัว	100 บาท
คุณนัยรัตน์ ลภัสเศรษฐศิริ และครอบครัว อุทิศให้คุณสุเทพ มานีเวศม์ และคุณพ่อเต็กฮ้อ แซ่ตั้ง-คุณแม่เต็กฮั้ว แซ่ลี้	100 บาท
คุณธีรวัฒน์-คุณลัดดา-คุณเสาวณีย์ ตั้งวัฒนกุล	100 บาท
คุณอรดี เปรียมจันทร์	100 บาท
คุณอนุวัตร-คุณสุดจิต ศวัสตนานนท์ และครอบครัว	100 บาท
คุณฐิติณัฐ ประทีปธีรานันต์	100 บาท
คุณพรศักดิ์-คุณรัชฎาพร-ด.ญ. ตรีประดับ อุทัยเศรษฐวัฒน์ อุทิศให้ คุณย่าเซี่ยมเกียว แซ่อึ้ง-คุณพ่อวิรุฬห์-คุณธีระพล-คุณพงศธร- ด.ญ. สุชาดา-ด.ช. พิสิฐ-ด.ช. ตรีจักร เรืองเดชมงคล- คุณประสิทธิ์ สันติวรพงศ์-คุณพ่อเชี่ยงจั๊ว แซ่ตั้ง- คุณแม่เง็กหงษ์ แซ่ฉั่ว-คุณแม่วิภา ผลใหญ่	100 บาท
คุณไรวินทร์ ลภัสเศรษฐศิริ	100 บาท
คุณทิวากร เวชขลัง และครอบครัว	50 บาท

บริจาคผ่านคุณวนารัตน์ รัตนศิลป์กัลชาญ

คุณวนารัตน์ รัตนศิลป์กัลชาญ	2,650 บาท
คุณปานทิพย์ รัตนศิลป์กัลชาญ	600 บาท
คุณวลัยพร และครอบครัว	500 บาท
คุณหลี่เกียง แซ่เฮ้ง	250 บาท

คุณสายัณ พุฒิเสถียร	200 บาท
คุณปราณี คงเป็นสุข	200 บาท
คุณบุญชัย แซ่เฮ้ง	100 บาท
คุณพรพรรณ	100 บาท
คุณปานจิต	100 บาท
คุณปานแก้ว	100 บาท
คุณสุวิช บุญช่วย	100 บาท
คุณสุภาพร แซ่จุง	100 บาท

บริจาคผ่านคุณนฤมล ทรงวัฒนา

สถานธรรมไท่หง	4,600 บาท
สถานธรรมไท่ผู่	3,000 บาท
ญาติธรรมสถานธรรมไท่ผู่	750 บาท
คุณธิติมา จันทโชติ	204 บาท
คุณธนวรรณ อุดมประสิทธิ์กุล	200 บาท
คุณอรทัย พานิชานุรักษ์	200 บาท
คุณบรรเลง เกษสุวรรณ	200 บาท
คุณอนันต์ พาพันธ์	160 บาท
คุณอารีรัตน์ เหล่าศิริรัตน์	110 บาท
คุณอังคณา ทิพเวช	100 บาท
คุณมัลลิกา มากอยู่ และครอบครัว	100 บาท
คุณธนากร ฟังโอวาส	100 บาท
คุณศิริวรรณ ทองน้อย	100 บาท
คุณสำเนียง ใหม่อินทร์	100 บาท
คุณพ่อไคชัน แซ่ล้อ	100 บาท
คุณนฤมล ทรงวัฒนา	100 บาท
คุณขอฤทัย ไชยสา	80 บาท
คุณสำรวย ชมชื่นใจ	55 บาท
คุณสุภาพร ชวดนุช	50 บาท
ด.ญ. ประกายดาว วงษาราษฎร์	50 บาท
คุณฮงบ๊วย แซ่ตั้ง	50 บาท
คุณรัศมี ลักษมีราชเจริญ	50 บาท
คุณบังอร แซ่ล้อ	50 บาท

คุณเบญจรัตน์ โพธิสาขา	50 บาท
คุณนภัสกร เพ็ญสว่าง	50 บาท
คุณไชยากร โตชัยภูมิ	40 บาท
คุณวิไล วจีสัตย์	30 บาท
คุณผกามาศ ทองเสริม	20 บาท
คุณอรวรรณ คชาบาล	20 บาท
คุณโจ้ ฟักถนอม	20 บาท
คุณมาลัย เปาริกรัตน์	20 บาท
คุณรัตนา แซ่เอี๊ยบ	20 บาท
คุณธัญญารัตน์ รัตนเศียร	20 บาท

บริจาคผ่านไมนดไซเบอร์ดอทคอม (จิราวุฒิ เวียงวงษ์งาม)

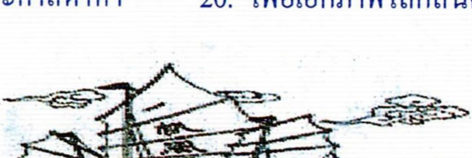
คุณศุภวัช วงศ์ชัยบูรณ์	3,000 บาท
ครอบครัวเทพินทร์อารักษ์	1,000 บาท
คุณนวรัตน์ เรอบูล	1,000 บาท
คุณวิวัฒน์ นิมมานรัชต์	400 บาท
คุณอุทัย โคตรมณี	300 บาท
คุณสมิตา บุญมา และครอบครัว-คุณธวัชชัย พุ่มชุมแสง และครอบครัว	200 บาท
ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม	150 บาท
คุณมณีรัตน์ อิงคุลานนท์ อุทิศให้ คุณสุเมธ อิงคุลานนท์	100 บาท
คุณวิรัช กฤษณังกูร-คุณกรองทอง ภู่ทอง-คุณอณัฐชา ปรีศิริ	100 บาท
คุณพ่อวิรัช-คุณแม่ศิริวรรณ องค์ศรีตระกูล	100 บาท

รายนามที่ร่วมพิมพ์หนังสือเล่มนี้ทุกท่าน ขออุทิศส่วนกุศลให้แก่บรรพบุรุษ ปู่ ย่า ตา ยาย ครูบาอาจารย์ คุณบิดา มารดา ญาติสนิท มิตรสหาย และผู้มีพระคุณที่ล่วงลับไปแล้ว เจ้ากรรมนายเวร ทุกภพทุกชาติ สัมภเวสี และสรรพสัตว์ทั้งหลาย ขอให้ท่านที่มีทุกข์จงพ้นจากทุกข์ ท่านที่มีสุข จงมีความสุขยิ่งๆ ขึ้นไป

40-

☆ จุดหมายแห่งวิถีอนุตตรธรรม ☆

1. เคารพฟ้าดิน
2. บูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์
3. รักชาติ ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่
4. เชิดชูวัฒนธรรม
5. กตัญญูรู้คุณบิดามารดา
6. เคารพเทิดทูนอาจารย์
7. ถือความสัตย์ต่อเพื่อน
8. มีอัธยาศัยไมตรีต่อเพื่อนบ้าน
9. ละบาปบำเพ็ญบุญ
10. รู้ปฏิบัติในคุณสัมพันธ์ห้า และคุณธรรมแปด
11. จรรโลงคุณวิเศษของพระธรรม คำสอนแห่งพระศาสดาห้า
12. ยึดถือการปกครอง และประเพณีโบราณอันดีงาม
13. ชำระจิตใจให้ผ่องแผ้ว
14. อาศัยกายเนื้อบำเพ็ญธรรมจริง
15. ฟื้นฟูความเป็นธรรมชาติแห่งจิตเดิมแท้
16. ส่งเสริมชี้ชัดถึงมโนธรรม พลังอันสูงส่งในกายตน
17. ช่วยตนให้เป็นคนสมบูรณ์ อีกทั้งช่วยผู้อื่น ช่วยตนให้บรรลุธรรม
18. เพื่อฉุดช่วยโลกให้เกิดสันติสุข
19. ช่วยแปรเปลี่ยนจิตใจคนให้งดงาม
20. เพื่อเอกภาพโลกสันติ

คัมภีร์ธรรม ๒

โรงเจลั้งเต็กตึ้ง (ธรรมสถานเหลียงเต๋อ)
236 ซอยรัชดา 32 (ซอยอาภาภิรม) ถนนรัชดา
(ข้างอาคารแสดงสินค้ากรมพาณิชย์สัมพันธ์)
แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทร. 0-2513-1056, 0-2939-0633

閬德堂

京都挽卿縣叻差拉披色路亞巴丕
隆巷門牌二三六號
(附近功巴尼杉攀物資貿易展覧大廈範圍)
電話：五一三一〇五六
閬德堂：堂主：陳妙音
紫修閣：理事長翁國德